

Plats och tid: Brisen/Grynnan, Strömsvik, 2021-12-08, 08:15

Distansdeltagande

Det finns fortsatt möjlighet till distansdeltagande för ledamöterna. Länkinbjudan skickas ut till samtliga ledamöter.

- Upprop
- Val av protokollsjusterare

Sammanträdet inleds med följande föredragningar

Anders Bäckstrand, Region Östergötland kl. 08:15

- Länsplan för regional transportinfrastruktur 2022-2033 (information KSAU)

Carina Magnusson, personalchef kl. 08:35

- Personalfrågor (information KSAU)

Sarah Åkerblom, näringslivsutvecklare kl. 08:50

- Näringslivsfrågor (information KSAU)

Caroline Starkås, arbetsledare medborgarservice kl. 09:05

- Stöd till övriga föreningar 2022

Mikael Jonsson, teknisk chef kl. 09:20

- Revidering av avfallsplan och renhållningsföreskrifter

Karl Öhlander, kommundirektör

- Samverkansavtal gemensamt plan- och byggkontor
- Riktad satsning till ideella föreningar
- Kommundirektörens information (information KSAU)

Nr	Dnr	Ärende	Anmärkning
1	KS-SA.2021.102	Kommunens låneramar 2022	
2	KS-KcS.2021.30	Ansökan om befrielse från arrendeavgift för Valdemarsviks Hembygdsförening år 2021/2022	
3	KS-KcS.2021.43	Samverkansavtal gemensamt plan- och byggkontor Valdemarsvik och Söderköping	
4	KS-SA.2021.90	Riktad satsning till ideella föreningar 2022	
5	KS-SA.2021.44	Stöd till övriga föreningar 2022	
6	KS-TEK.2021.74	Revidering av avfallsplan och renhållningsföreskrifter	
7	KS-SA.2020.56	Motion - Mål- och strategidokument	
8	KS-SA.2017.73	Motion - Hållbart byggande	
9	KS-TEK.2021.111	Motion - Högkostnadsbiljett kommunal färdtjänst	
10	KS-TEK.2021.114	Motion - Staket vid lekpark i Gusum	

11	KS- TEK.2020.80	Motion - Inrätta insektshotell i rosariet	
12	KS-SA.2021.95	Motion - Kommunalrådets redovisning av utfört arbete	
13	Nämnd.2021.3	Information KS-AU	

Lars Beckman
Ordförande

Matilda Carlström
Sekreterare

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Service och Samhällsbyggnad

Sven Stengard

Ekonomichef

Tel: 0123-191 24

E-post: sven.stengard@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Kommunens låneramar 2022

Förslag till beslut i Kommunfullmäktige

Nyupplåning får ske under 2022 om totalt 50 miljoner kronor och lån får omsättas om totalt 34,5 miljoner kronor.

Förslag till beslut i Kommunstyrelsen

Under förutsättning av kommunfullmäktiges beslut bemyndigas ekonomichef Sven Stengard att för kommunens räkning nyupplåna maximalt 50 miljoner kronor samt omsätta lån på totalt 34,5 miljoner kronor.

Ärendebeskrivning

Enligt kommunens finanspolicy beslutar kommunfullmäktige om ram för kommunens upplåning respektive år.

Behovet av nyupplåning för 2022 bedöms uppgå till 50 mnkr. Detta består av två poster:

- Beslutad upplåning i budget 2022, 50 mnkr, 2020-11-29.
- Beslutad ej verkställd upplåning i budget 2021, 35 mnkr, KF § 117, 2020-11-23. Av 2021 år upplåning avsåg 40 mnkr Ringgården som även finns finansierad 2022. Detta innebär att det inte finns någon större eftersläpning i finansieringen. Därför kan denna posten sättas till 0.

Därutöver förfaller 34,5 mnkr av kommunens befintliga lån till betalning under året och måste omsättas i sin helhet.

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

Sven Stengard
Ekonomichef

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Service och Samhällsbyggnad

Mikael Jonsson

Teknisk chef

Tel: 0123-193 10

E-post: mikael.jonsson@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Ansökan om befrielse från arrendeavgift för Valdemarsviks Hembygdsförening år 2021/2022

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar att inte bevilja Valdemarsviks Hembygdsförening befrielse från att betala arrendeavgift för åren 2021-2022.

Ärendebeskrivning

Valdemarsviks Hembygdsförening har via inkommen handling 2021-07-19 ansökt om befrielse från arrendeavgift (12 000 kr per år) för Åbäcksholm samt Kvarnen med tillhörande mark och byggnader för åren 2021 och 2022.

En bedömning görs att om ansökan beviljas uppstår ett problem med gränsdragningen för vad eller vilka som i så fall skulle få befrielse för liknande ärenden. Likaså dras Fastighetskontoret med underskott vilket gör att alla intäkter är viktiga, stora som små. Då frågan gäller befrielse och inte anstånd blir förslag till beslut att inte bevilja befrielse från att betala arrendeavgift.

Beslutsunderlag

Komplettering från Hembygdsföreningen Valdemarsvik inklusive bilagor
2021-09-06

Ansökan från Hembygdsföreningen Valdemarsvik om befrielse från
arrendeavgift 2021-2022 2021-07-19

Beslutet skickas till

Hembygdsföreningen Valdemarsvik
Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kännedom	
2021 -07- 19	
Dnr KS-KCS.2021.30	Fy/Avd/Händel Kad Ohlander
Dpl/Obj	

Valdemarsviks Hembygdsförening

Till Kommunstyrelsen!

Hembygdssföreningen i Valdemarsvik ansöker om att bli befriad från arrendavgiften för åren 2021 och 2022.

På grund av Coronapandemin har vi inte under åren 2020 och 2021 kunnat ha våra sedvanliga aktiviteter, som ger ekonomiskt understöd och som ger möjlighet att klara av våra utgifter. I dagsläget är vår ekonomi starkt ansträngd och för att klara våra driftskostnader som t.ex. elräkningar, vatten och avlopp, mm, så finns inga övriga medel till arrendavgiften.

Valdemarsviks Hembygdssförening brukar arrangera och delta i :

- Loppis (7 dagar)
- Midsommarfirande
- Hantverksutställning
- Waldemarsviksrodden
- Oktobermarknaden
- Luciafirande med Luciatåg
- Julmarknad

Vi har en stark ambition att kunna driva Valdemarsviks Hembygdssföreningen vidare, då vi anser att en hembygdssförening ska finnas på orten och som vi har sett gör god reklam för Valdemarsvik under nutid och dåtid.

Ovanstående aktiviteter ser vi är mycket omtyckta och saknade under tiden vi inte haft möjlighet att anordna dessa.

Föreningen har sökt kulturbidrag från kommunen men har i dagsläget (2021-07-09) inte fått något besked.

Vi ber nu kommunstyrelsen om befrielse från arrendavgiften för åren 2021 och 2022 och hoppas sedan att vi kan komma igång med våra aktiviteter som förhoppningsvis kan hjälpa till med vår ansträngda ekonomi.

Bästa hälsningar och en förståelse för vårt dilemma!

Valdemarsvik 2021-07-09

Krister Ryding
Ordförande

Ulla Stolt
kassör

Valdemarsviks Hembygdsförening

Mikael Jonsson

Enligt mail till Krister Ryding, så önskade du kompletterande underlag till vår inskickade önskan om befrielse av arrendeavgiften för 2021 och 2022.

Följande bilagor följer med detta brev:

1. Balansrapport för 2020
2. Resultatrapport för 2020
3. Balansrapport för januari tom juni 2021
4. Resultatrapport för januari tom juni 2021
5. Kontoutdrag tom 30 juni 2021

Kostnader för el och vatten för juni tom december 2020 uppgick till ca 23 000 kr och lär inte bli mindre för samma period 2021. Utöver det har vi andra löpande kostnader för att driva verksamheten, dock i mindre skala på grund av pandemin.

Valdemarsvik 5 september 2021

Ulla Stolt

Ulla Stolt

Kassör

Valdemarsviks Hembygdsförening

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kännedom	
2021 -09- 06	
Dnr KS-KS.2021.30	Fv/Avd/Handl MICKEL B. JONSSON
Dpl/Obj	

Balansrapport

VALDEMARSVIKS HEMBYGDSFÖRENING

Sida 1 (1)

Vald period: Hela räkenskapsåret

Utskriven: 2021-01-20 16:04:07

Räkenskapsår: 2020-01-01 - 2020-12-31

Senaste ver.nr: A208

	Ingående balans	Ingående saldo	Perioden	Utgående saldo
TILLGÅNGAR				
Omsättningstillgångar				
1930 Företagskonto ..215-7	73 003,30	73 003,30	-33 332,50	39 670,80
1932 Företagskonto 858-1	35,00	35,00	0,00	35,00
1940 Fastighetskonto ..224-2	217 806,58	217 806,58	0,00	217 806,58
S:a Omsättningstillgångar	290 844,88	290 844,88	-33 332,50	257 512,38
S:a TILLGÅNGAR	290 844,88	290 844,88	-33 332,50	257 512,38
EGET KAPITAL OCH SKULDER				
Eget kapital				
2010 Föreningens kapital	-375 681,98	-375 681,98	0,00	-375 681,98
2068 Resultat föregående år	84 837,10	84 837,10	0,00	84 837,10
S:a Eget kapital	-290 844,88	-290 844,88	0,00	-290 844,88
S:a EGET KAPITAL OCH SKULDER	-290 844,88	-290 844,88	0,00	-290 844,88
Beräknat resultat:	0,00	0,00	-33 332,50	-33 332,50

Reviderat 2021-04-06

Peter Kjell Berger

SAM. SAMELIUS

Resultatrapport

VALDEMARSVIKS HEMBYGDSFÖRENING Vald period:

Sida 1 (1)

Hela räkenskapsåret

Utskriven: 2021-01-20 16:06:13

Räkenskapsår: 2020-01-01 - 2020-12-31

Senaste ver.nr: A208

Perioden

INTÄKTER

Egen verksamhet

3010 Ärliga medlemsavgifter	33 250,00
3030 Gåvor, insamling	14 800,00
3080 Loppis	9 997,00

S:a Egen verksamhet **58 047,00**

Drift av bygdegård

3412 Uthyrning Kvarnen	13 350,00
------------------------	-----------

S:a Drift av bygdegård **13 350,00**

S:a INTÄKTER

71 397,00

VERKSAMHETENS KOSTNADER

Egen verksamhet

4640 Kulturella arrangemang	-198,00
4670 Medlemsavgift till BR	-3 591,00
4672 Försäkringar	-2 479,00
4690 Administration	-7 860,50
4691 Div. Möteskostnader	-1 492,00

S:a Egen verksamhet **-15 620,50**

Drift av bygdegård

5080 Loppis	-435,00
5111 Elavgift kvarnen	-20 731,00
5112 Elavgift Åbäcksholm	-29 498,00
5141 Vatten Kvarnen	-3 848,00
5142 Vatten Åbäcksholm	-6 703,00
5170 Reparation och löpande underhåll	-1 683,00
5190 Lokalkostnader	-12 840,00
5410 Förbrukningsinventarier	-680,00
5411 Förbrukningsmaterial	-1 166,00
6120 uppvaktningar	-1 000,00
6250 Porto	-3 600,00

S:a Drift av bygdegård **-82 184,00**

Personalkostnader

7330 Skattefria bilersättningar	-6 925,00
---------------------------------	-----------

S:a Personalkostnader **-6 925,00**

S:a VERKSAMHETENS KOSTNADER

-104 729,50

ÖVER-/UNDERSKOTT FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN

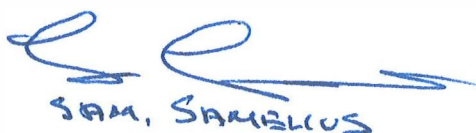
-33 332,50

Beräknat resultat:

-33 332,50

Reviderat 2021-04-06

Peter Kjellberg

SAM, SAMELIUS

Balansrapport

VALDEMARSVIKS HEMBYGDSFÖRENING Vald period:

2021-01-01 - 2021-06-30

Räkenskapsår: 2021-01-01 - 2021-12-31

Senaste ver.nr: A105

Sida 1 (1)

Utskriven: 2021-09-02 17:26:50

	Ingående balans	Ingående saldo	Perioden	Utgående saldo
TILLGÅNGAR				
Omsättningstillgångar				
1930 Företagskonto ..215-7	39 670,80	39 670,80	-16 973,00	22 697,80
1932 Företagskonto 858-1	35,00	35,00	0,00	35,00
1940 Fastighetskonto ..224-2	217 806,58	217 806,58	0,00	217 806,58
S:a Omsättningstillgångar	257 512,38	257 512,38	-16 973,00	240 539,38
S:a TILLGÅNGAR	257 512,38	257 512,38	-16 973,00	240 539,38
EGET KAPITAL OCH SKULDER				
Eget kapital				
2010 Föreningens kapital	-375 681,98	-375 681,98	0,00	-375 681,98
2068 Resultat föregående år	118 169,60	118 169,60	0,00	118 169,60
S:a Eget kapital	-257 512,38	-257 512,38	0,00	-257 512,38
S:a EGET KAPITAL OCH SKULDER	-257 512,38	-257 512,38	0,00	-257 512,38
Beräknat resultat:	0,00	0,00	-16 973,00	-16 973,00

Resultatrapport

VALDEMARSVIKS HEMBYGDSFÖRENING

Sida 1 (1)

Vald period: 2021-01-01 - 2021-06-30

Utskriven: 2021-09-02 17:25:38

Räkenskapsår: 2021-01-01 - 2021-12-31

Senaste ver.nr: A105

	Perioden
INTÄKTER	
Egen verksamhet	
3010 Årliga medlemsavgifter	31 250,00
3030 Gåvor, insamling	8 200,00
3080 Loppis	750,00
S:a Egen verksamhet	40 200,00
S:a INTÄKTER	40 200,00
VERKSAMHETENS KOSTNADER	
Egen verksamhet	
4670 Medlemsavgift till BR	-3 648,00
4672 Försäkringar	-2 736,00
4690 Administration	-3 085,00
S:a Egen verksamhet	-9 469,00
Drift av bygdegård	
5111 Elavgift kvarnen	-11 669,00
5112 Elavgift Åbäcksholm	-23 470,00
5141 Vatten Kvarnen	-1 565,00
5142 Vatten Åbäcksholm	-2 614,00
5170 Reparation och löpande underhåll	-725,00
5411 Förbrukningsmaterial	-1 894,00
6120 uppvaktningar	-1 367,00
6250 Porto	-4 400,00
S:a Drift av bygdegård	-47 704,00
S:a VERKSAMHETENS KOSTNADER	-57 173,00
ÖVER-/UNDERSKOTT FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	-16 973,00
Beräknat resultat:	-16 973,00

Beloppet avser

VALDEMARSVIKS HEMBYGDSFÖRENING

Företagskonto

Valuta: SEK
Bankens BIC: SWEDSESS

Kontohavare:
Valdemarsviks Hembygdsförening

Bokf.- datum	Trans.- datum		Belopp	Saldo
210531		Ingående saldo		26 755,80
210601	210601		300,00	27 055,80
210603	210603		150,00	27 205,80
210609	210609		450,00	27 655,80
210621	210620	Fak nr 8490, kun PG	-100,00	27 555,80
210621	210620	EON Kvarnen BG	-1 113,00	26 442,80
210621	210620	Sthlm EI 2021-06 BG	-1 136,00	25 306,80
210621	210620	kommun Vatten f BG	-2 385,00	22 921,80
210621	210620	EON	-1 074,00	21 847,80
210623	210623	Åbäcksholm BG	150,00	21 997,80
210630	210630	Bankgiro inbetalning	150,00	22 147,80
210630	210630	Swish Swish	300,00	22 447,80
210630	210630	Swish	150,00	22 597,80
210630	210630		100,00	22 697,80
210630		Utgående saldo Bankgiro		22 697,80
		Bankgiro inbetalning 53952065		
		Bankgiro inbetalning 53952065		

Ränteuppgifter Sparränta

Fr o m	Datum	Saldo upp till	Saldo	Den del som överstiger
	210531	50 000 kr: 0,00 %	50 000 - 100 000 kr: 0,00 %	100 000 kr: 0,00 %

Valdemarsviks Sparbank
Box 144
615 23 Valdemarsvik
Styrelsens säte: Valdemarsvik

Telefon
0123-129 00

Bankgiro
981-3841

Momsregn:

Orgnr:

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Kommunchef och Stab
Karl Öhlander
Kommundirektör
Tel: 0123-192 29
E-post: karl.ohlander@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige

Samverkansavtal för gemensamt plan- och bygglovskontor i Valdemarsvik och Söderköping

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

1. Valdemarsviks kommun ingår samverkansavtal med Söderköpings kommun för gemensamt plan- och bygglovskontor i enlighet med förvaltningens förslag.
2. Startdatum för samverkansavtalet fastställs till den 1 juni 2022.
3. Kommunstyrelsens ordförande ges i uppdrag att underteckna samverkansavtalet.

Sammanfattning

En utredning kring förutsättningarna för en samverkan kring plan- och byggfrågor inklusive kart- och mätverksamhet med Söderköpings kommun har genomförts under 2021. De övergripande skälen till samverkan är att samla kompetensen, minska sårbarheten, öka möjligheten till specialisering hos handläggarna och därmed också nå högre kvalitet. Utredningen har identifierat risker och redovisar ekonomiska och andra positiva och negativa konsekvenser av en ökad samverkan.

Utredningen presenterades för respektive kommun i september 2021 och uppdrag gavs då att gå vidare med samverkansförslaget och att även utarbeta ett förslag till överenskommelse.

Förvaltningarna i respektive kommun har därefter tillsammans tagit fram ett förslag till samverkansöverenskommelse. Förslaget innehåller bland annat delar som reglerar styrning, organisation och arbetsplatser och ekonomiska ersättningar.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Valdemarsviks kommun har en relativt liten plan- och bygglovsverksamhet. Nuvarande organisation innehåller en planarkitekt, två bygglovshandläggare (tillika handläggare för bostadsanpassningsbidrag), en byggnadsinspektör och en chef. Organisationen innebär tydliga risker när vakanser uppkommer. Detta kopplat till de kompetensförsörjningsproblem som gäller för de aktuella yrkesgrupperna och även historiskt för kommunen inom sektor samhällsbyggnad, gör att stora risker finns kopplat till att kunna säkerställa att verksamheten kan leverera det resultat som förväntas.

Begränsade resurser har även medfört att organisationen inte haft möjlighet att inrätta specialisttjänster. Det rör bland annat mät- och karttjänster, ekologi och mark- och exploateringsresurser. För att kunna utföra sitt uppdrag har verksamheten därför behövt anlita extern kompetens i form av konsulter.

Pågående samverkan med Söderköping

Sedan 2016 har Valdemarsviks och Söderköpings kommuner ett gemensamt miljökontor. Samverkan sker sedan 2020 även när det gäller drift av kommunernas IT-verksamhet och digitaliseringsutveckling.

Samverkan mellan kommunerna regleras i avtal och styrning sker i ägardialoger och vid samverkan mellan presidierna från kommunernas respektive kommunstyrelser. I dessa samverkansforum diskuteras olika former för framtida samverkan och sedan 2019 har frågan om gemensam plan- och bygglovsverksamhet diskuterats.

Sedan slutet av 2020 samverkar kommunerna kring chefstjänsten för kommunernas plan- och bygglovsverksamheter. Valdemarsvik har tecknat avtal med Söderköping om att plan- och byggchefen i Valdemarsvik även leder motsvarande verksamhet i Söderköping.

Utredning

Den 20 november 2019 fick kommuncheferna i respektive kommun i uppdrag att arbeta fram ett förslag kring en utredning gällande förutsättningarna för ett samarbete kring bygglovsverksamheten. Under 2020 konstaterades att riktlinjer och regelverk inom kommunerna behövde ses över i syfte att harmonisera dessa. Den vidare utredningen har därefter underlättats genom att kommunerna idag delar chefstjänst.

Under sommaren 2021 genomfördes en genomgripande utredningsinsats för att beskriva förutsättningarna för utökad samverkan mellan Valdemarsviks och Söderköpings kommuner avseende plan- och bygglovskontorets verksamhet inklusive kart- och mät verksamheten. Utredningen skulle identifiera risker och redovisa ekonomiska och andra positiva och negativa konsekvenser av en ökad samverkan.

Resultat av utredningen

Utredningen genomfördes i ett antal arbetsgrupper och riskbedömning skedde i en projektgrupp. Arbetsgrupperna i respektive kommun involverades och information gavs på arbetsplatsträffar.

Resultatet presenteras i punktform under respektive utredningsområde.

Liknande förutsättningar

- Plan- och bygglagstiftningen ger gemensamma förutsättningar
- Egna budgetar finns inom respektive verksamhetsområde
- Gemensam växel, telefoni och IT-kontor
- Telefontider för bygglov finns i båda kommunerna

- Flera gemensamma digitala system
- Formaliserade samverkansforum finns redan i form av gemensamt presidium och ägardialog

Förutsättningar som behöver hanteras

- Delegationsordningarna behöver harmoniseras för att minska risker vid handläggning
- Taxor för plan-, bygg-, kart- och mät behöver harmoniseras
- Lokala riktlinjer inom plan-byggområdet behöver ses över
- Gemensam verksamhetsplanering för att fördela resurser utifrån budgeten i respektive kommun
- Ärendehanteringssystem behöver samordnas
- Kontorsplatser måste säkerställas

Fördelar

- Större attraktionskraft vid rekrytering
- Minskat behov av konsultstöd
- Minskad sårbarhet vid större arbetsgrupp vilket gör det enklare att hantera vakanser, sjukskrivning, vård av barn, semester, föräldra- och tjänstledighet.
- Möjlighet att dela specialisttjänster mellan kommunerna (t ex. stadsarkitekt/GIS)
- Fler kollegor att bolla frågor och fördela arbetsuppgifter till
- Enklare att med små medel skapa tjänster som gynnar flera (ex. vikarier för deltidsarbete)
- Större möjlighet för medarbetare att kompetensutvecklas/specialisera sig
- Robusthet ökar och ger förbättrad kontinuitet vid långa projekt
- Samsyn över kommungränsen och ökad service
- Ökad tillgänglighet genom att fler medarbetare finns att tillgå
- Generellt sett ser medarbetarna positivt på samverkan
- Högre kvalitet i handlägningsprocessen då rutiner tas fram gemensamt

Utmaningar och risker

- Flera nämnder att hantera för hela plan- och bygglovskontoret
- Samsynsarbete behöver genomföras
- Ny plan- och bygglag aviseras 2023
- Tillfälligt ökad arbetsbelastning vid eventuellt genomförande
- Arbetsmiljörisker i form av oro i personalgrupp vid förändring, gruppdynamik, nya kollegor, olika synsätt, förankring av beslut.
- Lokala förutsättningar, lokalkännedom och längre avstånd vid handläggning av ärenden
- Risk för påtryckning vid prioritering av planprojekt i respektive kommun

Ekonomiska aspekter

- Initial investering i både tid och resurser

- På sikt samordningsvinster och effektivare användning av skattemedel, exempelvis att små medel kan ge mervärde, kompetenskraft, ökad möjlighet att hålla handläggningstider, tillgänglighet, service och gemensamma investeringar kan användas av fler.
- Taxefinansierad del av verksamhet (bygg, mät, plan) och skattefinansierad del av verksamheten (tillsyn, produktion av kommunala planer, GIS).

Förslaget

Efter redovisning av utredningens resultat för presidiegruppen lämnades uppdrag till kommundirektörerna att ta fram förslag till samverkansavtal. Förslaget har tagits fram i samverkan mellan de båda kommunerna.

Avtalets övergripande syfte är att reglera hur samverkan ska ske mellan Söderköpings och Valdemarsviks kommuner i en gemensam plan- och bygglovsorganisation.

Den gemensamma organisationen ska bedriva en ekonomiskt effektiv verksamhet inom plan- och bygglovsområdet. Ändamålet med samverkan är att gemensamt nyttja resurser för att på ett fullgott sätt hantera så väl ökad ärendetillströmning som lagkrav inom plan- och bygglovsområdet och långsiktigt kunna upprätthålla nödvändig kontinuitet, kvalitet, rättssäkerhet och kostnadseffektivitet.

Organisation och styrning

Strukturen kommer bestå av två separata nämnder och kommunstyrelser med en gemensam tjänstepersonsorganisation. Organisationen ingår i Söderköpings kommuns övriga förvaltningsorganisation och är en del i båda kommunernas krisledningsorganisation. En verksamhetsplan för det gemensamma organisationens verksamhet tas fram och förankras av samhällsbyggnadsnämnden i Söderköping respektive miljö- och byggnämnden i Valdemarsvik.

I en ägardialog behandlas verksamheten, måluppfyllelse, budget och organisationens ekonomi. Ägardialogen ska sammanträda minst två gånger per år, varav en ska ske årligen i mars/april. Ägardialogens sammanträden ska protokollföras och diarieföras.

Gruppen ska bestå av respektive kommunstyrelses presidie samt kommundirektör. Till ägardialogen ska också presidie i ansvarig nämnd/ansvarigt utskott eller motsvarande kallas, liksom samhällsbyggnadschef respektive plan- och bygglovschef. Gruppen sammankallas gemensamt av kommunstyrelseordförande i respektive kommun. Kommundirektörerna ansvarar för dagordning och beredning av ärenden.

Ägardialogen bidrar i budgetprocessen genom att under mars/april i samband med att nämndens behovsbedömning tas fram lämna underlag till

arbetet med framtagande av rambudgeten. Vid ägardialogen i mars/april ska bokslut för föregående år redovisas.

Respektive kommun ska ges möjlighet till genomförande av kommunspecifika projekt vilka bekostas av den egna kommunen. Dessa projekt hanteras inte inom beslutad ram och verksamhetsplanering för det gemensamma plan- och bygglovskontoret.

Den politiska styrningen med mål, inriktning, prioritering och verkställighet av myndighetsutövningen inom organisationen Söderköping-Valdemarsvik ska ske hos respektive kommun. En politisk samrådsgrupp mellan nämnderna ska finnas för säkerställa att verksamheten ska kunna fungera med politisk samstämmighet och med gemensam ambitionsnivå. I samrådsgruppen ska resursfördelning, kvalitetsfrågor, styrdokument och system för uppföljning av myndighetsärenden diskuteras. Plan- och bygglovschef ansvarar på uppdrag av nämndordförandena för sammankallande och samhällsbyggnadschef deltar.

Verksamhet och måluppfyllelse följs upp enligt den ekonomistyrningsmodell som tillämpas i Söderköpings kommun med månatliga uppföljningar till ansvariga nämnder i båda kommunerna. I verksamhetsrapporten redovisas ekonomiskt och verksamhetsmässigt utfall samt prognos för innevarande år.

Om styrdokumenten i respektive kommun inte kan förenas ska frågan lyftas till ägardialogen.

Plan- och bygglovsorganisationen Söderköping-Valdemarsvik ska ansvara för beredning och verkställighet av respektive nämnds beslut samt planering och administration av nämndernas verksamhet.

Prioritering av framdrift i detaljplaner för respektive kommun görs av respektive nämnd med utgångspunkt från respektive kommuns bidrag i procent av personal.

Ekonomi och ersättningar

Söderköpings kommun ska genom beslut i Kommunfullmäktige fastställa budgetram och investeringsbudget för samhällsbyggnadsnämnden. Samhällsbyggnadsnämnden fastställer sedan om detaljbudget för samhällsbyggnadsförvaltningen inklusive det gemensamma plan- och bygglovskontoret.

Valdemarsviks kommun ska lämna årligt bidrag i form av ett fast pris för sin del av kostnaderna för den gemensamma organisationens verksamhet. En uppräknings av ersättningen ska ske årligen med utgångspunkt från Söderköpings lönekostnadsuppräknings. Bidraget ska faktureras månadsvis.

I samband med årsbokslut ska ekonomiska över- och underskott regleras.

Vid väsentliga verksamhetsförändringar utöver ovanstående ska även detta beaktas i ersättningsnivån (nya tjänster, nya verksamhetsområden etc). Den typen av verksamhetsförändringar ska överenskommas i ägardialogen.

Samtliga kostnader och intäkter ska särredovisas för respektive kommun. Gemensamma kostnader ska fördelas enligt överenskommen fördelningsmall.

Söderköpings kommun upplåter lokaler och utrustning som behövs för verksamheten samt svarar för investeringar avseende lös egendom och samtliga personalkostnader för kontoret.

Valdemarsvik tillhandahåller kontorsrum för de tjänster som är stationerade i Valdemarsvik samt 100% av en administratör som har till uppgift att sköta nödvändig administration samt hantera nämndärenden för det gemensamma plan- och bygglovskontoret.

De samverkande kommunerna ska sträva efter att uppnå en liknande struktur på de taxor som är kopplade till verksamheterna.

I samband med införandet av gemensamt plan- och bygglovs kontor kan det uppstå olika typer av införandekostnader, dessa fördelas med 50% på respektive kommun.

Söderköpings kommun förvaltar den gemensamma organisationens medel. Valdemarsviks kommun har rätt till löpande insyn i organisationens arbete och redovisning.

Delegation

För en effektiv myndighetsutövning ska löpande normalärendebeslut vara delegerade till den gemensamma organisationens tjänstepersoner. Nämnderna delegerar beslutsfattandet direkt till de berörda tjänstepersonerna i organisationen efter behov och kompetens. De båda nämndernas delegationsordning till organisationens tjänstepersoner ska vara lika.

Den gemensamma plan- och bygglovsorganisationen

Söderköpings kommun är arbetsgivare för all personal inom den gemensamma organisationen.

Alla kontorets personal har en stationeringsort med utgångspunkt från antalet tjänster som respektive kommun har bidragit med. Personalen kommer dock att arbeta med handläggning i båda kommunerna. Plan- och bygglovschefen har stationering 50/50 i båda orterna.

Handlingar

Respektive nämnd är arkivansvarig för alla handlingar och dokument som upprättas eller som inkommer till plan- och bygglovsorganisationen Söderköping-Valdemarsvik. Arkivering ska ske enligt upprättad

dokumenthanteringsplan i respektive kommun. För alla handlingar som inkommer efter startdatum av gemensamt plan- och bygglovskontor förutsätts digital arkivering.

Omförhandling

Om förutsättningar för samarbete enligt samverkansavtalet minskar eller förändras får avtalet omförhandlas. Begäran om omförhandling får ske per den 31 december varje år. Nya villkor kan tidigast träda i kraft ett år därefter.

Giltighet

Avtalets giltighet förutsätter beslut om att godkänna avtalet i respektive kommuns kommunfullmäktige. Avtalets giltighetstid löper från avtalets undertecknande och tills vidare. Uppsägning av detta avtal ska ske skriftligen till motparten minst 24 månader före det årsskifte det ska upphöra att gälla.

Tidsplan

För Valdemarsviks kommun är en möjlig tidplan för beslut fastställande av kommunfullmäktige vid sammanträdet den 7 februari 2022. Söderköpings kommun skulle kunna fastställa samverkansavtalet vid sitt kommunfullmäktige i februari 2022. Startdatum för det gemensamma plan- och bygglovskontoret skulle under förutsättning att respektive kommunfullmäktige fattar beslut i februari, kunna ske under maj 2022.

Vid beslut som innebär att förslaget till samverkansavtalet antas inleds en införandeperiod. Ett antal förutsättningar för samverkan behöver hanteras innan startdatum för det gemensamma kontoret och ett antal delar bedöms kunna hanteras efter startdatum.

Delar som måste hanteras innan start

- Delegationsordning
- Gemensamt ärendehanteringssystem
- Kontorsarbetsplatser i respektive kommun
- Plan för bemanning i samband med införande
- Beslut om digitalt arkiv

Delar som kan hanteras efter start

- Taxor
- Verksamhetsplanering
- Gemensamma arbetssätt
- Samsynsarbete (bedömningar, tillämpningar)
- Gemensamma rutiner och riktlinjer
- Dokumenthanteringsplan
- Kart- och GIS-system

Beslutsunderlag

1. Förvaltningens tjänsteskrivelse den 29 november 2021
2. Förslag till samverkansavtal för gemensamt plan- och bygglovskontor, Söderköping – Valdemarsvik.

Beslutet skickas till

Söderköpings kommun
Miljö- och byggnämnden
Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

Bilagor

Förslag till samverkansavtal för gemensamt plan- och bygglovskontor,
Söderköping – Valdemarsvik.

SÖDERKÖPING.SE

VALDEMARSVIKS
KOMMUN

SAMVERKANSAVTAL FÖR GEMENSAMT PLAN- OCH BYGGLOVSKONTOR, SÖDERKÖPING-VALDEMARSVIK

Allmänt

Genom detta avtal är Söderköpings och Valdemarsviks kommuner överens om att samverka i en gemensam plan- och bygglovsorganisation.

§1 Ändamål

Den gemensamma organisationen ska bedriva en ekonomiskt effektiv verksamhet inom plan- och bygglovsområdet i enlighet med vad som åvilar var och en av kommunerna enligt gällande författningar och frivilliga åtaganden samt samnyttja och säkra kompetens inom organisationens verksamhetsområde. Ändamålet med samverkan är att gemensamt nyttja resurser för att på ett fullgott sätt hantera så väl ökad ärendetillströmning som lagkrav inom plan- och bygglovsområdet och långsiktigt kunna upprätthålla nödvändig kontinuitet, kvalitet, rättssäkerhet och kostnadseffektivitet.

§ 2 Verksamhet och organisation

Strukturen består av två separata nämnder med en gemensam tjänstemannaorganisation. Organisationen ingår i Söderköpings kommuns övriga förvaltningsorganisation och är en del i båda kommunernas krisledningsorganisation. En verksamhetsplan för det gemensamma organisationens verksamhet tas fram och förankras av samhällsbyggnadsnämnden respektive miljö- och byggnämnden.

§ 3 Ägardialog

I ägardialog behandlas verksamheten, måluppfyllelse, budget och organisationens ekonomi.

Minst två gånger per år ska en kommungemensam grupp sammanträda (ägardialog), varav en ska ske årligen i mars/april. Ägardialogens sammanträden ska protokollföras och diarieföras.

Gruppen ska bestå av respektive kommunstyrelses presidie samt kommundirektör. Till ägardialogen ska också presidie i ansvarig nämnd/ansvarigt utskott eller motsvarande kallas, liksom Samhällsbyggnadschef respektive plan- och bygglovschef. Gruppen sammankallas gemensamt av kommunstyrelseordförande i respektive kommun. Kommundirektörerna ansvarar för dagordning och beredning av ärenden.

Ägardialogen bidrar i budgetprocessen genom att under mars/april i samband med att nämndens behovsbedömning tas fram inge underlag till arbetet med framtagande av rambudgeten. Vid ägardialogen i mars/april ska bokslut för föregående år redovisas.

Respektive kommun ska ges möjlighet till genomförande av kommunspecifika projekt vilka bekostas av den egna kommunen. Dessa

SÖDERKÖPING.SE

VALDEMARSVIKS
KOMMUN

projekt hanteras inte inom beslutad ram och verksamhetsplanering för det gemensamma plan- och bygglovskontoret.

§ 4 Ekonomi och ersättningar

Söderköpings kommun ska genom beslut i kommunfullmäktige fastställa budgetram och investeringsbudget för samhällsbyggnadsnämnden. Samhällsbyggnadsnämnden fastställer sedan om detaljbudget för samhällsbyggnadsförvaltningen inklusive det gemensamma plan- och bygglovskontoret.

Valdemarsviks kommun ska lämna årligt bidrag i form av ett fast pris för sin del av kostnaderna för den gemensamma organisationens verksamhet. En uppräknig av ersättningen ska ske årligen med utgångspunkt från Söderköpings lönekostnadsuppräknig. Bidraget ska faktureras månadsvis.

I samband med årsbokslut ska ekonomiska över- och underskott regleras. Vid väsentliga verksamhetsförändringar utöver ovanstående ska även detta beaktas i ersättningsnivån (nya tjänster, nya verksamhetsområden etc.). Den typen av verksamhetsförändringar ska överenskommas i ägardialogen.

Samtliga kostnader och intäkter ska särredovisas för respektive kommun. Gemensamma kostnader ska fördelas enligt överenskommen fördelningsmall.

Söderköpings kommun upplåter lokaler och utrustning som behövs för verksamheten samt svarar för investeringar avseende lös egendom och samtliga personalkostnader för kontoret.

Följande kostnader ska utgöra underlag för fördelningsmallen:

- Lön och personalomkostnader
- Personaladministration inkl. försäkringar
- Ekonomiadministration
- Telefoni/IT inkl. kostnader för ärendehanteringssystem
- Företagshälsovård
- Hyra/leasing
- Resor/transporter
- Litteratur, kontorsmaterial, kopiering, porto
- Kompetensutveckling
- Annonsering
- Verksamhetsutveckling
- Övr. främmande tjänster/diverse kostnader

Valdemarsvik tillhandahåller kontorsrum för de tjänster som är stationerade i Valdemarsvik samt 100% av en administratör som har till uppgift att sköta nödvändig administration samt hantera nämndärenden för det gemensamma plan- och bygglovskontoret.

De samverkande kommunerna ska sträva efter att uppnå en liknande struktur på de taxor som är kopplade till verksamheterna.

SÖDERKÖPING.SE

VALDEMARSVIKS
KOMMUN

I samband med införandet av gemensamt plan- och bygglovs kontor kan det uppstå olika typer av införandekostnader, dessa fördelas med 50% på respektive kommun.

§ 5 Styrning och ansvar

Den politiska styrningen med mål, inriktning, prioritering och verkställighet av myndighetsutövningen inom organisationen Söderköping-Valdemarsvik ska ske hos respektive kommun. En politisk samrådsgrupp mellan nämnderna ska finnas för säkerställa att verksamheten ska kunna fungera med politisk samstämmighet och med gemensam ambitionsnivå. I samrådsgruppen ska resursfördelning, kvalitetsfrågor, styrdokument och system för uppföljning av myndighetsärenden diskuteras. Plan- och bygglovschef ansvarar på uppdrag av nämndordförandena för sammankallande och Samhällsbyggnadschef deltar.

Verksamhet och måluppfyllelse följs upp enligt den ekonomistyrningsmodell som tillämpas i Söderköpings kommun med månatliga uppföljningar till ansvariga nämnder i båda kommunerna. I verksamhetsrapporten redovisas ekonomiskt och verksamhetsmässigt utfall samt prognos för innevarande år.

Om styrdokumenterna i respektive kommun inte kan förenas ska frågan lyftas till ägardialogen.

Minnesanteckningar ska föras vid samrådsgruppen och dessa ska delges kommunstyrelserna.

Respektive nämnds ansvarsåtaganden framgår av reglemente. Gemensamt plan- och bygglovs kontor omfattar flera olika verksamhetsområden, såsom översikts- och detaljplanering, bygglov, stadsarkitektsfrågor samt kart- och mätverksamhet.

Plan- och bygglovsorganisationen Söderköping-Valdemarsvik ska ansvara för beredning och verkställighet av respektive nämnds beslut samt handha planering och administration av nämndernas verksamhet.

Prioritering av framdrift i detaljplaner för respektive kommun görs av respektive nämnd med utgångspunkt från respektive kommuns bidrag i procent av personal.

Det av Söderköpings kommun framtagna tid- och resursredovisningssystem ska användas för att underlätta fakturering till externa kunder.

§ 6 Delegation

För en effektiv myndighetsutövning ska löpande normalärendebeslut vara delegerade till den gemensamma organisationens tjänstemän. Nämnderna delegerar beslutsfattandet direkt till de berörda tjänstemännen i organisationen efter behov och kompetens. De båda nämndernas delegationsordning till organisationens tjänstemän ska vara lika.

SÖDERKÖPING.SE

VALDEMARSVIKS
KOMMUN

§ 7 Den gemensamma plan- och bygglovsorganisationen i Söderköpings kommun är arbetsgivare för all personal inom den gemensamma organisationen.

Alla kontorets personal har en stationeringsort med utgångspunkt från antalet tjänster som respektive kommun har bidragit med. Personalen kommer dock att arbeta med handläggning i båda kommunerna. Plan- och bygglovschefen har stationering 50/50 i båda orterna.

§ 8 Försäkringar

Söderköpings kommun ansvarar som arbetsgivare för att personal vid det gemensamt plan- och bygglovskontor är försäkrade.

Respektive kommun ansvarar för att teckna ansvarsförsäkring som täcker skadeståndskrav som uppstår på grund av fel och försummelse vid myndighetsutövning.

§ 9 Medelsförvaltning

Söderköpings kommun förvaltar den gemensamma organisationens medel. Valdemarsviks kommun har rätt till löpande insyn i organisationens arbete och redovisning.

§ 10 Inventarier

All egendom som används i verksamheterna i organisationen ska tillhöra Söderköpings kommun med undantag för inventarier i Valdemarsviks kontorsrum. Detta gäller så länge samverkansavtalet är i kraft. Skulle avtalet upphöra ska all egendom enligt ovan återgå till respektive kommun. Då möjligheten att identifiera ursprungstillhörighet successivt minskar och dessutom nya inventarier tillkommer, ska detta ske genom att en överenskommelse om fördelning upprättas. En lista över inventarier upprättas och ajourhålls.

§ 11 Handlingar

Respektive nämnd är arkivansvarig för alla handlingar och dokument som upprättas eller som inkommer till plan- och bygglovsorganisationen Söderköping-Valdemarsvik. Arkivering ska ske enligt upprättad dokumenthanteringsplan i respektive kommun. För alla handlingar som inkommer efter startdatum av gemensamt plan- och bygglovskontor förutsätts digital arkivering.

SÖDERKÖPING.SE

VALDEMARSVIKS
KOMMUN

Registrering och diarieföring av inkomna handlingar sker av den gemensamma organisationen. Närarkivering av handlingar sker på plan- och bygglovskontoret. Vid slutarkivering skickas handlingarna till respektive kommuns arkiv i enlighet med den aktuella kommunens dokumenthanteringsplan. Arkivansvar för handlingar från tiden före startdatum ligger kvar på respektive kommun. Plan- och bygglovsorganisationen Söderköping-Valdemarsvik ska ha obegränsad tillgång till dessa äldre arkiv. Närarkiv för Valdemarsvik deponeras i den gemensamma organisationens närarkiv fram till dess slutarkivering sker enligt dokumenthanteringsplanen.

§ 12 Hantering av återgång om avtalet upphör att gälla
Hanteringen av personalen om avtalet upphör att gälla ska föregås av en överläggning mellan parterna och med berörd personal. Grundat på dessa överläggningar söker parterna uppnå en fördelning av resurserna som säkerställer en rimlig verksamhet i båda kommunerna. I övrigt tillämpas gällande författningar och praxis avseende anställningsskydd och verksamhetsövergång.

§ 13 Omförhandling
Om förutsättningar för samarbete enligt samverkansavtalet minskar eller förändras får avtalet omförhandlas. Begäran om omförhandling får ske per den 31 december varje år. Nya villkor kan tidigast träda i kraft ett år därefter.

§ 14 Giltighet
Avtalets giltighet förutsätter beslut om att godkänna avtalet i respektive kommuns kommunfullmäktige.
Avtalets giltighetstid löper från avtalets undertecknande och tillsvidare. Uppsägning av detta avtal ska ske skriftligen till motparten minst 24 månader före det årsskifte det ska upphöra att gälla.

§ 15 Tvist
Tvist angående tillkomsten, tolkningen, tillämpningen eller giltigheten av detta avtal ska, om parterna inte på annat sätt kommer överens, slutligt avgöras av allmän domstol varvid tingsrätten i den domsaga inom vilken värdkommunen är belägen ska utgöra försä instans.

Detta avtal har upprättats i två exemplar varav parterna tagit varsitt.

För Söderköpings kommun
Söderköping den

För Valdemarsviks kommun
Valdemarsvik den

Kommunstyrelsens ordförande

Kommunstyrelsens ordförande

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Avdelning Service och Administration
Matilda Carlström
Kommunsekreterare
Tel: 0123-191 13
E-post: matilda.carlstrom@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Extra föreningsstöd - Riktad satsning till ideella föreningar 2021

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar att använda 500 tkr ur anslaget för kommunstyrelsens oförutsedda behov för en satsning på ideella föreningar som arrangerar aktiviteter för unga och/eller äldre under 2022. **Satsningar på aktiviteter kommer prioriteras.** Sista ansökningsdag är **2022-04-29**. Maxbelopp per förening är 50 000 kronor. Utbetalning sker under maj/juni 2022. För beviljade belopp krävs återredovisning från föreningarna senast **2023-01-31**.

Kommunstyrelsen uppdrar åt kommunstyrelsens arbetsutskott att fungera som beslutsfattare för inkomna ansökningar.

Kommunstyrelsen uppdrar kommundirektören att genomföra en informationskampanj om det extra stödet.

Ärendebeskrivning

Valdemarsviks kommun vill nu satsa 500 000 kronor på föreningslivet. Satsningen genomförs genom att inrätta ett särskilt föreningsstöd i form av en pott som är sökbar för ideella föreningar som är aktiva i Valdemarsviks kommun.

Satsningen finansieras genom anspråkstagande av medel ur anslaget för kommunstyrelsens oförutsedda behov.

Medel ur potten kan sökas av ideella föreningar i Valdemarsviks kommun som satsar på aktiviteter för unga och/eller äldre. Medel kan sökas för genomförande av aktiviteter men även för investeringar, drift och/eller **förlorade intäkter till följd av pandemin.** **Satsningar på aktiviteter kommer prioriteras.**

Ansökningar ska vara Valdemarsviks kommun tillhanda senast **2021-04-29**. I ansökan ska föreningen beskriva vad pengarna ska användas till. Arrangemang och/eller investeringar ska genomföras under 2022. Maxbelopp per förening är 50 000 kronor. **Utbetalning av bidragen kommer att ske under maj/juni 2022.** För beviljade belopp krävs återredovisning av hur pengarna använts senast **2023-01-31** från respektive förening.

Kommunens allmänna krav för att erhålla föreningsstöd samt uppräknig av organisationer som är undantagna från stöd enligt Policy och riktlinjer för förenings- och arrangemangsstöd i Valdemarsviks kommun gäller även för detta stöd.

Kommunstyrelsens arbetsutskott fattar beslut om att bevilja ansökningarna, samt ansvarar för återredovisning till kommunstyrelsen om beviljade stöd.

Kommundirektören får i uppdrag att genomföra en informationskampanj om det extra stödet.

Beslutet skickas till

Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

KS § 154

KS-SA.2021.90

Riktad satsning till ideella föreningar 2021

Kommunstyrelsens beslut

Ärendet återremitteras för ytterligare beredning.

Yrkanden

Lars Beckman (S) yrkar att ärendet återremitteras för ytterligare beredning.

Beslutsgång

Kommunstyrelsen godkänner att Lars Beckman (S) yrkande om återremiss ställs under proposition. Efter ställd proposition finner ordföranden att kommunstyrelsen beslutar att återremittera ärendet för ytterligare beredning.

Ärendebeskrivning

Valdemarsviks kommun vill nu satsa 500 000 kronor på föreningslivet. Satsningen genomförs genom att inrätta ett särskilt föreningsstöd i form av en pott som är sökbar för ideella föreningar som är aktiva i Valdemarsviks kommun.

Satsningen finansieras genom anspråkstagande av medel ur anslaget för kommunstyrelsens oförutsedda behov.

Medel ur potten kan sökas av ideella föreningar i Valdemarsviks kommun som satsar på aktiviteter för unga och/eller äldre. Medel kan sökas för både drift, genomförande av aktiviteter och/eller för investeringar.

Ansökningar ska vara Valdemarsviks kommun tillhanda senast 2021-11-30. Utbetalning av bidragen kommer att ske under december 2021. Arrangemang och/eller investeringar ska genomföras under 2022. Maxbelopp per förening är 50 000 kronor. Den sammanlagda potten uppgår till 500 000 kronor.

Kommunstyrelsens arbetsutskott fattar beslut om att bevilja ansökningarna, samt ansvarar för återredovisning till kommunstyrelsen om beviljade stöd.

För beviljade belopp krävs återredovisning senast 2022-11-30 enligt överenskommelse med respektive förening som fått beviljade medel.

Justerare

.....

.....

KS § 154

KS-SA.2021.90

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från avdelning Service och Administration 2021-10-20

Beslutet skickas till

Kommunsekreterare F.S
Kommunsekreterare M.C
Akten

Justerare

.....

.....

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....

KSAU § 85

KS-SA.2021.44 805

Stöd till övriga föreningar 2022

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Ärendet utgår.

Sammanfattning

Förslag om att omfördela stödet för 2022 så att alla sökande föreningar kan få ta del av stödet då deras behov bedöms likartat. Stödet fördelas enligt bifogad tabell. Sista ansökningsdatum var 2021-09-01.

Ärendebeskrivning

Nedanstående föreningar har inkommit med bidragsansökan för verksamhetsåret 2022. Sista ansökningsdatum flyttades fram 1 september 2021 på grund av rådande pandemi. Utbetalning sker under 2022. Stödet används till ideella insatser för att möjliggöra tillhandahållande av öppna samlingslokaler för kommunens invånare samt stöd till övriga utomstående föreningar där regelverket för föreningsstöd inte är lämpligt.

För verksamhetsåret 2022 är det 4 sökande föreningar. Förutsättningarna för respektive förening bedöms vara likartade. Budget för driftsbidrag till övriga föreningar uppgår 2022 till 150 tkr.

Förvaltningen föreslår att en omfördelning av budget ska ske, så att alla föreningar som ansökt om medel ska tilldelas bidrag enligt följande: Förslaget innebär att bidragsnivån för Gusums Folkets Hus återigen sänks så att de nu tilldelas 85 000 kr istället för 100 000 kr, även stödet till BRIS Region öst sänkt återigen och de återgår till att få 5 000 kr. Gryts Bygdegårdsföreningen tilldelas 25 000 kr och Östra Ed Tryserum Bygdegårdsförening tilldelas 35 000 kr. Omfördelning av medel kan sen komma att ske även nästkommande år beroende på antal inkomna ansökningar samt behov.

Förening	Bidrag 2021	Sökt bidrag 2022	Förslag 2022
Gusums Folkets Hus	100 000 kr	100 000 kr	85 000 kr
BRIS Region Öst	15 000 kr	15 000 kr	5 000 kr
Gryts Bygdegårdsförening	30 000 kr	Ja	25 000 kr
Östra Ed Tryserum Bygdegårdsförening	Ej sökt	40 000 kr	35 000 kr

Justerare

.....

.....

KSAU § 85

KS-SA.2021.44 805

Valdemarsviks Ryttarkamrater	8000 kr	Ej sökt	---
Summa:	153 000 kr	185 000 kr	150 000 kr

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från avdelning Service och Administration 2021-10-20

Ansökan Gusum Folkets Hus

Ansökan BRIS Region Öst

Ansökan Gryts Bygdegårdsförening

Ansökan Östra Ed Tryserum Bygdegårdsförening

Ansökan Valdemarsviks Ryttarkamrater

Beslutet skickas till

Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Avdelning Service och Administration
Caroline Starkås

Mottagare

Kommunstyrelsen

Tel: 0123-19100

E-post: caroline.starkas@valdemarsvik.se

Ansökan om bidrag för verksamhetsåret 2022 från föreningar utanför ramarna för kommunens regler för föreningsbidrag

Förslag till beslut

- 1. Kommunstyrelsen beslutar att utbetala stöd för verksamhetsåret 2022 enligt följande:**
 - **85 000:- till Gusums Folkets Hus**
 - **5 000:- till Bris Region Öst**
 - **25 000:- till Gryts Bygdegårdsförening**
 - **35 000:- till Östra Ed Tryserum Bygdegårdsförening**

Sammanfattning

Förslag om att omfördela stödet för 2022 så att alla sökande föreningar kan få ta del av stödet då deras behov bedöms likartat. Stödet fördelas enligt bifogad tabell.

Sista ansökningsdatum var 2021-09-01.

Ärendebeskrivning

Nedanstående föreningar har inkommit med bidragsansökan för verksamhetsåret 2022. Sista ansökningsdatum flyttades fram till 1 september 2021 på grund av rådande pandemi. Utbetalning sker under 2022. Stödet används till ideella insatser för att möjliggöra tillhandahållande av öppna samlingslokaler för kommunens invånare samt stöd till övriga utomstående föreningar där regelverket för föreningsstöd inte är lämpligt.

För verksamhetsåret 2022 är det 4 sökande föreningar.

Förutsättningarna för respektive förening bedöms vara likartade.

Budget för driftsbidrag till övriga föreningar uppgår 2022 till 150 tkr.

Förvaltningen föreslår att en omfördelning av budget ska ske, så att alla föreningar som ansökt om medel ska tilldelas bidrag enligt följande:

Förslaget innebär att bidragsnivån för Gusums Folkets Hus återigen sänks så att de nu tilldelas 85 000 kr istället för 100 000 kr, även stödet till BRIS Region öst sänkt återigen och de återgår till att få 5 000 kr.

Gryts Bygdegårdsföreningen tilldelas 25 000 kr och Östra Ed Tryserum Bygdegårdsförening tilldelas 35 000 kr. Omfördelning av medel kan sen komma att ske även nästkommande år beroende på antal inkomna ansökningar samt behov.

Förening	Bidrag 2021	Sökt bidrag 2022	Förslag 2022
Gusums Folkets Hus	100 000 kr	100 000 kr	85 000 kr
BRIS Region Öst	15 000 kr	15 000 kr	5 000 kr
Gryts Bygdegårdsförening	30 000 kr	Ja	25 000 kr
Östra Ed Tryserum Bygdegårdsförening	Ej sökt	40 000 kr	35 000 kr
Valdemarsviks Ryttarkamrater	8000 kr	Ej sökt	---
Summa:	153 000 kr	185 000 kr	150 000 kr

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

A sökan om driftstöd

2021-03-16

An ökan senast 1 april det år som ansökan avser

Föreningens namn

Förening

Gr. ts Bygdegårdsförening

Postmotagare namn

Mats Edber

Adress

Kontaktperson/uppgiftslämnare

Mats Edber

Riksorganisation

Plus konto/bankgiro

Telefonarbete (även riktnummer)

E-post

edbe

Redogör här för föregående års verksamhet vid anläggningen och bifoga även underlag/fakturor på utfört arbete

Verksamhet:
Se bilaga

Ekonomi: - Fastighetsunderhåll 24 124:-
 - Vatten, renhållning 5 335:-
 - El 40 489:-
 - Städning, förbrukart 6 919:-
 - Bredband 5 657:-
 - Försäkringar 9 610:-
 Summa 92 134:-

Beskriv här den verksamhet som föreningen planerar att driva vid anläggningen

Verksamhet:
Se bilaga

Ekonomi: x) Fastighetsunderhåll 92 000:-
 - Vatten, renhållning 6 000:-
 - El 40 000:-
 - Städning, förbrukart 5 000:-
 x) Lägenheten 45 000:-
 - Bredband 5 500:-
 - Försäkringar 10 000:-

x) Ökade kostnader p.g.a installation av luftvärmepumpar för att få med el förbrukningen.

203 500

Underskrift – Uppgifterna är i enlighet med gällande regler för driftstöd

Ort och datum

Gr. ts 21-03-15

Underskrift

Namnförtydligande

Mats Edber

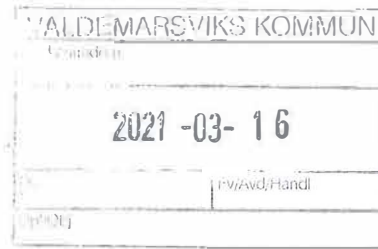
Ansökan skickas senast 1 april till
 Valdemarsviks Kommun
 Avdelning Service och Administration
 615 80 Valdemarsvik

Till

Valdemarsviks Kommun

Att: Kommunstyrelsen

615 80 VALDEMARSVIK

Ansökan om driftstöd till Gryts Bygdegårdsförening

Gryts Bygdegårdsförening är en förening som bedriver verksamhet inom ramen för allmänna samlingslokaler. Detta innebär att vi hyr ut våra lokaler till enskilda, organisationer, företag eller det offentliga för genomförande av aktiviteter så som möten, kultur, utställningar, bröllop etc. Ca 150 uthyrningar genomfördes under verksamhetsåret 2019. P.g.a Corona pandemin utnyttjades lokalen 2020 endast vid 27 tillfällen, det var 34 avbokningar och uppskattningsvis nära hundratalet uteblivna bokningar. Denna situation är ett stort problem för vår ekonomi, främst vad gäller fastighetsdrift och underhåll.

Vid föreningens senaste årsmöte diskuterades frågan om ansökan om driftstöd hos kommunen och nedan angivna styrelseledamöter fick i uppdrag att tillskriva Valdemarsviks kommun i ärendet.

Gryts Bygdegårdsförening önskar härmed om ett driftstöd från Valdemarsviks kommun. Det är av största vikt för oss för att kunna bevara och utveckla vår samlingslokal i Gryt så att alla berörda parter har tillgång till ändamålsenliga och funktionella mötesutrymmen.

Vi ser fram emot att få ta del av kommunens svar i ärendet och önskar att det skickas till föreningens ordförande, Mats Edberg

Ytterligare information och upplysning kan fås genom att ringa Mats Edberg

Gryt den 9 mars 2021

Med vänliga hälsningar

För Gryts Bygdegårdsförening

Mats Edberg, ordförande

Eric Elander Duque, kassör

Gusum i september 2021

Till Kommunstyrelsen i Valdemarsviks Kommun. Ansökan om uppdragsersättning till Folkets Hus föreningen i Gusum.

Även innevarande år varit ett smärtsamt år för många både kulturutövare men även för oss som tillhandahåller lokaler för kulturutövande. Under fjolåret slog en världsomspännande pandemi till och våra myndigheter med Folkhälsomyndigheten i spetsen beslutade snart nog om begränsningar i antalet besökare på kultur och idrottsliga arrangemang.

Vi känner dock även fortsättningsvis att vårt uppdrag att tillhandahålla allmänna lokaler fyller en samhällsviktig funktion.

I god samverkan mellan oss och samhället i övrigt erbjuder vi därför möjligheter till riktade anställningar i vår verksamhet.

Vi kallar oss själva för kommunens kulturcentrum inte utan en viss stolthet.

Inte minst alla ideella krafters omfattande insatser gör att vi tror att vi även fortsättningsvis kommer att vara en aktör att räkna med i kommunen.

Förståelsen från Valdemarsviks kommun för vår roll i samhället Gusum och kommunen i övrigt känner vi finns där och vi hoppas kunna bygga vidare på detta goda samarbete.

Vi arbetar ständigt med upprustning och restaurering av våra lokaler vilket kommer att kräva mycket av oss varför vi hoppas på fortsatt god samverkan. I nuläget har vi precis inlett ett omfattande arbete med att upprustning av delar av avloppsledningsnätet i fastigheten vilket tarvar omfattande kostnader.

Folkets Hus föreningen i Gusum äskar 100 000:- för 2022

Ett flerårigt avtal om uppdragsersättning skulle förövrigt kunna ge oss ännu bättre planeringsförutsättningar att även fortsättningsvis vara ett kulturnav i Valdemarsviks kommun.

Med vänlig hälsning
Styrelsen för Gusums Folkets Hus

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kännedom	
2021 -10- 0 6	
Dnr	Fv/Avd/Handl
Dpl/Obj	

Till Valdemarsviks kommun

Ansökan om driftbidrag för Östra Ed Tryserum Bygdegårdsförening inför verksamhetsåret 2022

Först ett tack för de bidrag vi tidigare erhållit, senast det vi fick som hjälp till att byta värmepump.

Verksamheten har, som för de flesta Bygdegårdar, legat helt nere sedan mars 2020. Dock har fastigheten krävt en del omsorger, bl a byte av två toalettstolar samt har elräkningarna tickat på samtidigt som uthyrningen varit noll.

Nu ser vi fram emot att uthyrningarna så sakta kommer igång vilket i sig betyder fortsatt underhåll och en del nyanskaffningar till framförallt köket. Till sommaren är utomhusmålning planerad.

Vår förhoppning är att få ett driftbidrag på oförändrade 40.000:-

Långrådna oktober 2021

På uppdrag av styrelsen

Marie-Louise Botvidsson ordförande

Östra Ed Tryserums Bygdegårdsförening

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kanned: ri	
2021 -10- 12	
Dir	Fv/Avd/Handl
Dpl/Obj	

Ansökan senast 1 april

Föreningsuppgifter

Förening <i>Bns region Öst</i>	Riksorganisation <i>Bns - Barnens rätt</i>
Postmottagare namn <i>Bns region Öst</i>	<i>Sambud p</i>
Adress <i>Storgatan 24</i>	
Postnummer och ort <i>58223 Linköping</i>	
Kontaktperson/uppgiftslämnare <i>Terese Svanström</i>	

Beskriv här hur föreningen planerar att använda bidraget och gör en kostnadsberäkning

Se kompletterande text dokument.

Underskrift – Uppgifterna är i enlighet med gällande regler för stöd till förfogande

Ort och datum <i>Linköping 23/3-21</i>	
Underskrift <i>Terese Svanström</i>	Namnförtydligande <i>Terese Svanström</i>

OBS! Efter särskild prövning kan stöd utbetalas till lokal organisation som inte är att betrakta som ungdomsorganisation. Utbetalning sker året efter. 70 000:- kronor avsätts i budgeten för investerings- och upprustningsstöd samt stöd till förfogande.

Ansökan skickas senast 1 april till
Valdemarsviks Kommun
Avdelning Service och Administration
615 80 Valdemarsvik

Personuppgiftshantering

Personuppgifterna i denna blankett registreras och sparas i kommunens dataregister/system enligt dataskyddsförordningen. För ytterligare information om personuppgiftshantering för denna blankett och övrig information om kommunens personuppgiftshantering, se kommunens hemsida.

Ansökan om bidrag

Bris – en samhällsbärande funktion för alla barn.

Bris region öst ansöker härmed om 15 000 kronor i bidrag för år 2022

Bris är Sveriges nationella stödlinje för barn och unga och erbjuder professionellt samtalsstöd via chatt, mejl och telefon 116 111 varje dag, året runt till alla barn upp till 18 år. Oavsett i vilken kommun barnet bor. Varje barn som kontaktar Bris får ett tryggt, anonymt och kostnadsfritt stöd av en utbildad kurator. Bris roll är här att finnas till hands för barn som saknar en vuxen att prata med.

Alla barn är olika men alla barn har exakt samma mänskliga rättigheter och värde. Sverige är på många sätt ett bra land att växa upp i men inte för alla barn och inte alltid. Bris ser tyvärr att det finns omfattande brister kring barnets rättigheter i samhället och att livsvillkoren för barn skiljer sig åt. Barn berättar i samtal med Bris att de inte blir lyssnade på, inte får det stöd de har rätt till eller inte får tillräcklig information i kontakt med det offentliga. Här fyller Bris en viktig funktion.

I kristider, som till exempel under Corona-pandemin, fyller Bris också en extra viktig samhällsfunktion för barn, särskilt för barn som känner oro. För barn som redan lever i svåra livssituationer hemma riskerar kristider att förvärra deras utsatthet ytterligare med ökad risk för familjekonflikter, våld och övergrepp. Då är det extra viktigt med ett tryggt stöd med hjälpande vuxna utanför familjen. Där finns Bris.

När barnets vardag påverkas, som till exempel vid samhällskriser och under skollov, ser vi på Bris att behovet av stöd ökar. Under det senaste året har vi sett en kraftig ökning av barn och unga som kontaktar Bris för stöd – om såväl om Corona som om andra ämnen i barns liv. Under förra året utökades öppettiderna i våra stödkanaler för att kunna ta emot fler samtal från barn och från och med mars 2021 håller vi vår stödverksamhet öppen dygnet runt. Vi erbjuder även tidsbokning på arabiska och engelska.

Under 2020 hade Bris 31 497 kurativa samtal med barn och unga i hela Sverige, vilket är fler än någonsin tidigare. Jämfört med 2019 är det en ökning med 16 procent. Psykisk ohälsa är det vanligaste ämnet i samtalen till Bris. Under 2020 har särskilt stora ökningar noterats gällande barns samtal om ångest (+ 61 procent), nedstämdhet (+ 55 procent), familje-konflikter (+ 43 procent), samhällets stödinstanser (+ 36 procent) samt samtal om psykiskt våld (+ 32 procent) och fysiskt våld (+ 28 procent).

Under året kommer Bris förutsättningar att hjälpa barn än mer konkret till förändring att öka genom en stärkt regional närvaro och erbjudande om hjälp till barn genom våra Brismottagningar. Genom ett regionalt förankrat stöd får fler barn möjlighet till samtal eller lotsning i relation till myndigheter och andra professionella. Brismottagningarna kommer att finnas på fem platser i landet, varav en i Bris region öst.

Bris erbjuder också ett riktat stöd till barn genom till exempel gruppstöd för familjer där en förälder tagit sitt liv, familjehemsplacering eller missbruk och psykisk ohälsa hos förälder.

Bris ger även ett gratis stöd till vuxna kring frågor som rör barn via Bris vuxentelefon på svenska, engelska och arabiska. Bris har även en stödlinje för idrottsledare. Bris erbjuder också ett utökat stöd till vuxna genom professionella råd och nya kunskaper på bris.se och i sociala medier.

Genom Brisakademin erbjuder Bris bokningsbara utbildningar i bland annat barnkonventionen, föräldraskapsstöd och "Expertgrupp barn" – Bris metod för barns delaktighet och inflytande.

Bris driver ett aktivt opinions- och påverkansarbete för ett bättre och mer hållbart samhälle för barn. Vi strävar efter ett nära samarbete med våra politiker som bygger på kunskapsspridning och erfarenhetsutbyte. Genom ett långsiktigt påverkansarbete och en stark opinionsbildande kraft når vi såväl politiker, beslutsfattare och allmänhet i syfte att fler vuxna förstår och agerar för att tillgodose barnets mänskliga rättigheter.

1971 föddes Bris i revolt och protest mot barnaga. Vår kamp för barnets rättigheter är lika aktuell idag. Ett viktigt uppdrag för Bris är att mobilisera samhället, sprida kunskap och få fler att ta ställning för barnets rättigheter. Vi vet att viljan att engagera sig är stor och våra medlems- och volontärsantal växer i samtliga Bris regioner. Vi rekryterar aktivt fler medlemmar och ideellt engagerade för att stärka vår mobilisering och nå ut med kunskap om barns rättigheter till både barn och vuxna. Något som bidrar till att skapa en stark folkrörelse för barnets rättigheter runt om i landet, en rörelse som inkluderar såväl vuxna som barn.

Vi på Bris driver också vårt eget nätverk "Bris nätverk" som idag är Sveriges största mötesplats för barnets rättigheter med cirka 5 700 medlemmar. Det är en bredd av professioner som är representerade i nätverket, exempelvis rektorer, kuratorer, politiker, socialsekreterare och kommunala tjänstepersoner. Men också personer inom bland annat barn- och ungdomspsykiatri, idrottsrörelsen och andra ideella organisationer. Genom nätverket möjliggör vi dialog och samverkan mellan dessa professioner och skapar därigenom en viktig arena för kunskapspåfyllnad och kunskapsspridning inom barnrätten. I och med detta erbjuds en möjlighet till gratis fortbildning för anställda som arbetar för eller med barn i er kommun.

Ert bidrag till Bris är viktigt och möjliggör vårt fortsatta arbete med att stärka barnets rättigheter och att stötta alla barn och unga som kontaktar oss från Valdemarsviks kommun, varje dag året runt. På så sätt bidrar ni också till att tillgodose barnets rättigheter enligt Barnkonventionslagen (2018:1197).

Vänliga hälsningar,

Terese Svanström
Regionombud Bris öst

Bris – Barnens rätt i samhället
Storgatan 24, 582 23 Linköping

www.bris.se |

Vad är Bris?

- Bris grundades 1971 och är en **politiskt och religiöst obunden barnrättsorganisation**.
- Vår vision är att **varje barn känner till sina rättigheter** och lever i ett samhälle där barnets rättigheter tillgodoses.
- Vi arbetar för att **stärka barnets rättigheter** genom att stödja barn utifrån barnets behov, mobilisera samhället och påverka beslutsfattare genom att **göra barns röster hörda**.
- FN:s konvention om barnets rättigheter, **barnkonventionslagen**, utgör grunden för Bris arbete och Bris bidrar med sitt arbete till FN:s hållbarhetsmål i Agenda 2030.
- En viktig del av Bris verksamhet är Bris nätverk, **den största mötesplatsen för barnets rättigheter i Sverige** med ca 5 700 medlemmar. Nätverket erbjuder professionella från olika delar av samhället, det offentliga, privata och ideella, en plattform för nätverkande, kunskapsutbyte och fortbildning.
- Vår verksamhet **drivs av insamlade medel** och vår möjlighet att hjälpa barn står i direkt relation till det ekonomiska stöd vi får.
- Bris finns för alla barn och vår ambition är att **alltid möta barn och unga på deras arenor** och erbjuda tillgängligt stöd i den form de efterfrågar.
- 2020 hade Bris **31 497 kurativa kontakter** med barn via chatt, mejl och telefon.

Bilagor med ansökan från Bris region Öst 2022

1. Ansökningsbrev 2022
2. Bris årsberättelse 2019 (med bl.a. ekonomisk redovisning, verksamhetsberättelse och effektrapport)
3. Bris långsiktiga plan
4. Bris stadgar (antagna 2019-05-18)
5. Budget 2021 och prognos 2022
6. Inbjudan Bris nätverk

Notering:

Bris årsberättelse för 2020 publiceras i slutet av maj 2021

BRIS

RESULTATRÄKNING (TSEK)	Utfall 2019	Prognos 2020	Budget 2021	Prognos 2022
Medlemsavgifter	2 090	2 158	2 304	2 410
Gåvor				
Gåvor från allmänheten	26 018	24 720	24 713	26 196
Gåvor från företag och företagssamarbeten	22 013	27 690	29 983	31 782
Postkodlotteriet basstöd	9 000	10 000	11 000	9 000
Stiftelser/organisationer	1 189	2 700	4 348	3 800
Summa gåvor	58 220	65 110	70 044	70 778
Bidrag				
Verksamhetsbidrag Socialstyrelsen	4 300	4 300	5 000	5 050
Övriga statliga bidrag	3 934	6 800	2 302	2 100
Projektbidrag stiftelser och föreningar	11 570	3 300	11 930	8 752
Bidrag från kommuner/regioner	6 809	7 200	6 902	6 100
Summa bidrag	26 613	21 600	26 134	22 002
Nettoomsättning	805	1 500	903	950
Övriga intäkter	0	0	0	0
Finansiella intäkter	665	1 030	0	350
TOTALA INTÄKTER	88 393	91 398	99 385	96 490

KOSTNADER	Utfall 2019	Prognos 2020	Budget 2021	Prognos 2022
Enhetsskostnader exkl. internfördelningar				
Direkta verksamhetskostnader				
Stöd- och regional verksamhet, Kommunikation/Opinion/Påverkan	-57 117	-54 355	-58 119	-61 606
Insamling	-14 554	-16 756	-16 217	-16 866
Administration	-2 018	-2 100	-2 342	-2 412
Totala direkta verksamhetskostnader	-73 689	-73 211	-76 678	-80 884
Kostnader för fördelning till verksamheten				
Ekonomi/HR/IT/Stab	-12 806	-11 648	-16 409	-16 901
Gemensamma kostnader BRIS	-3 512	-3 265	-3 678	-3 788
Direkta verksamhetskostnader	-16 318	-14 913	-20 087	-20 690
TOTALA KOSTNADER	-90 007	-88 124	-96 765	-101 574

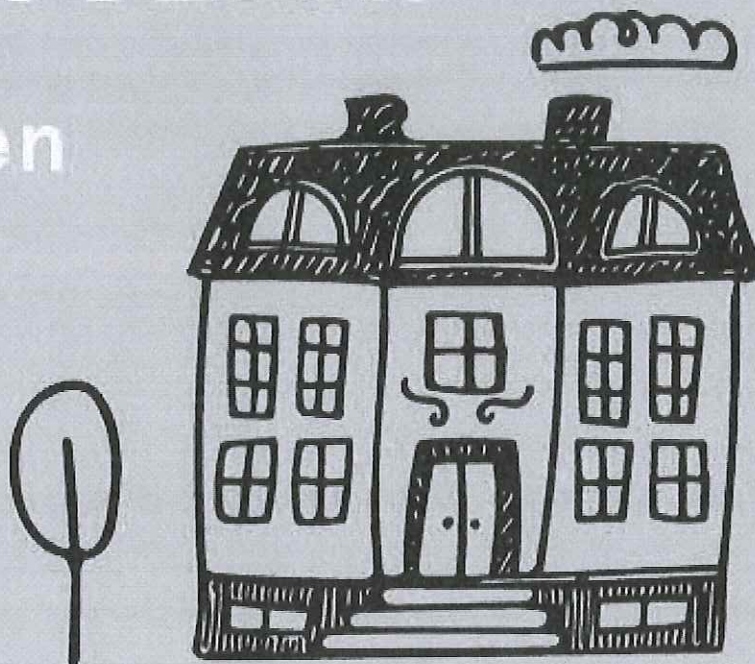
RESULTAT**	-1 614	3 274	2 620	-5 084
-------------------	---------------	--------------	--------------	---------------

*Bokslut publiceras i april 2021.

BRIS NÄTVERK.

Mötesplatsen
för barnets
rättigheter.

BRIS

Bris nätverk möjliggör möten, dialog och samverkan mellan professionella från olika delar av samhället, den ideella, privata eller offentliga sektorn.

Nätverket är en källa till inspiration, kunskapspåfyllnad och erfarenhetsutbyte. En plats där du får möjlighet att lyssna till föreläsningar, tar del av rapporter inom olika områden och där du får dela med dig av dina kunskaper och erfarenheter.

VEM KAN VARA MED?

Bris nätverk är till för dig som aktivt arbetar med och för barn. Du kan vara verksam inom den ideella, offentliga eller privata sektorn. Näringslivet är självklart också välkomna.

Nätverket vänder sig till dig, som precis som vi, anser att alla barn ska få sina rättigheter tillgodosedda.

Som deltagare i Bris nätverk bjuds du in till nätverksträffar två gånger per år. Några gånger per år får du också Bris nyhetsbrev med information om viktiga barnrättsfrågor. Allt kostandsfritt! **Vill du gå med eller har du frågor, mejla till natverk@bris.se**

BRIS STADGAR

1 § Föreningens namn

Föreningens namn är Bris – Barnens rätt i samhället.

2 § Ändamål

All verksamhet i Bris utgår från FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) och barnsynen i denna.

Bris är en barnrättsorganisation där syftet med verksamheten är att stärka barnets rättigheter och förbättra barns och ungas livssituation. Bris yttersta intressenter är barn och unga under 18 år.

Utgångspunkten för Bris arbete är efterlevnaden av varje barns mänskliga rättigheter. Bris ska vara tillgängligt för varje barn som uttrycker ett behov av hjälp och särskilt bistå barn och unga i utsatta situationer.

Bris syfte att stärka barnets rättigheter ska genomföras bl.a. genom att:

- Bris ska fungera som en länk mellan barn, vuxna och samhället.
- Bris ska stödja barn och unga individuellt under former som präglas av hög tillgänglighet. Stödet är alltid kvalificerat och utgår från det enskilda barnets behov.
- Bris ska verka för att olika samhällsinstanser efterlever FN:s konvention om barnets rättigheter.
- Bris ska påverka beslutsfattare genom att göra barns röster hörda och förmedla kunskap om barns behov, livssituation och upplevelser till omvärlden. Kunskapen om barnets livssituation kommer från Bris egna kontakter med barn, genom barns delaktighet, från barn som berättar för andra vuxna där Bris får del av kunskapen genom exempelvis omvärldsbevakning, forskning och samarbeten med andra organisationer.

Bris ska ha en närvaro i hela landet, för barn, vuxna, politiker, myndigheter, allmänheten och andra intressenter. Bris ska ha kunskap om barns livssituation i hela landet och vara tillgängligt för barn och unga i hela landet. Bris ska finnas på de arenor där barn är.

3 § Organisation

Bris är en ideell medlemsorganisation som är partipolitiskt och religiöst obunden.

Kongressen är föreningens högsta beslutande organ. Styrelsen är föreningens verkställande organ. Bris är indelat i regioner.

4 § Säte

Bris och styrelsen har sitt säte i Stockholms kommun.

5 § Medlemskap

Den som delar Bris värderingar och vill stödja Bris kan bli medlem genom att betala medlemsavgift. Medlemsavgiften fastställs av kongressen. Avgift som inkommer till föreningen under tiden januari-september avser innevarande kalenderår, om inte avgift för innevarande kalenderår redan är betald. I sådant fall ska den avse påföljande kalenderår. Avgift som inkommer till föreningen under tiden oktober-december avser påföljande kalenderår. Medlemskap gäller till och med mars månad året efter det för vilken medlemsavgiften betalats.

Endast fysiska personer kan vara medlemmar i Bris. Medlemskapet är personligt. Vårdnadshavare till barn kan teckna medlemskap för barns räkning endast med barnets samtycke. Föreningens enskilda medlemmar tillhör en av föreningens regioner.

Medlem som vill utträda ur föreningen, ska skriftligen anmäla detta till styrelsen och anses därmed omedelbart ha lämnat föreningen. Medlem som inte erlagt årsavgift anses även ha utträtt ur föreningen per utgången av mars månad året efter det kalenderår för vilken årsavgift inte har betalats.

Medlem som skadar föreningen, bryter mot föreningens stadgar eller mot beslut som föreningen fattat eller på annat sätt agerar på sätt som uppenbart strider mot föreningens mål eller intressen kan uteslutas som medlem av styrelsen. Medlem äger rätt att yttra sig före ett sådant beslut.

6 § Säkerhet

Bris ska ha rutiner för att barn skyddas och är trygga i Bris verksamhet.

Bris ska se till att utdrag ur Polismyndighetens register för arbete med barn begärs in enligt gällande lag.

7 § Kongress

Ordinarie kongress ska hållas vartannat år under andra kvartalet på tid och plats som styrelsen bestämmer.

Extra kongress ska hållas när styrelsen anser det erforderligt eller om föreningens revisorer eller minst hälften av det totala antalet kongressombud som valts vid det senaste medlemsmötet i vardera region, gör en skriftlig framställan om detta till styrelsen. Extra kongress ska hållas senast två månader därefter.

8 § Ärenden vid kongress

Vid ordinarie kongress ska följande ärenden behandlas:

1. kongressens öppnande
2. fastställande av röstlängd samt förteckning över övriga närvarande
3. val av ordförande vid kongressen
4. val av protokollförare
5. val av en eller två justeringspersoner att jämte ordföranden justera protokollet
6. val av en eller två rösträknare
7. kongressens behöriga sammankallande
8. fastställande av dagordning
9. föredragning av granskningsutskottets rapport
10. föredragning av årsredovisning, revisionsberättelse och verksamhetsberättelse för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren
11. fastställande av resultat- och balansräkning
12. fråga om ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter för vart och ett av de senaste två räkenskapsåren
13. långsiktig plan (fyra år) för Bris,
14. förslag från styrelsen (propositioner) samt inkomna övriga förslag (motioner)
15. val av styrelseordförande
16. fastställande av antalet ledamöter och suppleanter i styrelsen
17. val av ordinarie ledamöter och suppleanter i styrelsen för tiden fram till och med nästkommande ordinarie kongress
18. fastställande av arvode för styrelsen
19. val av revisorer och revisorssuppleanter för tiden fram till och med nästkommande ordinarie kongress
20. val av regionernas representanter till granskningsutskottet, samt ersättare till dessa, för tiden fram till och med nästkommande ordinarie kongress
21. val av ledamöter i den nationella valberedningen för tiden fram till och med nästkommande ordinarie kongress
22. fastställande av uppdragsbeskrivning för den nationella valberedningen
23. fastställande av medlemsavgiftens storlek för nästkommande två kalenderår
24. övriga ärenden
25. kongressens avslutande.

9 § Kallelse till kongress

Kallelse till kongress utfärdas av styrelsen genom brev eller e-post till kongressombud, styrelseledamöter, valberedning, granskningsutskott, revisorer och revisorssuppleanter samt till av styrelsen utsedda arbetsgrupper.

Kallelse till ordinarie kongress ska utfärdas tidigast sex veckor och senast fyra veckor före kongressen.

Kallelse till ordinarie kongress ska innehålla uppgift om tid och plats för kongressen. Till kallelsen fogas; förslag till dagordning, årsredovisning med revisions- och verksamhetsberättelse för de två senaste räkenskapsåren, långsiktig verksamhetsinriktning för Bris, valberedningens förslag till val av styrelseledamöter och revisorer,

granskningsutskottets rapport, förslag till uppdragsbeskrivning för valberedning samt inkomna motioner och styrelsens yttrande över motionerna.

I kallelse till ordinarie kongress ska särskilt anges de ärenden som ska behandlas enligt 8 §14. Ärenden som inte upptagits i kallelsen och som inte uttryckligen enligt dessa stadgar ska behandlas vid kongressen, får inte företas till avgörande om inte samtliga kallade kongressombud eller dessas ersättare närvarar vid kongressen och medger att ärendet avgörs.

Kallelse till extra kongress ska utfärdas tidigast sex veckor och senast två veckor före kongressen.

Kallelse till extra kongress ska innehålla uppgift om tid och plats för kongressen samt det eller de ärenden som ska behandlas vid kongressen. Extra kongress får inte fatta beslut i andra ärenden än de som uppgivits i kallelsen om inte samtliga kallade kongressombud eller dessas ersättare närvarar vid kongressen och medger att ärendet avgörs.

10 § Motioner

Motionsrätt till kongressen tillkommer medlem. Motioner ska vara skriftliga och inlämnas till styrelsen senast den 25 mars samma år som kongressen ska hållas.

Styrelsen ska behandla varje motion och upprätta ett yttrande med förslag till beslut.

11 § Beslutsordning vid kongress

Beslut och omröstning vid ordinarie och extra kongress sker genom kongressombud. Totalt utses 7 kongressombud per region för två år i taget vid respektive regions ordinarie medlemsmöte enligt 22 §. Kongressombuden har yttrande-, förslags- och rösträtt vid kongressen. Varje ombud har en röst. Rösträtt kan inte utövas genom fullmakt.

Styrelseledamot har yttrande-, förslags- och rösträtt vid kongressen, dock inte i frågan om ansvarsfrihet för styrelsen (8 § p. 12), val av ordinarie ledamöter och suppleanter i styrelsen (8 § p.17), fastställande av arvode för styrelsen (8 § p. 19), val av revisorer och revisorssuppleanter (8 § p. 20) eller val av regionernas representanter till granskningsutskottet samt ersättare till dessa (8 § p. 21).

Revisorer, ledamot av granskningsutskottet samt eventuella ledamöter i av styrelsen utsedda utskott har yttrande- och förslagsrätt. Kongressen kan välja att ge gäster och experter yttrande och förslagsrätt.

Med undantag för vad som anges i 24 och 25 §§ och vid personval, fattas beslut i sakfråga med enkel majoritet, vilket innebär att ett förslag vid en omröstning måste stödjas av mer än hälften av det totala antalet avgivna röster. Vid personval anses den vald som fått flest röster (relativ majoritet). Vid lika röstetal har mötesordföranden utslagsröst, utom vid personval och frågor där styrelsen inte äger rösträtt, då lotten avgör. Beslut fattas efter öppen omröstning. Personval ska dock ske med slutna röstsedlar om någon så begär.

12 § Protokoll vid kongress

Vid kongress ska det föras protokoll. Protokollet ska undertecknas av protokollföraren. Det ska justeras av ordföranden vid kongressen om hen inte har fört protokollet, och av minst en justeringsperson som kongressen har utsett.

13 § Nationell valberedning

Den nationella valberedningen ska bestå av fem ledamöter, med personliga ersättare, och ha en bred representation från regionerna.

Valberedningens uppgift är att föreslå ledamöter till styrelsen, att föreslå val av revisorer samt val av ersättare till granskningsutskottet.

Mandatperioden motsvarar en kongressperiod. Särskild uppdragsbeskrivning för valberedningen fastställs av kongressen.

14 § Styrelsen

Styrelsen ska bestå av ordförande samt det antal ledamöter och suppleanter som kongressen beslutat om. Endast medlem kan vara ledamot eller suppleant i styrelsen. Ledamöterna och suppleanterna utses av kongressen. Mandattiden för styrelseledamöterna och suppleanterna är två år. Styrelsen sammanträder omedelbart efter kongressen för konstituering.

Styrelsen utser inom sig en vice ordförande. Styrelsen ska förordna två eller flera personer till firmatecknare. Styrelsen ska utfärda attestregler. Styrelsen kan utse en eller flera arbetsgrupper med uppgift att bereda frågor som styrelsen ansvarar för. Styrelsen upprättar förslag till uppdragsbeskrivning för valberedningen inför ordinarie kongress.

Kongressen beslutar om en långsiktig plan för Bris, styrelsen fastställer budget samt verksamhetsplaner inom ramen för denna och andra av kongressen fastställda beslut.

15 § Styrelsesammanträden

Styrelsen sammanträder minst fyra gånger per år samt då ordföranden eller en ledamot begär det.

Styrelsen är beslutför om mer än hälften av hela antalet ledamöter är närvarande. Som styrelsens beslut gäller den mening som mer än hälften av de närvarande röstar för eller, vid lika röstetal, den mening som ordföranden biträder. Vid personval gäller som styrelsens beslut det förslag som fått flest röster eller, vid lika röstetal, lotten. Röstning sker öppet. Sluten omröstning sker vid personval om ledamot så begär.

Vid styrelsens sammanträden ska föras protokoll. Det ska undertecknas av protokollförare och justeras av ordföranden, om hen inte har fört protokollet samt av ytterligare en ledamot som styrelsen därtill utsett.

16 § Firmateckning

Föreningens firma tecknas av den eller dem som styrelsen därtill utser.

17 § Kansli och generalsekreterare

Den dagliga verksamheten utövas genom föreningens kansli och ska ledas av en generalsekreterare, som utses av styrelsen. Generalsekreteraren är föredragande i styrelsen, har yttranderätt i styrelsen samt äger rätt att till protokollet föra avvikande mening. Generalsekreteraren fattar beslut i enlighet med den delegationsordning som styrelsen fastställer.

18 § Räkenskapsår

Föreningens räkenskapsår är kalenderår.

19 § Revision

För varje räkenskapsår ska styrelsen avsluta den löpande bokföringen med en årsredovisning. Styrelsen ska även för varje kalenderår upprätta en verksamhetsberättelse.

För granskning av föreningens räkenskaper och styrelsens förvaltning ska finnas två revisorer och två revisorssuppleanter. Av revisorerna ska minst en ordinarie och en suppleant vara auktoriserad revisor. Styrelsen ska till revisorerna senast den 1 mars överlämna erforderliga handlingar för att revision ska kunna fullgöras. Revisorerna ska avlämna revisionsberättelse senast en månad före kongressen.

20 § Granskningsutskott

I föreningen ska finnas ett särskilt granskningsutskott. Granskningsutskottet ska bestå av en representant från varje region samt totalt två ersättare. Ledamöterna i granskningsutskottet nomineras av medlemmötet för vardera region och utses av kongressen.

Granskningsutskottet har till uppgift att granska att Bris stadgar efterlevs, samt att beslut på kongressen genomförs av styrelsen. Granskningsutskottets rapport ska delges styrelsen och föredras vid kongressen. Ledamöter i granskningsutskottet kan inte samtidigt inneha andra förtroendeuppdrag i Bris.

21 § Regioner

Bris är indelat i regioner som varje medlem tillhör. Antalet regioner i Bris och deras geografiska verksamhetsområde fastställs av kongressen.

Vartannat år hålls ett ordinarie medlemsmöte, och däremellan då det bedöms erforderligt extra medlemsmöte, enligt 22 § inom varje region. På så sätt arbetar Bris för att ta till vara på det ideella engagemanget hos medlemmarna samt utveckla relationen mellan Bris anställda och Bris medlemmar.

Regionen har att följa de policys, riktlinjer och strategier som fastställs av styrelsen inom ramen för av kongressen fastställda beslut. Var för sig och tillsammans företräder regionerna hela Bris.

I varje region ska det finnas ett regionråd (advisory board) bestående av minst fem och högst tio personer som väljs vid regionens medlemsmöte. Styrelsen har till uppgift att fastställa en övergripande arbetsbeskrivning för regionråden. Regionrådet har till uppgift att, utifrån av styrelsen fastställd arbetsbeskrivning, mobilisera samhället regionalt för barnets rättigheter. Chefen för regionenheten sammankallar regionrådet till möten.

22 § Medlemsmöte

Ordinarie medlemsmöte ska hållas per region, senast under mars månad vartannat år, det år då ordinarie kongress ska hållas. Styrelsen kallar medlemmar samt den regionala valberedningen till ordinarie medlemsmöte skriftligt genom Bris nyhetsbrev, Bris hemsida, eller på annat sätt minst fyra veckor före medlemsmötet. I kallelsen ska anges tid och plats för mötet. Till kallelsen ska bifogas dagordning med angivande av de ärenden som ska behandlas vid mötet.

Vid ordinarie medlemsmöte ska följande ärenden behandlas:

1. medlemsmötets öppnande
2. fastställande av röstlängd
3. val av mötets ordförande
4. val av protokollförare
5. val av en eller två justeringspersoner att jämte ordföranden justera protokollet
6. val av en eller två rösträknare
7. medlemsmötets behöriga sammankallande
8. fastställande av dagordning
9. föredragning av Bris verksamhetsberättelse
10. motioner till kongressen
11. val av medlemmar i regionråd (advisory board)
12. val av ledamöter till den regionala valberedningen fram till och med nästa ordinarie medlemsmöte
13. den regionala valberedningens framläggande av förslag till val av kongressombud samt dessas ersättare
14. val av kongressombud samt ersättare för dessa att representera regionen vid föreningens kongress under nästkommande två år.
15. den regionala valberedningens framläggande av förslag till nominering av ledamot samt ersättare i den nationella valberedningen
16. nominering av en ledamot samt ersättare till den nationella valberedningen
17. den regionala valberedningens framläggande av förslag till nominering av ledamot till granskningsutskottet

18. nominering av en ledamot till granskningsutskottet
19. övriga ärenden
20. medlemsmötets avslutande.

Extra medlemsmöte ska hållas när det bedöms erforderligt. Styrelsen kallar medlemmar till extra medlemsmöte skriftligt genom Bris nyhetsbrev, Bris hemsida, eller på annat sätt minst fyra veckor före medlemsmötet. I kallelsen ska anges tid och plats för mötet. Till kallelsen ska bifogas dagordning med angivande av de ärenden som ska behandlas vid mötet.

Varje medlem har yttrande- förslags- och rösträtt vid medlemsmöten. Rösträtt kan inte utövas genom fullmakt. Beslut kan endast fattas i de frågor som upptagits på dagordningen.

23 § Protokoll vid medlemsmöte

Vid medlemsmöte ska det föras protokoll. Protokollet ska undertecknas av protokollföraren. Det ska justeras av ordföranden vid medlemsmötet om hen inte har fört protokollet, och av minst en justeringsperson som medlemsmötet har utsett.

24 § Regionala valberedningar

De regionala valberedningarna ska bestå av minst två och högst tre ledamöter samt totalt två ersättare. Ledamöterna och dessas ersättare utses av medlemsmötet i respektive region. De regionala valberedningarnas uppgift är att till medlemsmötet föreslå val av kongressombud och medlemmar i regionråd (advisory board), samt att till medlemsmötet föreslå ledamöter till granskningsutskottet samt ledamöter och ersättare till den nationella valberedningen som medlemsmötet ska nominera till kongressen för beslut.

25 § Stadgeändringar

Beslut om ändring av stadgarna fattas antingen med två tredjedels majoritet vid ordinarie kongress eller med enkel majoritet vid två på varandra följande kongresser varav en ska vara ordinarie.

26 § Föreningens upplösning

Beslut om föreningens upplösning kan fattas med fyra femtedelars majoritet vid två på varandra följande kongresser varav den första ska vara ordinarie. Vid upplösande av föreningen ska styrelsen ansvara för att föreningens tillgångar används till sådana ändamål som överensstämmer med Bris ändamål.

BRIS

ÅRSBERÄTTELSE 2019

Så har vi stöttat barn,
mobiliserat samhället
och påverkat besluts-
fattare under 2019.

BRIS 116 111
- FÖR ALLA BARN ALLTID

Bris stöttade under året fler barn än någonsin tidigare.
Nu tas de första stegen mot dygnet runt-öppet.

Ankomm: 2021-03-25 Arende: KS-SA.2021.44 Handling: 382765

BRIS

bris.se
info@bris.se
Swish: 9015041
Pg: 901504-1

Redaktör: Johanna Lagerfors, OTW
Text: Johanna Lagerfors och Bris
Formgivare: Andrea Brandin, OTW

Foto: Bris, Nicke Johansson,
Fredrik Schlyter, Unsplash, privat
Tryck: Danagård Litho

Barnen på bilderna har ingen
koppling till innehållet i texterna.
(Undantag: barnen på omslaget och
på sidorna 12, 28, 30 och 37.)

INNEHÅLL

SIDA 4

INLEDNING

Bris engagerar, 4
 Det här är Bris, 6
 Bris långsiktiga plan, 8
 Bris arbete, 9
 Barnkonventionen 30 år, 10
 Barnkonventionen till en politiker, 12
 Kommunernas beredskap skiftar, 13
 Barnagalagen fyller 40 år, 14

SIDA 16

STÖDJA

Intro, 16
 Bris stöd online, 18
 Snart stöttar Bris dygnet runt, 20
 Asmahan stöttar på arabiska, 22
 Patric om barns klimatoro, 23
 Bris gav Petra hopp, 24
 Bris gruppstöd, 26
 När du berättar blir ditt hjärta lättare, 28
 Stöd till barn via vuxna, 32

SIDA 34

MOBILISERA

Intro, 34
 300 ljus för barnkonventionen, 36
 Bris på den globala arenan, 38

SIDA 40

PÅVERKA

Intro, 40
 Brisidol 2019: Liamoo, 42
 Brisidoler 1998-2019, 46
 Bris Innovationslabb i Tynnered, 48
 Barndom utan baksmälla, 49

SIDA 50

INSAMLING

Intro, 50
 Intervju med sponsor: Trygg-Hansa, 52
 Intervju med sponsor: Fastighetsbyrån, 53
 Intervju med månadsgivare, 54
 Insamlingsåret som gått, 56

ÅRSREDOVISNING

Förvaltningsberättelse, 2
 Revisionsberättelse, 13

EFFEKTRAPPORT

BRIS ENGAGERAR

Under 2019 har Bris stöttat fler barn än någonsin. Samtidigt växer engagemanget för barns rättigheter.

Under 2019 har Bris stöttat fler barn än någonsin i telefon, chatt, mejl och i stödgrupper. Samtidigt växer engagemanget för barnets rättigheter i Sverige. Bris nätverk för professionella passerade 5000 medlemmar, och Bris medlemsorganisation

är stark och aktiv vilket visade sig både på kongressen i maj och i det faktum att antalet volontärer ökat i hela landet. Vi märker också ett stort intresse från många kommuner för frågor om barnrätt, och om hur man kan jobba med barns inflytande på riktigt. Det riktigt bubblar av aktivitet där ute nu när barnkonventionslagen börjat gälla, och Bris kunskap är efterfrågad på många håll.

Samtidigt kunde Bris konstatera, på barnkonventionens födelsedag den 20 november, att alldeles för få kommuner i Sverige är rustade för att kunna leva upp till barnkonventionen som nu är lag. Vi kommer att fortsätta kräva att barnrätten måste få kosta – i resurser, i prioriteringar, i tid och i investeringar i kunskap.

2019 var också året då vi fick beskedet att Bris kommer kunna börja rusta för att utöka öppettiderna. På sikt innebär det att Bris kommer att vara Sveriges nationella stödlinje dygnet runt för barn och unga. Redan nu försöker flera barn kontakta Bris varje natt, och att vi snart kommer att kunna finnas där för att ta emot deras samtal om ångest, oro och utsatthet känns fantastiskt. Vi kommer också att bygga ett starkt nätverk med andra samhällsaktörer som är tillgängliga på natten för att Bris ska kunna fylla i där det idag fattas maskor i samhällets skyddsnet.

För samverkan och samarbete blir aldrig omodernt i arbetet med att stärka barns rättigheter i Sverige och i världen. Under året som gått har vi på Bris fortsatt att

stärka vår internationella samverkan. Vi har ett aktivt partnerskap med vår systerorganisation C-Sema i Tanzania, och vi är en aktiv medlem i CHI, Child Helpline International.

”Samverkan och samarbete blir aldrig omodernt i arbetet med att stärka barns rättigheter i Sverige och världen.”

1979 antog Sverige världens första antiagalag, ett resultat av hårt arbete av bland andra folkrörelsen Bris. 2019, 40 år senare, räknade vi ner till en ny milstolpe, nämligen barnkonventionslagen som nu börjat gälla. Tack vare alla ni som deltar i kampen för en bättre barndom, som bidrar med er tid, ert engagemang och med gåvor och bidrag till vårt arbete, kan vi nu höja blicken och ta sikte på nya

delmål på vägen mot ett samhälle där barnets rättigheter tillgodoses, och där varje barn känner till sina rättigheter. För barns dagliga vittnesmål till oss på Bris berättar om hur mycket det finns kvar att göra.

Magnus Jägerskog

Magnus Jägerskog,
generalsekreterare Bris

Annabella Kraft

Annabella Kraft,
förbundsordförande Bris

Engagerade medlemmar möttes på Bris kongress

Bris växer på alla fronter: medlemmarna blir fler, intäkterna större och antalet stödjande samtalskontakter med barn ökar. I maj höll Bris kongress i Malmö och stakade ut inriktningen för det fortsatta arbetet. På kongressen antogs två motioner kring verksamheten framåt: en om hedersrelaterat våld och förtryck, och en om mobbning. Bris ska göra mer för barn som lever i en hederskontext och växla upp arbetet för varje barns rätt till en trygg skolgång. Det innebär bland annat att bedriva ett starkare påverkansarbete mot skolans beslutsfattare, elevhälsa och politiker. Mellan 2016 och 2018 ökade samtalen Bris tar emot om just mobbning med 48 procent.

Vid Bris kongress delades även Bris-priset ut, denna gång till organisationen Locker Room Talk. Den fick priset för sitt arbete med att engagera unga killar för ökad jämställdhet och utmana påhittade regler i samhället kring hur killar förväntas vara.

Nästa kongress hålls 2021 i Stockholm. Då fyller Bris 50 år!

6100

medlemmar stöttar Bris och är en viktig kraft för vår verksamhet.

Konventionen blir lag!

Ett stort fokus under 2019 har legat på att genom opinionsbildning och påverkan förbereda olika samhällsaktörer inför att barnkonventionen gäller som svensk lag från och med den 1 januari 2020.

Under 2019 hade våra kuratorer

27 143

kontakter med barn.

Det är fler än någonsin!

Vi hade också 2 726 kontakter med vuxna, om barn.

Ny styrelse!

Under Bris-kongressen valdes också ny styrelse. Bris styrelse har nu elva ordinarie ledamöter och inga ersättare. Annabella Kraft som varit ordförande sedan 2017 valdes om.

Omvalda ledamöter är Torbjörn Blomhage, Sofie Edberg, Rosie Linder, Anders Lindmark, Dietmar Mölk, Ann Rask Samuelsson, Carin Grundberg Sandell, Henrik Saxborn, Parul Sharma (avgick under 2019) och Helén Strömberg. Nyvald ledamot är Åsa Ekman.

DET HÄR ÄR BRIS!

Bris är en av landets ledande barnrättsorganisationer. Sedan 1971 kämpar vi för ett bättre samhälle för barn. Vi stöttar barn i utsatta situationer, mobiliserar samhället och påverkar beslutsfattare genom att göra barns röster hörda i Sverige – varje dag, året om.

HISTORIK

Bris (Barnens Rätt i Samhället) grundas den 1 september 1971. Det sker efter att en treårig flicka i en förort till Stockholm blivit ihjälslagen av sin styvpappa. Händelsen väcker starka reaktioner och barnboksförfattaren Gunnel Linde och journalisten Berit Hedeby ber engagerade vuxna om stöd för att stärka barns rättigheter.

Bris första mål är att Sverige ska få ett förbud mot barnaga. Organisationen bemannas inledningsvis av frivilliga "fallmammor" och börjar tidigt agera mellanhand gentemot sociala myndigheter och rättsväsende.

1979 får Sverige en lag mot barnaga. Den är världsunik.

1980 startar barnens hjälptelefon som ett direkt stöd till barn och unga.

1989 får Bris ett gemensamt nationellt nummer som är anonymt och gratis för barn att ringa till.

1989 börjar också FN:s barnkonvention att gälla, den 20 november.

Bris vision är att varje barn känner till sina rättigheter och lever i ett samhälle där barnets rättigheter tillgodoses. Vi lovar varje barn:

Att stödja, lyssna och ta varje barns upplevelse på allvar.
Att den som kontaktar Bris får vara anonym om hen vill det.

Att alla är välkomna.

Att arbeta för att fler barn ska kunna få stöd av Bris.

Att föra fram rättigheterna i barnkonventionen till politiker, beslutsfattare och andra vuxna.

Att vi berättar när barns rättigheter kränks för att det inte ska hända igen.

2001 börjar allt fler barn mejla Bris kansli – Brismejlen startar för att möta behovet.

2004, efter flodvägskatastrofen, startar Bris stödgrupper för barn och unga som drabbats. Det blir startskottet för utvecklingen av Bris gruppstöd till barn i särskilt utsatta situationer.

2007 startar Brischatten.

2003 är Bris en av grundarna till CHI, Child Helpline International, som är en internationell paraplyorganisation för stödlinjer runtom i världen.

2016 startar Bris nätverk – mötesplatsen för barnets rättigheter. Det samlar professionella som jobbar med barn och ger möjlighet till kunskapsspridning och erfarenhetsutbyte.

2010 döps Barnens hjälptelefon om till Bris 116 111. Europakommissionen reserverar numref för organisationer med kunskap och resurser att ge barn professionellt stöd.

Sedan starten 1971 har Bris gått ifrån att bestå av en liten grupp eldsjälar till att bli en nationell organisation som varje år har omkring 30 000 stödjande kontakter.

2018 röstar riksdagen igenom barnkonventionen som lag.

BRIS LÅNGSIKTIGA PLAN 2017-2021

På Bris kongress i Norrköping 2017 antogs Bris långsiktiga plan: *10 steg mot ett samhälle där barnets rättigheter respekteras.* Planen är vägledande för hur vi bedriver vår verksamhet under denna period.

Bris ska **bredda stödverksamheten** och göra den mer attraktiv för en större mångfald av barn.

Bris ska **arbeta förebyggande genom stöd till vuxna** som ett indirekt stöd till barn. Vuxna som ser och agerar för barnets bästa är en skyddsfaktor.

Genom kommunikation, opinionsbildning och påverkansarbete ska Bris **påvisa samhällets brister när det gäller att tillgodose barnets rättigheter**. Bris ska kräva åtgärder från beslutfattare på nationell och regional nivå för att stärka barnets rättigheter.

Bris ska **aktivt bidra till måluppfyllelse av målen i agenda 2030**,

lokalt, regionalt, nationellt och globalt.

En stark medlemsorganisation ger kraft och engagemang för barnets rättigheter. Det är prioriterat att **öka antalet medlemmar och att stärka medlemsinflyandet** i Bris. Kopplat till principen om delaktighet i Agenda 2030 och artikel 12 i barnkonventionen ska Bris stärka barns möjlighet till inflytande i Bris.

Bris ska särskilt **fokusera på att bryta trenden med den ökande psykiska ohälsan** hos barn och unga, stödja barn som flytt och arbeta för varje barns rätt att slippa våld.

Bris ska genom Bris nätverk öka kunskapen om barns livsvillkor, stärka samverkan nationellt och regionalt för att **mobilisera samhället i arbetet med att stärka barnets rättigheter**.

En förutsättning för Bris verksamhet är finansiering genom insamling från privatpersoner, företag, stiftelser, kommuner, landsting och andra organisationer. Bris ska tydligt **fokusera på insamling från privatpersoner**.

Bris ska **stärka sin internationella samverkan**. Genom samarbete med omvärlden ökar förutsättningarna för att stärka barnets rättigheter i Sverige, såväl som i andra länder.

Bris ska **eftersträva hög medvetenhet kring den skillnad varje insamlad krona gör** för verksamheten.

BRIS ARBETE

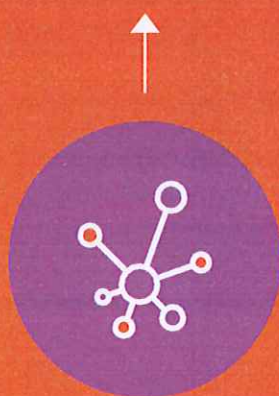
STÄRKA BARNETS RÄTTIGHETER

Vi stödjer

Alla barn kan vända sig till Bris kuratorer, som har lång erfarenhet och kunskap av att stötta barn. Det gäller barn som mår dåligt, är ensamma, mobbade, rädda, utsatta för övergrepp eller barn som bara behöver prata med en vuxen.

Bris stöttar barn på många olika sätt, till exempel genom telefon, chatt, mejl och webbforum, samt genom olika gruppverksamheter. Genom vår vuxentelefon ger vi också stöd till vuxna – till exempel föräldrar, idrottsledare och professionella – i frågor som rör barn.

Vi mobiliserar

Bris nätverk är Sveriges största mötesplats för barnrättsfrågor och möjliggör dialog, erfarenhetsutbyte och samverkan mellan professionella från olika delar av samhället. I slutet av 2019 samlade nätverket över 5000 personer, som deltar i två nätverksträffar årligen ute i våra fem regioner.

6100 medlemmar, nästan 200 volontärer och fem förtroendevalda regionråd hjälper oss att driva vårt arbete.

Vi påverkar

Bris påverkar samhället! Alla barn har rätt att få sina röster hörda. Så säger barnkonventionen som också är lag i Sverige. En av Bris viktigaste uppgifter är att lyssna på varje barn och förmedla barns åsikter till politiker och beslutsfattare, för att de ska kunna fatta beslut för ett bättre samhälle för barn.

Vi fungerar också som remissinstans för lagförslag som påverkar barn och unga, och ingår i nätverk tillsammans med andra barnrättsorganisationer.

INSAMLING

För att kunna bedriva vår verksamhet och vårt arbete för varje barn är vi beroende av ekonomiskt stöd. Bris är en politiskt oberoende, ideell organisation som finansieras genom insamling från företag och privatpersoner.

BARNKONVENTIONEN 30 ÅR

Få internationella överenskommelser har haft ett så stort internationellt genomslag som FN:s barnkonvention. Under de 30 år som gått sedan den antogs har världens barn fått det avsevärt bättre. Men än finns mycket kvar att göra.

Bara veckor efter Berlinmurens fall 1989, några månader före frigivningen av Nelson Mandela, antogs barnkonventionen i FN. Under de tre decennier som gått sedan dess har barns situation i världen förbättrats enormt mycket. Barn mår bättre, fler går i skolan och lever ett säkrare liv idag. Barnadödligheten har minskat – varje dag överlever 17 000 barn som skulle ha dött 1989. De antal barn som går miste om grundläggande utbildning har minskat med nästan hälften, från 120 till 64 miljoner.

Fler barn har idag också en större medvetenhet om sitt värde och sina rättigheter. Barns röster hörs – Greta Thunbergs skolstrejker inom massrörelsen Fridays For

Future är ett exempel på hur barn blivit medvetna om sina rättigheter, organiserar sig och ställer krav.

Men samtidigt som det finns stora framgångar att fira är barnkonventionen fortfarande svidande aktuell. Mycket arbete återstår. Fem miljoner barn dör varje år av orsaker som skulle gå att förhindra med rätt insatser. 150 miljoner barn är så undernärda att de hämmas i sin fysiska och mentala utveckling.

Barnkonventionen, som också gäller som lag i Sverige från och med januari 2020, säkerställer rättigheter för varje enskilt barn. Det innebär bland annat att inget barn ska dö i onödan och alla barn ska få tillgång till utbildning.

Hur kan barnkonventionslagen göra skillnad för barn i praktiken?

"Bris grundades som ett led i det strategiska påverkansarbetet för framtagandet av världens första antiaga-lagstiftning. Detta skulle bli en ny lag för att skydda barn mot alla former av vuxnas våld. Lagen gick igenom mot folkets vilja och det skulle dröja hela tio år innan nästa land följde Sveriges exempel och införde en liknande lag. I år har det gått 40 år sedan antiagalagen trädde i kraft.

Lagar är viktiga av flera anledningar. De har en starkt normerande kraft att forma vår uppfattning av vad som är rätt och fel. Över tid blev svenska folket påverkat av antiagalagen och efter några decennier var vi som land överens om att alla barn har rätt att skyddas från vuxnas våld, även det våld som sker i uppfostringssyfte. Att barnkonventionen efter 30 år

blir svensk lag är historiskt och en mycket viktig milstolpe i arbetet för att stärka barnets skydd och rättigheter.

Med barnkonventionen som lag kommer samhällets kunskap om vilka rättigheter barnet har – och vad dessa rättigheter egentligen innebär – att vinna tyngre kraft och forma vår syn på barn. Förhoppningsvis kommer vi att se tillbaka på denna tid som startskottet till att vi som land erkände och agerade för varje barns mänskliga rättigheter.

Att barnkonventionen blir lag betyder inte att Bris arbete är färdigt. Tvärtom. Det är nu det stora arbetet börjar med att påverka för barnkonventionens fulla genomslag i alla delar av samhället."

Emma Bennwik, barnrättsspecialist på Bris

Det här är barnkonventionen!

Barnkonventionen är ett internationellt avtal om särskilda mänskliga rättigheter för barn. Det antogs av FN den 20 november 1989 och innebar att världens länder för första gången enades om att barn har rättigheter.

Alla länder i FN, utom USA, har förbundit sig att leva upp till barnkonventionen.

Sverige ratificerade barnkonventionen 1990, vilket innebar att överenskommelsen blev juridiskt bindande för staten. Däremot kunde den inte tillämpas direkt av myndigheter och domstolar.

Sverige var ett av de sista länderna i Norden att fatta beslutet. Norge, som var först ut, gjorde det redan 2003.

Att barnkonventionen blev lag och därmed fick en tydligare juridisk ställning var ett resultat av många års politiska påtryckningar från bland annat Bris.

Barnkonventionen består av 54 artiklar. Fyra av dem är grundläggande principer som är särskilt viktiga och hjälper oss att förstå och tolka vad lagen och det rättighetsbaserade arbetet egentligen innebär:

Artikel 2: Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter.

Artikel 3: Barnets bästa ska komma först i beslut som rör barnet.

Artikel 6: Alla barn har rätt till liv och utveckling.

Artikel 12: Barn har rätt att uttrycka sina åsikter i allt som handlar om hens eget liv.

2018 fattade Sveriges riksdag det historiska beslutet att göra barnkonventionen till svensk lag från och med 2020. Det medför bland annat att den ska tillämpas av myndigheter och domstolar. Barnkonventionslagen gör hela det offentliga samhället, och ytterst regeringen, ansvarigt för att varje barn får sina rättigheter tillgodosedda.

SARRA OCH SAM GAV BARNKONVENTIONEN TILL EN POLITIKER

Bris firade barnkonventionens 30-årsdag på många håll. Bland annat i Göteborg, där Sarra Dhoubi och Sam Kafshi lämnade över barnkonventionen till ett av stadens kommunalråd. Det blev ett samtal om både politiska visioner och personliga erfarenheter.

Sarra Dhoubi och Sam Kafshi, båda 14 år, är väl förberedda och laddade med frågor när de väntar på kristdemokraten Elisabeth Lann i foajén i Göteborgs stadshus. När hon anländer blir de visade till hennes kontor några trappor upp – ett pampigt hörnrum med fönster som vetter ut mot Stora hamnkanalen och Gustav Adolfs torg. Sarra spiller ingen tid: *Vad gör du och dina kollegor för att sprida information om barns rättigheter?*

– Nu när barnkonventionen blir lag i Sverige måste alla verksamheter ta hänsyn till den ännu mer än tidigare. Jag kommer att bevaka mina egna områden lite extra, det vill säga frågor som rör idrott, kultur och funktionsrätt. Det är jätteviktigt att alla barn får tillgång till idrott och kultur, säger Elisabeth Lann.

Hon berättar för Sarra och Sam att hon själv skolkade från idrotten när hon var barn, för att hon inte kände sig sportig och inte ville bli vald sist.

– Jag började idrotta först när jag var 30 år, och idag springer jag maraton och brottas. Jag tycker att det är jätteroligt och det gör mig ledsen att tänka på att jag inte var en del av idrotten när jag växte upp, säger hon.

Sam och Sarra känner igen berättelsen från idrottsstjärnor som berättat att de saknat självförtroende inom idrotten som barn. Det vill de ändra på för dagens unga. *Hur kan politikerna se till att alla faktiskt lever upp till barnkonventionen?*

– Vi har antagit en budget som styr hela staden,

och där är det tydligt inskrivet att all verksamhet måste ta hänsyn till den nya lagen, säger Elisabeth Lann.

Hon lägger till att kommunerna också får stöd av Sveriges kommuner och landsting, som tar fram riktlinjer för hur man kan säkerställa att alla lever upp till barnkonventionen.

– För nya lagar som dessutom är lite komplicerade, som barnkonventionen, kommer det att ta lite tid för alla verksamheter att anpassa sig. Men det är inte frivilligt utan något alla måste göra.

Varför är det viktigt att de gör det?

– Barn har hela livet framför sig. De behöver stöd i att klara skolan och hitta sin sociala roll utan att riskera att bli utanför. Som barn formas vi som människor och där skapas förutsättningar för resten av livet.

Efter mötet är Sarra och Sam nöjda, men tycker att Elisabeth kunde ha utvecklat ännu mer vad som kommer hända om myndigheter eller andra bryter mot barnkonventionen, när den nu skrivits in i lagboken. Sarra skulle kunna tänka sig att själv bli politiker som vuxen, hon tycker om att få vara med och tycka och tänka i viktiga frågor. För Sam är det inte ett drömjobb. Han vill hellre bli astronaut eller handbollsproffs.

Att lämna över Barnkonventionen till en politiker är en symbolisk handling som representerar en viktig del av Bris verksamhet: nämligen att skapa opinion och påverka beslutsfattare i frågor som rör barn, genom att göra barns röster hörda.

KOMMUNERNAS BEREDSKAP SKIFTAR

Med barnkonventionen som lag i Sverige måste alla som arbetar med frågor som rör barn veta vilka rättigheter barn har och vad de innebär i praktiken. Trots det har inte ens hälften av landets kommuner en strategi för att implementera barnkonventionen. Det visar en undersökning från Bris.

Hösten 2019 genomförde Bris en enkätundersökning för att kartlägga hur förberedda Sveriges kommuner var på barnkonventionen som lag. Undersökningen visade mycket stora regionala skillnader och att många kommuner inte hade vidtagit åtgärder för att säkerställa att de uppfyller lagen.

67 procent av kommunerna hade kompetensutvecklat personal i barnkonventionen och barnrätt, men bara 13 procent hade tillfört resurser eller öronmärkt medel för att arbeta med barnrättsperspektivet.

– Att barnkonventionen blir lag förpliktigar. Barn lever sina liv lokalt och det ska inte spela någon roll var i landet barnet bor gällande möjligheter till stöd och skydd. Nu måste Sveriges kommuner förbereda sig för att leva upp till den nya lagen och visa allvar med det strategiska barnrättsarbetet, säger Emma Bennwik som är barnrättsspecialist på Bris.

Inte ens hälften av kommunerna svarade att de har en strategi för att implementera barnkonventionen i sina verksamheter, ett resultat som inte förvånade Bris.

– Barn som söker stöd hos Bris vittnar varje dag om hur de får sina rättigheter kränkta. Att stärka varje barns rätt är ett långsiktig arbete. Nu krävs ett kunskapslyft, nya strategier, tydliga ansvarsområden och öronmärkta medel. Detta är inte bara nödvändigt, det är också fullt möjligt, säger Emma Bennwik.

I Norge, där barnkonventionen varit lag sedan 2003, har man sett vikten av en politisk vilja som prioriterar att lyssna på barn och möjliggör det stöd som barn behöver och har rätt till.

Malmö kommun är en av de kommuner som kommit långt i arbetet med att implementera barnkonventionen. När riksdagen 2018 fattade beslut om att göra den till lag fanns redan en gedigen strategi för barnrättsarbetet i kommunen.

– Bakgrunden till den utvecklingsplan vi redan arbetade

med var dels ett direktiv om att stärka barnrättsperspektivet i Malmö stad, dels en utvärdering av en policy för ungas inflytande som funnits i staden, säger Kajsa Magnusson, utvecklingssekreterare på Stadskontoret i Malmö stad.

Barnrättsarbetet i Malmö kommun är brett: det har under 2018 och 2019 tagits fram styrdokument för barnrättsfrågor, grupper inom staden har utbildats i barnkonventionen och öronmärkta medel har avsatts. Just

nu jobbar kulturförvaltningen med att ta fram en kulturell allemansrätt för barn under skoltid, vilken ska se till att alla barn får tillgång till teater, dans, konst och musik. Det är bara ett av många konkreta exempel på kommunens arbete.

– Det finns ett stort engagemang för barnets rättigheter i staden, och vi har fått fin respons för de insatser vi gjort för att stärka barnrättsperspektivet i våra verksamheter, säger Kajsa Magnusson.

En utmaning hon lyfter är det oklara rättsläget. Det finns ännu inte svar på alla frågor om hur barnrättslagen faktiskt ska tillämpas. Kommunerna får i många fall avvakta praxis från domstolar och vägledning från myndigheter.

– Men för vår del har framgångsfaktorer bland annat varit det politiska mandatet, i och med att utvecklingsplanen är antagen av kommunfullmäktige. Dessutom har det avsatts ekonomiska medel och tjänster för att vi ska nå våra mål. Det har gjort det möjligt att arbeta strukturerat utan att vara beroende av enskilda eldsjälar i verksamheten.

Även resten av Skånes kommuner arbetar långsiktigt med barnrättsfrågor. Regionen har bland annat tillsatt en barnrättsstrateg i varje kommun, något Bris av erfarenhet vet är viktigt för att barnrättsarbetet ska bli långsiktigt förankrat.

I samband med kommunkartläggningen erbjöd Bris alla Sveriges 290 kommuner hjälp med metoder och kunskap.

”Nu krävs ett kunskapslyft, nya strategier, tydliga ansvarsområden och öronmärkta medel. Detta är inte bara nödvändigt, det är också fullt möjligt.”

BARNAGALAGEN FYLLER 40 ÅR

– ÄNDÅ HAR VI LÅNGT KVAR TILL MÅLET

Det har gått 40 år sedan Sverige som första land i världen förbjöd våld mot barn i uppfostringsyfte. Trots att lagen fått ett enormt genomslag utsätts barn fortfarande för våld från vuxna.

Bris grundades i början av 1970-talet som en reaktion på ett uppmärksammat fall där en treårig flicka i Stockholm hade misshandlats till döds av sin styvpappa. Det allra första målet för den nystartade organisationen var att se till att Sverige skulle få ett förbud mot barnaga. Bris drev den här frågan hårt och skapade opinion kring den. 1979 blev målet uppfyllt, när våld mot barn blev kriminaliserat genom lagen som vi idag kallar antiagalagen.

Sverige var först i världen med en sådan lag och det dröjde nästan tio år innan nästa land följde efter. Lagen mötte från början stort motstånd både i Sverige och internationellt, då många menade att staten inte ska styra vad som sker i hemmet. Våld mot barn ansågs vara en privat angelägenhet. Men med tiden ändrade lagen människors attityd och idag tycker nästan ingen i Sverige, vare sig barn eller vuxna, att våld som bestraffning kan motiveras.

Ändå förekommer våld mot barn, både här och i andra länder. Våld, övergrepp och kränkningar är vanliga ämnen i Briskuratorernas samtal med barn, och en fråga som än idag ställs är: "Räknas det här som våld?". Även vuxna ställer den frågan till Bris, vilket visar att vi måste fortsätta arbeta med frågan på bred front, sprida kunskap och medvetenhet.

Den nya barnkonventionslagen som gäller sedan den 1 januari 2020 i Sverige, ger en bredare definition av våld mot barn än tidigare lagstiftning gjorde. Barn har rätt att slippa alla former av våld, såsom psykiskt våld, att bevittna våld och att bli ignorerad, försummad eller hotad. Barn som utsätts för någon typ av våld drabbas av livslånga konsekvenser.

Bris hoppas och tror att barnkonventionslagen kan hjälpa till med att öka förståelsen av vad våld kan vara, och vad varje barn har rätt att slippa se eller uppleva.

”

1979 blev målet
uppfyllt, när våld mot barn
blev kriminaliserat genom
lagen som vi idag kallar
antiagalagen.

STÖDJA

BRIS STÖTTAR BARN I UTSATTA SITUATIONER. GENOM EN BRED STÖDVERKSAMHET ERBJUDER VI PROFESSIONELLT STÖD PÅ BARNNS VILLKOR.

Att ge stöd till barn, unga och vuxna i utsatta situationer kräver kunskap och kompetens. Därför jobbar uteslutande professionella kuratorer på Bris. De bedömer vilka insatser som behövs vid sidan av myndigheternas verksamhet för att stärka barn och ungas rättigheter. Vår stödverksamhet är uppdelad i tre delar:

Stöd online till barn

Genom Bris telefonlinje 116 111, Bris-mejlen och Bris-chatten kan barn och unga upp till 18 år tryggt, anonymt och gratis mejla, chatta eller ringa till en kurator på Bris. Om kuratorn bedömer att barnet behöver vidare stöd lotsar hen barnet vidare till andra samhälleliga stödinsatser.

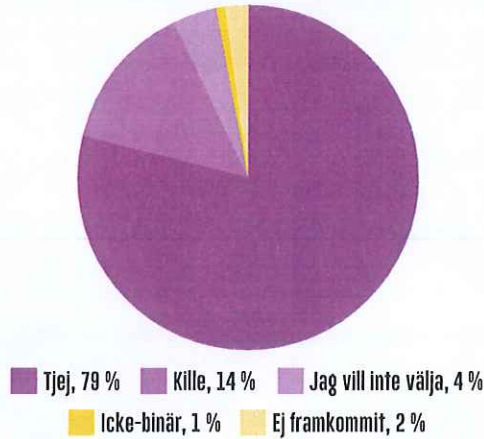
Gruppstöd till barn och familjer

Bris erbjuder barn, unga och familjer i utsatta livssituationer olika former av gruppstöd, som leds av Bris kuratorer.

Telefonstöd för vuxna och barn

Genom Bris vuxentelefon, Bris vuxentelefon på arabiska och Bris stödlinje för idrottsledare kan vuxna som har frågor, funderingar eller oro för ett barn få samtalsstöd.

Kön på barn som kontaktar Bris

De vanligaste ämnena barn tog upp i samtal med Bris 2019:

Under 2019 hade Bris kuratorer

27 143

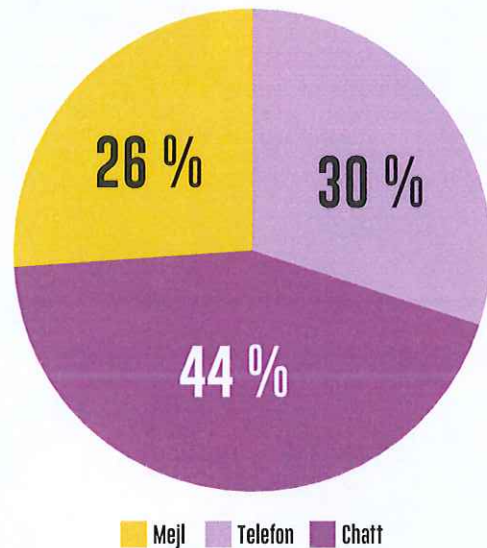
kontakter med barn och unga i chatt, mejl och telefon.

För fjärde året i rad

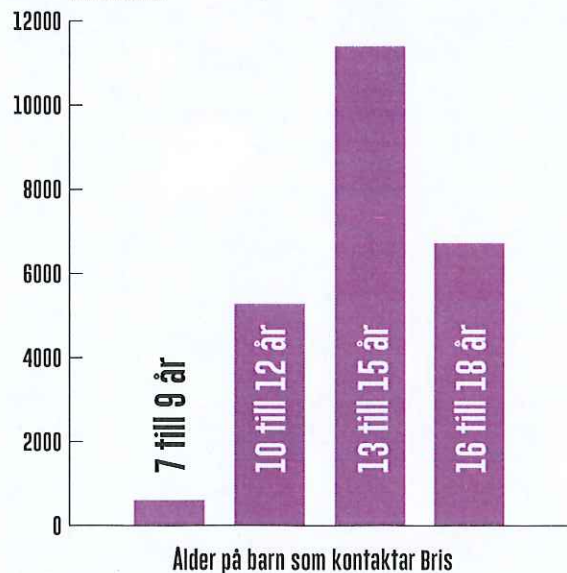
ÖKAR

barns kontakter med Bris.

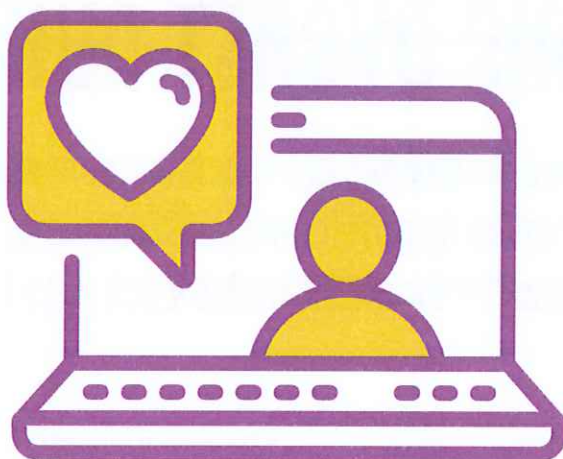
Fördelning mellan chatt, mejl och telefon

Antal samtal

BRIS STÖD ONLINE

Bris stödverksamhet online riktar sig direkt till barn och unga upp till 18 år. Det sker via telefon, chatt, mejl och online-forum. Våra heltidsanställda kuratorer har varje år tiotusentals kontakter med unga som söker stöd.

Behovet av stöd är stort hos barn och unga i Sverige. Antalet kontakter barn tar med Bris ökar för varje år. 2019 hade Bris fler kontakter än någonsin, närmare 30 000 inklusive vuxen-kontakterna.

Alla barn och unga som kontaktar Bris erbjuds professionellt stöd av våra kuratorer. Behoven hos de unga som hör av sig varierar – ofta räcker det med ett stödjande samtal och/eller guidning i regelverk och rättigheter som berör barnet. I de fall där barnet behöver fördjupat stöd fungerar kuratorn som en brygga mellan Bris och olika samhällsinstanser. Det kan till exempel handla om att upprätta anmälningar eller att företräda barnet i kontakt med olika myndigheter.

Bris håller öppet även när andra samhällsinstanser har stängt, som på helger, kvällar och lov.

Vår stora utmaning är komplex. Vi måste bibehålla ett professionellt stöderbjudande – att vara närvarande i det enskilda mötet – samtidigt som vi kontinuerligt arbetar

med att identifiera och analysera de ämnen som kontakterna med barn och unga berör. Barns kontakter till Bris onlinestöd ökade under 2019. Trycket är hårt på Bris stödkanaler, och alla barn kommer inte fram under nuvarande öppettider. Därför var det mycket glädjande att vi under året fick besked att Bris nu kan börja utöka öppettiderna i stödverksamheten.

Under året som gått har ett aktivt arbete gjorts för att fler killar ska söka stöd hos Bris via chatt, mejl och telefon. Det har både handlat om att utveckla kommunikation till målgruppen, och om kompetensutveckling internt, bland annat i normkritik, inkluderande kommunikation och bemötande.

Bris onlinestöd har också under året fortsatt att stärka sina nätverk, och bjudit in föreläsare som andra vårdgivare, myndigheter och organisationer för att stärka sitt fokus på omvärldsinformation, vilket är centralt för att kunna bedriva en professionell stödlinje för barn och unga.

SNART STÖTTAR BRIS DYGNET RUNT

Med stöd från Allmänna arvsfonden och sex stora samarbetspartners startar Bris arbetet med att utöka öppettiderna i stödkanalerna. Målet är en dygnet runt-öppen stödverksamhet för att stötta barn och unga i utsatta situationer.

Som Sveriges nationella stödlinje för barn och unga erbjuder Bris professionellt samtalsstöd varje dag, året runt. Snart kommer det även gälla dygnets alla timmar. Under 2019 stod det klart att Bris tack vare stöd från Allmänna arvsfonden och sex betydande sponsorer kommer att kunna påbörja arbetet med att bygga ut stödverksamheten och hålla stödkanalerna öppna även nattetid. Många barn och unga berättar att ångesten och oron kan vara som värst just då.

– Det är en stor satsning och det är oerhört glädjande att de här företagen gör det möjligt för fler barn att få stöd när livet känns svårt. Men vi står inför ett långsiktigt arbete och för att kunna möjliggöra en dygnet runt-öppen stödverksamhet på längre sikt kommer vi att fortsätta

söka fler samarbetspartners, säger Magnus Jägerskog, Bris generalsekreterare.

Bris räknar med att senast om tre år kunna ha stödkanalerna öppna dygnet runt. Det är en efterlängtd utveckling eftersom trycket är stort och fortsätter att öka. I dagsläget kommer inte alla barn fram under nuvarande öppettider. Dessutom ligger Sverige efter internationellt i detta avseende. Många av våra grannländer har sedan länge erbjudit stöd till barn och unga dygnet runt.

– Att stärka skyddet för barn i utsatta situationer är i förlängningen en fråga om social hållbarhet, och om hur vi tillsammans skapar hållbara samhällen, säger Magnus Jägerskog.

NYHET: STÖDLINJE PÅ ARABISKA!

Ända sedan Bris grundades 1971 har en del av verksamheten gått ut på att stötta vuxna som har frågor om barn som mår dåligt. Nu utvecklar Bris telefonstödsverksamheten för att kunna möta behovet hos vuxna som talar arabiska.

Varje dag hör vuxna av sig till Bris med frågor om hur de kan stötta barn och hur de kan samtala med barn om svåra frågor.

– För oss är det självklart att vi på Bris ska finnas tillgängliga för så många som möjligt och vi vet att det finns ett behov av stöd på olika språk, säger generalsekreterare Magnus Jägerskog.

I oktober 2019 öppnade Bris nya linje, BVT på arabiska, tack vare ett erfarenhetsutbyte med

Rädda Barnen som drivit en flerspråkig stödlinje mellan 2015 och 2019.

– I Sverige finns en stor grupp invånare som pratar arabiska och vi är oerhört glada över att kunna möta fler i deras frågor kring barns situation och mående.

Framöver kommer Bris även att erbjuda barn möjlighet att tidsboka samtal med en kurator som talar bland annat arabiska, persiska eller spanska.

ASMAHAN STÖTTAR PÅ ARABISKA

Ända sedan starten har Bris stöttat vuxna i att bemöta och hjälpa barn i utsatthet. För att nå ut till så många som möjligt vill vi kunna ta emot samtal på flera språk. Till den nyöppnade stödlinjen *BVT på arabiska* kan arabisktalande vuxna ringa för att få råd i frågor som rör barn.

Vilken kunskap har Bris kuratorer?
 – Kuratorer har hög kompetens och kunskap om barnets rättigheter och behov. Alla kuratorer på Bris är utbildade socionomer och har som uppgift att stötta barn och vuxna, inte påverka. Snarare informerar vi om barnets rättigheter utifrån barnkonventionen. Genom den nya stödlinjen för arabisktalande vuxna kan vi nå ut till fler. Vi kuratorer som svarar på linjen har flera års erfarenhet av att arbeta med barn, unga och vuxna i utsatta situationer och god kunskap om samtalsstöd.

Hur går ett samtal till?

– Alla som ringer oss är anonyma. Vi kan inte se numret de ringer från och de bestämmer själva vad samtalet ska handla om. Våra uppgifter är att lyssna och ge stöd anpassat till vad personerna berättar och frågar om. Förutom att lyssna, stötta och ge råd kan vi också ge tips om ytterligare stöd lokalt i kommunen eller genom ideella organisationer där personen bor. Vi informerar om vilka rättigheter barnen har.

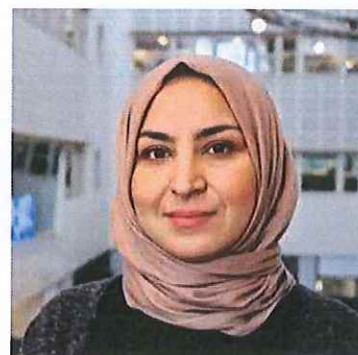
Vilka är de vanligaste problemen vuxna tar upp i samtal om barn med Bris?

– Det allra vanligaste är nog 'jag är rädd att soc ska ta vårt barn i från oss'. Vi hör hur det finns en rädsla för socialtjänsten och andra myndigheter hos många föräldrar. Ofta beror det på felaktig information som de hört eller som spridits via sociala medier. Detta skapar en oro som gör att föräldrar inte alltid söker det stöd som finns att få i samhället. Flera föräldrar beskriver hur både de själva och deras barn upplever psykisk ohälsa som följd av erfarenheter de varit med om i krig eller på flykt.

Ofta söker de inte hjälp eftersom de saknar information om vilket stöd som finns att få. Det kan till exempel bero på språkliga hinder.

En hel del frågor rör föräldraskap. Många föräldrar tycker att det är svårt att veta vad som förväntas av dem

som föräldrar i Sverige. Ofta finns en osäkerhet i förhållande till vilka regler och lagar som gäller samt hur de ska hantera konflikter med barn. Andra har frågor om skolan, mobbning och diskriminering.

Hur kan ett kort samtal till Bris hjälpa på längre sikt?

– I början av samtalet kan den som ringer vara starkt påverkad av sin oro. Då är det viktigt att vi bekräftar att vi lyssnar och inte dömer. Vi ger medmänskligt stöd, kartlägger problemet och ser om vi kan hänvisa personen vidare för ytterligare hjälp om det behövs. Vår inställning är alltid uppmuntrande, det är värdefullt för den som kämpar med något att bli bekräftad i sin känsla och få höra att hen kan jobba för en lösning på sikt. Det brukar lugna i stunden och skapa hopp för framtiden.

Asmahan Yasin

Alder: 34 år.

Familj: Gift och har två barn.

Asmahan har varit socionom i sex år och arbetat på Bris i sedan 2018. I hennes roll som kurator ingår det att bidra i löpande metodutveckling och utvärdering av BVT på arabiska, stötta barn i olika utsatta situationer och även att ge vuxna rådgivning kring barns situation. Hon samarbetar med andra enheter inom Bris verksamhet med fokus på det arabiska språkområdet, samt marknadsför Bris stödlinje på arabiska till arabisktalande utrikesfödda föräldrar.

PATRIC OM BARNNS KLIMATORO

Klimathotet diskuteras flitigt i samhällsdebatten och sedan Greta Thunberg startade sina skolstrejker har även många barn fått upp ögonen för klimatfrågorna. Som vuxen kan det vara svårt att prata med barn om abstrakta faror och rädslor. Bris kurator Patric Johansson ger råd om vad du ska tänka på.

Patric Johansson

Alder: 35 år

Familj: Sambo med Sophie.

Patric har varit socionom i sex år och arbetar på Bris sedan två år. I hans roll som kurator ingår det att stötta barn i olika utsatta situationer, och även att ge vuxna rådgivning kring barns situation. Patric har också arbetat för att Bris ska nå ut till målgrupper med bredare mångfald.

Du pratar ju med många barn som kontaktar Bris och en del av dem upplever oro över exempelvis klimatförändringarna. Vad specifikt är det många funderar över?

– De flesta som kontaktar oss har frågor om sådant som pågår här och nu, som mående, familj och vänner. Men det händer också regelbundet att barn hör av sig till oss med oro för klimatet. Då känner de ofta en rädsla inför framtiden eller en frustration över att det inte görs tillräckligt. Det verkar finnas en medvetenhet om att det här rör barns framtid och att frågan därmed känns mer avgörande för hur deras villkor kommer se ut framöver.

Hur påverkas barn av den typen av rädsla eller oro?

– Det är svårt att svara på, jag pratar ju bara med dem under ett kort ögonblick i deras liv. Men det jag ofta tycker mig höra är känslor av vanmakt, frustration och rädsla. Ibland kan de ge uttryck för känslor av hopplöshet samtidigt som andra vill veta hur de kan göra skillnad.

Vad ska vuxna som samtalar med barn om klimatet och framtiden tänka på?

– Det är viktigt att barnet eller ungdomen känner sig lyssnad på och tagen på allvar. Var nyfiken på barnets tankar och funderingar. Jag tycker också det är viktigt att försöka bidra med fler perspektiv för att bredda bilden och sätta frågan i ett större sammanhang. Det kan du göra samtidigt som du ser till att barnet känner sig bekräftat i sina tankar och känslor kring framtiden. Perspektiv som kan ingjuta hopp kan till exempel vara att vi sällan får höra om de framsteg och den positiva

utveckling som sker parallellt med den utveckling som gör oss oroliga. Jag brukar också prata om hur mänskligheten tidigare stått inför stora existentiella hot där vi genom gemensam kraftsamling och solidaritet faktiskt klarat utmaningar såsom världskrig, hot om kärnvapenkrig och hotet om hål i ozonlagret som det talades mycket om när jag växte upp.

Hur kan vuxna ta tillvara barns idéer och engagemang när det gäller klimatfrågor?

– Det är en bra och viktig fråga. Jag tror verkligen det har betydelse att barns egna idéer tas tillvara. Känslor av oro, frustration och ilska kan också användas som en positiv energi och vara en del av en förändring. Jag brukar uppmuntra de jag pratar med om att engagera sig i frågan så att känslorna får en mening. Det kan vara i det lilla, som att prata med familjen om vad man kan göra hemma, till större åtaganden som att börja organisera miljögrupper. Som vuxen tycker jag att man ska uppmuntra till engagemang och aldrig förminska barns vilja till förändring. Historiskt kan vi se vilken kraft sådant engagemang kan utgöra och vilken skillnad det kan medföra.

BRIS GAV PETRA HOPP NÄR LIVET VAR SOM MÖRKAST

Bris telefonstödslinje öppnade 1980 och har sedan dess hjälpt tiotusentals barn och unga som levt i någon form av utsatthet. En av dem är Petra, idag drygt 50 år, som flyttades runt mellan flera fosterfamiljer under uppväxten i Västsverige. För henne stod Bris för framtidshopp.

Bris stödlinje startade 1980 och bemannades i början av frivilliga. Idag är alla som svarar i telefon, chatt och mejl professionella kuratorer med erfarenhet av att stötta barn.

När Petra för första gången hörde talas om Bris, en då nystartad rörelse som arbetade för barns rättigheter, var hon sex-sju år. Då bodde hon i en fosterfamilj där hon hade blivit placerad som två-åring. Petras biologiska mamma hade missbruksproblem och övergav sin dotter innan hon hade hunnit fylla ett år.

– Min mamma klarade inte av att ta hand om mig och grannarna larmade polisen. Efter en tid på barnhem blev jag placerad hos den här familjen. Tyvärr blev det en väldigt mörk tid i mitt liv, berättar Petra.

Hon var ensam trots att hon var omgiven av andra – familjen hade ytterligare nio barn boende hos sig. Hemmet var en otrygg plats, med en pappa som förgrep sig på flera av barnen och en mamma som inte såg. Petra kunde gråta veckor i streck men ingen vuxen förstod vad som låg bakom tårarna. Hon har ägnat en stor del av sitt vuxenliv åt att bearbeta det som hon och syskonen utsattes för hos fosterhemsföräldrarna.

– Att mitt i den omöjliga tillvaron höra vuxna tala om att barn har rättigheter, det var något helt nytt i min värld. Jag såg i mig av varje ord. För mig var det omvälvande att tänka att det fanns vuxna som resonerade så, säger Petra.

Hon var fem år när Bris grundades 1971. I samhällsdebatten diskuterades agan, vuxnas våld mot barn i uppfostringsyfte, och det dröjde ännu åtta år tills det blev förbjudet enligt lag. Då och då hörde Petra om Bris på tv eller radio. Där beskrevs en utopi långt ifrån den vardag hon själv levde i, med fysiska och psykiska övergrepp.

När hennes fostermamma gick bort i cancer fortsatte resan mellan olika familjer, som pågick under hela uppväxten. Flera av de fosterföräldrar hon hamnade hos hade missbruksproblem och inget av hemmen blev den trygga punkt Petra så väl behövde, även om hon beskriver några av fosterföräldrarna som varma människor med goda avsikter.

– Det var väldigt tufft att inte kunna lita på de vuxna som fanns runt mig, och dessutom en identitetskris att gå på gång tvingas flytta. Byta syskon, kompisar, närområde och efternamn, säger hon.

Petra försökte hantera situationen genom att leva här och nu. Hon var duktig i skolan, engagerade sig politiskt och försökte att inte tänka på saker som hänt. Men det var inte förrän hon fick en egen lägenhet som 16-åring, med hjälp av de sociala myndigheterna, som hon kunde

andas ut och för första gången känna sig fri. I den lilla ettan i det brungrå hyreshuset fick hon äntligen rå om sig själv. Det var en lättnad, men friheten gjorde också att obearbetade minnen gjorde sig påmind. Petra hade svårt att veta hur hon skulle hantera dem.

Två år tidigare, 1980, hade Bris startat sin telefonstödlinje. Första gången Petra ringde den var från en telefon i huset där hon bodde. Det var långt före mobilernas tid.

– Till en början ringde jag nog för att prata om sådant som låg nära just då, som problem med kompisar och killar. Men det blev snabbt en bro till andra ämnen också, till det som var svårare att prata om, säger hon.

De som svarade på Bris stödlinje ställde många frågor till Petra och var intresserade av hennes liv.

– Det var jag inte van vid. Jag var van att höra 'det är verkligen inget speciellt med dig'. Att höra någon bry sig gjorde mig nästan skakis.

Bemötandet bidrog till att hon vågade ringa igen. Och igen. Det blev många samtal. Petra blev inspirerad av den hjälp hon fick och när hon blev äldre ville hon själv hjälpa andra. Som vuxen utbildade hon sig till traumaterapeut på universitetet.

– Jag har lärt mig vikten av att kunna ta emot hjälp, helt enkelt. Idag är jag mamma till tre vuxna barn, och när de var yngre tipsade jag dem om Bris. Livet var inte alltid en dans på rosor för dem heller, och jag vet av egen erfarenhet att Bris kan stötta både i små och stora frågor. Och att det är viktigt att våga be om hjälp.

2012 antogs en ny lag i Sverige, som gav personer som blivit omhändertagna av sociala myndigheter och utsatta för övergrepp eller försummelse rätt till ekonomisk ersättning. Petra var en av dem som beviljades ersättning från staten för det hon gått igenom som barn, i familjer som myndigheterna hade placerat henne i. Det var en seger och framför allt en upprättelse som Petra inte tror att hon hade lyckats nå om det inte vore för det stöd hon fått från Bris och andra organisationer som tonåring.

– Tanterna på Bris – det var faktiskt alltid tanter på den tiden – sa till mig många gånger att jag aldrig skulle tveka att söka hjälp. Det var så hoppfullt att höra och det sådde ett viktigt frö inom mig, säger hon.

Petra tror inte att hon hade levt idag om hon inte hade lärt sig att ta emot hjälp utifrån.

– Det låter dramatiskt, men det är sant. Ett samtal man ringer som barn kan faktiskt rädda ens liv.

”Ett samtal man ringer som barn kan faktiskt rädda ens liv.”

BRIS GRUPPSTÖD

Barn som växer upp i otrygga miljöer riskerar att utveckla problem som kan leda till utanförskap, psykisk ohälsa och svårigheter att klara skolan. Men stödet som samhället erbjuder är inte alltid tillräckligt. I glappet som uppstår träder Bris in och erbjuder hjälp i form av gruppstöd.

Bris gruppstöd vänder sig till barn som behöver ett direkt, fördjupat stöd. Det sker både genom fysiska träffar och online. Genom gruppstödsinsatserna får barn och unga som lever i någon form av utsatthet stöd, kunskap och strategier att hantera sin livssituation. Målet är bland annat att bryta ensamhet och främja en god psykisk hälsa.

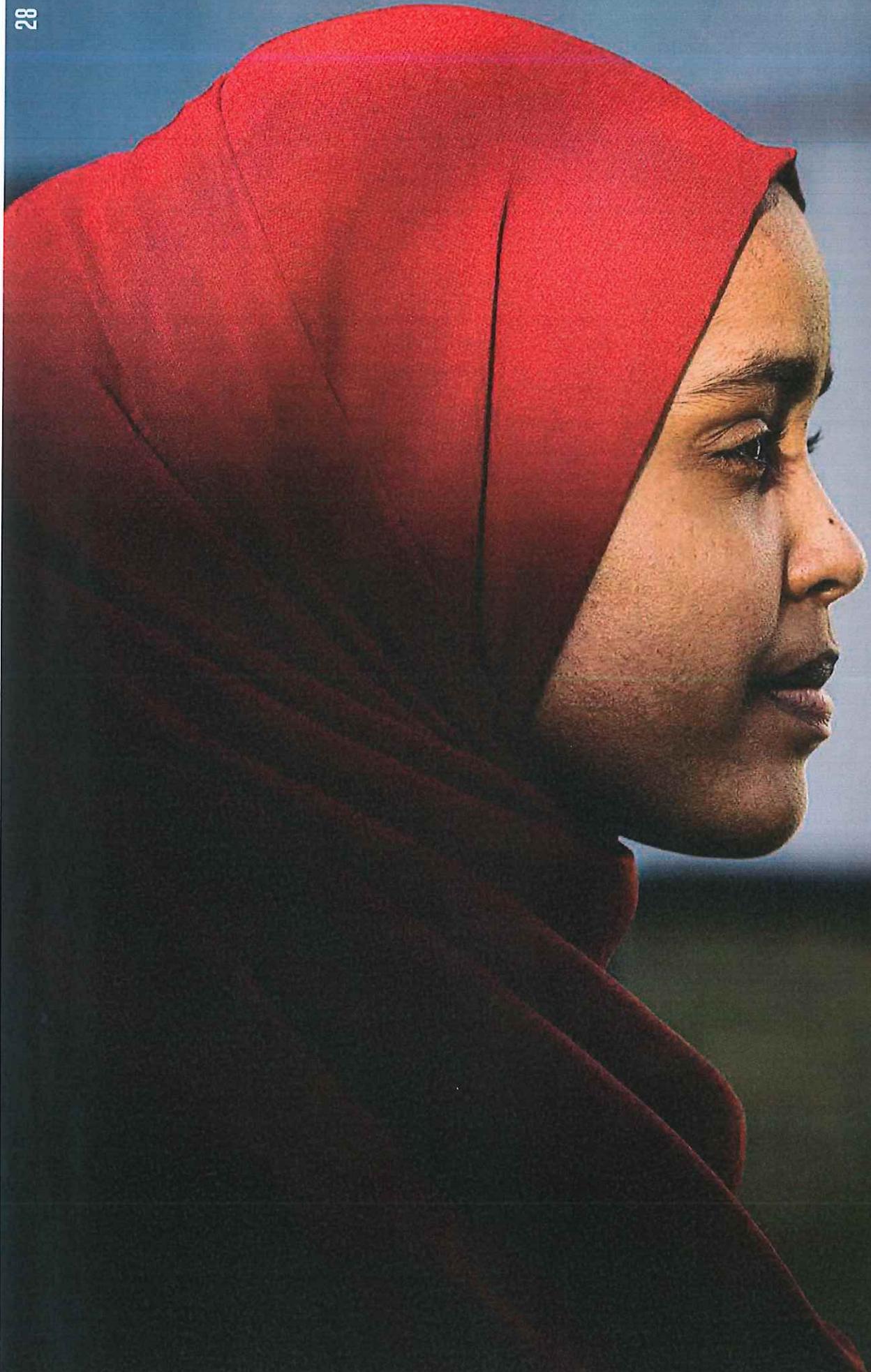
Bris gruppstöd riktas bland annat till följande grupper:

- Barn som är placerade i familjehem.
- Familjer där en förälder tagit sitt liv.
- Barn vars föräldrar har missbruk och psykisk ohälsa.
- Barn som har flytt.

Under 2019 har vi utökat våra erbjudanden inom gruppstöd till barn och familjer, och Bris har i dagsläget anställda socionomer och psykolog på våra regionkontor runt om i landet. För att kunna erbjuda stöd samarbetar vi bland annat med kommuner och landsting. Vi håller i utbildningar och föreläsningar för psykologer, kuratorer och annan elevhälsopersonal inom våra expertområden barn som flytt och barns psykiska hälsa. De senaste åren har behoven hos målgruppen barn som flytt förändrats. Sedan gruppen ensamkommande minskat har Bris ställt om verksamheten till att också inkludera barn som kommit till Sverige tillsammans med sina familjer.

Responsen har varit mycket god och vi ser att samhället i växande utsträckning efterfrågar både vår expertkunskap och vår stödverksamhet.

”NÄR DU BERÄTTAR BLIR DITT HJÄRTA LÄTTARE”

Många som flytt till Sverige lider av posttraumatisk stress, med symtom som försvårar lärande och hindrar vägen mot ett bättre liv. De gäller bland annat många av de nyanlända elever som Skäggetorpskolan i Linköping tagit emot de senaste åren. För att stötta dem utbildar Bris personalen i metoden TRT – *Teaching Recovery Techniques*.

Mitt liv i Somalia var väldigt annorlunda jämfört med här. Ibland fick vi mat, ibland inte. Den som blir sjuk i Somalia får ingen medicin, och lärarna slår den som inte gjort sin läxa. Jag gick bara fyra år i skolan.

Safiya Hagi, som berättar, fyller snart 18 år. Hon bor med sin mamma och fyra systrar i Linköping och kom till Sverige från Somalia 2017. Samma år och från samma land kom Deka Omar, hennes klasskamrat.

Tillsammans berättar de om allt det som gjorde att de tvingades bort från sitt hemland. Om kusiner som gifts bort, vänner som våldtagits, grannar som hotats av islamister och släktingar som dödats. En pappa som gick bort och en mamma som försvann.

– Det var ett annat liv, livet i Somalia. Det var krig mellan olika folkgrupper och de drabbade min stad och städerna runtomkring, säger Deka.

– Små tjejer skulle gifta sig när de var 13 eller 14 år. Många blir tvingade att göra det och jag var rädd. Men min mormor tyckte inte att vi skulle gifta oss, hon ville att vi skulle få välja. Det var därför vi flydde.

Skäggetorpskolan i Linköping har tagit emot många nyanlända elever de senaste åren. En period hade den fem förberedelseklasser, idag en. Elisabeth Wirén Dahlgren som är processtödjare på skolan ser att en del elever är

trötta och har svårt att koncentrera sig. Många sover dåligt på nätterna.

– Många gånger är symtomen tecken på att det finns ett obearbetat trauma i bakgrunden. Eleverna gör då inte de framsteg i skolarbetet som vi hade önskat, något står i vägen för dem, säger hon.

Det är där Teaching Recovery Techniques kommer in. Bris har utbildat flera av skolans anställda till gruppledare inom TRT, en metod utvecklad av Children and War Foundation i Norge just för barn som varit med om krig och flykt. Den bygger på traumafokuserad kognitiv beteendeterapi och ska inte ses som en behandling i första hand, utan som verktyg för självhjälp.

– Deltagarna får som ett första steg en kunskapsbas att stå på. De får lära sig vad trauma innebär, hur våra hjärnor fungerar och hur människor kan reagera på svåra händelser. Utöver det får de verktyg för att hantera sina reaktioner och känslor, säger Elisabeth Wirén Dahlgren.

Tanken är att TRT ska vara en slags första hjälpen för barn som mår dåligt efter trauma, innan tyngre vårdinsatser kopplas in. En studie vid Uppsala universitet har visat att metoden kan vara mycket effektiv – var femte ungdom som deltog i en TRT-grupp blev helt fri från sina symtom på posttraumatisk stress. Fler än så vittnar om att de mår bättre efter deltagandet, och har lättare att hantera exempelvis rädslor som tidigare hindrat dem i vardagen.

Deka Omar, 17 och systerarna Safiya Hagi, snart 18 och Juweyria Hagi, 16, går på Skäggetorpskolan i Linköping. De har deltagit i en TRT-grupp tillsammans.

”

**Vi gör det för vår egen skull och för livets skull.
För våra framtida livs skull.**

– Det handlar om att närma sig rädslan i små steg, och lära sig känna av vad som är vad. Vi kan inte styra våra minnen, men vi kan ta kontrollen över hur de får oss att känna och reagera, säger Elisabeth Wirén Dahlgren.

Varje utbildning består av sju träffar. En lära känna varandra-träff, en avslutningsträff, och däremellan fem träffar då själva arbetet sker. Men innan man kan komma igång krävs ett gediget förarbete, när vårdnadshavare ska informeras och eleverna göras intresserade av att delta. Många känner initialt att de bara vill glömma det de varit med om, och absolut inte prata om det med andra.

För Deka Omar och Safiya Hagi blev det lättare att berätta när de andra i gruppen gjorde det.

– När du berättar, och dina vänner också gör det, känns det att något i ditt hjärta blir lättare. Du har något jättehart där inne, men när du sätter ord på det inför någon annan blir det lättare att bära, säger Deka.

Safiya tyckte att det var svårt att berätta i början, men nödvändigt.

– Vi gör det för vår egen skull och för livets skull. För våra framtida livs skull, säger hon.

Båda berättar om den fina gemenskap som vuxit fram i gruppen under träffarna. Safiya kände alla i gruppen sedan tidigare, men visste inte vad de hade varit med om. För Deka blev det en stor förändring att förstå att hon inte var ensam om sina upplevelser.

– Det gjorde ont att höra de andra berätta. Men vi grät tillsammans, och vi kramades. Nu delar vi något väldigt speciellt, säger hon.

Anders Österhjeml, Skäggetorpskolans rektor, ser projektet som nödvändigt.

– Att jobba med de här frågorna är att skapa förutsättningar för lärande. Man kan helt enkelt inte bygga en övervakning innan man har en undervåning. Vårt mål är

Rektor Anders Österhjelm, processstödjare Elisabeth Wirén Dahlgren och kurator Cecilia Söderlund har haft avgörande roller för genomförandet av TRT-grupper på SKäggetorpskolan.

att eleverna ska bli behöriga för gymnasiet och rustade för sina fortsatta liv, och då både vill och måste vi ta tag i de här sakerna, säger han.

Som rektor går hans roll till stor del ut på att skapa utrymme i organisationen.

– Vi måste avsätta tid och resurser för att utbilda personal och hålla i gruppträffarna. Metoden är evidensbaserad och nu sitter det i väggarna att vi arbetar långsiktigt med TRT här. Det är ingen snabblösning.

Personalen på skolan märker redan av ett större lugn i elevgrupperna, enligt Safiya Hagi märker av effekten av deltagandet på ett personligt plan.

– Innan jag var med i TRT-gruppen kände jag mig ofta rädd. Inte rädd för att gå ut, men rädd för mörkret. Jag drömde ofta att någon skulle ta sig in i mitt hus och hota mig, det var vanligt i Somalia. Men nu känner jag mig tryggare och drömmer inte sådana saker längre.

Deka Omar har också slutat drömma mardrömmar.

– Tidigare gjorde jag ofta det och jag märkte det inte själv. Men min syster såg det. Vi sover i samma rum. Ibland undrade hon vad som hände med mig under natten.

Efter att ha varit med i gruppen mår Deka bättre. Hon känner sig lugnare och vet hur hon ska hantera tankar på det som fortfarande är jobbigt.

– Jag lovar att gruppen hjälper många, många, många. Mig har den gett perspektiv. Jag tänker på min framtid och på skolan, tänker att jag är en ny tjej nästan. När jag var liten var allt jag ville att gå i skolan och lära mig saker, men det hände inte. Nu finns det en chans, och den måste jag ta.

BRIS UTBILDAR OCH GER STÖD I METODEN TRT

31

Bris har sedan 2017 arbetat med att stärka den psykiska hälsan bland nyanlända och asylsökande barn under parollen *Tillsammans för barn som flytt*. Det sker bland annat genom gruppstöd enligt metoden TRT, Teaching Recovery Techniques.

Mikael Drackner, utvecklingsstrateg på Bris. Varför har ni initierat det här arbetet?

– Bakgrunden är att Sverige under åren 2014-2016 tog emot väldigt många barn som flytt till Sverige. När vi började arbeta med frågan berodde det framför allt på att landet tagit emot 35 000 ensamkommande under 2015. Men lika många barn har kommit hit med sina vårdnadshavare.

Vilka behov ser ni i den här gruppen?

– Det är svårt att säga hur stora problemen med psykisk ohälsa är generellt. Men forskningen visar att många dels har flytt från en svår situation, som krig, och dessutom upplevt otrygghet och direkt fara under flykten. Väl på plats i Sverige följer ofta en lång tid av osäkerhet innan den som flytt kan landa och få grepp om hur framtiden kan bli.

Många har upplevt potentiellt traumatiserande upplevelser vilket förstås ofta leder till olika psykiska besvär.

Vilket stöd får barn som flytt idag?

– De offentliga systemen räcker inte riktigt till idag. Eftersom tillgången till professionellt stöd är begränsad har vi valt att dels belysa den här frågan i samhällsdebatten, dels utbilda skolpersonal i TRT-metoden för att fler unga ska kunna få hjälp. Mellan 2017 och 2019 har vi utbildat 330 TRT-gruppmedlemmar, och vi har även hållit i gruppstöd själva.

STÖD TILL BARN – VIA VUXNA

En av de viktigaste skyddsfaktorerna för barn och unga är trygga vuxna. Bris erbjuder därför professionellt stöd till vuxna, som ett indirekt stöd till barn.

Bris vuxentelefon

erbjuder stöd, vägledning och information till vuxna som känner oro över ett barns livssituation. Samtalen utgår alltid från barnets perspektiv och rättigheter. De 2649 samtal vi tog emot under 2019 var något fler än föregående år.

Telefonnummer:
077-150 50 50,
vardagar 9-12

Bris vuxentelefon på arabiska

erbjuder sedan hösten 2019 arabisktalande vuxna stöd i frågor som rör barn. I Sverige finns en stor grupp invånare som pratar arabiska och tidigare har språket varit ett hinder för en del av dem i kontakten med Bris.

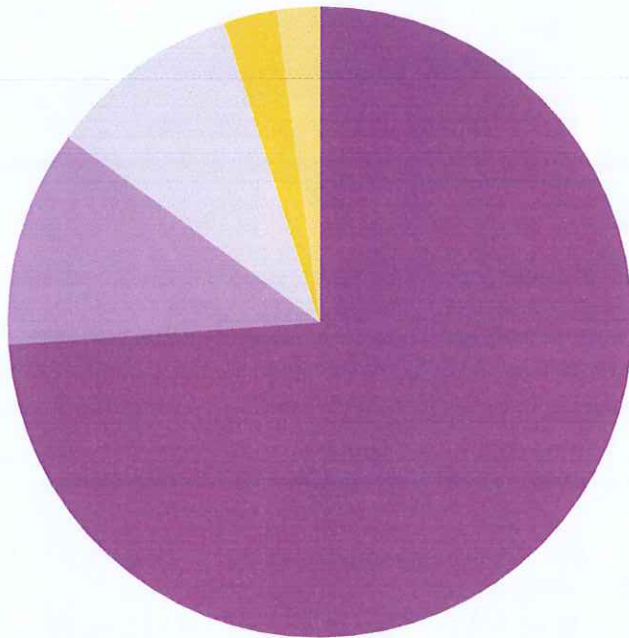
Telefonnummer:
077-44 80 900,
tisdag-forsdag 9-12

Bris stödlinje för idrottsledare

är en stödlinje för tränare, ungdomsledare och andra vuxna som är engagerade inom idrotten. Den startade 2017 som en del i ett gemensamt projekt mellan Riksidrottsförbundet och Bris, finansierat av Allmänna arvsfonden.

Telefonnummer:
077-440 00 42,
vardagar 9-12

Vuxnas relation till barnet som samtalet berör:

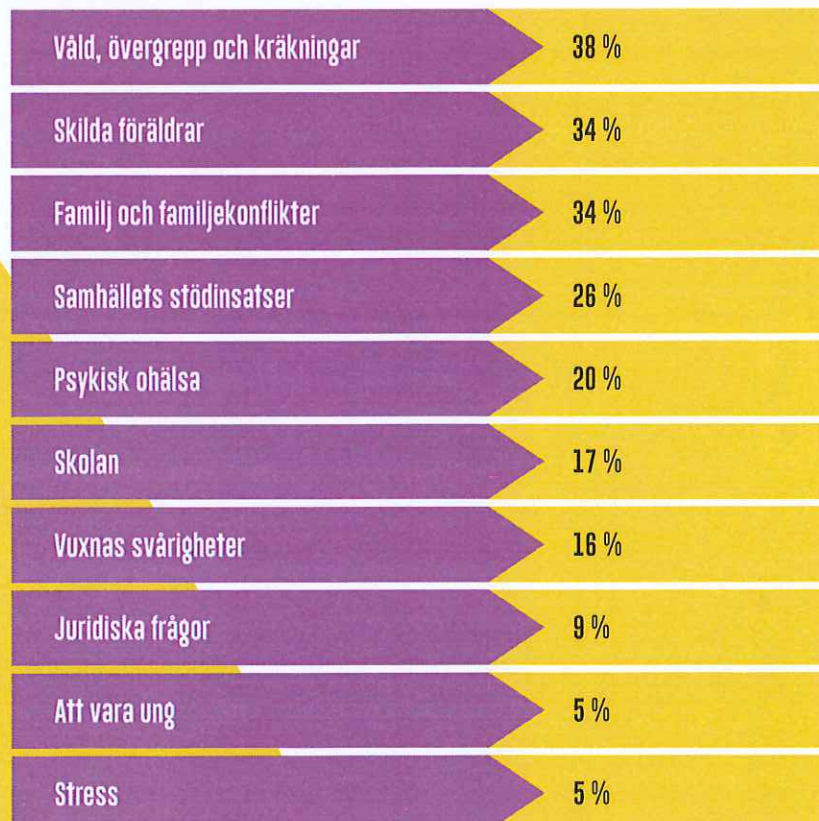
Förälder, 74 % Mor- och farförälder, 11 % Annan, 10 %
 Bonusförälder, 3 % Professionell, 2 %

Under 2019 hade
Bris kuratorer

2726

kontakter med vuxna
om barn

De vanligaste ämnena vuxna tog upp i samtal med Bris 2019:

MOBILISERA

**BRIS MOBILISERAR SAMHÄLLET.
VI SAMLAR KUNSKAP, KOMPETENS OCH
ENGAGEMANG FÖR ATT GÖRA VÄRLDEN
TILL EN TRYGGARE PLATS.**

Sverige var först i världen med en lag mot barnaga och räknas som ett av de ledande länderna när det kommer till att leva upp till barns rättigheter. Ändå berättar barn ständigt för Bris att deras rättigheter kränks på olika sätt. Kunskapen om barns rättigheter varierar kraftigt bland beslutsfattare och professionella i Sverige. Situationen för barn kan också se väldigt olika ut i olika områden.

Därför finns Bris i hela landet. Från våra fem regionkontor (i Stockholm, Göteborg, Malmö, Linköping och Umeå) utbildar vi, sprider kunskap och påverkar beslutsfattare att stifta lagar och skapa trygga sammanhang och säkrare rättsprocesser för barn. En del av Bris arbete handlar om att se till att barnrättsfrågorna får det utrymme de

förtjänar på alla nivåer i samhället. I Bris nätverk samlar vi tusentals professionella som inom ramen för Bris kan samverka och utbyta erfarenheter. Vi anordnar lokala nätverksträffar för människor som arbetar med barn och frågor som rör barn, som idrottsledare och kommunanställda.

Under 2019 har Bris fokuserat extra mycket på att öka volontärenagengemanget. Vi har idag närmare 200 volontärer, fördelade på våra fem regioner, som gör ett ovärderligt arbete. Och vi vill gärna växa ännu mer! Ju fler vi är som mobiliserar för barns rättigheter, vare sig det är som förtroendevalda, medlemmar eller volontärer, desto mer kan vi påverka allmänhet och beslutsfattare och driva folkrörelsen framåt i den takt som krävs.

5000

medlemmar – drygt! – ingår nu i Bris nätverk, mötesplatsen för barnets rättigheter. Det är Sveriges största barnrättsnätverk som samlar professionella från hela landet. Nätverket möjliggör möten, dialog och samverkan mellan personer som arbetar för och med barn.

Under 2019 bjöds medlemmarna in till två nätverks-träffar i var och en av Bris fem regioner. Vårens nätverks-träffar handlade om psykisk ohälsa och skolans roll: *Hur får vi en skola som främjar psykisk hälsa bland barn och unga, och vilket ansvar har skolan för barn och unga som mår dåligt idag?*

Temat för höstens träffar var delaktighet och inflytande: *Hur ger man barn och unga inflytande i praktiken?* Dessutom har Bris under året bjudit in till mindre träffar och frukostföreläsningar på Bris regionkontor. Nätverks-träffarna är alltid välbesökta och en källa till inspiration, kunskapspåfyllnad och erfarenhetsutbyte i frågor som rör barns rättigheter.

120 500

exemplar av *Handbok för nätföräldrar* skickades till föräldrar vars barn fyllde tio år under 2019. Boken ger stöd i föräldraskap på nätet och har tagits fram av Bris i samarbete med Prins Carl Philips och Prinsessan Sofias Stiftelse.

Vi syntes på mässor och evenemang under 2019

Under 2019 har Bris anställda och volontärer medverkat vid flera mässor och evenemang, till exempel under **SM-veckan** i Malmö där Brisvolontärer mötte uppskattningsvis 10 000 barn och unga och informerade om Bris verksamhet. Ett annat exempel är **Bokmässan** i Göteborg där Bris hade en monter med temat inflytande och delaktighet.

Årets **Mänskliga Rättighetsdagar** i Linköping hade temat *Rätten till hälsa*, och där medverkade Bris som en av huvudarrangörerna, med monter och flera egna seminarier.

Det ideella engagemanget ökar!

177

volontärer, utspridda över landets regioner, sprider kunskap om Bris arbete.

300 LJUS FÖR BARNKONVENTIONEN

Volontärverksamheten är en viktig del av Bris arbete. Under 2019 har vi satsat extra på att utveckla den. När barnkonventionen fyllde 30 år i november jobbade sju av våra volontärer med en ljusmanifestation för förskolebarn och deras familjer i Tynnered i Göteborg.

Det är årets mörkaste tid och eftermiddagen ser redan ut som natt. Kylan gör utandningsluften till rök men trots det är gångbanorna i Tynnered den här onsdagen fulla av barn i overaller, deras syskon och föräldrar.

För att uppmärksamma barnkonventionens födelsedag och sprida kunskap har Bris anordnat en ljusmanifestation här. Volontären Alexandra Nordström som är initiativtagare står vid en liten vagn och hjälper de anländande förskolebarnen hitta sina ljuslyktor. De har fått göra varsin i förskolan tillsammans med sina vårdnadshavare och har pyntat medhavda glasburkar med färg, glitter, fjädrar och pärlor.

– Idéen uppstod när jag och mina kollegor pratade om hur man skulle undersöka och visa på vikten av att

ta tillvara barnens roll i samhället. För mig som varit Bris-volontär länge var det naturligt att utgå ifrån barnkonventionen, och det blev upprinnelsen till ljusmanifestationen som hölls första gången förra året, säger Alexandra.

Hon har varit Brisvolontär i mer än ett decennium och är också anställd som föräldraresurs i stadsdelen, av polisen betraktad som ett av landets särskilt utsatta områden. Alexandra håller i föräldrakurser och stöttar föräldrar i kontakter med myndigheter, handleder förskolepedagoger och är barnombud med uppgift att representera barnperspektivet inom enhetens olika områden. Många barn och vuxna i Tynnered känner inte till vilka rättigheter barn har.

– När vi föreläst om barnkonventionen har det hänt att

Vill du också bli volontär för Bris?

Volontäruppdragen utgår från våra fem regionkontor. Anmäl intresse till din region så berättar vi mer!

Alexandra Nordström.

föräldrar frågat om det handlar om någon sjukdom som drabbat området. Därför känns det extra fint att sprida kunskap här om vad rättigheter innebär, och visa för barnen att de

inte själva är ansvariga för att ha det bra utan blir burna och stöttade i det av vuxenvärlden. Det är inte självklart för alla vad det innebär att ha rättigheter.

Barnen på grusplanen vid Smaragd gatans förskola ställer sina lyktor på ett snöre på marken. Snart bildar de en stor spiral av glittrande ljus i mörkret. Femåriga Ararat Haji är här med sin mamma och syster, han har gjort en blå lykta som är lätt att känna igen. Nyfiket tar han emot en reflex av Hillevi Nyström som nyligen blivit Brisvolontär.

– Jag är lärare i Angered, ett annat av Göteborgs socioekonomiskt utsatta områden, och har länge funderat över hur jag kan engagera mig utöver jobbet, säger hon.

En flicka knacker henne på axeln och ber om en till reflex, hennes lillasyster har inte fått någon ännu. För Hillevi berättar flickan att hon nyligen lärt sig om barnkonventionen: att hon har rätt att alltid få äta sig mätt och gå i skolan.

Innan manifestationen är slut har Umar Abbas från Bris berättat om barnkonventionen och barnen har framfört några sånger. Fler än 300 barn från förskolorna i området har kommit hit med sina föräldrar. Nästa år hoppas Alexandra Nordström kunna inkludera den närliggande skolan också, och ser gärna att polisen och kanske fler organisationer vill vara med.

Bris har i dagsläget omkring 200 volontärer och deras insatser är ovärderliga för organisationen. En del hjälper till med mobiliseringsuppdraget, att skapa opinion om viktiga frågor som rör barn. Andra stöttar Bris administrativt eller fungerar som BRIS-inspiratörer, vilket innebär att de informerar på skolor och arbetsplatser utifrån Bris studiematerial *Ärdumed?*, som tar avstamp i barnkonventionen.

Alexandra Nordström lockades till Bris eftersom hon upplevde organisationen som välutvecklad och strukturerad, och är utöver sitt uppdrag som volontär också engagerad i regionrådet för Bris Väst. Det innebär att hon är med och påverkar hur Bris ska lägga upp sitt arbete, vilka målgrupper de vill nå fram till och hur man bäst kan arbeta för att göra det.

– Just nu jobbar vi med en kompetenskartläggning för att se vilka kunskaper vi besitter internt inom Bris Väst, och hur vi kan använda den på ett klokt sätt i verksamheten. Vi har alltid varit många volontärer här och tillsammans kan vi utträtta mycket!

Camilla Gyså har varit Brisvolontär i flera omgångar. När de egna barnen flyttade hemifrån fick hon tid över, och ville göra något viktigt och bra av den.

BRIS PÅ DEN GLOBALA ARENAN

Bris har i snart 50 år stöttat barn i utsatta situationer i Sverige, men verkar också för att stärka barns rättigheter globalt. 2019 har vi intensifierat vårt internationella arbete och stöttar våra systemorganisationer inom Child Helpline International, CHI.

I en alltmer globaliserad och digitaliserad värld får landgränser mindre betydelse samtidigt som vikten av samverkan ökar. Det gäller inte minst barnrättsfrågor. En stor del av lagstiftningen som rör barns rättigheter sker idag inte i Sverige, utan i EU.

Bris är en av grundarna till paraplyorganisationen CHI som finns för att skapa samverkan mellan 183 hjälplinjer i 142 länder. Hjälplinjerna som ingår i nätverket är sinsemellan olika, men syftar alla till att stötta barn och unga. Varje år sker över 20 miljoner kontakter med barn som behöver stöd och skydd.

Under CHI:s senaste världsmöte, som hölls i Toronto 2018, skapades en vision om samverkan mellan länder när det gäller integrerade tekniska system för mejl, chatt och telefon. Bris ligger långt fram i denna utveckling och har ett gemensamt callcenter för alla kontakter med barn. Där dokumenteras all data från samtal med barn, som sedan kan användas för statistik och forskning.

– Det är väldigt stora skillnader i hur hjälplinjer i olika länder arbetar. En del består av två personer, en mobiltelefon och ett excelark, medan andra har enorma stödssystem som hanterar hundratusentals kontakter årligen, säger Mikael Drackner som är utvecklingsstrateg på Bris.

De olika förutsättningarna har tidigare omöjliggjort gemensamma tekniska lösningar, men nu undersöks det hur man kan sätta ihop komponenter som kan anpassas utifrån varje verksamhets individuella behov.

Under 2019 stod Bris som värd för uppstartsmötet av projektet. 30 representanter från olika delar av världen deltog.

– Vi demonstrerade hur vi arbetar och vilka tankegångar som ligger bakom. Det blev många efterföljande diskussioner och Bris blev ett exempel, en vision för den kommande gemensamma lösningen, säger Mikael Drackner.

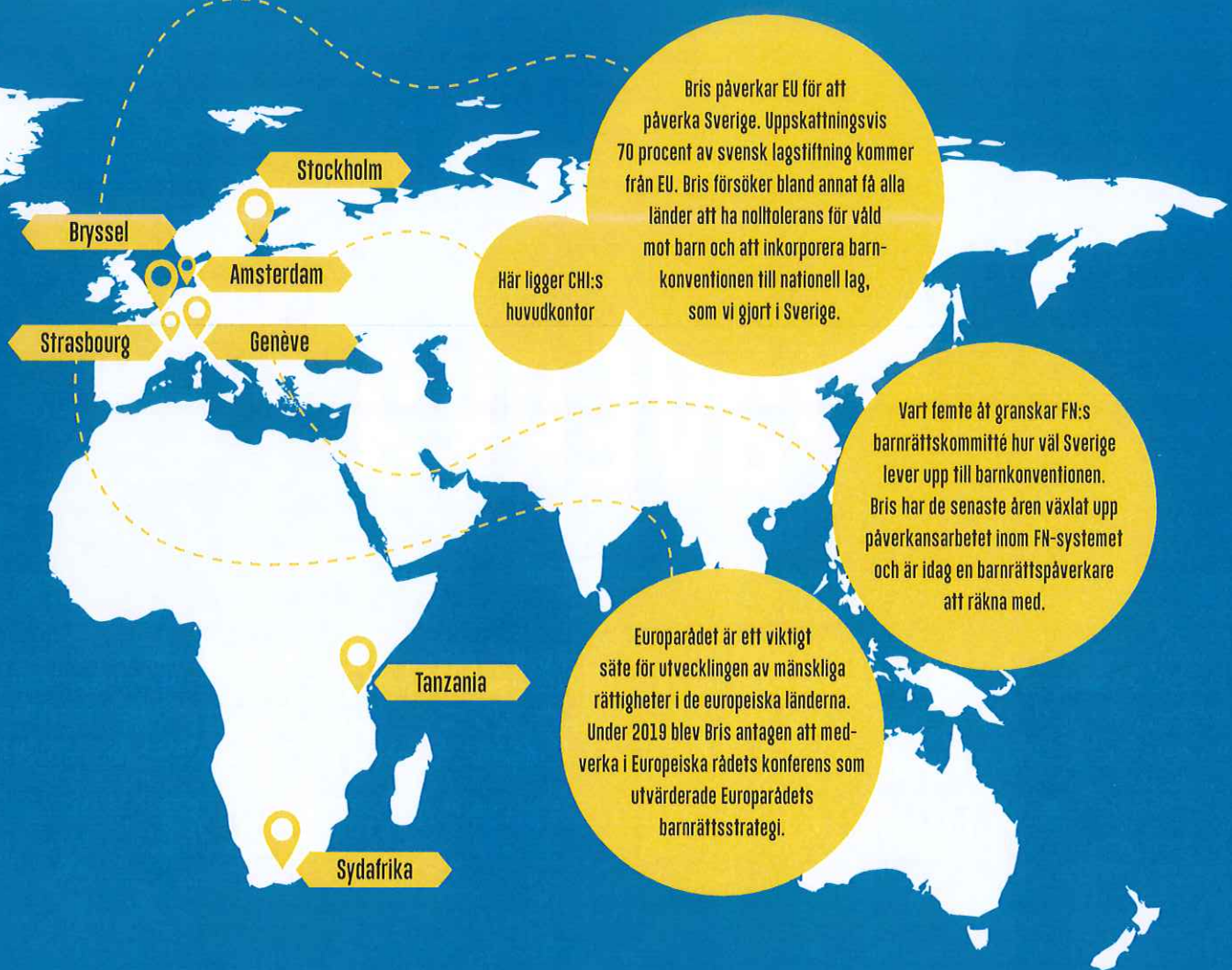
Att amerikanskt techbolag arbetar för att ta fram den nya typen av integrerat stödssystem i samarbete med CHI. En första prototyp ska lanseras på CHI:s nästa världsmöte, som hålls i Stockholm 2020 med Bris som värdorganisation. Men först ska den testas av ett antal hjälplinjer, bland annat av Bris.

– Projektet är banbrytande och den tekniska lösningen kommer att bli något vi kollektivt utvecklar och förvaltar. Bris har rollen som en aktiv nyckelspelare i det här nätverket och vi vill gärna engagera oss och stötta lite extra genom kunskapsspridning och ekonomiska resurser.

Det internationella engagemanget innebär också att Bris tar emot internationella delegationer som vill se hur vi arbetar. Under våren 2019 fick vi exempelvis besök av en stor delegation från Sydafrika. Representanter från parlamentet, svenska ambassaden och civilrättsorganisationer gjorde studiebesök som en del av arbetet med att ta fram en nationell sydafrikansk handlingsplan för barn.

Genom att verka globalt bidrar Bris till att fler barn kan få hjälp och stöttning, världen över. Telefonnumret 116 111 ett idag ett etablerat europeiskt hjälppnummer och Bris är den enda organisation i Sverige som får använda numret. Med vår långa erfarenhet av att utveckla stöd för barn kan vi bidra med kunskap till fler länder. Det är också en del av Bris långsiktiga strategi.

mobilisera

NYTT SAMARBETE MED TANZANIA

Ett av spåren för att öka det internationella engagemanget för barns rättigheter är ett erfarenhetsutbyte med C-Sema, stödlinjen för barn och unga i Tanzania. Under 2019 har Bris och C-Sema samarbetat kring en förstudie som ska hjälpa flickor i utsatthet.

Een av flera viktiga frågor C-Sema arbetar med handlar om barn som arbetar som hemhjälp hos släktingar eller okända familjer i större städer. Det är en form av intern barntrafficking.

– En del familjer skickar sina döttrar till släkt och vänner i städerna som ett sätt att hantera fattigdom. Andra barn som flytt våld i hemmet eller påtvingade äktenskap rekryteras som hemhjälp av kriminella ligor. Det är inte ovanligt att de utnyttjas på olika sätt, inte får betalt eller hålls instängda, säger Mikael Drackner, Bris utvecklingsstrateg.

Han besökte Singida-regionen i Tanzania under våren 2019, då Bris beviljats medel för att genomföra en förstudie tillsammans med C-Sema.

– Frågan är komplex. Många vet inte att den här företeelsen är olaglig och föräldrarna upplever ofta att det är bäst för alla att skicka iväg döttrarna. Generellt betraktas det inte som ett stort problem i samhället, säger Mikael Drackner.

Förstudien har lagt grunden för ett projekt som kommer att genomföras under 2020 och framåt. Samarbetet består av ett gemensamt erfarenhetsutbyte och det är C-Sema som bestämmer vad de vill göra tillsammans med Bris. De väljer en plan utifrån vilka frågor som är mest angelägna och vad som är praktiskt genomförbart i landet. Vissa frågor som rör barns rättigheter är svåra att arbeta med på grund av Tanzanias politiska klimat.

PåVERKA

**BRIS GÖR BARNNS RÖSTER HÖRDA GENOM ATT
PåVERKA BESLUTFATTARE SÅ ATT BARNNS
RÄTTIGHETER STÄRKS OCH PRIORITERAS.**

Alla barn har rätt att få sina röster hörda. Så säger barnkonventionen som också är lag i Sverige. En av Bris viktigaste uppgifter är att lyssna på varje barn och förmedla barns åsikter till politiker och beslutsfattare, så att de får effekt för beslut som rör barns liv. Vi jobbar intensivt med att sprida kunskap och väcka opinion och engagemang kring barnrättsfrågor, både hos vuxna och barn. Målet är att förändra strukturer och beteenden som påverkar barns situation i samhället, nu och i framtiden.

Att regeringen fattade det historiska beslutet att göra barnkonventionen till lag är ett exempel på vårt mångåriga påverkansarbete. 2019 välkomnade vi en ytterligare seger när regeringen tillsatte en särskild utredare för en sammanhållen och god nära vård för barn och unga. Bris

har sedan länge uppmärksammat och påtalat behovet av en reformerad, sammanhållen värdkedja för barn och unga, för att de ska kunna få ett lättillgängligt och effektivt stöd utifrån sina individuella behov. Att minska den psykiska ohälsan hos barn och unga är en prioriterad fråga. Medan självmorden minskar i samhället i stort finns det grupper av unga där de ökar. Många unga har ångest eller känner sig deprimerade.

Bris bidrar med kunskap till allmänheten och till professionella, för att barns rättigheter bättre ska mötas och tillgodoses. Vi deltar i referensgrupper och bidrar med expertis i många olika sammanhang. Genom att göra barns röster hörda, samt bidra med analys och åtgärdsförslag, arbetar Bris för att stärka barnets rättigheter på alla samhällets arenor.

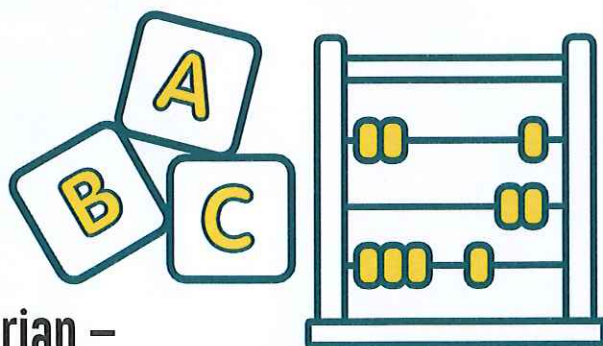
Var är ministern för barnets rättigheter?

När statsminister Stefan Löfven presenterade landets nya ministrar efter 131 dagars regeringsförhandling stod det klart att Sverige stod utan barnminister. Det fick Bris att reagera, tillsammans med Rädda barnen och UNICEF. I en debattartikel i Dagens samhälle uttryckte vi stor oro för att barns rättigheter riskerade att hamna i skymundan.

Åsa Lindhagen, jämställdhetsminister som också har särskilt ansvar för barnrättsfrågor, svarade med en tydlig programförklaring för regeringens fokus för barnrättspolitiken, en agenda som barnrättsorganisationerna nu kan följa upp och hålla regeringen ansvarig för.

3300

Så många gånger (drygt!) omnämndes
Bris i svenska medier under 2019.

Bra från början – rapport lyfter förskolans roll

Förskolan är tillsammans med hemmet den viktigaste miljön för nära en halv miljon barn i utsatta situationer. Trots det talas det alldeles för lite om förskolans roll i barns liv. Bris rapport *Bra från början – förskolans betydelse för barn som flytt* är en sammanställning av forskning och röster från barn, föräldrar och professionella som ger en aktuell bild av vad tillgång till förskola i ett nytt land betyder.

Den viktigaste slutsatsen i rapporten är att förutsättningarna för svensk förskola skiljer sig alldeles för mycket i olika delar av landet, mellan olika kommuner och mellan områden och stadsdelar inom kommuner.

Bris möter makten

Bris arbetar strategiskt för att nå beslutsfattare och åstadkomma samhällsförändring. Under 2019 har vi träffat fyra partiledare, samt barnministern, vice statsministern, utbildningsministern och socialministern.

Vår expertis efterfrågas: Vi har till exempel varit remissinstans till en utredning om ökad skydd mot hedersrelaterad brottslighet, skydd för barn som bevitnar brott mot närstående, och skydd mot uppmaning att begå självmord. Dessutom har Bris deltagit i referensgruppen för utredningen om att stärka barnrättsperspektivet i socialtjänstlagen, samt träffat transformeringsutredningen som ser över all lagstiftning i ljuset av att barnkonventionen blir svensk lag. Och så har vi ett förordnande och en permanent plats i regeringens barnrättsdelegation!

Utöver vårt engagemang i Sverige arbetar vi också med politisk påverkan på EU- och FN-nivå.

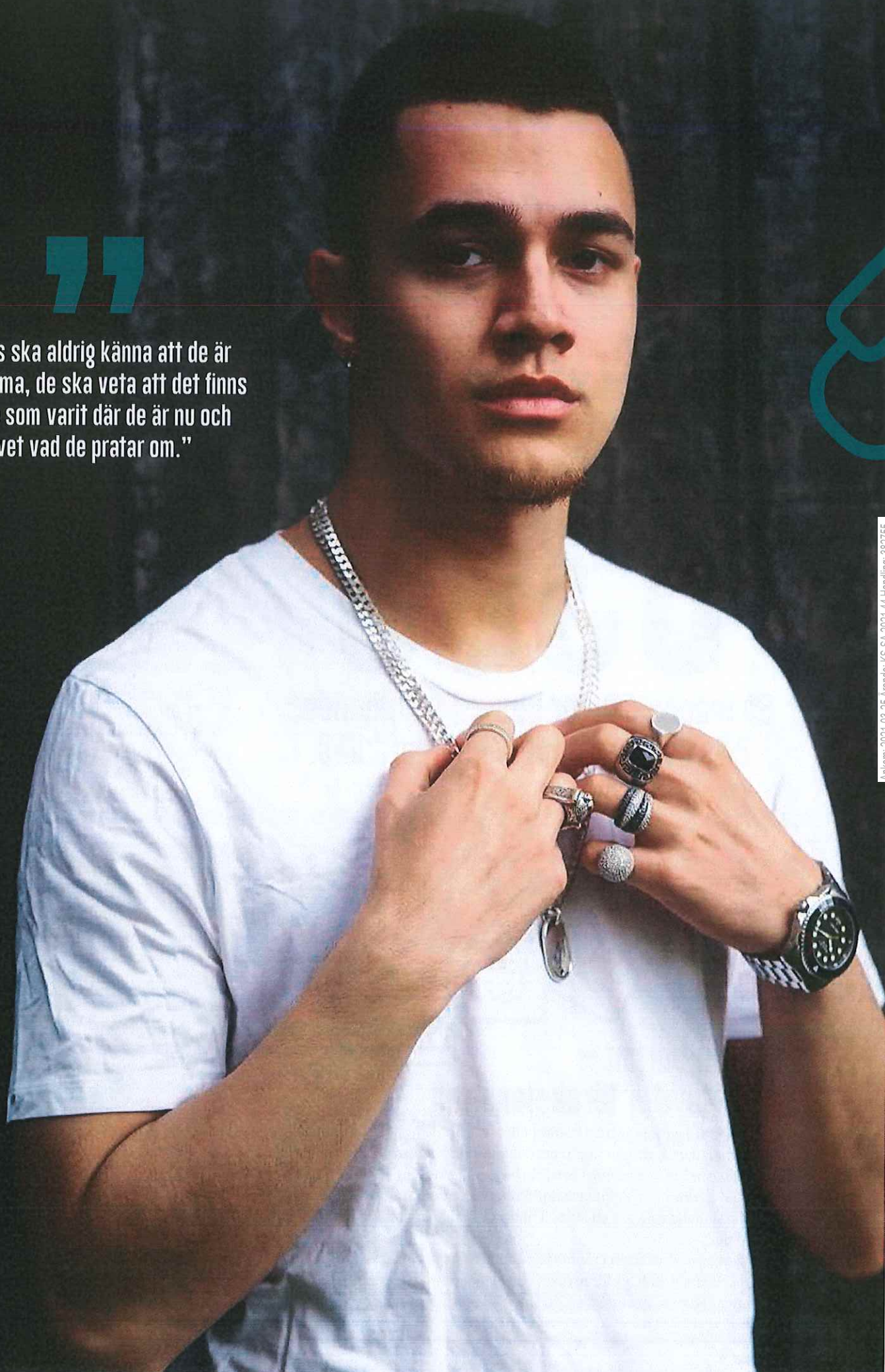
Hur har barn det?

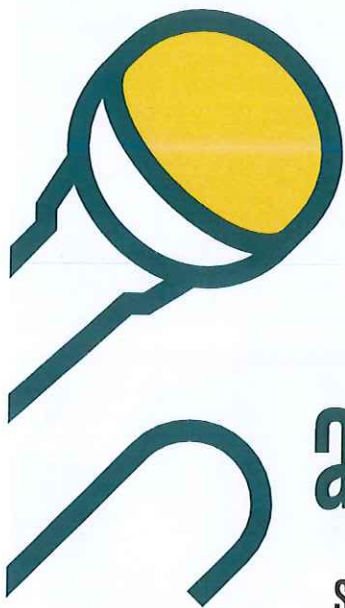
Bris årsrapport 2018 lanserades våren 2019 och redogjorde för de tio vanligaste ämnena i 77 500 kontakter från barn till Bris under åren 2016–2018. Den är ett vittnesmål om hur det är att vara barn i Sverige idag. Rapporten – visar en oroande utveckling:

- Ökade vittnesmål om våld.
- Barns utsatthet i vardagen ökar.
- Den psykiska ohälsan är utbredd, allvarsgraden i samtalen ökar.
- Tilltagande brister i samhällets stöd.

”

”Kids ska aldrig känna att de är ensamma, de ska veta att det finns äldre som varit där de är nu och vet vad de pratar om.”

”JAG GÖR MUSIK FÖR ATT FÖRMEDLA NÅGOT”

Sedan 1998 har kända svenska profiler delat med sig av svårigheter från sin barndom, för att stärka barn som har det svårt just nu och för att informera om att Bris stöd finns.

Liamoo är en av 2019 års idoler.

Hej jag heter Axel. Jag är 14 år och jobbar i Bris barnredaktion! Du är ju en av Brisidolerna 2019. Berätta lite om dig själv! Vem är du?

– Jag heter Liam och kallas för Liamoo, är 22 år och kommer från Göteborg. Jag håller på med musik, var med i Idol 2016 och i Melodifestivalen 2018 och 2019. Jag sysslar med musik varje dag.

Hur var det för dig att vara barn? Hur såg din uppväxt ut?

– Uppväxten var bra, men inte helt felfri. De gånger det var jobbigt räddade musiken mig. Det blev ett sätt att tänka på annat. Musiken var en egen liten värld där man fick styra och ställa själv och vara kreativ.

Minns du något särskilt som var tufft kopplat till din barndom?

– Något tråkigt var när mina föräldrar separerade. Det är ju någonting många kids går igenom tyvärr. Men det som är viktigt då är att inte låta det dra ner en för mycket, att ändå försöka stå stark. Att titta och tänka framåt.

När började du med musiken?

– Jag var 15 när jag började med musiken. Gjorde min första inspelning när jag var 11, men det lät inte så bra då. Testade igen vid 13 och det blev inte heller bra, men jag fortsatte ändå. Vid 15 började jag på riktigt och sen har det bara gått uppåt. Och nu är jag 22.

Har du någon gång velat sluta?

– Man kommer alltid att stöta på en sådan känsla, det spelar ingen roll vilket yrke du har. Du kommer alltid att

stöta på motgångar som kommer att få dig att vilja lägga av och syssla med annat istället. Det blir mycket tid till att tänka på när man håller på med musik, många gånger jag känt att jag varit på topp och tänkt att det här ska jag syssla med resten av mitt liv. Och så finns det gånger jag har dippat och tänkt att jag vill sluta för att det är påfresande och tar mycket energi.

Vad gör du då?

– Ibland kan man få negativa tankar av att omge sig av negativa personer. Men känner du att du har hittat rätt ska du inte låta dig stoppas av något eller någon. Så känner jag, jag kommer alltid att fortsätta för det är det här jag brinner för. Så kan det vara för ett barn i skolan också. Man kanske inte alltid känner att man vill gå dit. Men det är bara att försöka fortsätta ändå.

Varför tackade du ja till att vara Brisidol?

– Jag är ju äldre än alla dessa barn som Bris finns för. Jag tänker mycket och har en livserfarenhet att dela med mig av, kan tipsa de som är barn nu om vad som är smart och osmart göra. Jag vill vara som en hjälpande hand. Kids ska aldrig känna att de är ensamma, de ska veta att det finns äldre som varit där de är nu och vet vad de pratar om. Jag vill att barn ska få veta att man förstår fast man är äldre nu.

Hade du någon erfarenhet av Bris innan du var Brisidol?

– Jag har alltid vetat vad Bris är även om jag aldrig själv har ringt dem. Jag har alltid tyckt att det är bra

Artisterna Liamoo och Cherrie, komikern Filip Dikmen, influencern Felicia Bergström och gamern Jonas "Sp4zie" Ring är alla Brisidoler 2019.

Ankom: 2021-03-25. Atende: KS-SA.2021.44. Handling: 382765

att de finns. Det är därför jag gör min musik också. Man når ut till så mycket folk när man gör musik. Det är ett smart sätt. Om man är barn och vuxna försöker nå en genom att prata kanske man inte alltid orkar lyssna, känner att det bara är en massa babbel. Men alla gillar att lyssna på musik, så genom musiken kan man meddela någonting. Det är en av de starkaste anledningarna till att jag sysslar med musik: att jag kan förmedla något.

Har du några bra tips till barn idag?

– Sluta aldrig tro på dig själv! Låt dig aldrig bli påverkad av andra människor. Visst, du ska kunna ta kritik, men låt inte någon trycka ner dig. Du ska lita på dig själv, aldrig ge upp på dig själv. Lita på din magkänsla och stå upp för det du brinner för.

Vad har du fått göra under månaderna som Brisidol?

– Jag har varit på Nyhetsmorgon och gjort intervjuer.

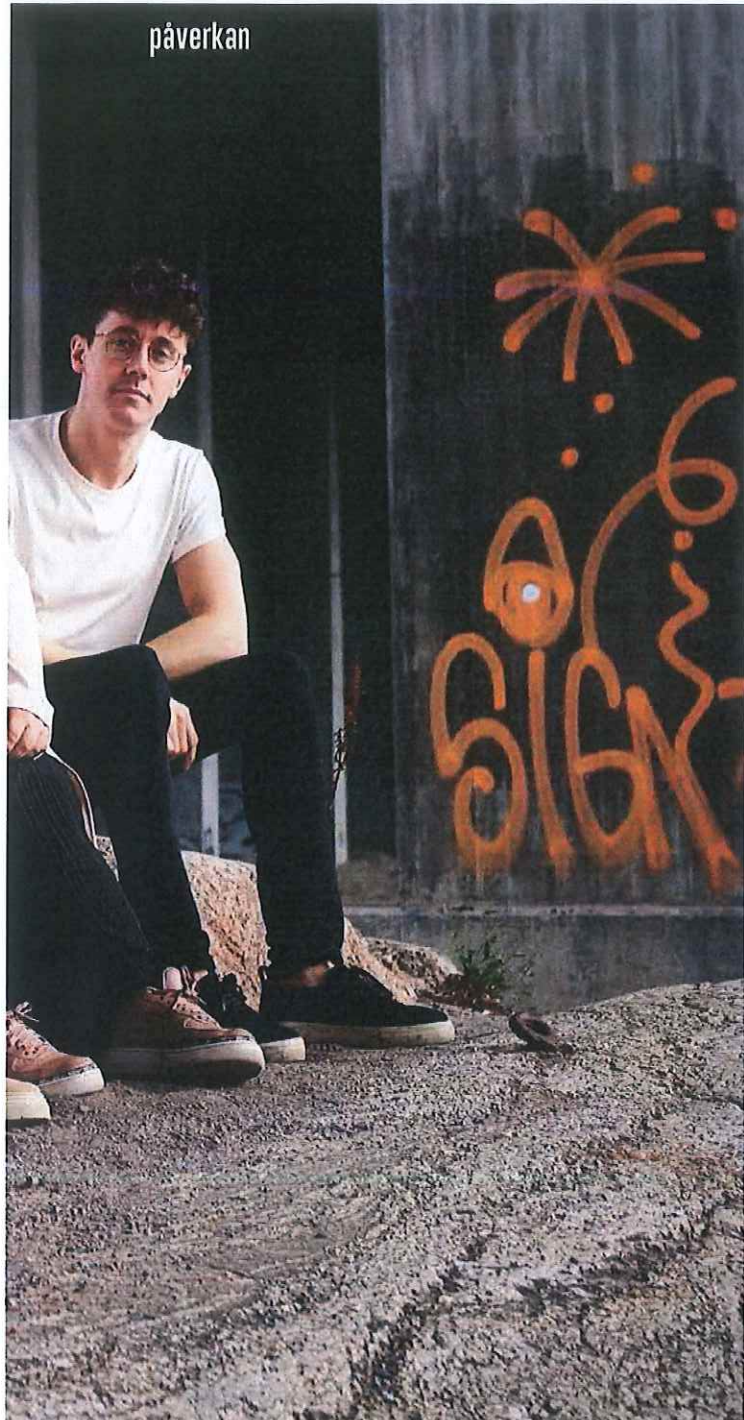
Har ju fått se mig själv på bio (i Brisreklam), det är lite kul. Och så har jag fått många positiva meddelanden från både barn och vuxna om att det är viktigt det jag gör. Så Bris, det är en bra grej!

Du gjorde en bra lanseringsvideo till kampanjen!

– Tycker du? Tack! Jag har gjort den själv, redigerat och gjort bakgrundsmusik.

Wow! Var har du lärt dig redigera?

– Jag har alltid varit kreativ, gillar att hålla på. De kallade mig pysselkungen på dagis, jag gillade att bygga och komma på grejer. Det är också en sak andra kan tänka på om de känner att de inte har något, att man kan göra mycket saker själv. Man måste inse sin egen kraft och hur mäktig man själv kan vara. Det är också något jag försöker visa genom att göra allt själv. Jag producerar själv, skriver musiken, framför den, redigerar och gör mina

videos. Jag vill kunna göra allt på egen hand. Men jag är fett imponerad av dig! Vilka är dina drömmar då?

Tack! Jag brinner för dans, dansar fem dagar i veckan. Så jag hoppas få fortsätta med det. Och kanske jobba på Bris någon gång också...

– Då kanske jag får se dig uppträda vid något tillfälle!

Ok, vad ska du göra nu?

– Nu har jag nyss kommit till studion. Ska försöka hitta på lite saker, göra lite ny musik.

Tack för att vi fick intervju dig!

– Tack, det känns bra.

Axel Adlén, Bris barnredaktion

FLER BRISIDOLER 2019!

Att drabbas av panikångestattacker på stan, växa upp i ett land där du ses som "den andre", känna brännande blickar i skolkorridoren, vara ensam och sakna vänner. Att behöva flytta runt och aldrig hinna landa, se människor i din närhet bli skjutna och dö av våld, genomleva trauman och lämnas ensam med ditt dåliga psykiska mående. Det är alla teman och livserfarenheter som årets Brisidoler bär med sig.

Årets idoler är artisten Cherrie, artisten Liamoo, influencern Felicia Bergström, komikern och influencern Filip Dikmen och gamern Jonas "Sp4zie" Ring.

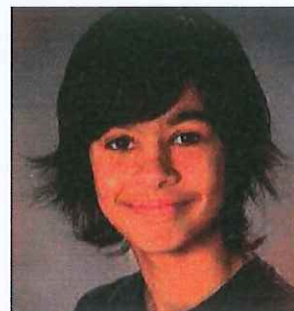
Känner du som vuxen inte igen en enda? Vilken tur. Brisidolerna har valts ut i syfte att nå så många olika målgrupper av unga som möjligt. Det är kända profiler som i första hand barn och unga har koll på.

Genom att berätta om vad de själva upplevt uppmuntrar årets idoler barn att också våga berätta om sitt eget mående och att våga söka hjälp. För varje enskilt barn har rätt att må bra här och nu – inte senare i framtiden.

– På Bris ser vi varje dag vad det betyder för ett barn att få möjlighet att berätta om det som är svårt i livet. Vi vet vilken skillnad det kan göra och vi är otroligt stolta över årets Brisidolkampanj som bidrar till att fler barn får veta att stöd och hjälp finns, säger Magnus Jägerskog, generalsekreterare på Bris.

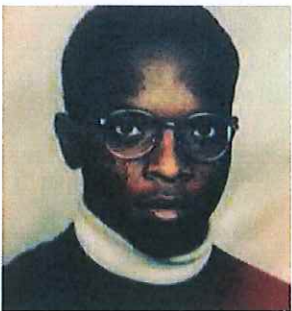
Ta del av idolernas berättelser i filmerna på bris.se och möt dem i deras egna sociala mediekanaler! Tidigare år har fysiska idolkort skickats ut till alla barn i årskurs 6 men i år sker kampanjen helt digitalt där barn befinner sig, på nätet.

BRISIDOLER 1998 - 2019

Miriam Bryant, Filip Hammar, Petra Marklund, William Spetz, Bill Skarsgård, Nour El Refai, Alhaji Jeng, Tilde de Paula, Zlatan Ibrahimovic, Zara Larsson, Per Lernström, Oscar Zia, Sofia Olsson, Darin Zanyar, Sarah Dawn Finer, Lotta Schelin, Laleh Pourkarim, Jason "Timbuktu" Diakité, Kristina "Keyyo" Petrushina, Danny Saucedo.

Du hittar
samtliga
Bris-idoler på
brisisdoler.se

Mostafa Mohamed, Alexandra Pascaliou, Robin "Robyn" Carlsson, Tobias "Tobbe Trollkart" Blom, Viktor Frisk, Alice Bah Kühnke, Peter Sjepen, Susanna Kallur, Maria Montazami, Anna Book, Henrik Dorsin, Linda Bengtzing, Fredrik Wikingsson, Linnea Claesson, Seimab Sey, Anton Hysén, Sanna Nilsson, Kofi Aklor, Linnea Henriksson, Thomas Sekelius.

OMRÅDESUTVECKLING UR ETT BARNRÄTTSPERSPEKTIV

Under 2018 och 2019 har Bris drivit Bris Innovationslabb i Tynnered, en socioekonomiskt utsatt stadsdel i Göteborg. Syftet har varit att skapa innanförskap och bryta trenden med ökad psykisk ohälsa hos barn och unga.

I nom ramen för projektet skapade Bris två innovationslabb, ett med barn och unga från Vättnedalskolan, ett med sakkunniga och beslutsfattare i området. Projektets syfte är att olika samhällsaktörer och berörda barn tillsammans hittar lösningar och modeller för att stärka barnets rättigheter. Att säkerställa att varje barn får sina rättigheter tillgodosedda är ett avgörande arbete för minskad segregation.

– Innovationslabbens syfte var att lyfta Tynnered med gemensamma krafter. Där finns mycket som är bra, men också sådant som kan förbättras genom samverkan och med hjälp av barnens synpunkter. Det är när vi vuxna verkligen lyssnar på barnen, och ger dem tid att tänka, som de talar om vad de känner och upplever, säger projektledare Lisa Bragée.

Projektet har gett ringar på vattnet. I Tynnered har skolan öppnat för aktiviteter utanför skoltid och den samverkanstrupp för aktörer i området som startade inom ramen för projektet fortsätter nu sitt arbete. Erfarenheterna från projektet har också spridits till beslutsfattare i Göteborg där en politikerpanel arrangerades, och tre av barnen som deltog träffade barnminister Åsa Lindhagen på barnkonventionens födelsedag för att berätta om vilka förändringar de vill se.

Bris håller dessutom i utbildningar för att sprida

kunskap om Expertgrupp Barn: metoden för inflytande och delaktighet som användes i projektet.

Att ge barn verkligt inflytande ställer stora krav på oss som vuxna, och förutsätter både att vi gör det möjligt för barn att medverka i beslutsprocesser och att vi på riktigt är beredda att anpassa oss efter det barnet säger. Det är inte detsamma som att barnet får bestämma, barnets åsikt är en av flera faktorer som påverkar ett beslut. Men barnet har alltid rätt att förstå på vilket sätt vi tagit hänsyn till hans synpunkter.

Bris Innovationslabb drevs med stöd från Sveriges Innovationsmyndighet Vinnova, i samverkan med Göteborgs stad. Erfarenheterna från projektet och information om metoden finns samlad i publikationen *Bris innovationslabb – områdesutveckling ur ett barnrättsperspektiv* som finns på bris.se

Lisa Bragée, projektledare
Bris Innovationslabb.

BARNDOM UTAN BAKSMÄLLA

Alla barn har rätt till en trygg uppväxt. Ändå far 320 000 barn illa i Sverige på grund av sina föräldrars alkoholkonsumtion. Det vill Bris ändra på, genom initiativet Barndom utan baksmälla.

Initiativet är ett samarbete mellan Systembolaget, IQ och barnrättsorganisationerna Bris, Maskrosbarn, Trygga barnen och Childhood foundation. Det finns för att göra skillnad för alla barn som far illa av vuxnas drickande.

Under 2019 ringde nästan tusen barn till Bris för att prata om vuxnas missbruk eller riskbruk.

– För att en vuxens drickande aldrig ska bli ett barns problem måste fler göra mer. Det är bakgrunden till det här initiativet, säger Sofia Grönkvist som

är enhetschef för Stöd och utbildning på Bris.

Förhoppningen är att initiativet och den informationskampanj som tagits fram ska få fler vuxna att se och uppmärksamma barn som är drabbade. Och inte minst att veta vad de kan göra för att stötta ett barn i den situationen.

– Att hjälpa är ofta enklare än du tror. Råden vi tagit fram utgår från barns berättelser om vad de önskat att andra vuxna hade gjort, säger Sofia Grönkvist.

Så kan DU stötta ett barn som har en förälder som dricker

- Utgå inte från att någon med närmare relation till barnet redan agerat. Det är ingen nackdel om ni är flera som reagerar och visar omsorg.
- Du behöver inte lösa allt för barnet – att du stannar upp och lyssnar är ofta det som gör störst skillnad. Börja med ett enkelt hej.
- Våga fråga hur barnet har det. Om du inte får svar direkt, våga fråga igen.
- Diskutera ihop med barnet hur hen till ha det och vilken sorts hjälp som behövs.
- I en vardag med stor oförutsägbarhet gör du stor skillnad för barnet bara genom att vara en vuxen hen kan lita på. Behåll ditt lugn även om eller när barnet väljer att berätta för dig om sin situation.
- Många barn till föräldrar som dricker tvingas ta för mycket ansvar. Stötta gärna med praktiska insatser. Bjud ett barn du känner på mellis eller middag, erbjud skjuts hem från träningen, köp några extra tandborstar hemma för spontanövernattning vid behov. Lägg fram rena lånekläder till den som sovit över.
- Även om du inte märker skillnad hos barnet direkt: håll ut och stanna kvar. Det är ditt viktigaste uppdrag.
- Prata om din oro med vänner för att själv få stöd. Att prata om oron kan ge dig mod att våga fråga barnet hur hen har det.
- Det finns professionellt stöd att få. Du kan vända dig till socialtjänsten och organisationer som stöttar barn i utsatta situationer, som Bris. Du kan själv få vägledning om du känner oro för ett barn, och du kan tipsa barnet du oroar dig för om att organisationerna finns.
- Är det akut, ring 112.
- Om du är orolig för ett barn far illa ska du göra en orosanmälan (anonymt om du vill) till socialtjänsten i din kommun. Du anmäler inte vårdnadshavaren utan din oro för hur barnet har det. Det är sedan upp till socialtjänsten att utreda och avgöra om barnet eller familjen behöver stöd. Berätta för barnet att du överväger att göra en orosanmälan och vad som kommer hända så att det inte känns som att du agerar över hens huvud. Fortsätt att finnas där för barnet även efter anmälan.
- För att få mer vägledning kontakta gärna Bris vuxentelefon!

INSAMLING

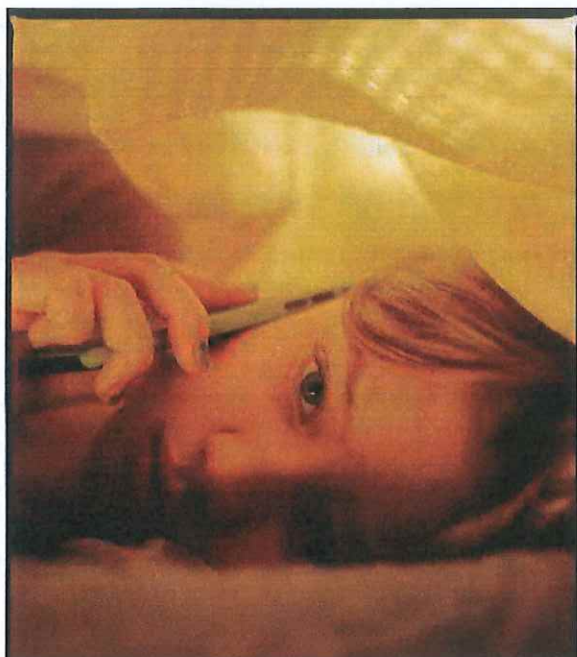
FÖR ATT KUNNA ERBJUDA BARN STÖD OCH PÅVERKA BESLUTSFATTARE ÄR BRIS BEROENDE AV EKONOMISKT STÖD.

Hur mycket stöd till barn Bris kan erbjuda, och hur hårt vi kan driva barnrättsfrågor, står i direkt relation till det ekonomiska stöd vi får. Vår verksamhet bygger till största delen på intäkter från företag, privatpersoner, fonder och stiftelser. På grund av vår roll som väletablerad organisation tror många att vi är en statlig myndighet, men endast en sjättedel av vår finansiering kommer från staten.

En stor del av insamlingsarbetet handlar om att berätta om allt vi gör för att få människor att förstå att vi behöver pengar för att kunna bibehålla vår bredd i stödet till barn och unga – alltifrån onlinestöd via telefon, chatt och mejl till gruppstöd och telefonstöd till vuxna. Även påverkansarbetet, allt vi gör för att påverka politikerna som fattar beslut, kostar pengar. Genom att skapa engagemang kan vi få in resurser att utveckla verksamheten med. Vi söker därför alltid efter nya givare och samarbetspartners som vill ta socialt ansvar och som delar Bris värderingar.

Företag har en kärnroll i att skapa hållbar social samhällsnytta. Bris genererar samhällsnytta på riktigt. Genom strategiska samarbeten med Bris bidrar näringslivet med att skapa nyttoeffekter som gynnar barn, inte bara på kort sikt utan även på lång sikt, vilket i sin tur ökar kundlojaliteten och bidrar till ökad intern stolthet. Det vinner alla på.

Antalet månadsgivare har också fortsatt att öka under 2019. Året innan hade vi ett stort fokus på att attrahera fler månadsgivare vilket lyckades med råge: månadsgivarantalet ökade med 76 procent. Den fina trenden fortsatte under 2019, då antalet ökade med ytterligare 12,5 procent. Målet är att kunna bygga en större och tryggare plattform – ju fler månadsgivare vi har desto mindre sårbara blir vi för plötsliga förändringar i andra givargrupper. Satsningen ligger i linje med Bris långsiktiga mål om att huvuddelen av intäkterna ska komma från privatpersoner 2021.

”När barn berättar finns det hopp”

I maj lanserade vi en kampanj för att nå fler potentiella månadsgivare och samla in pengar för att ge fler barn möjlighet att prata med en kurator och berätta om det som är svårt.

Att berätta är första steget mot förändring, hur hemsk och jävlig situationen än är. Att berätta är att göra motstånd, att vägra skam och skuld. Det är att vägra knäckas under tyngden av en hemlighet.

Runda Upp!

Under 2019 genomförde KappAhl flera kampanjer under temat Runda Upp. Kunderna fick möjlighet att skänka pengar till Bris genom att runda upp till närmsta 10-tal. Det genererade nästan 600 000 kr.

94 298

Bristvättar såldes av Bris samarbetspartner Circle K. Det var nytt rekord och genererade 2 357 450 kr till Bris. Totalt samlade Circle K in 3 337 759 kronor under 2019, när Brisparten och Briskaffet räknas in.

1 627 728

kronor fick Bris in från insamlingar på Facebook. En ökning med drygt 60 procent jämfört med 2018 då funktionen var ny.

Lott med dubbel vinst

Postkodlotteriets bidrag på 9 miljoner kronor gör stor skillnad för Bris. I år har vi bland annat spridit kunskap om barnkonventionen som lag och tagit fram metoder för att arbeta med barns inflytande. Pengarna har också möjliggjort ett arbete för att motverka segregation och utanförskap.

600

personer blev månadsgivare hos Bris under 2019.

Bak med god eftersmak

För andra året i rad har svenska skolbarn bakat, sålt sina bakverk och skänkt pengarna till en god sak – nämligen till Bris. Under 2019 deltog 176 skolor och förskolor i kampanjen Baka för en god sak.

”GÖR SKILLNAD OCH SKAPA SAMTIDIGT TROVÄRDIGHET”

Trygg-Hansa är en av Bris huvudsponsorer och har stöttat verksamheten sedan 2018. Alexandra Gahnström är Barnens försäkringsexpert på Trygg-Hansa.

Varför väljer ni att samarbeta just med Bris?
 – Vi försäkrar väldigt många barn och unga och de är en särskilt viktig målgrupp i vårt förebyggande arbete. Idag är den psykiska ohälsan en av våra största samhällsutmaningar och här både vill och behöver vi ta ansvar. Vi hoppas och tror att vårt långsiktiga och nära samarbete med Bris kan medföra att fler barn och unga får möjlighet att leva sina liv fullt ut.

Hur har samarbetet sett ut under 2019 och hur vill ni utveckla det framåt?

– Sedan starten har vi sponsrat en kurator hos Bris och under 2019 beslutade vi oss också för att bidra till Bris ambition att utöka sina öppettider till att omfatta hela dygnet. Vår ambition har också varit att höja den interna kompetensen och Bris har vid flertalet tillfällen besökt oss för att utbilda vår personal, bland annat i hur man pratar med barn och kring barnkonventionen. Framöver kommer vårt samarbete att stärkas ännu mer då vi gemensamt håller på att utveckla ett verktyg som ska underlätta för föräldrar och andra vuxna att stötta barn och unga.

Vilken respons får ni från era kunder?

– Bris är en välkänd organisation både bland barn och vuxna. Det stöd Bris ger till barn och unga samt de frågor de driver berör väldigt många av oss, inklusive våra kunder. Vi får väldigt fin respons från flera håll, inte minst från våra anställda som känner sig stolta över vårt samarbete.

Vad vill du förmedla till andra företag som funderar på att öka sitt samhällsengagemang?

– Att engagera sig i Bris är att engagera sig i våra barns framtid. Vi behöver alla ta ansvar för att minska och förebygga den psykiska ohälsan bland barn och unga. Genom samarbetet med Bris ser vi att vi kan fokusera på de frågor som berör oss allra mest. Där kan vi göra stor skillnad och samtidigt skapa en trovärdighet i vårt engagemang.

”

”Att engagera sig i Bris är att engagera sig i våra barns framtid.”

”VI ÄR GLADA OCH STOLTA ÖVER SAMARBETET MED BRIS”

Johan Vesterberg är PR- och kommunikationschef för Fastighetsbyrån, som sponsrat Bris sedan början av 2018.

Hur ser ert samarbete med Bris ut?

– Fastighetsbyrån vill bidra till att fler får ett tryggt hem och avsätter 100 kronor från varje affär för att bidra till det. Våra kunder, bostads-säljarna, får välja mellan att ge pengarna till Bris, SOS Barnbyar eller Sveriges Stadsmissioner. Vi förmedlar cirka 45 000 bostäder om året så företaget som helhet har möjlighet att göra skillnad. 2019 kunde vi bidra med 1,56 miljoner till Bris vilket vi är väldigt glada och stolta över.

Vad vinner ni som företag på att vara sponsorer?

– Väldigt mycket, främst tre saker. Ett: Vi får möjlighet att bidra till något som är väldigt viktigt för samhället och gör verklig nytta för barn och unga i Sverige. Två: Det skapar en stolthet hos våra medarbetare, vilket bidrar till att behålla och attrahera personal. Tre: Kunder och potentiella kunder ser att vi är engagerade i viktiga frågor.

Vad får ni för reaktioner från era kunder?

– Vi får en väldigt positiv respons. Det är tacksamt att arbeta med en organisation som Bris som de flesta känner till och har positiva associationer till. Vi behöver inte förklara Bris verksamhet så mycket och kopplingen till trygghet i hemmet känns relevant.

Hur ser ni på samarbetet med Bris inför framtiden?

– Det är ett långsiktigt samarbete som vi kommer fortsätta med. Vi skulle gärna vilja utveckla samarbetet och hitta möjligheter att aktivera oss tillsammans på olika sätt.

”

”Vi får möjlighet att bidra till något som är väldigt viktigt för samhället och gör verklig nytta för barn och unga i Sverige.”

”DET KÄNNES VIKTIGT ATT VARA MED OCH BIDRA”

Anette Fahlström, 45 år, från byn Namn utanför Östersund, har varit månadsgivare hos Bris i mer än tjugo år. Hon drivs av möjligheten att vara med och stötta barn som lever i olika former av utsatthet.

Du har varit månadsgivare för Bris i mer än två decennier! Hur kom det sig från början att du ville engagera dig för att stödja barn?
 – Jag tycker att det är jätteviktigt att barn har någonstans att vända sig när de behöver prata med någon. Att det finns någon som lyssnar på dem och tar dem på allvar. Alla barn har inte en sådan vuxen i sin närhet, en del kanske inte har någon alls som lyssnar. Bland annat därför är Bris arbete jätteviktigt tycker jag.

Det finns ju många organisationer att stödja, varför valde du just Bris?

– Det var den organisation som var mest känd och väletablerad, upplevde jag då, och så är det nog fortfarande. Det var lätt att gå med och det känns självklart att bidra på det lilla sätt jag kan. Som månadsgivare får jag också hem information som gör att jag kan ta del av Bris viktiga arbete.

Varför behövs en organisation som Bris i samhället?

– Med tanke på att resurser till barn och unga minskar hela tiden, och fritidsgårdar stänger, tror jag att Bris får en extra betydelsefull funktion. Utan någonstans att vända sig skulle en del barn förlora sin möjlighet till meningsfull vuxenkontakt, vilket förstås kan leda till psykisk ohälsa och andra problem längre fram i livet. Det förlorar alla på.

Vad får du personligen ut av ditt engagemang?

– Det känns bra för egen del att veta att jag bidrar genom att göra vad jag kan. Att vara månadsgivare är ett sätt att göra det. Jag har också funderat på att utöka mitt engagemang genom att bli volontär hos Bris.

”

”Det var lätt att gå med och det känns självklart att bidra på det lilla sätt jag kan.”

47,3 mkr
insamlade 2019

INSAMLINGSÅRET SOM GÅTT

Fler och fler väljer att stötta Bris, vilket gör att vi kan utveckla och förbättra vår verksamhet. Under 2019 ökade gåvorna både från privatpersoner och företag jämfört med året innan.

	2018	2019
Insamling från allmänheten	16,7 mkr	19,1 mkr
Varav: spontana gåvor	4,2 mkr	4,6 mkr
minnes- /högtidsgåvor	1,1 mkr	1,0 mkr
stora gåvor	2 mkr	1,5 mkr
Arv	14,9 mkr	6,2 mkr
Insamling från företag	20,3 mkr	22,0 mkr

Svensk insamlingskontroll

kontrollerar Bris PlusGiro för att säkerställa att insamlade medel används på rätt sätt och att minst 75 procent av intäkterna går till ändamålet. Övriga 25 procent går till administration och till det insamlingsarbete som syftar till att Bris ska kunna hjälpa ännu fler barn.

BRIS ÅRSREDOVISNING 2019

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Organisationsnummer 802013-3420

Styrelsen och generalsekreteraren för Bris - Barnens rätt i samhället
avger härmed årsredovisning för räkenskapsåret 2019.

ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN

Bris vision är att varje barn känner till sina rättigheter och lever i ett samhälle där rättigheterna tillgodoses.

Vårt syfte

Barnens rätt i samhället (Bris) är en barnrättsorganisation som syftar till att stärka barnets rättigheter och förbättra barns och ungas livssituation. Bris främsta målgrupp är barn och unga under 18 år. Utgångspunkten för Bris arbete är efterlevnaden av varje barns mänskliga rättigheter. Bris ska vara tillgängligt för varje barn som uttrycker ett behov av hjälp och särskilt bistå barn och unga i utsatta situationer.

Bris är en ideell medlemsorganisation som är partipolitiskt och religiöst obunden. All verksamhet utgår ifrån FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) och barnsynen i denna.

Vår verksamhet och verksamhetsidé

Sedan 1971 har Bris outtröttligt kämpat för varje barns rätt att må bra. Vi gör det genom att ge stöd till barn och unga, mobilisera samhället samt påverka politiker och beslutsfattare genom att göra barns röster hörda.

Bris kuratorer erbjuder stödsamtal till barn under 18 år, varje dag året runt, utifrån barnets behov. Vi ger råd och stöd via digitala kanaler. Bris har också kuratorer som arbetar med stöd för barn i särskilt utsatta situationer, exempelvis barn som bor i familjehem, barn som drabbats av självmord i familjen och barn som nyss har kommit till Sverige och bär med sig traumatiska upplevelser. Vi stödjer viktiga vuxna runt barn genom Bris vuxentelefon, samt genom föreläsningar och material om vad du som vuxen kan göra för att vara ett stöd för barn.

För att stärka barnets rättigheter krävs att civilsamhället, kommuner och myndigheter arbetar tillsammans. Hösten 2016 startade Bris nätverk, en mötesplats där professionella vuxna runt barn utbyter erfarenheter och tar del av ny forskning och kunskap. Nätverket samlar nu 5 000 medlemmar.

Bris bedriver förändring och gör barndomen och samhället bättre för alla. Bris påverkansarbete handlar om att stärka barnets rättigheter juridiskt och i praktiken. Vi lyfter barns röster till politiker och beslutsfattare. Fyra av tio samtal till Bris handlar om psykisk ohälsa. Att bryta

trenden med den ökande psykiska ohälsan är därför en av Bris viktigaste påverkansfrågor.

Bris är en medlemsorganisation. Antalet medlemmar är nu 6 100. Kongressen är Bris högsta beslutande organ som bland annat fattar beslut om Bris långsiktiga plan och utser styrelse. Bris verksamhet möjliggörs genom medlemskap och gåvor och bidrag från privatpersoner, företag och andra organisationer, samt av bidrag från stat, kommuner och regioner.

Genom att arbeta för en förbättrad hälsa för barn och unga bidrar Bris också till FN:s mål om en hållbar och fredlig utveckling, Agenda 2030.

116 111 & CHI

Numret till Bris är 116 111, vilket är ett internationellt stödnummer inom Europa för barn som behöver stöd och skydd. Numret ska gå till en organisation i varje land som har resurser och kunskap att hjälpa barn. Numret ska vara gratis och barnet ska kunna få vara anonymt om hen vill. Bris är Sveriges officiella 116 111-linje.

Bris är medlem i CHI (Child Helpline International), som är ett globalt nätverk med stödlinjer över hela världen som omfattar 173 hjälplinjer för barn i 142 länder. Tillsammans tar nätverkets hjälplinjer emot över 20 miljoner samtal från barn och unga som är i behov av vård och skydd varje år. Bris var med och startade nätverket 2003 och är den enda svenska barnrättsorganisationen med medlemskap i CHI.

MÅL- OCH ÄNDAMÅLSUPPFYLLELSE

Bris förbättrar barndomen och skapar ett bättre samhälle genom att stödja barn, mobilisera samhället och påverka beslutsfattare genom att göra barns röster hörda.

Stödja – så skapar det ett bättre samhälle

Att våga ta första steget mot ett bättre mående kan för många vara ett övermäktigt kliv. Varje gång ett barn kontaktar Bris finns våra kuratorer som lyssnar, stöttar och stärker barnet, och hjälper dem vidare när det behövs. Under 2019 hade Bris 27 143 (26 746, 2018) kurativa kontakter med barn och unga. Samtalen till Bris har ökat under flera år i rad, under 2019 var ökningen 1,5 procent jämfört med året innan.

Samtalen syftar till att ge barnet möjlighet att hantera och förstå sin situation. Ett annat syfte är att ge barnet en positiv erfarenhet av att söka stöd hos en vuxen, vilket ofta saknas. När barnet befinner sig i en utsatt situation kan Bris kuratorer hjälpa vidare till andra stödfunktioner i samhället. Under 2019 har Bris hänvisat barn till vidare hjälp i drygt en fjärdedel av de kurativa kontakterna. I några av samtalen får Bris kuratorer uppdrag av barnet att företräda barnet i kontakt med olika myndigheter (oftast socialtjänsten). På detta sätt kan ett samtal till Bris vara början på en långsiktig förändring av ett barns livssituation.

Bris når även många barn med information och råd i digitala kanaler. På bris.se och i Bris sociala medier kan barn och unga läsa, kolla in filmer och lyssna på poddar om viktiga ämnen.

Trygga vuxna är det viktigaste skyddsnetet för barn som har det svårt. Bris vuxentelefon – om barn finns för att ge råd och stötta vuxna i barns närhet. Under 2019 besvarades nästan tre tusen samtal. I Bris digitala kanaler finns även information och råd till vuxna. Bris har i samarbete med Prinsparets stiftelse i februari 2019 skickat ut *Handbok för nätföräldrar* till alla föräldrar i Sverige som har ett barn som fyller tio år under året.

Ett samtal gör skillnad

Varje samtal gör skillnad för det enskilda barnet. Bris kuratorer använder samtalsmetodik som bygger på forskning och beprövad erfarenhet. Syftet med samtalen är hjälpa barnet att kunna förstå och hantera sin situation, samt att informera om barnets rättigheter. Samtalen syftar till att öka barnets känsla för sitt sammanhang (KASAM) genom att bidra till begriplighet, hanterbarhet och meningsfullhet.¹ Den yttersta konsekvensen av psykisk ohälsa är självmord. Internationella studier har visat att krislinjer, som Bris 116 111, reducerar risken för självmord.

Bris stöd för barn i utsatta situationer innebär att barnet får möjlighet att dela och ta emot stöd från andra barn med liknande erfarenheter under trygga omständigheter. Fokus i arbetet är att barnen som deltar ska få ökad kunskap och förståelse för sin livssituation samt verktyg för att hantera sitt liv på kort och lång sikt. Det är ett sätt att långsiktigt tillgodose varje barns rätt till psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa över tid.

Varje barn har rätt till en vuxen som ser, förstår och agerar för barnets bästa. Bris arbetar därför för att vuxna runt barn får kunskap om angelägna frågor för att kunna

agera för barnets bästa. Vi föreläser för vuxna i miljöer där barn vistas, som lärare, skolkuratorer, socialsekreterare och andra professionella i hur man kan samtala med barn och unga. Under 2019 har Bris tillsammans med Stockholm stad och Länsstyrelsen i Stockholms län tagit fram programmet Föräldraskap i Sverige och utbildar nu gruppleddare i verksamheter som möter nyanlända och utrikesfödda föräldrar.

Mobilisera – så förändrar det samhället

Bris är en rörelse för barnets rättigheter. Vi arbetar ständigt för att förändra samhället så att barn kan växa upp i frihet och trygghet. Bris nätverk är en samlingsplats för professionella om barnets rättigheter som idag samlar 5 000 personer. Under året har nätverket haft tio nätverksträffar runt om i landet med föreläsningar, diskussioner och erfarenhetsutbyte.

Nätverksträffarna hålls en gång på våren och en gång på hösten. Vårens nätverksträff tog avstamp i Bris årsrapport, *Hur har barn det? Om barns livssituation och samhällets ansvar*. Höstens nätverksträff fokuserade på barn och ungas delaktighet och inflytande. Där lyftes bland annat Bris Innovationslabb och Expertgrupp Barn.

Den långsiktiga målsättningen är att genom nätverket sprida kunskap om barnrätt och vuxnas handlingsberedskap när ett barn far illa eller på annat sätt behöver stöd.

Bris volontärer har under året fokuserat en stor del av sitt arbete med att berätta om Bris och om barns rättigheter för barn och vuxna. Bland mycket annat uppmärksammades att barnkonventionen fyllde 30 år och volontärer deltog på bokmässan.

Påverka – så stärker det barnets rättigheter

1971 föddes Bris i revolt och protest mot barnaga. Tack vare att en grupp människor slöt upp bakom kampen för barns rättigheter, blev Sverige först i världen med ett förbud åtta år senare. Vi är lika outtröttliga, då som nu. Vi arbetar varje dag för ett bättre samhälle genom att förmedla barns röster till politiker och andra beslutsfattare som har möjlighet att förbättra barns livsvillkor. Genom att vara en stark röst och genom långsiktigt påverkansarbete säkerställer vi barnets rättigheter i praktiken.

Bris är mer synligt i den politiska debatten än någonsin. Under 2019 omnämndes Bris 3 336 gånger i svenska medier. Kännedomen om Bris var fortsatt hög, 94 procent. Vi släppte två rapporter som bygger på barns röster och aktuell forskning, om förskolans betydelse

¹ "Samtal med barn och ungdomar", Iwarsson Gothia förlag 2007. "Samtal i skolan", Iwarsson Gothia förlag 2014, "Du behövs som vuxen" Iwarsson Gothia förlag 2016.

för barn som flytt och om barns livssituation och samhällets ansvar. Bris har under året även släppt rapport om Bris Innovationslabb i Tynnered.

Den 13:e juni 2018 röstade riksdagen ja till barnkonventionen som lag. Bris har varit rådgivande i expertgruppen till utredningen och sitter även med i regeringens barnrättsdelegation. Vi har en kontinuerlig dialog med både ministrar och parlamentariker i aktuella barnrättsfrågor. Under 2019 har Bris gjort en kartläggning som visar att nästan varannan svensk kommun saknar en strategi för hur de ska implementera barnkonventionen när den nu är lag.

VÄSENTLIGA HÄNDELSER UNDER RÄKENSKAPSÅRET

På Bris kongress i Malmö i maj beslutades om några justeringar och klargöranden kring stadgarna. Justeringarna rörde antal ledamöter och ersättare i de regionala och den nationella valberedningen samt granskningsutskottet. Vidare klargjordes vilka ärenden som ska behandlas vid kongress och medlemsmöten. Kongressen beslutade även kring två motioner rörande hedersrelaterat våld och förtryck samt mobbning. Kongressprotokollet finns i sin helhet publicerad på Bris hemsida.

Bris verksamhetsutveckling drivs i stor utsträckning i projektform. Under hösten 2019 beviljade Allmänna arvsfonden 11,8 mkr för projektet *Trygg på natten* som syftar till att metodutveckla och öppna upp Bris stödkanaler för barn på natten. Projektet är treårigt.

Under 2019 har Bris fortsatt att driva fyra fleråriga projekt. Postkodlotteriet finansierar ett projekt där Sveriges stadsmisioner och Bris tillsammans ska utveckla skyddade boenden med barnperspektiv. Projektet löper till maj 2021. Familjen Erling-Perssons stiftelse finansierar projektet *Tillsammans för barn som flytt* som innebär att Bris driver stödgrupper för barn i migration, och sprider metoderna till kommuner i Sverige. Projektet löper till juni 2020. Allmänna Arvsfonden finansierar ett projekt om inkludering av barn i migration inom idrotten. Vinnova finansierar ett projekt om att bryta utanförskap och segregation. Bris skapar i samverkan med Göteborgs stad två så kallade "innovationslabb", ett med barn och ett med vuxna, för att hitta lösningar för att öka tryggheten och bryta utanförskapet bland unga i Tynnered i Göteborg. Kunskapen ska sedan spridas till andra kommuner i Sverige. De två sistnämnda projekten har avslutats under 2019.

Bris har även under 2019 drivit projektet *Bryta tystnaden* för att förändra attityden hos killar om att söka samtalsstöd. Projektet är finansierat av Jämställdhetsmyndigheten.

Som en del i att öka den internationella samverkan har Bris under året genomfört ett projekt tillsammans med organisationen C-SEMA som driver en nationell hjälptelefon för barn i Tanzania. Projektet har finansierats dels med egna insamlade medel, dels med medel från Forum Syd.

Företagssamarbeten

Svenska Postkodlotteriet är en av Bris viktiga samarbetspartners. Postkodlotteriet har sedan 2007 gett ett stöd till verksamheten på över 183 miljoner kronor. Bris har också flera samarbeten med företag som stödjer verksamheten, som Circle K, Fastighetsbyrån, KappAhl och Volkswagen. Bris företagssamarbeten tillsammans med Svenska Postkodlotteriet står för drygt hälften av insamlade medel.

Tack vare projekt, företagssamarbeten, gåvor samt bidrag som Bris har fått under 2019 har Bris kunnat nå fler barn och utbildat viktiga vuxna runt barn. Varje gåva och bidrag är viktiga för det fortsatta arbetet med att stödja, mobilisera och påverka för att stärka barnets rättigheter.

MEDLEMMAR

Allt fler privatpersoner väljer att stödja Bris genom att gå med som medlemmar eller bli månadsgivare. Bris har sedan 2017 ökat sitt medlemsantal med 39 procent och hade 6 100 medlemmar den sista december 2019. Drygt 6400 (cirka 4800, 2018) personer valde att stödja Bris med en gåva varje månad.

Medlemsavgiften är 360 kronor per år. För barn kan medlemskap tecknas mot en engångsavgift på 100 kronor som gäller till och med det året som barnet fyller 18 år.

HÅLLBARHETSUPPLYSNINGAR

Bris är en barnrättsorganisation vars grundläggande syfte är att stärka barnets rättigheter och förbättra barn och ungas livssituation. Bris verksamhet handlar om social hållbarhet. Bris arbetar för att barnets rättigheter ska tillgodoses, att varje barn ska få må bra och få så bra förutsättningar som möjligt inför vuxenlivet. Vårt bidrag till hållbar utveckling handlar främst om att stödja barn utifrån barnets behov, mobilisera samhället och påverka beslutsfattare genom att göra barns röster hörda. På så sätt skapas ett hållbart samhälle för alla.

Bris hållbarhetsstrategi innehåller tre delar; Bris tar socialt ansvar genom att stärka barnets rättigheter. Bris tar ekonomiskt ansvar genom att varje krona används effektivt för att göra skillnad för barn. Bris tar miljömässigt ansvar genom att ständigt värdera det vi gör utifrån dess klimat- och miljöpåverkan.

Medarbetare

På Bris arbetar cirka 80 personer. De flesta är kvinnor och arbetar på kansliet i Stockholm. Bris är medlem i arbetsgivarorganisationen IDEA och tecknar kollektivavtal för samtliga anställda. Bris arbetar aktivt med att skapa en hållbar arbetsmiljö och följer löpande upp arbetsmiljön på individ-, team- och organisationsnivå. Det sker genom dialog med medarbetarna och genom löpande frågor som ställs till organisationen. Bris arbetar även aktivt med att kompetensutveckla våra medarbetare och gör årligen en kompetensutvecklingsplan i samband med vår verksamhetsplanering. Nyckeltal kopplade till personalfrågor analyseras löpande under året.

FÖRVALTNING, STYRNING OCH LEDNING

Organisation

Kongressen som hålls vartannat år är Bris högsta beslutande organ. Styrelsen är organisationens verkställande organ mellan kongresserna. Den dagliga verksamheten leds av en generalsekreterare som utses av styrelsen. Sedan den 9 mars 2016 är Magnus Jägerskog Bris generalsekreterare.

Bris är indelat i regioner. Det år som Bris har kongress hålls ett medlemsmöte i varje region. På medlemsmötet väljs bland annat kongressombud som närvarar och har rösträtt på kongressen. På medlemsmötet väljs även representant till Bris nationella valberedning vars uppgift är att föreslå ledamöter till styrelsen samt att föreslå val av revisorer och representant till Bris granskningsutskott (nedan). Varje region har även ett regionråd som vars uppgift är att stötta regionchefen med kunskap om regionen. Representanter till regionrådet väljs också vid medlemsmötet. Totalt finns det ungefär 80 förtroendeposter i Bris.

Bris kansli är förlagt till Stockholm och fem regionala kontor, i Göteborg, Malmö, Linköping, Umeå samt Stockholm. Bris och styrelsen har sitt säte i Stockholms kommun.

Granskning

Kongressen utser två revisorer för att granska Bris räkenskaper och förvaltning. Valda revisorer för innevarande kongressperiod är Ulrika Granholm Dahl och Therese Hedberg, auktoriserade revisorer från PwC.

Kongressen utser även representanter till Bris granskningsutskott som har till uppgift att granska att Bris stadgar efterlevs samt att beslut som fattas på kongressen genomförs av styrelsen. Granskningsutskottet består av en representant från varje region.

BRIS STYRANDE ORGAN:

- Kongress
- Styrelse
- Generalsekreterare

BRIS KONTROLLERANDE ORGAN:

- Auktoriserade revisorer
- Granskningsutskott

BRIS STYRELSE

Sedan maj 2019 består Bris styrelse av nedanstående ledamöter:

Ordförande:

Annabella Kraft (tidigare seniorchef och ledarskapsutvecklare Södertälje kommun)

Ledamöter:

Anders Lindmark (Utvecklingssamordnare på Grundskoleförvaltningen i Malmö).

Ann Rask Samuelsson (Jurist), vice ordförande

Carin Grundberg Sandel (Grundare av scouternas Trygga Möten)

Dietmar Molk (Entreprenör, Universitetsadjunkt Linköpings universitet).

Helén Strömberg (Fil dr och universitetslektor Umeå universitet)

Henrik Saxborn (VD Castellum)

Rosie Linder (Grundare av Peppy Pals)

Sofie Edberg (Koordinator i nationellt nätverk för ledning och styrning av hälso- och sjukvård).

Torbjörn Blomhage (Egenföretagare inom personlig utveckling, stress och krishantering).

Åsa Ekman (Konsult inom barnets rättigheter).

Giva Sveriges kvalitetskod

Bris är medlem i Giva Sverige (branschförening som arbetar för tryggt givande) och tillämpar dess etiska kvalitetskod där nyckelorden är respekt, öppenhet, trovärdighet och kvalitet. Vartannat år ska en extern revisor granska och intyga att organisationen efterlever koden. Bris följer Giva Sveriges uppdaterade kvalitetskod och Bris auktoriserade revisor har i september 2018 granskat och intygat att Bris efterlever koden. Bris senaste effektrapport finns publicerad på Bris hemsida.

Svensk Insamlingskontroll

Bris plusgiro 901504-1 och Swish 901504I kontrolleras av Svensk Insamlingskontroll vars syfte är att övervaka så att insamlingar från allmänhet sker under betryggande kontroll och att insamlingar inte belastas med oskäligen kostnader samt att goda marknadsföringsmetoder används.

ANVÄNDNING AV FINANSIELLA INSTRUMENT

Det övergripande målet i Bris kapitalförvaltningspolicy är att Bris ska placera sina tillgångar på ett etiskt försvarbart sätt med möjlighet till en god avkastning på lång sikt och till en så låg kostnad som möjligt. Bris ska placera sina tillgångar i värdepapper och fonder med låg risk, policyn tillåter endast placeringar i aktiefonder och räntebärande värdepapper. Aktier eller andelar som erhålls genom testamente eller gåva och som inte uppfyller kraven på placering enligt policyn ska avyttras inom tolv månader.

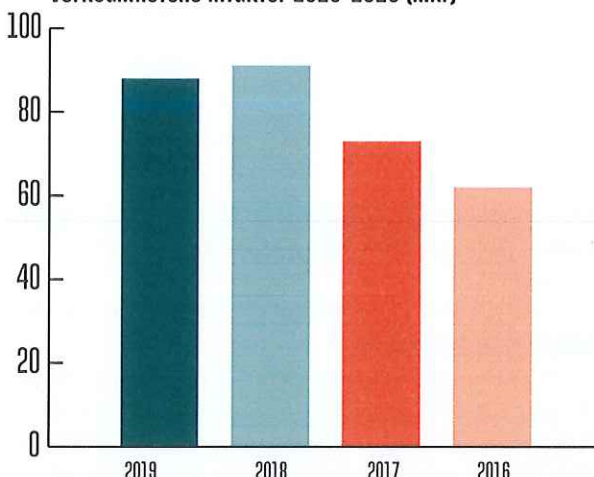
Kapitalförvaltningspolicyn i sin helhet finns publicerad på bris.se.

För närvarande hanterar Bris sina placeringar i egen regi. Bris riktlinje för eget kapital är att kapitalet ska motsvara minst sex månaders fasta kostnader och som mest ett års fasta kostnader.

RESULTAT OCH STÄLLNING

Årets verksamhetsintäkter uppgår till 87,7 mkr (90,9 mkr, 2018). Minskningen beror främst på att Bris erhöll ett stort arv 2018.

Verksamhetens intäkter 2016-2019 (mkr)

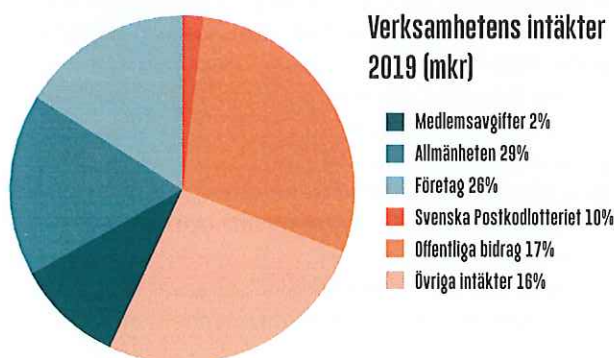

Basstödet från Postkodlotteriet har minskat med 4 mkr mellan 2016 och 2017. Samtidigt har bidragsintäkterna ökat mellan 2016 och 2017. Ökningen mellan 2017 och 2018 och sedan minskningen mellan 2018 och 2019 förklaras främst av arv (6,2 mkr 2019, 14,9 mkr 2018 och 0,8 mkr 2017).

Insamling från allmänheten är 25,3 mkr (31,6 mkr 2018). Minskningen beror främst på arv som var 6,2 mkr 2019 och 14,9 mkr 2018. Spontana gåvor och månadsgivandet från privatpersoner har haft en positiv utveckling. Företagsgåvor och företagssamarbeten uppgår till 22,0 mkr (20,3 mkr 2018). Svenska Postkodlotteriets basstöd är 9,0 mkr år 2019, vilket är en minskning med 1 mkr jämfört med 2018.

Bidrag uppgår till 26,6 mkr (24,2 mkr 2018) och avser främst offentliga bidrag i form av kommunala verksamhetsbidrag, statsbidrag via Socialstyrelsen och bidrag från Folkhälsomyndigheten. Posten avser även projekt, som till exempel *Tillsammans för barn som flytt* som finansieras av Familjen Erling-Perssons stiftelse.

Verksamhetens intäkter 2019 (mkr)

Ändamålskostnaderna ökade med 8,6 miljoner kronor jämfört med föregående år och uppgick till 69,8 miljoner kronor vilket är 78 procent (77 procent 2018) av den totala kostnadsmassan. Det största verksamhetsområdet är Bris stödverksamhet, följt av Kommunikation, Opinion och Påverkan.

Årets administrations- och insamlingskostnader i relation till de totala kostnaderna uppgick till 22 procent (23 procent, 2018).

Årets underskott uppgår till -1,6 mkr. I och med det överskott som uppstod 2018 när Bris erhöll ett stort arv,

budgeterades för ett underskott på -3,4 mkr 2019. Utfallet är bättre tack vare högre bidrag samt finansnetto än beräknat.

Förändring av eget kapital

Eget kapital uppgår vid årets slut till 36,1 miljoner kronor (37,7 mkr 2018). Målet med det balanserade kapitalet är att det ska motsvara cirka sex månaders fasta kostnader, vilket på ett normalår motsvarar cirka 25-30 miljoner kronor. I och med stora arv 2018 gjorde Bris ett överskott vilket ökade eget kapital.

Tkr	Balanserat eget kapital	Totalt eget kapital
Ingående balans 2019	37 674	37 674
Årets resultat	- 1 614	- 1 614
Utgående balans 2019	36 059	36 059

FÖRVÄNTAD FRAMTIDA UTVECKLING

Psykisk ohälsa är fortsatt det vanligaste skälet till att barn kontaktar Bris. Samtalen till Bris handlar om alltifrån nedstämdhet till självskadebeteende och tankar om att ta sitt liv. Ett övergripande mål för Bris åren 2017–2021 är bidra till att trenden med den växande psykiska ohälsan bland barn och unga bryts.

Bris behöver kontinuerligt metodutveckla stöderbjudandet och arbeta för en breddning av målgrupper för att kunna stödja fler barn. Under 2019 har Bris tagit de första stegen mot utökade öppettider, ett arbete som fortsätter under 2020 med mål att ha öppet dygnet runt. Omvärlden förändras och Bris behöver fortsätta utvecklas för att kunna finnas på de olika arenor som våra målgrupper befinner sig på, vilket stöd de behöver och hur man på bästa sätt kommunicerar med dem. För att nå målet behöver vi bygga fler relationer och hitta strategiska samarbetspartners.

Bris verksamhet är helt beroende av gåvor från privatpersoner, företaget och andra organisationer. Det

är tack vare dessa gåvor som Bris kan erbjuda barn och unga stöd varje dag, året runt, och bedriva ett starkt opinions- och påverkansarbete.

Bris ska fortsätta vara rörelsen för ett hållbart samhälle som lever upp till barnets rättigheter.

Resultaträkning, tkr

	Not	2019	2018
Verksamhetsintäkter			
Medlemsavgifter		2 090	2 164
Gåvor	3	58 220	63 715
Bidrag	3	26 613	24 193
Nettoomsättning		805	843
Övriga intäkter		0	30
Summa verksamhetsintäkter		87 728	90 944
Verksamhetskostnader	4,5		
Ändamålskostnader		-69 781	-61 200
Insamlingskostnader		-14 929	-13 374
Administrationskostnader		-5 291	-4 945
Summa verksamhetskostnader		-90 000	-79 519
Verksamhetsresultat		-2 271	11 425
Resultat från finansiella investeringar			
Övriga räntintäkter och liknande resultatposter	6	665	33
Räntekostnader och liknande resultatposter	7	-8	-60
Summa resultat från finansiella investeringar		657	-26
Årets resultat		-1 614	11 399

Flerårsöversikt

	2019	2018	2017	2016
Antal medlemmar	6 100	6 229	5 868	4 865
Antal stödjande kontakter inkl Bris Vuxentelefon	29 869	29 072	28 415	26 996
Verksamhetens intäkter (tkr)	87 728	90 944	72 984	62 173
Årets resultat efter fördelning till/från ändamålsbestämda medel (tkr)	-1 614	11 399	1 820	2 047
Balanserat eget kapital (tkr)	36 059	37 674	26 275	24 455
Medelantal anställda	68	67	60	57

Balansräkning, tkr

	Not	2019-12-31	2018-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter	8	1 041	1 506
Summa imm anläggningstillgångar		1 041	1 506
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier	9	101	317
Summa materiella anläggningstillgångar		101	317
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga fordringar	10	51	51
Summa fin anläggningstillgångar		51	51
Summa anläggningstillgångar		1 193	1 874
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		413	81
Övriga fordringar	11	1 585	2 401
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	12	2 430	2 286
Summa kortfristiga fordringar		4 428	4 768
Kortfristiga placeringar	13	25 655	24 057
Kassa och bank		17 314	21 268
Summa omsättningstillgångar		47 397	50 093
Summa tillgångar		48 590	51 967
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
Balanserat resultat		36 059	37 674
Summa eget kapital		36 059	37 674
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		3 120	4 758
Skuld erhållna ej nyttjade bidrag	14	3 473	4 382
Övriga skulder		762	743
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	15	5 174	4 400
Summa kortfristiga skulder		12 529	14 283
Summa eget kapital och skulder		48 590	51 967

NOTER

Not 1 Redovisningsprinciper

Bris redovisnings- och värderingsprinciper överensstämmer med årsredovisningslagen, BFAR 2012:1 (K3) och Giva Sveriges styrande riktlinjer för årsredovisning. Redovisningsprinciperna är oförändrade mot föregående år.

RESULTATRÄKNINGEN

Verksamhetsintäkter

Gåvor redovisas som huvudregel som intäkt när de erhålls. Bidrag redovisas som intäkt när villkoren för att erhålla bidraget har uppfyllts. Erhållna bidrag redovisas som skuld till dess villkoren för att erhålla bidraget uppfylls. Bidrag som erhållits för att täcka vissa kostnader redovisas samma räkenskapsår som den kostnad bidraget är avsett att täcka.

När Bris tar emot en tillgång eller en tjänst som har ett värde utan att ge tillbaka motsvarande värde i utbyte är det en gåva eller ett erhållt bidrag. Om tillgången eller tjänsten erhålls därför att Bris uppfyllt eller kommer att uppfylla vissa villkor och om Bris har en skyldighet att återbetala till motparten om villkoren inte uppfylls är det ett erhållt bidrag. Är det inget bidrag är det en gåva.

Gåvor som utgörs av annat än kontanta medel värderas till marknadsvärdet vid gåvotillfället. Erhållna gåvor redovisas netto, det vill säga efter avdrag för de direkta kostnader som kan uppkomma vid försäljning av en tillgång.

Medlemsintäkter avser inbetalning av medlemsavgift från organisationens medlemmar. Avgiften periodiseras inte, utan intäktsförs vid inbetalning. Medlemsavgiften bestäms av kongressen. Intäkter under rubriken "Nettoomsättning" avser i första hand kurs- och konferensavgifter vid utbildningar som organisationen anordnar, som är en del av ändamålet med verksamheten att sprida kunskap och information.

Verksamhetskostnader

Kostnaderna för verksamheten har delats upp i enlighet med Giva Sveriges styrande riktlinjer för årsredovisning i ändamåls-, insamlings- och administrationskostnader.

Ändamålskostnader avser kostnader som har direkt samband med att uppfylla Bris ändamål enligt dess stadgar. Det omfattar kostnader för stödverksamheten, projekt, kommunikation/opinion/påverkan samt kunskapsspridning.

Insamlingskostnader är sådana kostnader vars syfte är att generera externa intäkter i form av insamlade medel och gåvor från privatpersoner och företag.

Administrationskostnader omfattar revision, samt kostnader förknippade med förtroendemannaorganisationen, till exempel kongressen samt central administration och ledning för hela organisationen. Arbete med bidrags- och projektansökningar ingår också i administrationskostnaderna.

Gemensamma kostnader för bland annat data, telefoni och viss administration har fördelats ut på de olika delarna i förhållande till antalet anställda inom respektive verksamhetsområde samt resursutnyttjande.

Alla organisationens leasingavtal redovisas som operationella, det vill säga leasingavgiften redovisas linjärt över leasingperioden.

Löpande ersättningar till anställda i form av löner, sociala avgifter och liknande kostnadsförs i takt med att de anställda utför tjänster.

BALANSRÄKNINGEN

Eget kapital

I de fall när givare eller donator bestämt att medel ska användas till särskilda ändamål, eller styrelsen beslutat att medel ska användas på ett särskilt sätt, klassificeras dessa som ändamålsbestämda medel. Dessa redovisas som en del av eget kapital i balansräkningen. När organisationen belastas med kostnader för ändamålet redovisas dessa i resultaträkningen. Upplösning sker därefter av för ändamålet avsatta medel under eget kapital med motsvarande belopp.

Materiella och immateriella anläggningstillgångar

Materiella och immateriella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar enligt plan. Bidrag som hänför sig till en anskaffning av en anläggningstillgång minskar anskaffningsvärdet. Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Balanserade utgifter för programvara och hemsida, samt inventarier, skrivs av under fem år. Inköp av datorer kostnadsförs direkt.

Omsättningstillgångar

Fordringar upptas till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt. Kortfristiga innehav i aktier och andelar redovisas till det lägsta av anskaffningsvärdet eller marknadsvärdet vid balansdagen. Vid värderingen tillämpas portföljmetoden (kollektiv värdering).

Övrigt

Om inte annat anges är alla belopp angivna i tusentals kronor.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Det finns inga bedömningar som har betydande effekt på de redovisade beloppen i årsredovisningen. Det finns heller ingen osäkerhet i uppskattningarna som innebär en betydande risk för väsentliga justeringar av värden i balansräkningen under nästa år.

Not 3 Insamlade medel

Gåvor som redovisats i resultaträkningen	2019	2018
Insamlade medel		
Allmänheten	25 288	31 579
Företag*	22 013	20 263
Postkodlotteriet	9 000	10 000
Andra organisationer	5	0
Externa stiftelser och fonder	1 914	1 873
Summa	58 220	63 715
* I erhållna tjänster från Comviq/Tele2 har redovisats som en intäkt i i resultaträkningen till ett värde om totalt 1 634 tkr (1 988 tkr)		

Gåvor som inte redovisats i resultaträkningen

Det är svårt att värdera vissa gåvor. Det gäller till exempel annonsutrymme och konsulttjänster. Nedan har vi uppskattat värdet av gåvor som inte redovisats i resultaträkningen.

	2019	2018
Insamlade medel (uppskattade belopp)		
Annonser och byråarvoden	3 390	2 250
Övrigt	530	560
Summa insamlade medel	3 920	2 810

Bidrag som redovisats som intäkt	2019	2018
Insamlade medel		
Allmänna Arvsfonden	766	1 827
Familjen Erling-Perssons stiftelse	6187	5 357
Projektbidrag från Postkodlotteriet	1053	394
Andra organisationer	3564	1 554
Summa insamlade medel	11 570	9 131
Offentliga bidrag		
Socialstyrelsen	4 300	4 250
Folkhälsomyndigheten	1 245	2 040
Övriga statliga bidrag	2 689	1 623
Kommuner	5 457	5 740
Landsting/regioner/länsstyrelser	1 352	1 342
Lönebidrag	0	67
Summa offentliga bidrag	15 043	15 062
Summa bidrag	26 613	24 193

Totala insamlade medel består av följande:	2019	2018
Gåvor som redovisats i resultaträkningen	58 220	63 715
Gåvor som inte redovisats i resultaträkningen	3 920	2 810
Bidrag som redovisats som intäkt	11 570	9 131
Summa insamlade medel	73 709	75 656

Not 4 Medelantalet anställda, personalkostnader och arvoden till styrelsen

Medelantalet anställda	2019		2018	
	Totalt	Varav män	Totalt	Varav män
Antal anställda	68	14	67	13

Könsfördelning bland styrelseledamöter och ledande befattningshavare	2019		2018	
	Antal på balansdagen	Varav män	Antal på balansdagen	Varav män
Styrelseledamöter	11	4	13	5
Generalsekreterare och ledningsgrupp	8	1	8	1

Uppgift om styrelsens deltagande på styrelsemöten under året	Antal möten		
	Närvarande	Ej närvarande	Totalt
Styrelsen fr.o.m kongressen 2019			
Annabella Kraff (ordförande)	7	0	7
Anders Lindmark	4	3	7
Ann Rask Samuelsson	6	1	7
Carin Grundberg Sandell	7	0	7
Dietmar Molk	6	1	7
Helén Strömberg	3	4	7
Henrik Saxborn	3	4	7
Rosie Linder	5	2	7
Sofie Edberg	5	2	7
Torbjörn Blomhage	5	2	7
Åsa Ekman (nyval maj 2019)	3	2	5

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader	2019	2018
Löner och andra ersättningar:		
Styrelse	26	26
Generalsekreterare	1 001	943
Övriga anställda och uppdragstagare	33 026	30 318
Totala löner och ersättningar	34 053	31 287
Sociala kostnader	14 354	12 583
Varav pensionskostnader generalsekreteraren	241	161
Varav pensionskostnader övriga anställda	2 885	2 864

Ideellt arbete

Bris har under 2019 haft 80 förtroendeposter, bland annat styrelseledamot, suppleanter, revisor, valberedning och regionråd. Utöver dessa förtroendeposter har ca 180 volontärer (ca 150, 2018) tillsammans med regionråden ideellt bidragit med informations spridning vid olika events runt om i landet, administrativa volontäruppdrag samt uppdrag med insamlings syfte. Arvode och ersättning för förlorad arbetsinkomst har utbetalts till styrelsen om totalt 26 tkr (26 tkr, 2018). Värdet av övriga ideella insatser har inte redovisats i resultaträkningen.

Avtal om avgångsvederlag

Generalsekreteraren omfattas inte av lagen om anställningsskydd. Bris har träffat ett avtal med nuvarande generalsekreterare om en uppsägningstid på 6 månader vid uppsägning från arbetsgivarens sida.

Not 5 Leasing

Bris leasar framförallt fem stycken kontorslokaler samt kontorsmaskiner. Kostnadsförda leasingavgifter uppgår till 3 880 tkr (3 637 tkr, 2018).

Framtida leasingavgifter förfaller enligt följande:

	2019	2018
Inom 1 år	3817	3768
1-5 år	947	4631
Senare än 5 år	0	0
Summa	4 763	8 400

Avtalen om lokalhyror har olika slutdatum och sträcker sig som längst till 2021.

Not 6 Ränteintäkter och liknande resultatposter

	2019	2018
Utdelningar	1	0
Räntor	32	33
Realisationsresultat vid försäljningar av kortfristiga placeringar	574	0
Återföringar av nedskrivningar	58	0
Summa	665	33

Not 7 Räntekostnader och liknande resultatposter

	2019	2018
Räntekostnader	-3	-2
Realisationsresultat vid försäljningar	-5	0
Nedskrivning av kortfristiga placeringar	0	-58
Summa	-8	-60

Not 8 Immateriella anläggningstillgångar

	2019	2018
Balanserade utgifter för webb och medlemsregister		
	2 690	2 690
Ingående anskaffningsvärde	2 690	2 690
Årets aktiverade utgifter	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	2 690	2 690
Ingående bidrag	-368	-368
Årets bidrag	0	0
Utgående ackumulerade bidrag	-368	-368
Netto anskaffningsvärde	2 322	2 322
Ingående avskrivningar	-816	-352
Årets avskrivning	-464	-464
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1280	-816
Utgående redovisat värde	1 041	1 506

Not 9 Materiella anläggningstillgångar

	2019	2018
Inventarier och installationer		
	1 116	1 003
Ingående anskaffningsvärde	1 116	1 003
Inköp	0	113
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 116	1 116
Ingående avskrivningar	-799	-593
Årets avskrivning	-216	-206
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1015	-799
Utgående redovisat värde	101	317

Not 10 Övriga långfristiga fordringar

	2019	2018
Depositioner för hyreskontrakt		
	51	-
Ingående anskaffningsvärde	51	-
Inbetalt	0	51
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	51	51
Utgående redovisat värde	51	51

Not 11 Övriga fordringar

	2019	2018
Övriga kortfristiga fordringar		
	0	1 200
Andel i brf erhållen via arv för försäljning	0	1 200
Arv	1 500	800
Nedlagda projektkostnader	0	394
Övriga fordringar	65	7
Summa	1 565	2 401

Not 12 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2019	2018
Förutbetalda hyror	967	943
Upplupna intäkter	717	624
Övriga poster	747	718
Summa	2 430	2 286

Not 13 Kortfristiga placeringar

	2019	2019	2018	2018
	Bokfört värde	Markn.värde	Bokfört värde	Markn.värde
Nordea Global Stars	2 655	3 943	2 645	2 807
Nordea Emerging Stars	928	1 192	925	875
Nordea Bostadsobl.fond	1 897	1 901	1 890	1 890
Nordea Nordic Fund	-	-	910	899
Nordea Strategia ränta	6 243	6 474	6 219	6 226
Nordea Swedish Stars	913	1 067	910	825
KPA Etisk Blandfond	-	-	1 851	1 775
SPP Grön Obligationsfond	4 535	4 503	2 864	2 856
SPP Obligationsfond	4 535	4 503	-	-
Swedbank Robur Realräntefond	-	-	2 864	2 858
Cicero Avkastningsfond	-	-	2 864	2 851
Swedbank Robur Ethica obl.fond	3 628	3 638	-	-
Swedbank Robur Räntefond kort	1 587	1 587	-	-
SPP Emerging markets	688	716	-	-
Swedbank Robur Access Europa	625	630	-	-
Swedbank Robur Access Japan	188	185	-	-
Swedbank Robur Access Sverige	438	449	-	-
Swedbank Robur Access USA	375	376	-	-
Swedbank Robur global Impact	188	185	-	-
Swedbank Robur Transition Global	250	251	-	-
Swedbank Robur Transition Sweden	500	515	-	-
Handelsbanken A aktie*	-	-	115	115
Handelsbanken Asien Tema*	8	8	-	-
Handelsbanken Latinamerika Tema*	5	6	-	-
Handelsbanken Multi A*	4	4	-	-
Summa	25 655	27 629	24 057	24 057
*Aktier/fonder erhållna via arv.				

Not 14 Skuld erhållna ej utnyttjade bidrag

	2019	2018
Familjen Erling-Perssons stiftelse, projektbidrag	1 060	1 862
Allmänna Arvsfonden, projektbidrag	394	783
Erhållna ej utnyttjade ställiga bidrag	1 209	1 747
Övriga	811	0
Summa	3 473	4 392

Not 15 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2019	2018
Semesterlöner	983	1 033
Upplupna sociala avgifter	1 219	1 161
Förutbetalda kommun- och regionbidrag	344	944
Övriga poster	2 627	1 262
Summa	5 174	4 400

Not 16 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Vi har särskilt beaktat hur effekterna av COVID-19-utbrottet kan komma att påverka Bris framtida utveckling och risker som kan påverka den finansiella rapporteringen framåt. I denna bedömning har vi kommit fram till att vi i dagsläget inte kan bedöma effekterna.

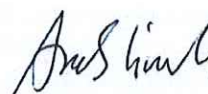
Stockholm den 20 april 2020

Annabella Kraft
Ordförande

Magnus Jägerskog
Generalsekreterare

Anders Lindmark

Ann Rask Samuelsson
Vice ordförande

Carin Grundberg Sandell

Dietmar Molk

Helén Strömberg

Henrik Saxborn

Rosie Linder

Sofie Edberg

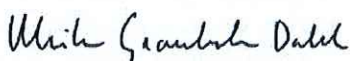

Torbjörn Blomhage

Asa Ekman

Vår revisionsberättelse har avgivits den 12/5 2020

Ulrika Granholm Dahl
Auktoriserad revisor

Therese Hedberg
Auktoriserad revisor

REVISIONSBERÄTTELSE

Till kongressen i Bris - Barnens rätt i samhället, org.nr 802013-3420

RAPPORT OM ÅRSREDOVISNINGEN

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Bris - Barnens rätt i samhället för år 2019.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att kongressen fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar.

Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Det är styrelsen och generalsekreteraren som har ansvaret för den andra informationen. Den andra informationen består av separat avgiven Verksamhetsberättelse för 2019.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och generalsekreterarens ansvar

Det är styrelsen och generalsekreteraren som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och generalsekreteraren ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och generalsekreteraren för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och generalsekreteraren avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionsssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för

en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar vi oss en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och generalsekreterarens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och generalsekreteraren använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Bris - Barnens rätt i samhället för år 2019.

Vi tillstyrker att kongressen beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättnings-skyldighet mot föreningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättnings-skyldighet mot föreningen.

Som en del av en revision enligt god revisionsssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm den 12 maj 2020

Ulrika Granholm Dahl
Auktoriserad revisor

Ulrika Granholm Dahl

Therese Hedberg
Auktoriserad revisor

Therese Hedberg

BRIS EFFEKTRÄPPORT 2019

HIT GÅR PENGARNA
VI SAMLAR IN

Barnens rätt i samhället (Bris) är en växande rörelse för barnets rättigheter. I snart 50 år har vi kämpat för varje barns rätt att må bra. Genom att stödja barn och unga, mobilisera samhället och påverka beslutsfattare arbetar vi för att stärka barnets rättigheter i praktiken.

Bris har under 2019 stöttat fler barn än någonsin i chatt, mejl och telefon, och i stödgrupper för barn och familjer.

Bris verksamhet är helt beroende av gåvor från privatpersoner, företag, stiftelser och myndigheter. Bris möjlighet att stötta barn och att arbeta för att stärka barnets rättigheter står i direkt relation till de insamlade medlen och varje krona gör skillnad i verksamheten. Bris är politiskt och religiöst obunden. All vår verksamhet utgår från FN:s konvention om barnets rättigheter.

Alla organisationer som samlar in pengar från allmänheten ska öppet redovisa vad pengarna används till. Därför gör Bris varje år en effektrapport som visar vilken nytta Bris gör. Bris följer de kvalitetskrav som Frivilligorganisationernas insamlingsråd (FRII) sätter upp. Enligt FRII ska effektrapporten vara tydlig, tillgänglig och öppen. Alla uppgifter ska vara verifierbara och kunna styrkas. Detta är Bris effektrapport för 2019.

Om du har frågor om något i rapporten kan du kontakta Bris via mejl: info@bris.se eller telefon: 08-598 888 00.

Om du är 18 år eller yngre och behöver någon att prata med kan du kontakta Bris på telefon 116 111 eller mejla och chatta via [bris.se](https://www.bris.se).

Bris finns också på Facebook, Twitter, Instagram, LinkedIn och på Youtube. Följ oss gärna där!

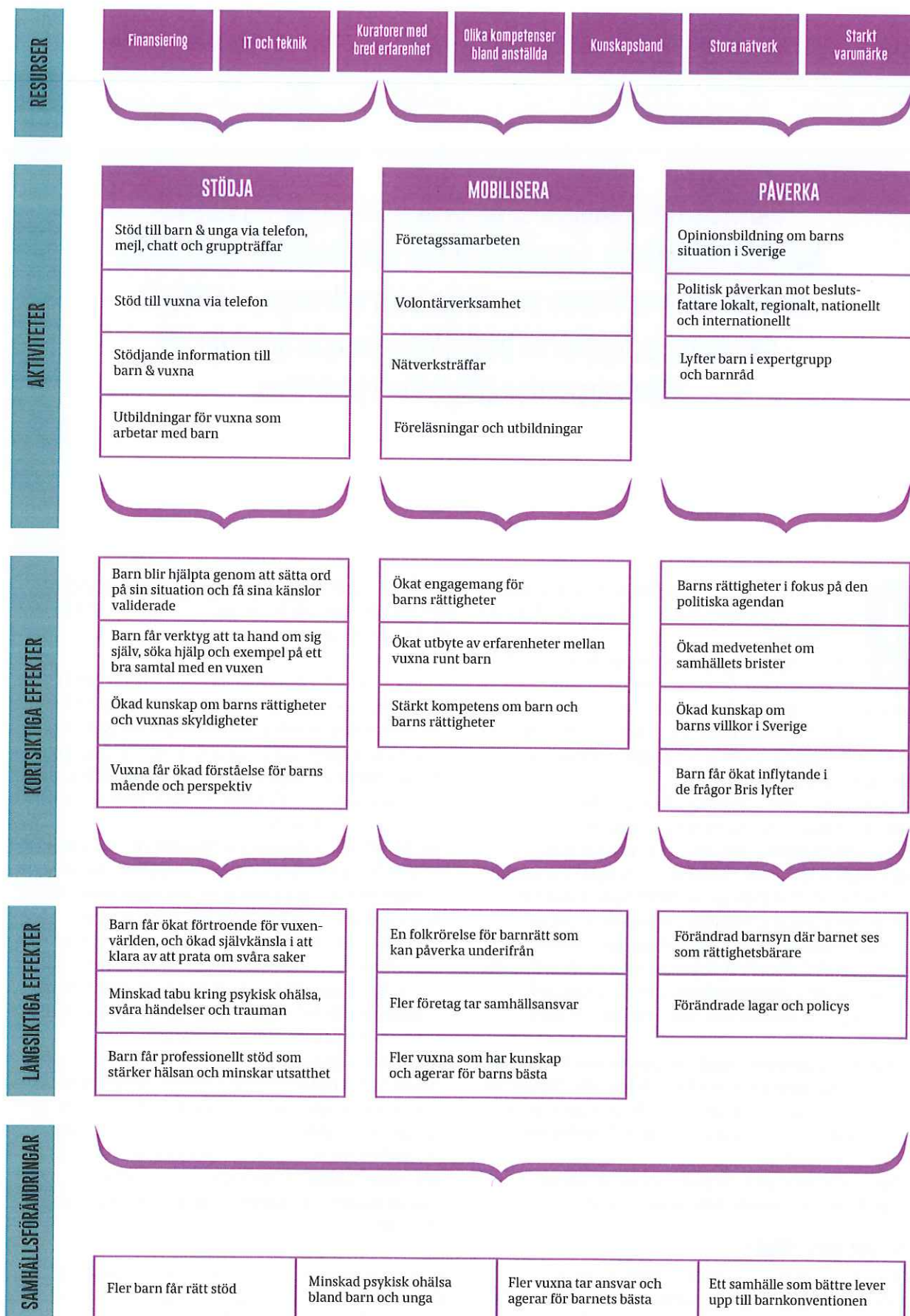
VAD VILL BRIS UPPNÅ?

Bris syfte är att stärka barnets rättigheter genom att stödja barn utifrån barnets behov, mobilisera samhället och påverka beslutsfattare genom att göra barns röster

hörda. På så sätt skapas ett bättre samhälle för alla, där barn får rätt stöd och vuxna agerar för barnets bästa. Bris gör det genom att:

- Stödja barn och unga via chatt, mejl, telefon och i grupp. Samtalen kan lindra ensamhet, oro och ångest här och nu, och ge dem verktyg att ta hand om sig själva och söka vidare hjälp. Många gånger är det första gången barnen sätter ord på sin situation och har ett bra samtal med en vuxen om sina känslor, vilket i längden kan öka tilliten till vuxenvärlden.
- Stödja, utbilda och ge information till vuxna i barns närhet. På så sätt får vuxna en större förståelse för barnets mående och perspektiv och kunskapen om barns rättigheter och vuxnas skyldigheter ökar.
- Skapa en stark rörelse för barns rättigheter genom nätverksträffar och volontärverksamhet där kunskap och erfarenheter utbyts. Även företagssamarbeten ökar engagemanget för barns rättigheter bland anställda och driver företagen att ta sitt samhällsansvar.
- Vara en modig och outtröttlig röst för att försvara och stärka barns rättigheter. Bris närmare 50 år långa erfarenhet av att lyssna på barn gör oss till en trovärdig budskapsbärare. Genom att sprida kunskap till beslutsfattare och skapa opinion kan vi på lång sikt skapa attitydförändringar i samhället, där barnet ses som en rättighetsbärare och lagar formas därefter.

All Bris verksamhet arbetar för att Bris vision är ett samhälle där barnets rättigheter tillgodoses (och att varje barn känner till sina rättigheter).

I VILKET ORGANISATORISKT SAMMANHANG VERKAR BRIS?

Bris är den ledande folkrörelsen för barns rättigheter i Sverige. I snart 50 år har vi kämpat för att förändra barns livssituation och förbättra samhället.

Bris historia börjar i mars 1971 när en treårig flicka dödas av sin styvpappa. Flickans död leder till starka reaktioner, bland annat görs en utställning på Kulturhuset i Stockholm med svartvita bilder på barn som utsatts för vuxnas våld. Barnboksförfattaren Gunnel Linde och journalisten Berit Hedeby, som tillsammans arrangerar utställningen, ber engagerade vuxna om stöd för att stärka barnets rättigheter. I september 1971 bildas så organisationen Bris (Barnens Rätt i Samhället). Resultatet blir en rörelse som plogar väg för det första förbudet mot barnaga i världen. Idag har 52 länder följt efter och infört ett totalförbud mot aga. 1980 startar Barnens hjälptelefon som ett direkt stöd till barn och unga som är ensamma eller upplever våld. Idag sker stödet framförallt via digitala kanaler, som chatt och mejl samt via digitala medier. Målet för organisationen är detsamma som vid starten 1971, att stärka barnets rättigheter.

STÖDJA

Bris är till för de barn som är mest utsatta i vårt samhälle. Vi arbetar för att varje barn ska kunna känna hopp inför framtiden och en tro på positiv förändring. Bris erbjuder professionellt stöd till alla barn under 18 år utifrån barnets behov, direkt via chatt, mejl, telefon och i stödgrupper för barn i särskilt utsatta situationer. Bris ger också indirekt stöd till barn genom att stötta vuxna i frågor om barn och unga och föräldraskap.

116 111 – ETT EUROPEISKT HJÄLPNUMMER

Bris är Sveriges nationella stödlinje för barn och unga, och erbjuder professionellt samtalsstöd via chatt, mejl och telefon varje dag, året runt. 116 111 är ett europeiskt hjälpnummer som går till den organisation i varje land med kunskap och resurser att hjälpa barn som behöver

stöd. I Sverige är Bris den officiella 116 111-linjen. Bris erbjuder kurativa samtal via chatt, mejl och telefon. Barn som kontaktar Bris är anonyma om de vill och samtalet syns inte på telefonräkningen. Alla som svarar på samtal är utbildade kuratorer med erfarenhet av stödsamtal med barn och unga i kris.

Under 2019 hade Bris 29 869 kurativa samtal med barn och vuxna. 9 av 10 samtal kom från barn, de flesta från barn mellan 13 och 15 år. Det vanligaste ämnet var psykisk ohälsa, 36 procent av samtalen handlade om det. Mer statistik finns i Bris årsrapport, som hittas på Bris.se.

Bris ingår i CHI (Child Helpline International), ett globalt nätverk med 173 hjälplinjer för barn i 142 länder. Tillsammans tar nätverkets medlemmar emot mer än 20 miljoner kontakter per år från barn som är i behov av stöd och skydd. Bris är den enda svenska organisationen med medlemskap i CHI.

Stödgrupper – för barn och familjer i utsatta situationer

Bris arbetar nära och stödjer barn och familjer i särskilt utsatta situationer genom gruppstöd. Att arbeta i stödgrupper innebär att barnet, tillsammans med andra i en liknande situation, kan dela erfarenheter och få stöd under trygga förhållanden. Stödgrupper är ett sätt att förebygga psykisk ohälsa på kort och på lång sikt. Bris använder metoder som är beprövade, som bygger på forskning och som fungerar. Till gruppstödet kopplas också individuellt stöd utifrån det enskilda barnets behov.

Idag erbjuder Bris gruppstöd till barn och familjer där en förälder begått självmord, till familjehemsplacerade barn, barn med erfarenhet av flykt, och barn till föräldrar med psykisk ohälsa eller aktivt missbruk. Under 2019 har Bris även erbjudit stödgrupper online för familjehemsplacerade barn och barn med vuxna som dricker för mycket eller mår psykiskt dåligt (Grubbel).

Bris gruppstöd arbetar även för att stärka nätverken runt barnen, genom exempelvis familjeinriktade insatser där även föräldrar ges stöd, och genom information och föreläsningar till vuxna runt barnen i gruppstödet.

MOBILISERA

Bris är en rörelse för barnets rättigheter. Vi arbetar ständigt för att förändra samhället så att barn kan växa upp i frihet och trygghet. 2019 har Bris hörts och synts och hörts i allt från internationella sammanhang till lokala möten på stan.

Folkrörelsen för ett bättre samhälle för barn

Bris är en växande medlemsorganisation med 6 100 medlemmar (december 2019). Medlemmarna är en viktig kraft för att sprida kunskap om Bris. Bris medlemmar och volontärer sprider information och kunskap om barns rättigheter i hela Sverige. Vartannat år hålls en kongress, som är Bris högsta beslutande organ där de viktigaste besluten tas. Kongressen väljer Bris styrelse som är ytterst ansvarig för verksamheten. Att vara medlem i Bris kostar bara 360 kronor och är ett sätt att stödja Bris verksamhet och ställa sig bakom arbetet att stärka barnets rättigheter.

Bris nätverk – mötesplatsen för barnets rättigheter

Bris nätverk är en samlingsplats för yrkesverksamma som idag samlar över 5000 personer. Under 2019 hölls tio nätverksträffar runt om i landet med föreläsningar och erfarenhetsutbyte. Målsättningen är att genom nätverket sprida kunskap om barnrätt och vuxnas handlingsberedskap när ett barn far illa eller på annat sätt behöver stöd. Utöver de ordinarie nätverksträffarna hölls en särskild kunskapsdag för förskolans roll för barn som flytt, med över 350 besökare.

Utbildning för professionella

Via Brisakademien ger Bris utbildningar och föreläsningar till professionella om barnrätt och om metoder för att stödja barn och familjer, såväl öppna utbildningar som uppdragsutbildningar i hela landet. Bris erbjuder till exempel grundutbildningar om barnkonventionen, metodutbildning och workshops om barns delaktighet. Dessutom har Bris en rad metodutbildningar och gruppleddarutbildningar.

Under 2019 har Bris hållit en rad utbildningar runtom i Sverige för gruppleddare, både gruppleddare till gruppstöd för barn med skilda föräldrar och gruppleddare i metoden TRT, Teaching Recovery Techniques, metoden för stödgrupper för barn som flytt till Sverige. Under 2019 blev Bris nationell förvaltare av Föräldraskap i Sverige, ett samhällsorienterat gruppprogram för nyanlända och utrikesfödda föräldrar med barn upp till 18 år som tagits fram av Stockholms stad och Länsstyrelsen i Stockholms län. Bris erbjuder utbildningar i programmet för professionella i hela Sverige.

PÅVERKA

Bris verksamhet handlar också om att påverka beslutsfattare för att på så sätt bidra till att stärka barnets

rättigheter. Bris bedriver ett strategiskt opinions- och påverkansarbete med fokus på beslutsfattare och myndigheter, och arbetar också för att nå ut till allmänheten för att hela samhället ska ha bättre kunskap om barnets rättigheter och kunna bidra till att de tillgodoses. Bris deltar i referensgrupper och politikermöten, skriver remisser och bidrar med expertis. Genom att göra barns röster hörda, samt bidra med analys och åtgärdsförslag, arbetar Bris för att stärka barnets rättigheter på alla samhällets arenor. Ett stort fokus under 2019 har legat på att genom opinionsbildning och påverkan förbereda aktörer i samhället inför att barnkonventionen blir svensk lag.

Bris långsiktiga plan – så vi vil nå våra mål

Tio steg mot ett samhälle där barnets rättigheter respekteras är Bris långsiktiga plan för åren 2017-2021.

De tio stegen är:

- Bris ska bredda stödverksamheten och göra den mer attraktivt för en större mångfald av barn.
- Bris ska arbeta förebyggande genom stöd till vuxna som ett indirekt stöd till barn. Vuxna som ser och agerar för barnets bästa är en skyddsfaktor.
- Genom kommunikation, opinionsbildning och påverkansarbete ska Bris påvisa samhällets brister när det gäller att tillgodose barnets rättigheter. Bris ska kräva åtgärder från beslutsfattare på nationell och regional nivå för en förbättring av barnets rättigheter.
- En stark medlemsorganisation ger kraft och engagemang för barnets rättigheter. Det är prioriterat att öka antalet medlemmar och att stärka medlemsinflytandet i Bris. Kopplat till principen om delaktighet i Agenda 2030 och artikel 12 i barnkonventionen ska Bris stärka barns möjlighet till inflytande i Bris.
- Bris ska aktivt bidra till måloppfyllelsen av målen i Agenda 2030, lokalt, regionalt, nationellt och globalt.
- Bris ska särskilt fokusera på att bryta trenden med den ökande psykiska ohälsan hos barn och unga, att stödja barn som flytt och att arbeta för varje barns rätt att slippa våld.
- Bris ska genom Bris nätverk öka kunskapen om barns livsvillkor, stärka samverkan nationellt och regionalt för att mobilisera samhället i arbetet med att stärka barnets rättigheter.
- Bris ska stärka sin internationella samverkan. Genom samverkan med omvärlden ökar förutsättningarna att stärka barnets rättigheter i Sverige, såväl som i andra länder.
- En förutsättning för Bris verksamhet, att stärka barnets rättigheter, är finansiering genom insamling från privatpersoner, företag, stiftelser, kommuner, landsting och andra organisationer. Bris ska tydligt fokusera på insamling från privatpersoner.
- Bris ska eftersträva hög medvetenhet kring den skillnad varje insamlad krona gör för verksamheten.

Den långsiktiga planen bryts ner i årliga verksamhetsplaner som beskriver hur målen för året ska uppnås. Uppföljning sker varje månad. Barn, medlemmar, förtroendevalda och anställda på Bris har varit delaktiga i arbetet. Det är kongressen som fattar beslut om Bris långsiktiga plan.

VILKEN KAPACITET OCH VILKET KUNNANDE HAR BRIS FÖR ATT UPPNÅ VÅRA MÅL?

Bris är Sveriges främsta barnrättsorganisation med resurser att stödja barn, mobilisera samhället och påverka genom att göra barns röster hörda.

Högt kunnande

På Bris arbetar sakkunniga, stödgruppsledare, barnrättsjurist, kuratorer och andra med hög kompetens och stort kunnande om barns livssituation. Barn är experter på sina egna liv. Bris arbetar därför med barns delaktighet och inflytande i verksamheten och i Bris påverkansarbete, bland annat så kallade "expertgrupper" med barn och unga.

Bris stödverksamhet bygger på beprövade samtalsmetoder och forskning. Samtliga kuratorer är sociologer eller psykologer och särskilt utbildade i samtalsmetodik via chatt, mejl och telefon. Bris har också samarbeten med Uppsala universitet, Gävle högskola och Karolinska Institutet, kopplat till Bris stödgruppsverksamhet. Bland annat utvärderas den metod, Teaching Recovery Techniques (TRT), som används i stödgrupper för barn som flytt till Sverige.

Bris styrelse består av ledamöter med stor erfarenhet från såväl internationellt människorättsarbete som ledarskap inom näringsliv och forskning. Ordförande för Bris styrelse är Annabella Kraft och generalsekreterare för organisationen är Magnus Jägerskog.

Ekonomiska resurser

Bris verksamhet finansieras av gåvor från privatpersoner och företag, samt från stiftelser och organisationer. Det är tack vare detta stöd som Bris kan fortsätta att erbjuda stöd varje dag till barn som inte har någon annan vuxen att vända sig till, och arbeta för samhällsförändring.

Intäkter från företag är den enskilt största delen av Bris intäkter (36 procent). Svenska Postkodlotteriet är Bris största finansör, som stöttat med 164 miljoner kronor de senaste tio åren. Andra huvudsponsorer är Volkswagen, Circle K, Comviq och KappAhl.

Cirka 5500 personer skänker pengar till Bris varje

månad. Snittgåvan ligger på ungefär 100 kronor. Under året har antalet månadsgivare ökat med 13 procent. Bidrag från allmänheten och medlemmar står tillsammans för 31 procent av den totala omsättningen. Stödet från stat, kommuner och landsting motsvarar 17 procent.

Julen är en tid för medmänsklighet och den period som flest människor stödjer Bris. 2019 gick julkampanjen under konceptet "För många barn handlar julen bara om hårda klappar", som gick ut på att visa upp de tuffa situationer som många barn och unga lever i under julen, men även visa på det ljus som Bris kan sprida till de som behöver en vuxen att prata med. Över 5,5 miljoner kronor samlades sammanlagt in från privatpersoner och företag.

Hit går pengarna

Målet är att varje insamlad krona ska göra så stor skillnad som möjligt. Av hundra kronor som skänks till Bris går nästan åttio kronor direkt till ändamålet med att stärka barnets rättigheter genom att stödja, mobilisera och påverka. Femton kronor går till insamling för att kunna fortsätta finansiera verksamheten långsiktigt, endast 6 kronor går till administration.

Bris är medlem i Svensk insamlingskontroll och har ett 90-konto, vilket säkerställer att insamlade pengar går till ändamålet.

Mer om Bris ekonomi finns beskrivet i Bris årsredovisning som hittas på Bris.se.

VAD HAR VI ÅSTADKOMMIT SÅ HÄR LÅNGT?

Bris vision är ett samhälle där varje barn känner till sina rättigheter och lever i ett samhälle där rättigheterna tillgodoses. Fortfarande är det fler barn som inte känner till barnkonventionen, än som gör det. Sverige var ett av de första länderna i världen som skrev under (ratificerade) barnkonventionen, och från den 1 januari 2020 är den svensk lag. Trots det lever inte Sverige upp till konventionens alla åtaganden. Det kan handla om att barn inte lyssnas till i beslut som rör dem, att vården inte är tillgänglig och ser olika ut för barn beroende på var barnet bor samt att skolan leder till en press och utslagning för många barn, vilket inte är förenligt med barnets bästa. Mest allvarligt är att barn som befinner sig i de mest utsatta situationerna är den gruppen barn som får sina rättigheter kränkta allra oftast.

Stödja barn – vad gör det för skillnad?

Bris gör skillnad för det enskilda barnet varje dag. Att våga ta steget mot ett bättre mående kan för många

vara ett övermäktigt kliv. Bris kuratorer tar emot ungefär 75 samtal från barn och unga, varje dag, året runt. Deras uppgift är att lyssna, stötta och stärka barnet, och hjälpa barnet vidare när det behövs.

Den psykiska ohälsan bland unga är utbredd bland barn och unga. Det syns även i samtalen till Bris där psykisk ohälsa är den vanligaste orsaken till att barnet tar kontakt. Varje samtal utgår från barnets behov och sker på barnets villkor. Samtalen syftar till att barnet ska kunna hantera sin situation och få hopp om att en positiv förändring är möjlig. Bris vill också ge en positiv erfarenhet av att prata med en vuxen, då det är något som många barn som kontaktar Bris saknar. För en del barn är det första gången som barnet blir lyssnat på och taget på allvar.

I närmare var fjärde samtal har Bris hänvisat barn vidare till hjälp av andra stödinstitutioner. I några fall har Bris kuratorer också företrätt barnet i kontakt med myndigheter i det Bris kallar uppdrag. Det kan exempelvis handla om att ta kontakt med socialtjänsten på uppdrag av barn som behöver stöd och skydd. På så sätt kan vårt arbete vara början på en långsiktig förändring av ett barns livssituation.

Bris når allt fler barn. Samtalen har ökat under fyra år i rad. 2019 var ökningen knappt 2 procent jämfört med året innan. Bris har också utökat antalet stödgrupper och når fler och nya grupper av barn. De flesta barn väljer att kontakta Bris via mejl och chatt. En anledning är att både mejl och chatt är kanaler som många barn är vana vid. Vissa frågor är också enklare att formulera i text än att prata om. Mejlen och chatten innebär också att barn kan skriva till Bris utan att det hörs. Bris har öppet när många andra stödfunktioner i samhället, som exempelvis ungdomsmottagning och elevhälsa, har stängt.

Bris ger också stöd och råd om vanliga ämnen via sociala medier. Under 2018 har Bris bland annat skrivit om ångest, stress, våld och kränkningar på Bris116111 på Instagram. Livechattarna som lanserades år 2017 har under året fortsatt ta upp vanliga ämnen som relationer, bråk och oro för någon i sin närhet.

Vuxna som känner oro för ett barn i sin närhet kan kontakta Bris vuxentelefon – om barn. Under 2019 startades en stödlinje för arabisktalande vuxna som har frågor om barn och föräldraskap. Sedan tidigare finns också en särskild stödlinje för idrottsledare. Flera av

Bris gruppstödserbjödanden ger också riktad stöd till föräldrar och andra vuxna runt barn, till exempel till familjer där en förälder har tagit sitt liv, och till nyanlända föräldrar. På Bris.se är sidorna om vad du som vuxen kan göra för att stötta ett barn bland de mest välbesökta.

Mobilisera samhället – vad gör det för skillnad?

Bris startade som en protest mot våld mot barn. Idag är Bris en hel rörelse som varje dag för en outtröttlig kamp för att skapa ett bättre samhälle för barn och unga. Medlemsrörelsen är grunden för folkrörelsen Bris, och Bris medlemmar och volontärer sprider engagemang och information om barnets rättigheter i hela landet.

Bris nätverk är Sveriges största barnrättsnätverk för professionella som jobbar med barn. Genom att mobilisera vuxna som arbetar i barns vardag sprider Bris kunskap om barnets rättigheter, aktuell forskning och minskar avståndet mellan myndigheter, kommuner, organisationer och andra viktiga aktörer runt barn. Nätverket startade hösten 2016 och har idag över 5000 medlemmar (sista december 2019). Grunden i nätverket är tio nätverksträffar som genomförs årligen. Arbetet utgår från Bris regioner.

Nästan samtliga vuxna i Sverige, 97 procent, känner till Bris. Det är en unik siffra och resultatet av ett långsiktigt arbete med att lyfta frågor om barn och ungas livsvillkor. Genom att bli månadsgivare eller medlem i Bris kan vem som helst stötta verksamheten och göra en viktig skillnad för barn. Allt fler gör det. Under 2019 ökade antalet månadsgivare med 13 procent. Sedan 2016 har antalet medlemmar ökat med 25 procent. Genom att mobilisera fler som arbetar tillsammans för barnets rättigheter kan vi göra barndomen och samhället bättre för alla.

Bris tror att bättre samhälle för barn är möjligt. Gå med i kampen för en bättre barndom!

Göra barns röster hörda – vad gör det för skillnad?

Bris är örat mot marken. Vi lyssnar på varje barn. Vi tar berättelserna vidare och förvandlar dem till nya lagar, bättre utbildad barn- och ungdomspersonal, tryggare miljöer och säkrare rättsprocesser.

I nästan fyra decennier har allt fler barn rapporterat att de mår sämre, är mer oroliga, har svårare att sova, oftare ont i magen. Vi har berättat om att allt fler unga

skadar sig, har ångest och känner sig deprimerade. Medan självmorden minskar i samhället i stort minskar statistiken inte bland unga, tvärtom finns det grupper där antalet självmord ökar. Att bryta trenden med den psykiska ohälsan är en av Bris viktigaste frågor, och Bris har publicerat ett antal rapporter i ämnet. Under 2019 kom beskedet att regeringen tillsätter en särskild utredare för en sammanhållen god och nära vård för barn och unga. Direktiven går i linje med det behov Bris ser och länge påtalat: behovet av en reformerad, sammanhållen vårdkedja för barn och unga för ett lättillgängligt, effektivt stöd utifrån varje barns behov.

Under 2019 har ett stort fokus för Bris varit opinionsbildning och påverkan inför att den nya barnkonventionslagen träder i kraft den 1 januari år 2020. I en kartläggning som Bris gjorde svarade nästan varannan kommun, 45 procent, att den saknar en strategi för att implementera barnkonventionen i samband med att den blir svensk lag.

I samband med kartläggningen skickade Bris också ut brev till Sveriges alla kommuner och erbjöd hjälp med metoder och kunskap inför att barnkonventionen blir lag.

Bris har också under 2019 avslutat projektet "Bris innovationslabb – områdesutveckling ur ett barnrättsperspektiv" där barn i stadsdelen Tynnered utanför Göteborg arbetat enligt Bris modell Expertgrupp barn för att komma med analys och förslag för hur Tynnered ska bli bättre och tryggare för barn. Projektet har gett ringar på vattnet både i stadsdelen där bland annat skolan i området öppnat för aktiviteter utanför skoltid och där den samverkansgrupp för aktörer i området som startat inom ramen för projektet nu fortsätter. Erfarenheterna från projektet har spridits till beslutsfattare både i Göteborg där en politikerpanel arrangerades, och tre av barnen som deltog träffade barnminister Åsa Lindhagen på barnkonventionens födelsedag och berättade om vilka förändringar de vill se.

EFFEKTRAPPORT AVSLUTNING

Antalet kontakter till Bris ökar för varje år. Det vanligaste ämnet är psykisk ohälsa, men många samtal handlar också om våld, övergrepp och kränkningar, och om

barnets vardag i familjen och skolan. Barns utsatthet i skolan ökar och många barn upplever att vuxna inte ser, lyssnar eller förmår stötta.

Bris har under 2019 bidragit till flera viktiga steg mot ett samhälle där fler barn känner till sina rättigheter och där rättigheterna tillgodoses:

- Bris har under 2019 stöttat fler barn, vuxna och familjer än någonsin i chatt, mejl, telefon, och i stödgrupper.
- Bris har utökat sitt stöderbjudande för att kunna ge mer stöd till nyanlända och utrikesfödda föräldrar i frågor om barn och föräldraskap, både genom stödlinjen för arabisktalande vuxna och genom föräldraskapsstödsprogrammet "Föräldraskap i Sverige".
- Bris har mobiliserat, opinionsbildat och påverkat inför att barnkonventionen blir lag.
- Bris nätverk har utökats med över 1 000 personer. Nätverket är därmed, med över 5000 medlemmar, Sveriges största mötesplats för barnrättsfrågor där vuxna som arbetar med barn stärks både nationellt och regionalt.
- Bris som folkrörelse har fortsatt stärkts med flera engagerade volontärer stärkts som tillsammans med oss kan sprida kunskapen om barns livsvillkor i Sverige.
- Tillsammans med Prinsparets stiftelse släppte Bris "Handbok för nätföräldrar", en bok som skickades ut till alla föräldrar i Sverige vars barn fyllde tio år under 2019.
- Tillsammans med Systembolaget, IQ och barnrättsorganisationerna Childhood, Maskrosbarn och Trygga barnen, lanserade Bris intiativet "Barndom utan baksmälla" med målet att färre barn ska fara illa av vuxnas alkoholkonsumtion. Under 2019 togs en guide fram för hur alla vuxna kan göra skillnad för barn som har vuxna i sin närhet som dricker för mycket. Och mycket mer.

Bris är helt beroende av gåvor från privatpersoner, företag och andra organisationer. Utan dessa bidrag kan vi inte bedriva den verksamhet vi gör idag. Vi lovar att göra största möjliga skillnad för varje insamlad krona. Det är vår förhoppning att den här rapporten ska ge en bild av vad de pengar som skänks till Bris gör för skillnad.

Det är tack vare er vi kan göra den skillnad vi gör!

BRIS

bris.se
givar-service@bris.se
08-59 88 88 00
Swish: 9015041
Pg: 901504-1
Facebook: facebook.se/BRIS
Twitter: @BRISpress
#bris

BRIS VILL TACKA SINA HUVUDSPONSORER

KappAhl

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Service och Administration
VA/Renhållning

Mottagare

Kommunstyrelsen

Tel: 0123-191 49

E-post: claes.boman@valdemarsvik.se

Revidering av avfallsplan och renhållningsföreskrifter

Kommunstyrelsen beslutar;

Att ställa ut förslag till Avfallsplan 2022-2025 samt Renhållningsföreskrifter för Valdemarsviks kommun i minst 4 veckor under tidsperioden December-Januari 2021- 2022.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Ensucon AB har fått i uppdrag att ta fram en ny avfallsplan samt avfallsföreskrifter för Valdemarsviks kommun. I varje kommun ska det enligt miljöbalken 15 kap. finnas en renhållningsordning som innehåller en avfallsplan och föreskrifter om hantering av avfall i kommunen. Under 2019-2020 revideras den nationella avfallsplanen och EU:s avfallsdirektiv med ett ökat fokus på avfallsminimering, cirkulära metoder samt minskad plast i våra hav.

Ambitiösa mål har satts på avfallsområdet och kommunerna har fått ett ökat ansvar på flera områden. De nya målen och regelverken behöver därför implementeras i avfallsordningen.

Avfallsplanen är ett strategiskt dokument för att utveckla kommunens avfallshantering till år 2050. Denna avfallsplan, som ersätter tidigare avfallsplan för år 2018-2021, utformas utifrån en utvärdering av den tidigare planen samt erfarenheter från nuvarande avfallshantering samt avfallsstatistik. Arbetet tar även tidigare versioner i beaktande.

Arbetet har utfört i samarbete med och parallellt som Söderköping och Kinda kommun tar fram nya avfallsplaner.

Comment [JL 1]:Lade till samarbetet även här

Revideringen av avfallsplanen syftar till:

- Att den ska fungera som ett aktivt planeringsverktyg för kommunens avfallshantering
- Att sätta upp mål för avfallshanteringen fram till och med år 2025
- Att den ska vara anpassad till nuvarande lagstiftning

Utöver detta ger avfallsplanen en samlad bild av nuvarande avfallshantering, den anger vilka mål och åtgärder som krävs för att minska avfallet och öka återvinningen samt den bidrar till en hållbar utveckling och kommunicerar förändringsbehov.

En stark koppling finns även till andra kommunala frågor i form av ekonomi, fysisk planering, miljötillsyn, energi och infrastruktur.

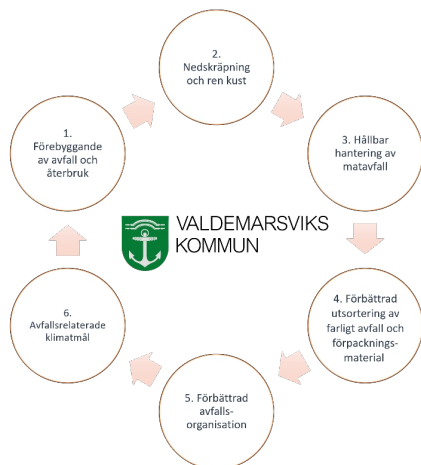
Planen tas fram tillsammans med samarbetskommunerna Söderköping och Kinda kommun med syfte att få kommunernas system att likna varandra och att ta stöd av varandras arbete och erfarenhet.

I april/maj 2021 hölls en workshop tillsammans med berörda aktörer i kommunen med målet att planen ska förvaltas i hela kommunen. För ett framgångsrikt arbete är det viktigt att många hjälps åt att nå de uppsatta målen. Planen ska kommuniceras så att kommuninvånare, näringsidkare och besökare vill vara med i arbetet för att uppnå en mer hållbar avfallshantering i Valdemarsvik kommun.

Disposition och målarbete samt uppföljning

Planen innehåller sex målområden som i möjligaste mån följer avfallstrappan där fokus ligger på de tre första stegen – Avfallsminimera, återanvänd och återvinna. Till målområdet finns delmål och åtgärder listade i en handlingsplan.

- Förebyggande av avfall och återbruk
- Nedskräpning och ren kust
- Hållbar hantering av matavfall
- Förbättrad utsortering av farligt avfall och förpackningsmaterial
- Förbättrad avfallsorganisation
- Avfallsrelaterade klimatmål

Antalet mål inom respektive inriktning varierar och åtgärderna eller aktiviteter i planen visar inom vilka områden det krävs åtgärder för att uppnå målen.

Sammanfattningsvis ska Valdemarsvik till 2025:

• G

enom tydliga informationsinsatser och i dialog med kommunala och externa aktörer:

- minskat de genererade avfallsmängderna redan vid källan
- ökat tillgängligheten och gjort det enkelt att slänga rätt
- fortsatt minska mängden farligt avfall i den fraktionen för restavfall och
- ökat andelen grovavfall/bygg och rivningsavfall till återvinning
- Utöka samarbetet med närliggande kustkommuner för att förbygga nedskräpning och bidra till en ren kust och skärgård.

Comment [JL 2]: Lade till sammanfattning av mål/åtgärder här från inledning samt figur ovan för målområdena

- Öka återbruket av möbler och textilier i de kommunala verksamheterna samtidigt som avfallsmängderna fortsatt minskar vid källan.
- Utvecklat klimatmål för att fortsatt minska utsläppen av växthusgaser.
- Arbeta för en effektivare avfallsorganisation genom att integrera avfallshanteringen i den övriga organisationen som fysisk planering av detaljplaner och inför bygglov.

Uppföljning

Att arbeta med ständiga förbättringar innebär att arbetet utvärderas och uppdateras i en regelbunden process. Utöver löpande arbete kommer uppföljning ske genom plockanalyser samt en revidering av planen senast 2026.

Ansvar och finansiering

Avfallsplanen har 6 övergripande målområden vilka bryts ner i delmål och aktiviteter. Många aktiviteter ansvarar kommunstyrelsen ytterst för och där renhållsavdelningen utför på egen hand men för ett antal aktiviteter ansvarar andra aktörer inom förvaltningen för. En övergripande resursbedömning har utförts i samverkan med andra enheter och grannkommuner.

En del av aktiviteterna i avfallsplanen får inte finansieras via taxeintäkter men är av sådan art att kommunerna har önskat ett utökat och effektiviserat samarbete, tex nedskräpning och masshantering. Dessa aktiviteter skattefinansieras och kostnader fördelas enligt fördelningsnyckel på de olika kommunerna.

Avfallsföreskrifter

Förslaget till nya föreskrifter har tagits fram parallellt med förslaget till ny gemensam avfallsplan. Översyn av texten i föreskrifterna för anpassning till nya lagar och förordningar.

- Definitioner §2 punkt j, Bygg och rivningsavfall samt Bilaga 1 sidan 1.
- Justerat utifrån ändrad lagstiftning kring ansvar för returpapper (Bilaga 1 sidan 4)
- Nya begrepp i avfallsförordningen: *Hushållsavfall och därmed jämförligt avfall* benämns nu som *Kommunalt avfall*. *Brännbart avfall* benämns nu som *Restavfall* (Bilaga 1, sidan 4)
- Ny skrivning kring zonindelningen i kommunen då det finns ett nytt system på Harstena att ta hänsyn till, se §23 och bilaga 3.
- Även texten kring kraven på hämtningsvägar har reviderats, se §22 med hänvisningar till bilaga 2.
- Kommunen får finansiera åtgärder för att informera om avfallsförbyggande åtgärder, och åtgärder som vidtas för att underlätta insamling och sortering av återanvändbara produkter, med avfallsavgifter från 1 augusti.

Även en översyn av avfallstaxans utformning sker, men kommer att presenteras som ett separat ärende i januari 2022.

Remiss

Comment [JL 3]: Har lagt till några punkter nedan

Kommunen ska göra förslaget till renhållningsordning tillgängligt för berörda i kommunen (allmänheten, verksamheter och organisationer) och länsstyrelsen. Detta ska genomföras genom remiss och utställning av förslaget till avfallsplan under vinter 2021.

Tidplan

2021 – Arbetet fortgår med att ta fram en reviderad avfallsplan för 2022-2025 samt avfallsföreskrifter genom regelbundna avstämningar mellan Ensucon AB och Valdemarsviks kommun samt även i samråd med samarbetskommuner.

Dec- jan 2021/2022 – Utställning och remiss av avfallsplan samt avfallsföreskrifter (Renhållningsordning)

Jan 2022 – Remissyttranden och svar på remissyttranden

feb 2022 – Beslut om ny renhållningsordning 2022

Beslutsunderlag

Avfallsplan

Renhållningsföreskrifter

Beslutet skickas till

Mikael Jonsson

Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

Mikael Jonsson
Teknisk chef

Avfallsplan 2022–2025

Diarienummer:

Reviderad:

Dokumentansvarig förvaltning: Kommunstyrelsens förvaltning

Dokumentet gäller för: Kommunfullmäktige

Dokumentet gäller till och med:

VALDEMARSVIKS
KOMMUN

Ordlista och definitioner

Avfall

Varje föremål eller ämne som innehavaren gör sig av med, avser eller är skyldig att göra sig av med.

Avfallshierarkin/Avfallstrappan

Prioriteringsordning som visar i vilken ordning olika behandlingsmetoder för avfall bör användas för att minimera miljöpåverkan. Avfallshierarkin regleras i ramdirektivet om avfall och är implementerad i svensk lagstiftning genom olika bestämmelser i miljölagstiftningen. Styrmedel som förbuden mot att deponera restavfall och organiskt avfall verkar också för att uppfylla avfallshierarkin. Översta steget är att förebygga – minska avfallens mängd och farlighet, därefter följer förberedelse för återanvändning, materialåtervinning, annan återvinning – exempelvis energiåtervinning och sista steget är bortskaffande – exempelvis genom deponering.

Renhållningstaxa

Avgift som kommunen tar ut för att finansiera hantering av det avfall som kommunen ansvarar för. Utgångspunkten är att avfallsavgifterna ska täcka kommunens hela kostnad för avfallshanteringen. Taxan kan användas som styrmedel så att återvinning och annan miljöanpassad avfallshantering stimuleras. Miljöbalken är den som ytterst styr hur avfallstaxan får användas.

Engångsartiklar

Engångsartiklar är produkter som är avsedda att användas vid ett tillfälle och därefter kasseras.

Farligt avfall

Ett ämne eller ett föremål som är avfall och som är markerat med en * i bilaga 4 till avfallsförordningen, som innehåller en förteckning över egenskaper som gör att avfall ska anses vara farligt avfall, eller som omfattas av föreskrifter som har meddelats med stöd av 12 § avfallsförordningen. Det gäller exempelvis ämnen som kan vara hälsoskadliga, smittförande, miljöfarliga, brandfarliga eller explosiva.

Fastighetsnära insamling (FNI)

Insamling av utsorterat avfall vid fastighetsgränsen eller vid överenskommen eller anvisad plats inom rimligt avstånd från fastigheten. . Beroende på vilken typ av abonnemangstyp som erbjuds i kommunen går det att sortera i två eller fyra fack samt olika mindre insatser för exempelvis farligt avfall.

Förberedelse för återanvändning

Förberedelse för återanvändning är ett återvinningsförfarande. Enligt definitionen innebär det att kontrollera, rengöra eller reparera något som är avfall så att det kan återanvändas utan ytterligare behandling. Detta kan ske genom mottagningshall eller containrar för återanvändning på ÅVC och andra återanvändningstjänster.

Förebyggande av avfall

Åtgärder som vidtas för att förebygga att det överhuvudtaget uppkommer avfall exempelvis genom minskad konsumtion eller delat ägande. Förebyggande är det översta steget i EU:s avfallshierarki. Steget definieras som åtgärder som vidtas innan ett ämne, ett material eller en produkt blivit avfall och innebär en minskning av: mängden avfall, den negativa påverkan på miljön och människors hälsa genom det genererade avfallet, eller halten av skadliga ämnen i material och produkter.

Grovavfall

Kommunalt avfall som är så tungt eller skrymmande att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl.

Kommunalt avfall¹

Kommunalt avfall avser avfall från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll.

Kommunens verksamhetsavfall

Sådant avfall som uppstår vid kommunens verksamheter (till exempel förskolor, skolor, äldreomsorg, kommunkontor, reningsverk) som inte är kommunalt avfall.

Matavfall

Livsmedelsavfall från livsmedelskedjan (hushåll, restauranger, storkök, butiker och livsmedelsindustrin). Omfattar såväl ätbar mat (se matsvinn) som icke ätbart, exempelvis ben, kärnor och skal.

Matsvinn

Onödigt matavfall, det vill säga sådan mat som hade kunnat ätas upp om den hanterats på rätt sätt och ätits upp i tid, innefattar även avskrap från tallrikar och rester i förpackningar.

Optisk sortering av matavfall/Gröna påsen

Gröna påsen innebär en teknik som kallas optisk sortering. Det innebär att matavfallet läggs i en grön påse i samma behållare eller nedkast som övriga soppåsar och som sedan sorteras ut på en sorteringsanläggning så att matavfallet rötas och blir till biogas.

Producentansvar

Skyldighet för producenter att se till att avfall samlas in, transporteras bort, återvinns, återanvänds eller bortskaffas på ett sätt som kan krävas för en miljö- och hälsomässigt godtagbar avfallshantering. Producentansvar finns till exempel för förpackningar, returpapper, bilar, däck, elavfall och läkemedel.

¹ Ersätter tidigare begrepp hushållssopor

Nedskräpning

Marint skräp

Marint skräp är skräp som finns i havet och som sköljs upp på kusten. Marint skräp är svårt att förebygga eftersom det ofta kommer med strömmar från andra delar av världen.

Skräp på marken

Skräp på marken orsakas av människor som slänger skräp på marken och i naturen. Verksamheter, vind och djur kan också bidra till nedskräpning, då ofta kopplat till bristfällig avfallshantering. Skräp på marken innefattar både skräp i stadsmiljö och naturområden.

Restavfall²

Det avfall som normalt uppstår i hushållet och som inte kan sorteras och materialåtervinnas på annat sätt. Det vill säga efter att matavfall, farligt avfall, förpackningar, returpapper, elavfall, grovavfall och annat avfall som omfattas av producentansvar sorterats ut. Restavfallet kan samlas in genom säck, kärl, underjordsbehållare, sopsugsystem, eller containers.

Återanvändning/återbruk

En åtgärd som innebär att en produkt eller komponent som inte är avfall används igen för att fylla samma funktion som den ursprungligen var avsedd för.

Återvinning

En avfallshantering som beskrivs i bilaga 2 till Avfallsförordningen eller som på annat sätt innebär att avfallet kommer till nytta som ersättning för annat material eller förbereds för att komma till sådan nytta eller en avfallshantering som innebär förberedelse för återanvändning.

² Ersätter tidigare brännbart avfall

Förord

Förslag på förord till A2022. Förordet skrivs av kommunfullmäktige/beredning, detta är ett förslag på innehåll och kan komma att justeras i samband med upprättande av slutgiltig version.

Avfallsplanen är ett strategiskt dokument för att utveckla kommunens avfallshantering till år 2025. För ett framgångsrikt arbete är det viktigt att många hjälps åt att nå de uppsatta målen. Vi hoppas att kommuninvånare, näringsidkare och besökare vill vara med i arbetet för att uppnå en mer hållbar avfallshantering i Valdemarsviks kommun.

Denna avfallsplan, som ersätter tidigare avfallsplan för år 2018–2021, är utformad utifrån en utvärdering av den tidigare planen samt erfarenheter från nuvarande avfallshantering samt avfallsstatistik.

Planen har tagits fram i nära samverkan mellan flera av kommunens verksamheter och är ett resultat av många aktörers gemensamma tankearbete kring framtidens avfallshantering i vår kommun. Avfallsplanen i Valdemarsvik har reviderats samtidigt som samarbetskommunerna Söderköping och Kinda reviderat sin avfallsplan. Detta för att få kommunernas system att likna varandra och dra nytta av den geografiska närheten.

Varje hushåll producerar en större mängd avfall. Genom lagning och reparation av produkter, återbruk, utsortering av matavfall, farligt avfall och förpackningar inför vidare behandling och återvinning kan vi tillsammans hjälpas åt att minska avfallet. Samtidigt tar vi tillvara på våra gemensamma naturresurser. För att möjliggöra det ska det finnas enkla, lättillgängliga lösningar i kommunen till att sortera ut och slänga rätt. Tydliga målsättningar, ökat informationsarbete samt en integrerad avfallsorganisation där alla verksamheter är med ska vidare utvecklas de kommande fyra åren. Genom god fysisk planering kan vi effektivisera avfallshanteringen avseende på planering av avfallsutrymmen, transport och logistik. Det i sin tur bidrar till både ökad kundnöjdhet och bättre fördelning av ekonomiska resurser.

Införandet av optisk sortering av matavfall (Gröna påsen) underlättar utsorteringen av matavfall och har bidragit till en minskning på 13% i den fraktionen för restavfall. Under 2020 utfördes en kundenkät som visade att 83% använder Gröna påsen och majoriteten av de svarande är nöjda med den nya avfallshanteringen. Den kommunala avfallstaxan ska anpassas till det nya systemet. Ett fortsatt arbete återstår för att öka utsorteringen av förpackningar och farligt avfall.

Den nationella avfallsplanen lägger allt större fokus på återvinning och återanvändning där flera avfallsströmmar identifierats som huvudsakliga, och ökade krav ställs på både de som producerar och den som slänger. Ett ökat ansvar på avfallsförebyggande insatser läggs direkt på kommunerna. Ett fortsatt arbete med att minska mikroplasterna i havet sker och här har Valdemarsvik som kustkommun ett viktigt arbete att utföra.

Sammanfattning avfallsplanen 2022 - 2025

Till år 2025 vill Valdemarsvik kommun:

- Att genom tydliga informationsinsatser och i dialog med kommunala och externa aktörer:
 - minskat de genererade avfallsmängderna redan vid källan
 - ökat tillgängligheten och gjort det enkelt att slänga rätt
 - fortsatt minska mängden farligt avfall i den fraktionen för restavfall och
 - ökat andelen grovavfall/bygg och rivningsavfall till återvinning
 - Utöka samarbetet med närliggande kustkommuner för att förbygga nedskräpning och bidra till en ren kust och skärgård.
- Öka återbruket av möbler och textilier i de kommunala verksamheterna samtidigt som avfallsmängderna fortsatt minskar vid källan.
- Utvecklat klimatmål för att fortsatt minska utsläppen av växthusgaser.
- Arbeta för en effektivare avfallsorganisation genom att integrera avfallshanteringen i den övriga organisationen som fysisk planering av detaljplaner och inför bygglov.

Denna avfallsplan, som ersätter tidigare avfallsplan för år 2018–2021, är utformad utifrån en utvärdering av den tidigare planen samt erfarenheter från nuvarande avfallshantering samt avfallsstatistik. Genom ett aktivt arbete med avfallsfrågor hoppas Valdemarsviks kommun nå de sex huvudmålen som presenteras i denna avfallsplan, se Figur 1. För Valdemarsviks kommun är avfallsplanen en vital del för att dessa mål ska nås under den kommande fyraårsperioden. Avfallsplanen utgör tillsammans med avfallsföreskrifterna den kommunala renhållningsordningen.

Arbetet med avfallsplanen har pågått under 2021 och har involverat tjänstemän, chefer och politiker inom kommunen med stöd av miljökonsultbolaget Ensucon AB som drivit processen genom workshops och intervjuer. I den handlingsplan som framtagits har mer detaljerade delmål satts upp tillsammans med åtgärder och ansvarsfördelning inom kommunen. Målen och aktiviteterna i handlingsplanen ska ses över årligen. De fem huvudmålen har brutits ned till 18 delmål för perioden 2022–2025. I arbetet med framtagandet av avfallsplanen har fokus varit att minska avfallet.

Nytt för denna avfallsplan är att Valdemarsviks kommun även utgått från ett större samarbete med grannkommunerna Söderköping, Åtvidaberg och nu även Kinda kommun. Det finns många fördelar med att samarbeta kring avfallsfrågorna ur ett regionalt, miljömässigt och ett ekonomiskt perspektiv då kommunerna har många likheter. Kommunerna har gemensam kundtjänst för VA och renhållning samt ett geografiskt gynnsamt läge, vilket främjar ett gott samarbete.

Åtgärderna under avfallsplanens delmål under respektive inriktning är även kopplande till vilket resursbehov som åtgärden innebär. Resursbehovet innebär både arbetsinsatser och

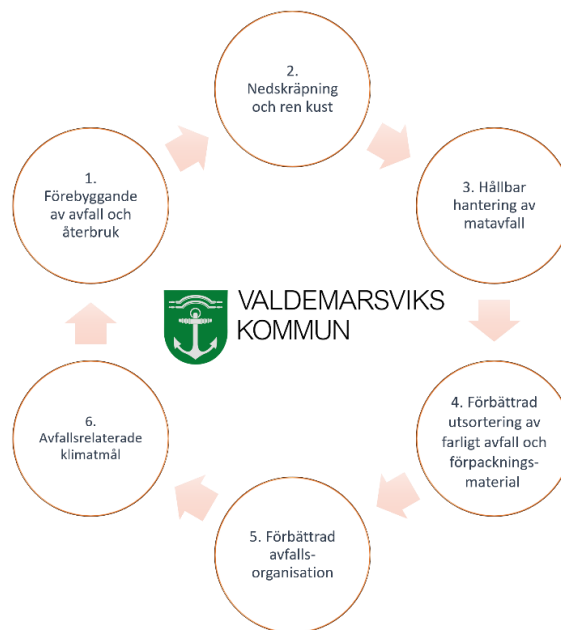

arbetsfördelning samt ekonomiska kostnader³. De kostnader som anges under resursbehov avser följande:

Litet <30 000 SEK (Kostnad per hushåll: Ca 15 kronor, kostnad per invånare: Ca 4 kronor)

Medel 30 000- 100 000 SEK (Kostnad per hushåll: Ca 15-45 kronor, kostnad per invånare: Ca 4-13 kronor)

Stor > 100 000 SEK > (Kostnad per hushåll: ca 45 kronor, kostnad per invånare: Ca 13 kronor)

Figur 1. I bilden presenteras de sex huvudinriktningarna för avfallshanteringen i Valdemarsviks kommun.

³ Kostnaden är en utslagsräkning *per år* och förhålls till de fyra åren 2022-2025 även om fördelning av kostnaden för den totala åtgärden kan ske under kortare, längre period eller för enstaka insatser.

Innehåll

Ordlista och definitioner	2
Förord	5
Sammanfattning avfallsplanen 2022 - 2025	6
Bilagor	8
1. Inledning	9
Genomförande 2018–2021	10
1.1 Syfte	11
1.2 Arbetsgång	11
1.3 Remiss	11
1.4 Disposition	12
2 Inriktning för avfallshantering	13
2.1 Gällande lagstiftning	13
2.2 FN:s globala mål	15
2.3 EU:s övergripande miljö- och avfallsmål	16
2.3.2 EU:s handlingsprogram	17
2.4 Nationella miljö- och avfallsmål	19
2.5 Återvinningsmål	21
2.6 Insamling av textil	22
2.7 Mikroplaster i våra hav	22
2.8 Regionala miljö- och avfallsmål	22
2.9 Regional Energi- och klimatstrategi	23
3.1 Utvecklingsplan Valdemarsvik	25
4. Lokala inriktningar och handlingsplaner	26
Inriktning 1 – Förebyggande av avfall och återbruk	27
Inriktning 2 - Minskad nedskräpning och ren kust	32
Inriktning 3 - Hållbar hantering av matavfall	35
Inriktning 4 - Förbättrad utsortering av farligt avfall och förpackningsmaterial	37
Inriktning 5 - Förbättrad avfallsorganisation	40
Inriktning 6 – Avfallsrelaterade klimatmål	42
5. Uppföljning	43
6. Miljöbedömning	43
7. Referenser	44

Bilagor

- Bilaga 1 Uppföljning av tidigare handlingsplan 2018 – 2021
- Bilaga 2 Nulägesbeskrivning
- Bilaga 3 Avfallsanläggningar inom kommunen
- Bilaga 4 Behovsbedömning inför miljöbedömning
- Bilaga 5 Målföljning relaterade planer och mål

1. Inledning

(Förslag på inledning till A2022.)

Avfallsplanen är kommunens styrdokument för avfallshanteringen med syftet att minska mängden avfall och dess farlighet genom konkreta inriktningar och aktiviteter. Miljöpåverkan sker både vid generering och hantering av avfall vilket beaktas vid upprättandet av avfallsplanen. Under 2020 har det skett en rad förändringar på avfallsområdet och det kommer således att fortsätta implementeras nya förändringar i lagstiftningen och det nationella målarbetet fram till 2025. Idag ligger fokus på EU:s avfallshierarki och på att förändra tidigare linjära avfallsflöden till mer cirkulära resursflöden.

I Valdemarsviks kommun genererades 612 kg/person år 2020 kommunalt avfall per person och år under år 2020. Motsvarande siffra för hela landet är cirka 465 kg kommunalt avfall per person och år (Avfall Sverige 2015). Vid jämförelse med grannkommunen Söderköping kan det konstateras att den totala mängden genererat hushållsavfall är lägre än för Valdemarsvik, nämligen 448 kg/per person¹. I Valdemarsviks kommun förekommer ett stort antal fritidshus, i förhållande till antalet boende i kommunen vilket kan vara en anledning till att avfallsmängderna per person är högre än riksgenomsnittet. Många turister besöker Valdemarsvik varje år, vilket också bidrar till mängden avfall som genereras i kommunen.

Att förebygga att avfall uppstår och minska avfallsmängderna är en av de primära åtgärderna för avfallsplanen. På samma vis gäller det att leva upp till de europeiska och nationella målsättningarna gällande matavfall, förpackningsmaterial med mera.

En uppföljning av de tidigare målen och handlingsplanen för 2018-2021 visar att de mål som uppfylldes gällde att utöka aktioner för minskad nedskräpning tillsammans med andra närliggande kommuner (kustkommuner), att minska andelen matavfall i den restavfallsfraktionen genom införandet av Gröna påsen och översyn av renhållningstaxan, där även arbetet med matsvinn i de kommunala skolorna påbörjats, bränslet i samtliga avfallsfordon är fossilfritt samt att utsorteringen av det farliga avfallet ökat.

Slutsatser och erfarenheter kan även dras av de mål som inte nåtts. Det har till exempel inte funnits en tydlig ansvarsfördelning och förankring av målåtgärderna. Vissa av målen har varit svåra att följa upp där det saknas ny statistik att jämföra med och plockanalyser planeras att genomföras under 2021 för flera av de mål som sattes i den förra avfallsplanen. Mätbarhet och efterlevnad av målen har setts över inför nästkommande period. En mer utförlig uppföljning av målen för den föregående avfallsplanen finns redovisade i Bilaga 1.

Avfallshanteringen i Valdemarsviks kommun består i dagsläget av fastighetsnära insamling av restavfall, optisk sortering av matavfall, inlämning vid återvinningsstationer och inlämning vid Valdemarsviks återvinningscentral. Förpackningar med producentansvar avlämnas vid återvinningsstationer som drivs av Förpacknings- och Tidningsinsamlingen (FTI) och returpapper samlas in på ansvar av kommunen⁴. En detaljerad redogörelse för den nuvarande avfallshanteringen samt avfallsstatistik för olika avfallslag redovisas i Bilaga 2. Avfallsanläggningar, återvinningsstationer och äldre avfallsupplag inom kommunen finns redovisade i Bilaga 3.

⁴ Returpapper samlas inom genom det system som kommunen tillhandahåller från och med 2022.

Den reviderade avfallsplanen har utformats utifrån en utvärdering av den tidigare avfallsplanen, den nuvarande avfallshanteringen, kommunens nya visioner samt utifrån en uppdaterad sammanställning av avfallsstatistik.

Till år 2025 vill Valdemarsvik kommun:

- Att genom tydliga informationsinsatser och i dialog med kommunala och externa aktörer:
 - minskat de genererade avfallsmängderna redan vid källan
 - ökat tillgängligheten och gjort det enkelt att slänga rätt
 - fortsatt minska mängden farligt avfall i den fraktionen för restavfall och
 - ökat andelen grovavfall/bygg och rivningsavfall till återvinning
 - Utöka samarbetet med närliggande kustkommuner för att förbygga nedskräpning och bidra till en ren kust och skärgård.
- Öka återbruket av möbler och textilier i de kommunala verksamheterna samtidigt som avfallsmängderna fortsatt minskar vid källan.
- Utvecklat klimatmål för att fortsatt minska utsläppen av växthusgaser.
- Arbeta för en effektivare avfallsorganisation genom att integrera avfallshanteringen i den övriga organisationen som fysisk planering av detaljplaner och inför bygglov.

Genom detta aktiva arbete med avfallsfrågorna är förhoppningen att de sex huvudmålen kan nås. Visionen inför 2030 är att de fyra kommunerna Valdemarsvik, Söderköping, Kinda och Åtvidaberg har ett än mer utökat samarbete kring avfallsfrågorna i regionen.

Genomförande 2018–2021

En uppföljning av de tidigare målen och handlingsplanen för 2018 – 2021 visar att 6 av 13 mål uppfylldes, dessa var:

- ✓ Att utöka aktionerna för minskad nedskräpning i kommunen.
- ✓ Genomföra kustnära insamling av plast i havet utförs vartannat år med start 2018.
- ✓ Att andelen matavfall i den restavfallsfraktionen kontinuerligt ska minska.
- ✓ Att till år 2021 införa insamling av matavfall inom hela kommunen.
- ✓ Att påbörja ett arbete med att minimera och förebygga att matavfall uppstår inom de kommunala verksamheterna.
- ✓ Att bränslet i samtliga avfallsfordon ska vara fossilfritt senast år 2021.

Ett antal mål från avfallsplanen 2018–2021 uppnåddes inte. Anledningen till att målen inte nåts beror framför allt på att kommunen under åren ändrat strategier, att resurserna inte har räckt till eller att ansvarsfördelningen inte varit tydligt nog. En fullständig uppföljning av de tidigare målen finns redovisad i Bilaga 1.

Införande av optisk sortering av matavfall/Gröna påsen skedde under 2019–2020 med syftet att minska andelen matavfall i restavfallsfraktionen.

En reglering av taxan ses över för att möta de förändringar som skett i avfallshanteringen. Arbetet har och kommer att fortsatt följas upp av plockanalyser på matavfall och farligt avfall. En detaljerad redogörelse för den nuvarande avfallshanteringen samt avfallsstatistik för olika avfallslag redovisas i Bilaga 2. Avfallsanläggningar, återvinningsstationer och äldre avfallsupplag inom kommunen finns redovisade i Bilaga 3.

Genom detta aktiva arbete med avfallsfrågorna är förhoppningen att de sex huvudinriktningarna kan nås. Visionen inför 2030 är att de fyra kommunerna Söderköping, Valdemarsvik, Åtvidaberg samt och Kinda har ett än mer utökat samarbete kring avfallsfrågorna i regionen.

1.1 Syfte

Enligt miljöbalken ska det i alla kommuner finnas en avfallsplan. En avfallsplan är ett styrdokument för hur avfallshanteringen inom kommunen ska gå till. De främsta syftena med revideringen av avfallsplanen är:

- Att den ska fungera som ett aktivt planeringsverktyg för kommunens avfallshantering.
- Att sätta upp inriktningar för avfallshanteringen fram till och med år 2025.

Att den ska vara anpassad till nuvarande lagstiftning.

Utöver detta ger avfallsplanen en samlad bild av nuvarande avfallshantering, den anger vilka inriktningar och åtgärder som krävs för att minska avfallet och öka återvinningen samt hur den bidrar till en hållbar utveckling och kommunicerar förändringsbehov. En stark koppling finns även till andra kommunala frågor i form av ekonomi, fysisk planering, miljötillsyn, energi och infrastruktur.

1.2 Arbetsgång

Avfallsplanen tar hänsyn till miljömålen på nationell, regional och lokal nivå och är utformad utifrån gällande lagstiftning, Naturvårdsverkets föreskrifter om innehållet i kommunala avfallsplaner (NFS 2006:6) och Avfall Sveriges handbok om kommunal avfallsplanering, rapport U2018:16.

Avfallsplanerna i Valdemarsvik, Söderköping och Kinda kommun har reviderats samtidigt för att främja det fortsatta goda samarbetsklimatet mellan de båda kommunerna. Syftet är även att kommunernas system ska likna varandra och dra nytta av den geografiska närheten.

Avfallsplanen har arbetats fram genom ett samarbete mellan Ensucon AB och Valdemarsviks kommun. Under 2021 har en förvaltningsövergripande workshop med tjänstemän på de olika förvaltningarna/enheterna i kommunen hållits med fokus på att följa upp samt revidera målen i avfallsplanen. Resultatet har kompletterats med efterföljande intervjuer med berörda aktörer hos kommunens verksamheter. Den nya avfallsplanen är främst en revidering av avfallsplanen 2018–2021, med uppdaterade mål och handlingsplaner och följer därmed samma struktur och inriktningar som tidigare.

1.3 Remiss

Kommunen ska göra förslaget till avfallsplan tillgängligt för berörda i kommunen (allmänheten, verksamheter och organisationer) och länsstyrelsen genom att den skickas ut till särskilt berörda, publiceras på kommunens hemsida samt i lokalpress. Detta har genomförts genom remiss och utställning av förslaget till avfallsplan under hösten 2021.

1.4 Disposition

Planen innehåller sex huvudinriktningar som i möjligaste mån följer avfallstrappan där fokus ligger på de tre första stegen – Avfallsminimera, återanvänd och återvinna.⁵Till huvudinriktningen finns delmål och åtgärder listade i en handlingsplan.

Antalet mål inom respektive inriktning varierar och åtgärderna eller aktiviteter i planen visar inom vilka områden det krävs åtgärder för att uppnå målen.

För att uppnå målen i planen krävs samverkan inom kommunens egen verksamhet men även med övriga aktörer. Inom varje inriktning, utöver ytterst ansvariga, har därför aktörer lyfts fram som anses vara viktiga för att bidra till inriktningens måluppfyllnad. Vissa målgrupper är särskilt involverade i delmålen och det krävs därför ett aktivt samarbete för att nå målet.

Avfallsplanen har även en koppling till lokala, nationella och globala planer och dess målarbeten. Under varje inriktning har relationen till strategiska planer eller program förtydligats genom att en redogörelse av dessa presenteras i Bilaga 5 - Måluppföljning relaterade planer och program.

Förslag till avfallsplan skickades på remiss till:

Centerpartiet	Förpacknings- och tidningsinsamlingen	Länsstyrelsen i Östergötland
Kristdemokraterna	Återvinningsindustrierna	Söderköpings kommun
Landsbygdspartiet oberoende	Centrumhuset i Valdemarsvik AB	El-kretsen
Moderata samlingspartiet	Valdemarsvik Etableringsaktiebolag	PreZero AB
Nybyggarna	Guldnyckeln fastigheter AB	Renall AB
Socialdemokratiska arbetarpartiet	Riksbyggens bostadsrättsförening	Hyresgästföreningen
Sverigedemokraterna	Fogelvik Fastigheter	Kommunstyrelsen
Vänsterpartiet	Fastighetsbolaget Solklockan	Åtvidabergs kommun
Socialdemokratiska arbetarpartiet	Miljökontoret i Valdemarsvik	
Kommunstyrelsen	Berg o Co Fastigheter AB	
Miljö- och byggnämnden	Västerviks kommun	

⁵ EU:s avfallshierarkin framgår av 15 kap. 10 § och 2 kap. 5 § miljöbalken.

2 Inriktning för avfallshantering

Målet med avfallshantering är att kontinuerligt klättra i avfallstrappan, optimera resursnyttjandet samt att eftersträva giftfria kretslopp. Valdemarsviks avfallsplan är anpassad efter gällande globala och nationella avfallsmål utifrån de lokala förutsättningar som finns. I detta kapitel redovisas i korta drag FN:s globala mål, de EU-övergripande målen, nationella etappmål, mål i den nationella avfallsplanen och regionala miljö- och avfallsmål.

För att säkerställa att den lokala avfallsplanen går i linje med övergripande strategiska mål, regionalt och lokalt målarbete har en analys gjorts av delmål och åtgärder i handlingsplanen. Avfallsplanens mål har utvärderats utifrån tre aspekter;

1. Om de har en direkt koppling till andra uppsatta mål.
2. Om de motsätter sig andra uppsatta mål samt.
3. Om de bidrar till måluppfyllelse av andra uppsatta mål.

Den nationella handlingsplanen för cirkulär ekonomi poängterar att mer plast och textilier måste samlas in för återvinning och återanvändning. Elektronik- textil- och plastavfall är de tre (3) av sex (6) huvudströmmar i avfallsområdet som det behöves ett aktivt arbete med.

De etappmål som är framtagna, utifrån de nationella miljömålen, har som mål att 65% av det kommunala avfallet ska förberedas för återanvändning och/eller återvinning.

Producentansvarsföreskrifterna poängterar att till 2023 ska 60% av bostadsfastigheter ha en borttransport av förpackningar från de vanligt förekommande avfallstyperna samt att ett insamlingsmål för varje fraktion finns. Avfall Sverige har tagit fram ett 25/25 mål⁶ där mängden mat- och restavfall ska minska med 25% från 2015 till 2025. I Östergötlands regionala energi- och klimatstrategi är ett insatsområde cirkulär ekonomi där uppströmsarbete, att minska samt att cirkulera avfall nämns. Det har tagits fram ett mål om att till år 2025 ska mat- och restavfallet vara högst 150 kg/person och år.

2.1. Gällande lagstiftning

Avfallsplanering styrs och regleras av en omfattande lagstiftning i form av EU:s avfallsdirektiv, miljöbalken, avfallsförordningen samt Naturvårdsverkets föreskrifter om innehållet i en kommunal avfallsplan (Naturvårdsverket, 2021a). EU:s avfallsdirektiv (2008/98/EG) innehåller krav om att avfallsplaner och avfallsförebyggande program ska upprättas av medlemsstaterna och deras behöriga myndigheter. Detta ligger till grund för den nationella avfallsplanen.

Ansvar för att upprätta en kommunal renhållningsordning, bestående av en avfallsplan och avfallsföreskrifter, anges i 15 kap 41 § miljöbalken (1998:808). Krav finns även för hur processen kring upprättandet av en kommunal renhållningsordning ska ske, genom samråd och utställning och där sedan beslut ska fattas av kommunfullmäktige. I avfallsförordningen (2020:614) anges Naturvårdsverkets rätt att meddela föreskrifter om vad kommunala avfallsplaner ska innehålla och länsstyrelsens roll i avfallsplaneringen. Naturvårdsverket har upprättat föreskrifter om innehållet i en kommunal avfallsplan och länsstyrelsens sammanställning (NFS 2006:6).

⁶ Avfall Sverige har tagit fram ett 25/25 mål där mängd mat- och restavfall ska minska med 25% från 2015 till 2025.

Den nationella avfallsplanen sätter riktningen

Avfallsförordningen (2020:614) kompletterar miljöbalkens regler om avfall och producentansvar med mer detaljerade bestämmelser. Avfallsförordningen från 2011 ersattes av en uppdaterad förordning år 2020, vilken innehåller uppdateringar baserade på EU:s avfallspaket. Ändringarna innebär att fler uppgifter ska redovisas i avfallsplanerna, jämfört med tidigare avfallsplaner. Nedan listas de främsta förändringarna i förordningen som berör kommunens målarbete (Naturvårdsverket, 2020):

- Flera återvinningsmål höjs
- Ökat avfallsförebyggande arbete i kommunerna
- Nya krav på separat insamling av farligt avfall, textil och biologiskt avfall
- Flera nya krav på bygg- och rivningsavfall
- Begreppet ”kommunalt avfall” införs⁷
- Ett nytt avfallsregister införs

Den nya avfallsförordningen (Avfallsförordning, 2020:614) innebär nya regler för kommuner

En ny avfallsförordning trädde i kraft 2020-06-25 som lägger allt större fokus på avfallsförbyggande arbete med bland annat nya regler för kommuner. Främsta ändringar som rör kommunalt avfall och kommunalt ansvar är att kommunerna har som uppgift att informera hushållen om avfallsförebyggande åtgärder för att minska uppkomsten av avfall. Kommunerna ska även vid behov informera Naturvårdsverket om avfallsförebyggande åtgärder och åtgärder för att förebygga och begränsa nedskräpning.

Ändringarna innebär även att fler uppgifter ska redovisas i avfallsplanerna dels att göra en bedömning av vilka investeringar och andra ekonomiska resurser som behövs för, dels nya insamlingssystem och anläggningar för att hantera avfall), dels nedläggning eller förändring av befintliga insamlingssystem och anläggningar för att hantera avfall. Kommunerna ska även bedöma behovet av ändringar i insamlingssystem och anläggningar för att hantera framtida förändrade avfallsflöden och bättre koppla ihop fysisk planering med avfallsplanering.(NFS 2020:6)

⁷ Kommunalt avfall är avfall från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll. Begreppet ersätter den tidigare termen hushållsavfall.

2.2. FN:s globala mål

Globala målen och Agenda 2030 är den mest ambitiösa överenskommelsen för hållbar utveckling som världens ledare någonsin antagit. I begreppet hållbar utveckling integreras de tre dimensionerna av hållbarhet: social, ekonomisk och miljömässig. Av de 17 globala mål som satts upp är det framför allt mål 12 Hållbar konsumtion och produktion som relaterar till avfallsområdet, men även Mål 11 Hållbara städer och samhällen. För att uppnå målet krävs att vi människor minskar vårt ekologiska fotavtryck genom att ändra våra konsumtions- och produktionsmönster.

Figur 2. Illustration över de 17 globala målen för hållbar utveckling ((Bildkälla: De globala målen, www.globalamalen.se, 2021)

Nedan listas de delmål till Mål 11 och 12 som är relevanta för kommunens målarbete:

Mål 11 Hållbara städer och samhällen har även ett relevant delmål för avfallshanteringen:

11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.

Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion:

12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.

12.3 Till 2030, halvera det globala matsvinnet per person i butik- och konsumentledet, och minska matsvinnet längs hela livsmedelskedjan, även förlusterna efter skörd.

12.4 Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.

12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.

12.7 Främja hållbara offentliga upphandlingsmetoder, i enlighet med nationell politik och nationella prioriteringar.

12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstil i harmoni med naturen.

(Globala Målen, 2021)

2.3. EU:s övergripande miljö- och avfallsmål

2.3.1. EU:s avfallshierarki

EU:s ramdirektiv om avfall är implementerat i svensk lagstiftning. För att nå EU:s miljömål har bland annat EU:s avfallshierarki, också kallad avfallstrappan, utformats. EU:s avfallshierarki anger den prioriteringsordning för hur olika strategier att behandla avfall bör användas och regleras i ramdirektivet om avfall (2008/98/EG).

Figur 3. Skiss över EU:s avfallstrappa. (Bild lånad från Räkna till 10, "Känner du till avfallstrappan?" 2020).

Avfallstrappan består av fem steg där förebyggande och minimering av avfall har högst prioritet. Därefter ska avfall i så hög grad som möjligt återanvändas. Nästa steg är materialåtervinning, då återvinning av råvaror besparar stora resurser genom att exempelvis förpackningsavfall används till nya förpackningar. Det fjärde steget är energiåtervinning där förbränning av exempelvis restavfall omvandlas till värme och el. Det sista steget är deponering vilket mer eller mindre är en slutlig förvaring av avfall (Naturvårdsverket, 2020b).

2.3.2. EU:s handlingsprogram

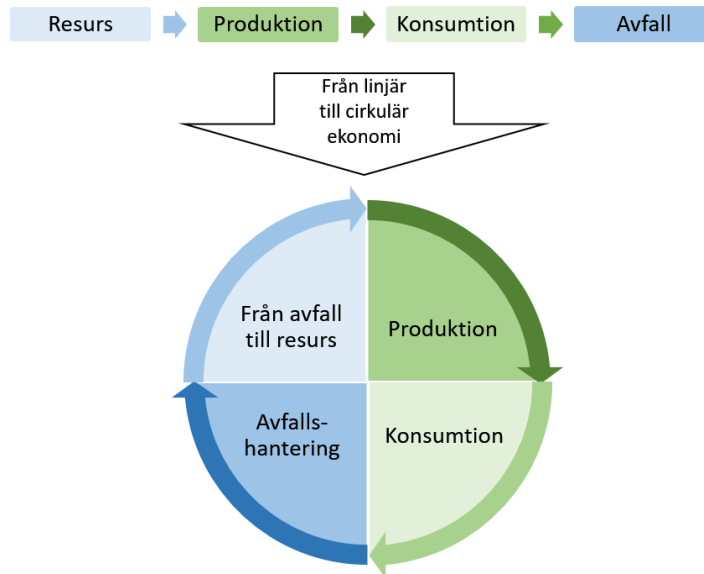
Den 31 december 2020 löpte det sjunde handlingsprogrammet (Europeiska Kommissionen, 2020) ut. I detta konstaterades att de tidigare programmen gjort nytta för miljön men att det är viktigt att fortsätta arbetet med klimatförändringar, natur och biologisk mångfald, miljö och hälsa samt livskvalitet, naturresurser och avfall. EU:s medlemsstater och Europaparlamentet förhandlar fram ett 8:e miljöhandlingsprogram med målet att det ska antas under 2021. Det övergripande målet med det nya programmet är att övergången mot en resurseffektiv, ren och cirkulär ekonomi ska påskyndas på ett rättvist och inkluderande sätt (Faktapromemoria 2020/21, Regeringskansliet).

Förslaget till det åttonde miljöhandlingsprogrammet innefattar sex delmål som EU ska uppnå till 2030:

1. Oåterkalleligt och gradvis minska växthusgasutsläppen och förbättrade upptag genom naturliga och andra sänkor i unionen för att uppnå 2030 års mål för minskning av växthusgasutsläppen och uppnå klimatneutralitet senast 2050.
2. Göra fortsatta framsteg när det gäller att förbättra anpassningsförmågan, stärka motståndskraften och minska sårbarheten gentemot klimatförändringar.
3. **Göra framsteg mot en regenerativ tillväxtmodell som ger mer tillbaka till planeten än den tar, frikopplar ekonomisk tillväxt från resursanvändning och miljöförstöring och påskyndar övergången till en cirkulär ekonomi.**
4. **Eftersträva en nollutsläppsvision för en giftfri miljö, inbegripet för luft, vatten och mark, och skydda medborgarnas hälsa och välbefinnande mot miljörelaterade risker och konsekvenser.**
5. **Skydda, bevara och återställa den biologiska mångfalden och stärka naturkapitalet, särskilt luft, vatten, mark, och skog, sötvatten, våtmark och marina ekosystem.**
6. **Främja den miljömässiga hållbarheten och minska miljö- och klimatpåfrestningar i samband med produktion och konsumtion, särskilt på områdena energi, industriell utveckling, byggnader och infrastruktur, rörlighet och livsmedelssystem.**

2.3.3. Det nya avfallspaketet

År 2018 kom EU-kommissionen ut med revideringar i avfallslagstiftningen, genom det så kallade avfallspaketet. Målet är minskade avfallsmängder, ökad återanvändning av produkter, ökad återvinning samt en förbättrad avfallshantering. Samtliga ändringar i avfallspaketet ska genomföras senast år 2025. Flera av regeländringarna började att gälla den 5 juli 2020 medan vissa bestämmelser, såsom separat insamling av biologiskt avfall och textilavfall, börjar gälla senare. Revideringen av EU:s avfallslagstiftning har varit en viktig del i EU:s arbete mot en mer cirkulär ekonomi (Naturvårdsverket, 2020).

Figur 4. Illustration över EU:s nya avfallsdirektiv med fokus på förebyggande av avfall och cirkulär ekonomi (Naturvårdsverket, 2020)

Avfallspaketet trädde i kraft i juli 2018 och sex direktiv berörs:

1. Avfallsdirektivet (2008/98/EG).
2. Direktiv om förpackningar och förpackningsavfall (94/62/EG).
3. Direktiv om deponering av avfall (1999/31/EG).
4. Direktiv om uttjänta fordon (2000/53/EG).
5. Direktiv om batterier och ackumulatorer och förbrukade batterier och ackulatorer (2006/66/EG).
6. Direktiv om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska och elektroniska produkter (2012/19/EU).

Avfallspaketet fokuserar på att förebygga avfall. Med viktiga mål för minskat matsvinn i EU och stopp för marint avfall bidrar lagstiftningen till FN:s mål för hållbar utveckling. EU har utsett textil till ett fokusområde och senast 2025 ska alla medlemsländer börja samla in avlagda textilier som en separat fraktion (Naturvårdsverket, 2020).

I EU:s reviderade avfallsdirektiv ligger stort fokus på ökad materialåtervinning och minskad deponering. År 2025 ska minst 55 viktprocent av det kommunala avfallet i EU återvinnas till nya material. Målsättningen ökar till 60 viktprocent år 2030 och till 65 viktprocent år 2035. Det som ska mätas är faktisk materialåtervinning, vilket betyder att det som materialåtervinns ska mätas och inte det material som samlas in till återvinning (Naturvårdsverket, 2020).

2.4. Nationella miljö- och avfallsmål

2.4.1. Nationell avfallsplan

Enligt EU:s avfallsdirektiv ska alla medlemsländer ha nationella avfallsplaner och avfallsförebyggande program. Sveriges gällande nationella avfallsplan och det avfallsförebyggande programmet, Att göra mer med mindre - Sveriges avfallsplan och avfallsförebyggande program 2018–2023, beskriver Sveriges arbete med att förebygga avfall och nå en mer resurseffektiv och giftfri avfallshantering, i enlighet med avfallshierarkin (Naturvårdsverket, 2021a). I planen beskrivs hur Sveriges arbete bör utföras för att:

- Minska mängden avfall
- Minska mängden skadliga ämnen i material och produkter
- Minska avfallsets negativa effekter på människors hälsa och miljö
- Främja en praktisk tillämpning av avfallshierarkin
- Utnyttja resurserna i avfallet
- Bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och ökade avfallsmängder

3.4.2. Nationella miljömål

Sverige har satt upp ett generationsmål, 16 miljö kvalitetsmål och flertalet etappmål för att driva det nationella miljöarbetet kopplat till de globala hållbarhetsmålen. Flertalet mål har målar 2020, men gäller fortsatt (Naturvårdsverket, 2020). Målen ska fungera vägledande för allas miljöarbete, såväl regeringens som myndigheters och övriga aktörers (Naturvårdsverket, 2021). Nedan presenteras det övergripande generationsmålet.

Figur 5. Illustration över de 16 nationella miljö kvalitetsmålen (<https://www.sverigemiljomal.se/miljomalen/>, 2021)

Generationsmålet

Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

Miljöpåverkan från avfallshanteringen och avfallsförebyggande berör främst målen *God bebyggd miljö* och *Giftfri miljö*, men även direkt eller indirekt flera av de övriga miljömålen, exempelvis *Begränsad klimatpåverkan* (Sveriges miljömål, 2021). Nedan presenteras berörda mål och relevanta preciseringar.

God bebyggd miljö - Hållbar avfallshantering

Avfallshanteringen är effektiv för samhället, enkel att använda för konsumenterna och avfallet förebyggs samtidigt som resurserna i det avfall som uppstår tas till vara i så hög grad som möjligt samt att avfallens påverkan på och risker för hälsa och miljö minimeras.

God bebyggd miljö - Infrastruktur

Infrastruktur för energisystem, transporter, avfallshantering och vatten- och avloppsförsörjning är integrerade i stadsplaneringen och i övrig fysisk planering samt att lokalisering och utformning av infrastrukturen är anpassad till människors behov, för att minska resurs och energianvändning samt klimatpåverkan, samtidigt som hänsyn är tagen till natur- och kulturmiljö, estetik, hälsa och säkerhet.

Giftfri miljö – Förenade områden

Förenade områden är åtgärdade i så stor utsträckning att de inte utgör något hot mot människors hälsa eller miljön.

Begränsad klimatpåverkan - Temperatur

Den globala medeltemperaturökningen begränsas till långt under 2 grader Celsius över förindustriell nivå och ansträngningar görs för att hålla ökningen under 1,5 grader Celsius över förindustriell nivå. Sverige ska verka internationellt för att det globala arbetet inriktas mot detta mål.

Som ett komplement till miljö kvalitetsmålen har etappmål tagits fram. Etappmålen identifierar en önskad samhällsomställning och tydliggör var insatser bör sättas in. Etappmål finns för miljö kvalitetsmålet Begränsad klimatpåverkan samt inom områdena avfall, biologisk mångfald, farliga ämnen, hållbar stadsutveckling och luftföroreningar (Naturvårdsverket, 2021). De etappmål som främst berör avfallsarbetet presenteras nedan.

Etappmål för cirkulär ekonomi: Återanvändning av förpackningar

Av de förpackningar som släpps ut på marknaden i Sverige för första gången ska andelen som är återanvändbara öka med minst 20 procent från år 2022 till år 2026 och med minst 30 procent från år 2022 till år 2030.

Etappmål för avfall: Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning

Senast 2025 ska förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ha ökat till minst 55 viktprocent, 2030 till minst 60 viktprocent och 2035 ha ökat till minst 65 viktprocent.

Etappmål för avfall: Ökad resurshushållning i byggsektorn

Insatser ska vidtas så att förberedandet för återanvändning, materialåtervinning och annat materialutnyttjande av icke-farligt byggnads- och rivningsavfall är minst 70 viktprocent senast 2020. Samma mål återfinns som mål i EU:s avfallsdirektiv.

Etappmål för avfall: Ökad utsortering och biologisk behandling av matavfall

Senast år 2023 ska minst 75 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger sorteras ut och behandlas biologiskt så att växtnäring och biogas tas tillvara.

Etappmål för minskat matsvinn: Matsvinnet ska minska mätt i mängd livsmedelsavfall

Matsvinnet ska minska så att det sammantagna livsmedelsavfallet minskar med minst 20 viktprocent per capita från år 2020 till år 2025.

2.5 Återvinningsmål

I samband med det nya avfallspaketet har flera ambitiösa återvinningsmål för både kommunalt avfall och förpackningar satts. Återvinningsmål för förpackningsmaterial presenteras i Tabell 1. Dessutom har skärpta regler för att beräkna återvinningsgraden skapats för att förenkla arbetet med uppföljning och omställning till cirkulär ekonomi (Naturvårdsverket, 2020).

Tabell 1. Återvinningsmål⁸ för förpackningar. Återvinningsgraden är angiven i viktprocent.

Förpackningsmaterial	Till 2025	Till 2030
Alla förpackningar	65 %	70 %
Plast	50 %	55 %
Trä	25 %	30 %
Metall (järnhaltig)	70 %	80 %
Aluminium	50 %	60 %
Glas	70 %	75 %
Papper och papp	75 %	85 %

⁸ Räknat på materialåtervinningsgrad för det totala förpackningsavfallet.

2.6 Insamling av textil

En särskild utredning på uppdrag av regeringen, gällande producentansvar för textil, presenterades i december 2020. Förslaget innebär att producenterna ska ha ett ekonomiskt och organisatoriskt ansvar för insamling och återvinning av textilier (Naturvårdsverket, 2020) med syfte att åstadkomma miljönytta genom ökad insamling av textil för återanvändning och av textilavfall för återvinning, i första hand för förberedelse för återanvändning och materialåtervinning (Regeringskansliet, 2020). Författningarna ska träda i kraft den 1 januari 2022. Ansvaret för insamlingen av textilavfall ska föras över till de tillståndsgivna insamlingssystemen först den 1 januari 2024.

2.7 Mikroplaster i våra hav

Mikroplast är små plastbitar av olika plastmaterial som antingen tillverkas för att användas i olika produkter eller uppkommer vid slitage eller nedbrytning av plast. Mikroplast kan ha effekter på miljö och hälsa och det är därför av intresse att lokalisera dess uppkomst och spridning. Nedan presenteras de källor som står för de största utsläppen av mikroplast i Sverige (Naturvårdsverket, 2021).

- Industriell produktion och hantering av primärplast
- Slitage av däck från vägar
- Konstgräs
- Anläggningar för idrott och lek med underlag som innehåller plast eller gummi
- Textiltvätt
- Båtbottenfärg
- Nedskräpning

Under 2019 redovisade Naturvårdsverket ett regeringsuppdrag om mikroplast i enlighet med EU:s plaststrategi och trycker på att kunskapsluckorna är stora och att det krävs ett fortsatt arbete för att minska spridningen av mikroplast (Naturvårdsverket, 2021).

2.8 Regionala miljö- och avfallsmål

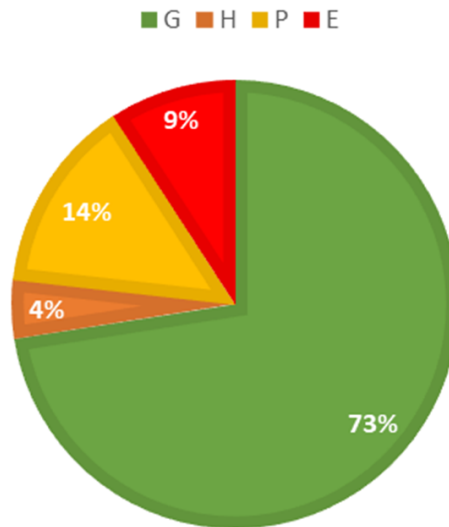
Vid framtagandet av den reviderade avfallsplanen har hänsyn till det regionala miljömålsarbetet samt uppföljningsarbetet tagits.

Länsstyrelsen i Östergötland har bland annat ansvar för att samordna det regionala arbetet för att uppnå de 16 svenska nationella miljö kvalitetsmålen. Avfallsplanen har främst påverkan på målet *God bebyggd miljö* men kopplingar finns även till *Begränsad klimatpåverkan*, *Levande sjöar och vattendrag* samt *Giftfri miljö* på grund av de emissioner som avfallsanläggningar bidrar med till luft, vatten och mark.

Det finns ett regionalt åtgärdsprogram framtaget för att nå miljömålen, *50 åtgärder för miljömålen i Östergötland*, vilket gällde fram till och med år 2020. På samma vis finns ett åtgärdsprogram för Södra Östersjön som gällde mellan 2015 – 2020.

År 2019 gjordes en uppföljning gällande hur långt Östergötland kommit i åtgärdsarbetet för de regionala miljömålen. Resultatet visade att regionen redan hade klarat av 73 % av samtliga åtaganden, samt att 14 % var påbörjade. Endast 9 % av åtgärderna var ännu inte påbörjade och 4 % var utförda till hälften (se Figur 6).

SAMLAD BEDÖMNING 2018

Figur 6. Samlad bedömning över hur långt Östergötland kommit i de regionala målen. G innebär genomförda mål, P innebär påbörjade, H innebär utförda till hälften och E innebär ej påbörjade/ej genomförda.

De olika målen delades upp i fyra kategorier; Kust & vatten, Växter & djur, Skog & odling, samt Människan i miljön. Det målområde som hade mest framgång sedan åtgärdsprogrammet tog kraft 2015 var Människan i miljö, med hela 81 % genomförda åtaganden.

2.9 Regional Energi- och klimatstrategi

Länsstyrelsen har tillsammans med Region Östergötland antagit en gemensam energi- och klimatstrategi för Östergötland, i nära samverkan med runt nittio (90) av länets aktörer som ska ge vägledning för det fortsatta energi- och klimatarbetet i länet och fungera som ett stöd till kommuner, näringsliv och andra organisationer. Strategin innehåller ett övergripande och fyra underliggande mål samt sex prioriterade insatsområden. De är framtagna för att vi lättare ska kunna strukturera och optimera det arbete som nu behöver ske i länet. Under 2020 och våren 2021 kommer Länsstyrelsen och Region Östergötland ta fram handlingsplaner som innehåller konkreta åtgärder för varje insatsområde vilket kommer att inverka på kommunerna insatser i frågorna där flera insatsområden är relevanta för den kommunala avfallsplaneringen.

Insatsområdena är:

- Förnybar och robust energiproduktion
- Energi- och klimateffektivt näringsliv
- Energi- och klimateffektiva bostäder och lokaler
- Hållbara och effektiva transporter
- Cirkulär ekonomi och konsumtion Hållbart jord- och skogsbruk

3. Genomförande

Nedan beskrivs de styrmedel och arbetssätt som används för att nå avfallsplanens mål.

Lokala avfallsföreskrifter

Enligt Miljöbalken ska det för varje kommun finnas en renhållningsordning som består av en avfallsplan och lokala föreskrifter för hantering av avfall. Renhållningsföreskrifterna är ett av de viktigaste styrmedlen för den kommunala avfallshanteringen och de innehåller de lokala bestämmelserna för hanteringen av avfall som kommunen ansvarar för. I föreskrifterna beskrivs bland annat vilka skyldigheter fastighetsinnehavare och verksamhetsutövare har för det avfall de genererar. Där beskrivs även hur avfall ska sorteras och lämnas. Avfallsföreskrifterna är ett komplement till gällande lagstiftning på området och det dokument som ligger till grund för hur frågor hanteras i det dagliga arbetet och vid tvister.

Renhållningsstaxan

Ett viktigt ekonomiskt styrmedel på lokal nivå är avgifterna i renhållningstaxan (även kallad avfallstaxan.) I avfallstaxan finns avgifter för hämtning och behandling av kommunalt avfall. Liksom för renhållningsordningen fattar respektive kommuns fullmäktige beslut om att anta taxan. Likställighetsprincipen är en viktig grund för taxan där alla kommuninvånare ska behandlas på samma sätt. Taxan ska vara konstruerad enligt självkostnadsprincipen, vilket innebär att de avgifter som totalt sett tas ut för hantering av kommunalt avfall inte får vara större än de totala kostnaderna. Renhållningstaxan kan utformas på ett sådant sätt att den hjälper till att nå målen i avfallsplanen och att en miljöanpassad avfallshantering främjas. Enligt miljöbalken får avfallstaxan miljöstyras⁹.

Kommunikation och information

Väl fungerande kommunikation och information omfattar både att invånare och verksamhetsutövare enkelt ska kunna få svar på sina frågor och att den information de behöver för att kunna hantera sitt avfall på rätt sätt når ut till dem och att de förstår den. Det sker en mängd kommunikationsinsatser och informationskampanjer för att påverka invånare och verksamhetsutövare att hantera sitt avfall på ett miljöriktigt sätt och låta avfallshanteringen klättra i avfallstrappan. Informationsinsatser kommer få ökad betydelse framöver.

Tillsyn

De kommunala tillsynsmyndigheterna utövar tillsyn över företag och andra verksamheter. Tillsynsmyndigheterna kan framför allt ge råd. Vid behov kan de även förelägga verksamhetsutövare att förbättra sin avfallshantering.

Upphandling

Offentlig upphandling och offentliga inköp är viktiga styrmedel där kommunerna har stora möjligheter att påverka. Genom att ställa ökade hållbarhets- och miljökrav vid upphandlingar och skapa rutiner för avfallsförebyggande arbete i samband med inköp och upphandling kan kommunerna aktivt förebygga avfall och bidra till hållbar utveckling.

Översiktsplanering och fysisk planering

Genom att avfallsfrågor lyfts tidigt i den kommunala planprocessen säkerställs att avfallsfrågor beaktas under planering av nya områden och vid ny- och ombyggnad. Det är

⁹ Miljöstyrande taxa innebär att taxan är konstruerad på ett sätt som uppmuntrar kunden att göra mer miljöriktiga val, att kunden ska kunna välja mellan olika tjänster i taxan och att kunden upplever taxan som styrande / Avfall Sverige 2020

viktigt att representanter med avfallskompetens följer projekten under hela planeringsprocessen och att bygglov granskas utifrån ett avfallsperspektiv.

Avfallshanteringen är en del av den centrala fysiska planeringen och resursplaneringen i kommunen och bör ingå i den övergripande planprocessen t.ex. när kommunen tar fram en ny översiktsplan.

3.1 Utvecklingsplan Valdemarsvik

Valdemarsviks kommun har tagit fram en utvecklingsplan för hela kommunen, där det ingår inriktningsmål och resultatmål och utgångspunkten är den av fullmäktige antagna visionen. Varje inriktningsmål knyter förutom visionen också an till de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Visionen är långsiktig, inriktningsmålen är på mellanlång sikt och resultatmålen ska uppnås under budgetperioden. Resultatmålen är de konkreta effekter som ska mätas av den kommunala organisationens arbete avseende vatten- och avlopp, gator och vägar, avfall, parker och bredband.

Inriktningsmål som är särskilt relevanta för avfallsplanen är:

... den resurseffektiva kommunen:

- Kommunens resurser ska användas effektivt och där de gör störst nytta.
- Invånarnas skattemedel ska vårdas med stor försiktighet.
- God ekonomisk hushållning ska upprätthållas. För att bygga kommunen starkare för framtiden så krävs att kommunens verksamheter har en kostnadsutveckling under kontroll och att kommunen kan finansiera så stor andel av kommunens investeringar som möjligt med egna medel.

... den klimatsmarta och miljöklaka kommunen:

- Klimatförändringarna är ett verkligt hot. Utsläppen av växthusgaser fortsätter att stiga och som följd riskerar vi att nå en genomsnittlig global uppvärmning som överstiger två grader, vilket skulle få allvarliga konsekvenser för ekosystem, havsförsurning, mänsklig säkerhet, matproduktion, vattentillgång, hälsa och ökad risk för naturkatastrofer. Varje kommun och organisation måste bidra med det som är möjligt för att vända utvecklingen.

Det innebär att Valdemarsviks kommun, både som organisation och som samhällsaktör bidrar till minskat koldioxidutsläpp genom att ge förutsättningar för medarbetare och medborgare att göra kloka val. Fokus för kommunen är infrastrukturella åtgärder (digitala och fysiska), transporter, energianvändning, inköp av livsmedel och andra produkter samt hanteringen av kommunens avfall.

4. Lokala inriktningar och handlingsplaner

Figur 7. Bildkälla: Valdemarsvik, 2021.

I detta kapitel presenteras huvudmålen för 2022 – 2025. Under varje huvudmål finns en handlingsplan i form av ett antal detaljerade delmål förklarade och kopplade till de åtgärder som behöver göras och ansvarsfördelningen för dessa. Även uppföljningen och nyckeltal har definierats för varje mål. Huvudmålen är utvalda utifrån de kriterier man har på utvecklandet av avfallshanteringen inom kommunen och grannkommunen Söderköping¹⁰.

Inriktningar:

- Förebyggande av avfall och återbruk
- Nedskräpning och ren kust
- Hållbar hantering av matavfall
- Förbättrad utsortering av farligt avfall och förpackningsmaterial
- Förbättrad avfallsorganisation
- Avfallsrelaterade klimatmål

¹⁰ Åtgärderna är även kopplade till vilket resursbehov som åtgärden innebär. Resursbehovet innebär både arbetsinsatser och arbetsfördelning samt ekonomiska kostnader.

Inriktning 1 – Förebyggande av avfall och återbruk

Alla privatpersoner och verksamheter som ger upphov till avfall är skyldiga att sortera ut och lämna sitt avfall i de olika insamlingssystem som finns. Då var och en producerar ca ett halvt ton avfall varje år är det även viktigt att minska mängden avfall. Att avfallet hamnar på rätt plats och omhändertas på ett miljöriktigt sätt är också en viktig aspekt.

I det nationella arbetet för att minska avfallet lyfts kommunernas egna verksamheter upp som särskilt viktiga. Kommunen har även fått ett ökat krav gällande att informera om det avfallsförbyggande arbetet. Utifrån dessa aspekter har delmål satts upp för att avfallsmängderna per person ska minska i kommunen.

Informationsinsatser av olika slag är ett viktigt verktyg för att uppmuntra till minskad konsumtion och återbruk. Ett sätt kommunen valt för att uppmuntra invånare till att välja återbruk är att införa årliga evenemang vid ÅVC:n på temat återbruk och avfallsminimering som anordnas i samarbete med en eller flera hjälporganisationer. Evenemanget har även som syfte att informera invånarna om miljönyttan med att återbruka. Det är viktigt att information går ut i många kommunikationskanaler till exempel kommande evenemang och kan informeras via postutskick, fakturautskick, hemsida, sociala medier och annonsering i tidningen. 2020 var ett undantagsår då detta evenemang inte genomförts. En problematik är även att få ut information för detta, eftersom resurserna varit begränsade.

Då Valdemarsvik är en skärgård- och därmed turistkommun, ökar antalet människor i rörelse som genererar avfall kraftigt under sommarmånader och storhelger i kommunen. Riktade insatser till turister och friluftslivet bör därför prioriteras.

I förskriften från Naturvårdsverket lyfts kommunernas egna verksamheter upp som särskilt viktiga. Kommunen ska vara en föregångare i det avfallsförbyggande arbetet och målarbetet behöver därför även innefatta dessa.

Aktörer - Förebyggande av avfall och återbruk

Den enhet som kan involveras i arbetet med att uppfylla huvudmålet och de tre delmålen är enheten Barn och Utbildning samt föreningslivet. För finansiering kan bland annat Naturvårdsverkets initiativ Klimatlivet användas.

Även en ökat samarbete med klädinsamlare vid ÅVC:n kan vara viktigt. Informationsarbete kräver ett tydligt ramverk för kommunikation, speciellt i samband med evenemang, då kan kommunikationsavdelningen på kommunen vara ett stöd.

1.1 Avfallsmängderna⁴ per person ska minska till 2025 i enlighet med det nationella målet om avfallsförebyggande enligt EU:s avfallshierarki.

Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
<i>Avfallsmängderna mäts i kg/person och år.</i>		
Förbättra information om avfallsminimering till hushållen genom hemsidan och via specifika utskick	Mäts som ja eller nej	Kommunstyrelsen (KS)
Anordna årliga evenemang med tema avfallsminimering på ÅVC:n. (kan utföras i samarbete med andra aktörer t.ex. olika hjälporganisationer.)	Följ upp årligen som utfört eller ej	KS
Gör riktade informationsinsatser med stöd av sociala medier för att skapa engagemang i kommunen för avfallsfrågor. (Detta implementeras i kommunens befintliga årshjul för kommunikation.)	Mäts som ja eller nej	KS
Gör riktade insatser till turister/säsongsboende under semester/sommarsäsongen i samverkan med andra skärgårdskommuner.	Mäts som ja eller nej	KS
Se över möjligheten att söka medel till exempel aktuella EU-projekt i samverkan med grannkommuner.	Mäts som ja eller nej	KS

1.2 Andelen mat- och restavfall ska minska med 25% motsvarande det nationella målet för mat- och restavfall i enlighet med det nationella 25/25 målet.¹¹

Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
<i>Avfallsmängderna mäts i kg/person och år med hjälp av plockanalyser.</i>		
Åtgärder som leder till målet finns under respektive delmål så som åtgärder för att minska matsvinnet och att minska onödig användning av produkter. En utökad utsortering av såväl matavfall som förpackningar som ändå uppstår kommer också att behövas.	Avfallsmängderna mäts i kg/person och år med hjälp av plockanalyser.	KS m.fl.

1.3 Avfallsmängderna i kommunernas egna verksamheter ska minska och återvinningsgraden öka.

Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
Inventera var i kommunens verksamheter det genereras mest avfall, för att kunna sätta upp nya konkreta mål.	Resultatet av inventeringen följs upp och används som mätetal.	KS
Se över verksamheternas möjligheter till återbruk av möbler.	Mäts som ja eller nej	KS
Riktade informationsinsatser för kommunens egna verksamheter.	Mäts som ja eller nej	KS
Förbättra/förenkla möjligheterna att sortera i kommunernas verksamheter. Görs i dialog med fastighetsansvariga.	Mäts som ja eller nej	KS

¹¹ Avfall Sverige har tagit fram ett gemensamt 25/25 mål där mängd mat- och restavfall ska minska med 25% från 2015 till 2025.

1.4 Senast 2025 ställs tydliga krav vid upphandling av varor och tjänster i samtliga kommunala verksamheter i syfte att förebygga avfallets mängd och farlighet.

Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
Utred kravnivåer för hållbar upphandling ska sättas där ambitionen är att minst baskravet ska följas. Här behöver upphandlingsansvariga involveras. <i>Titta på hur andra kommuner arbetar med detta t.ex. Söderköping</i>	Mäts som ja eller nej	KS
Driva frågorna tillsammans med andra upphandlande myndigheter och därmed öka möjligheterna att påverka leverantörer ¹² .	Mäts som ja eller nej	KS
Ställa och säkerställa miljökrav anpassade efter specifik upphandling.	Följs upp vid varje upphandling	KS
Upphandlingsplanen ska innehålla formulerade hållbarhetskriterier för att minska inköp av nya produkter (Till exempel implementera riktlinjer för att reparera i stället för att köpa nytt).	Mäts som ja eller nej	KS

¹² Ett exempel där upphandlingsenheten samarbetat med utomstående aktörer är SKR:s upphandling av möbler där extra höga miljökrav ställts.

1.5 Andelen textilier i den restavfallsfraktionen ska minska till år 2025 ⁵.

Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
<i>Avfallsmängderna mäts i kg/person och år med hjälp av plockanalyser.</i>		
Se över fler samarbeten med aktörer som kan samla in textilier på ÅVC.	Mäts som ja eller nej	KS
Se över fraktioner för textilier på ÅVC:n.	Följs upp årligen	KS
Riktade informationsinsatser till hushållen.	Följs upp årligen som ja eller nej	KS

1.6 Återvinningsgraden för byggmaterial ska öka.

Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
Utred möjligheterna för fler fraktioner för bygg- och rivningsavfallet på befintlig ÅVC.	Som ja eller nej	KS
Erbjud utsortering av bygg- och rivningsavfall vid fastighetsgränsen som en extratjänst.	Avfallsmängderna mäts i kg/person och år med hjälp av plockanalyser.	KS

Inriktning 2 - Minskad nedskräpning och ren kust

Figur 2 Ren östkust (Fotograf: Carl Hamilton, 2020)

Under ett antal år har Valdemarsvik aktivt arbetat i linje med det nationella avfallsmålet att minska nedskräpningen i Sverige på land i samarbete med Håll Sverige Rent och skärgårdskommunerna. Ett antal av kommunens förskolor har medverkat i aktioner för skräp-
insamling och ett mål är att dessa aktiviteter ska utökas, genom att fler förskolor och även grundskolor ansluter sig. Kommunen är även medlemmar i Städa Sverige.

Då kommunen har en tydlig kustkoppling och skärgård samt att det gemensamma nationella arbetet med att minska plast (mikroplaster) i våra hav fortsätter har tidigare delmål återanvänds. Detta kan göras i med ett fortsatt och utökat samarbete med ”Håll Sverige rent” som till exempel anordnar kusträddardagar och *Clean-Up kust*-events för att uppnå en ökad insamling av plast i kustnära miljö.

Aktörer - Minskad nedskräpning och ren kust

De aktörer som kan involveras i arbetet med att uppfylla inriktningarna är framför allt barn och utbildning samt föreningslivet. Samarbetet med Håll Sverige rent kan utökas för att uppnå en ökad insamling av plast i kustnära miljö. Det regionala samarbetet är en möjlighet där bland annat kustnära insamling arrangeras mellan flera skärgårdskommuner idag.

2.1 Utöka aktionerna för att minska nedskräpning årligen i kommunen.¹³

Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
Minskade mängder skräp mäts genom insamlade mängder/år ¹⁴ .		
Fortsatt samarbete med <i>Håll Sverige rent</i> och <i>Städa Sverige</i> . Engagera skolor och förskolor i arbetet. Fortsatt samarbete med det lokala föreningslivet, till exempel genom ungdomsidrotten.	Mäts genom antal aktiviteter, samarbeten och deltagare.	KS
Utreda möjligheten att ta emot säckvis med pantflaskor via Returpack på ÅVC.	Mäts som ja eller nej	KS

2.2 Fler skolor ska delta i auktioner för att minska nedskräpning¹⁵.

Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
Ta fram en gemensam plan i dialog med barn- och ungdomsnämnden med fokus på informationsinsatser och aktiviteter under året, där även den äldre åldersgruppen engageras (mellanstadiet och högstadiet). Anordna temadag på exempelvis marint skräp i skolorna	Mäts genom antal genomförda aktiviteter.	KS (Barn- och utbildning)

¹³ Arbetet påbörjades redan 2017 och kommer att fortlöpa med aktioner och samarbeten årligen.

¹⁴ Statistik på skräpmängder samlas in årligen från Håll Sverige Rent

¹⁵ I linje med Agenda 2030 och de Globala målen (GM 14 – Hav och marina resurser).

2.3 Fortsatt kustnära insamling av plast i havet utförs vartannat år med start 2018.

Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
Kustnära insamling av plast i skärgårdsmiljö. I samarbete med <i>Håll Sverige rent</i> kan man exempelvis arrangera Kusträddardag eller Clean-Up kust-event. Fokus läggs främst på badplatser och hamnar i kommunen.	Mäts som ja eller nej.	KS
Fortsatt kommunicera Strandstädarkartan på kommunens hemsida och genom andra kanaler.	Mäts som ja eller nej.	KS

Inriktning 3 - Hållbar hantering av matavfall

Figur 3. Införandet av Gröna påsen har minskat andelen matavfall i den fraktionen för restavfall. (Bildkälla: Avfall Sverige)

Valdemarsvik kommun införde 2020 optisk sortering med gröna påsen¹⁶ och därmed ett system för utsortering av matavfall som möjliggör biologisk behandling av matavfallet. Avfallstaxan är ett viktigt verktyg för att anpassa avfallarbetet och skapa incitament för utsortering. Taxan har justerats för att möta kommunens nya avfallshantering. Nu väntar ett fortsatt arbete med att implementera gröna påsen hos fler hushåll samt att informera om dess positiva konsekvenser. Under 2020 utfördes en kundenkät som visade att 83% använder Gröna påsen och majoriteten av de svarande är nöjda med den nya avfallshanteringen.

Ny plockanalys av matavfall i den fraktionen för restavfall planeras under 2021 och resultatet kommer vara utgångsläget för målarbetet.

Tidigare arbete med att minska matavfallet i restavfallet samt att förebygga matsvinn i de kommunala verksamheterna fortsätter genom riktade informationsinsatser i förskolorna och hos kostenheten.

Aktörer – Hållbar hantering av matavfall

De berörda enheterna inom kommunen är alla kommunala verksamheter. Särskilt ansvar har KS tillsammans med barn- och ungdomsnämnden samt socialförvaltningen.

¹⁶ Gröna påsen använder sig av en teknik som heter optisk sortering. Det innebär att man lägger matavfallet i en speciell grön påse i samma behållare som övriga soppåsar. Påsen sorteras ut på en sorteringsanläggning så att matavfallet kan rötas och bli till biogas.

3.1 Andelen matavfall i den fraktionen för restavfall till senast 2025 ska vara lägre än andelen 2021.¹⁷

Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
Styrs via avfallstaxan. Informationsinsatser till hushållen.	Mäts i plockanalys.	KS

3.2 Arbetet med matsvinn fortsätter för att minimera och förebygga att matavfall uppstår hos kommunens verksamheter.

Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
Informationsinsatser till kommunens verksamheter En vecka per år kommer förskolorna att mäta tallriksvinn. Under samma vecka ska personalen prata med barnen om varför man inte ska kasta mat i onödan. Skolorna ska implementera matsvinnfrågan i till exempel skolans "kostråd". Fokusinsatser hos äldreomsorgen och socialförvaltningen för att minska andelen matsvinn i samband med servering i hemmet	Mätning av matsvinn.	KS (Barn- och utbildning)

3.3 Minska matsvinnet vid servering inom äldreomsorgen

Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
Informationsinsatser och dialog med socialförvaltningen för att mäta matsvinn i motagningsköken.	Mätning av matsvinn.	KS (Socialförvaltningen)

¹⁷ Plockanalys utförs under 2021 och fungerar som utgångsläge.

Inriktning 4 - Förbättrad utsortering av farligt avfall och förpackningsmaterial

Att förbättra utsorteringen av farligt avfall är viktigt för att minska spridningen av miljö- och hälsofarliga ämnen och genom att öka möjligheten för återvinning av förpackningsmaterial kan man bespara naturresurser samtidigt som man främjar cirkulära resursflöden i samhället.

För att öka utsorteringen av farligt avfall har delmål satts upp för att göra det mer tillgängligt för invånarna att sortera och slänga farligt avfall. Till år 2025 ska andelen farligt avfall i den fraktionen för restavfall minska med 25 % jämfört med 2021. För att uppmuntra invånarna till att sortera ut farligt avfall har samlaren¹⁸ införts. Möjligheten att sortera ut farligt avfall kommer även öka på öarna genom att tillfälliga behållare kommer att användas i samband med att grovavfall samlas in. Förebyggande åtgärder såsom evenemang och temadagar kommer även att genomföras.

Till år 2025 ska andelen förpackningar i den restavfallsfraktionen ha minskat med 25 % jämfört med 2017 års nivå. För att uppnå detta mål behövs fler möjligheter för kommuninvånarna att sortera och lämna in sitt sorterade avfall.

För att följa upp målen om ökad utsortering av farligt avfall och förpackningsmaterial kommer plockanalyser att genomföras, en under 2021 och en under 2025. Andelen förpackningar respektive farligt avfall i den fraktionen för restavfall kommer att jämföras med andelen som uppmättes i 2021 års plockanalys. Plockanalyserna kommer att utföras i enlighet med Avfall Sveriges metod för plockanalyser (Avfall Sverige, 2011).

Nya ambitiösa mål för återvinning av förpackningar har satts nationellt och kommunerna kommer även att ansvara för insamling av returpapper i fortsättningen. För att möta dessa mål och öka sorteringsgraden kommer kommunen att arbeta med ytterligare informationsinsatser och bevaka utredningen. Kravet är att från och med år 2025 ska insamlingsystemen transportera bort hushållens returpapper och förpackningsavfall av de vanligast förekommande materialen från alla bostadsfastigheter.

Aktörer – Förbättrad utsortering av farligt avfall och förpackningsmaterial

Den berörda enheten inom kommunen är renhållningsenheten. Kampanjer kan exempelvis utföras i samarbete med Batteriåtervinningen och Håll Sverige Rent.

¹⁸ Samlaren är ett insamlingsskåp där farligt avfall såsom ljuskällor (exempelvis glödlampor och låge-nergilampor), batterier och smått elavfall kan lämnas. Samlaren placeras vanligtvis i offentliga miljöer såsom i matbutiker.

4.1 Fortsatt öka tillgängligheten för sortering av farligt avfall och till 2025 ska farligt avfall i den fraktionen för restavfall ha minskat med 25 % jämfört med år 2021.

Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
Mätning av hur mycket avfall som samlas in med Miljöbilen samt genom plockanalyser (2025 års nivå jämförs med nivån för 2021).		
Att införa Samlaren	Mäts som ja eller nej	KS
Informationsinsatser för att sprida information om samlaren och var den finns.	Mäts som ja eller nej	KS
Införande av tillfällig behållare för att samla in farligt avfall på öarna.	Mäts som ja eller nej	KS
Stimulera till att använda återvinningscentralen, (ÅVC) och återvinningsstationer (ÅVS) ¹⁹ genom informationsinsatser och genom att anordna temadagar.	Mäts som antalet genomförda aktiviteter	KS

4.2 Förpackningsmaterial i den fraktionen för restavfall ska minska med 25 % till år 2025, jämfört med år 2021.

Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
Informationsinsatser till hushållen för att upprätthålla en god utsortering av förpackningsmaterial.	Mätning av förpackningsmaterial i plockanalys.	KS
Implementera upphandlingsrutiner av returpapper ²⁰ .	Mäts som ja eller nej	KS

¹⁹ Återvinningsstationer är lokala insamlingar som FTI sköter. Då dessa stationer kan man lämna in förpackningar av glas, plast, metall och papper. Returpapper samlas in i de behållare kommunen tillhandahåller.

²⁰ Avfall Sverige har tagit fram lathundar för upphandling av entreprenad för insamling av Returpapper.

4.3 Införa nytt skyltsystem²¹ på ÅVC:er och gemensamma insamlingsplatser

Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
Inventering av flerbostadshus och gemensamma insamlingsplatser.	Mäts som ja eller nej	KS
Uppdatera skyltsystem på ÅVC i samband med att befintliga sorteringskärl byts ut	Mäts som ja eller nej	KS

²¹ Den 1 juli 2020 lanserade Avfall Sverige ett nytt gemensamt skyltsystem för avfallssortering. De nya skyltarna ska göra det enkelt för alla att sortera rätt. Målet är ökad återvinning och ökade möjligheter att nå en cirkulär ekonomi. I förlängningen är målet att hela Norden ska använda samma system, med samma symboler.

Inriktning 5 - Förbättrad avfallsorganisation

En förbättrad avfallsorganisation kan uppnås genom att arbeta med kommunikation och information, kundbemötande och i form av förändringar av avfallstaxan och genom att förenkla insamlingsystemet för användaren. Det är en viktig del i arbetet för att genomföra avfallsplanens mål.

För att nå kommuninvånarna och engagera dem i avfallsfrågor ska kommunikationen ses över och avfallsplanens åtgärder implementeras i kommunens årshjul för kommunikation, som utformats med en inriktning hur kommunikationen ska ske. Ett ökat fokus kommer att ligga på informationsinsatser till kommunens invånare.

Gott bemötande och god service är en förutsättning för att de som använder avfallssystemen ska uppmuntras att göra rätt, därför planeras även utbildningsinsatser för att förbättra informationsarbete och kundbemötandet ytterligare.

Aktörer - Förbättrad avfallsorganisation

Berörda enheter inom kommunen är alla kommunala verksamheter. Särskilt stöd kan fås av Kommunikationsansvariga.

5.1 Förbättrad kommunikation.

Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
Upprättande av en sorteringsguide som kan publiceras på kommunens hemsida.	Mäts som ja eller nej	KS
Informationsinsatser som syftar till att informera om hela avfallskedjan, även hur avfallet slutligen hanteras.	Mäts som ja eller nej	KS
Integrera avfallsplanens aktiviteter i kommunens lokala årshjul med aktiviteter.	Mäts som ja eller nej	KS
Integrera avfallsplanen i skolornas undervisning genom att informera om den och erbjuda undervisning/informationsinsatser.	Mäts som ja eller nej	KS
Utveckla samarbetet med grannkommunerna i regionen med goda exempel på kommunikationsarbete.	Mäts som ja eller nej	KS

5.2 Senast 2025 ska alla som ger upphov till hushållsavfall och därmed jämförligt avfall omfattas av renhållningsavgift

Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
Utföra en inventering av antalet hushåll som har ett renhållningsabonnemang.	Mäts som ja eller nej.	KS

5.3 Utveckla den fysiska planeringen kopplad till avfallshanteringen.

Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
En god avfallshanteringen säkras redan i startskedet genom tydliga rutiner innan nya detaljplaner antas och vid godkännande av bygglov.	Följs upp genom kontroller av detaljplanernas utformning för avfallshanteringens fysiska planering.	KS
Logistik och transport för avfallshanteringen ska tas med i den fysiska planeringen redan från början.	Följs upp genom att se över optimeringen av avfallstransporter (se klimatmål).	KS

Inriktning 6 – Avfallsrelaterade klimatmål

Genom att sätta upp en inriktning om minskad klimatpåverkan kan både utsläpp av metan, avfallstransporter och förbättringar av energisystem inrymmas i avfallsplanen.

I Valdemarsviks kommun finns ett antal nedlagda deponier. Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2017:2) om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall ska avfallsplanen innehålla uppgifter om nedlagda deponier och för varje deponi ska det finnas en bedömning av risken för olägenheter för människors hälsa eller miljön. För deponier där kommunen varit verksamhetsutövare ska planen även innehålla uppgifter om planerade och vidtagna åtgärder. Bedömningen av risken bör ske med MIFO -metodiken (Naturvårdsverket, 1999). Inga inventeringar av de nedlagda deponierna har skett i Valdemarsvik under den föregående planperioden. En annan aspekt är de diffusa utsläppen av metan som kan ske från avfallsupplagen. Av dessa skäl är ett av delmålen att inventera de nedlagda deponierna enligt MIFO-metodiken och ta fram en åtgärdsplan för detta.

En annan miljö- och klimataspekt av avfallshantering är hur avfallstransporterna sker. För att möta nationella och regionala mål har bränslet i samtliga avfallsfordon bytts ut mot fossilfritt bränsle.

Aktörer – Avfallsrelaterade klimatmål

Berörda enheter inom kommunen är sektor Samhällsbyggnad och miljökontoret.

6.1 Inventering av nedlagda deponier, enligt MIFO. Inventering av nedlagda deponier. Ska vara klart år 2023.

Åtgärder	Uppföljning	Ansvar
Åtgärdsplan för hur inventeringen ska ske och om det behövs fler åtgärder. Samordna insatserna med Söderköpings kommun. Söka statliga bidrag för att finansiera undersökningarna och åtgärderna.	Mäts som ja eller nej och hur åtgärderna uppfyllts.	KS samt Miljönämnden (MN)
Resultat från inventeringen kommuniceras till berörda verksamheter exempelvis med stöd av kommunens gemensamma kartsystem (Geosecma).	Mäts som ja eller nej och hur åtgärderna uppfyllts.	KS samt Miljönämnden (MN)

5. Uppföljning

En avfallsplan ska uppdateras och revideras minst var fjärde år enligt miljöbalken. Uppföljningen av planen och de aktuella åtgärderna ska ske årligen så att mätning och uppföljning kan göras kontinuerligt. Den färdiga planen antas genom godkännande i kommunfullmäktige. Uppföljning av samtliga delmål ska ske en gång per år. De instanser som ansvarar för att målen presenteras under inriktningarna 1–6. Renhållningschefen ansvarar för att uppföljning av avfallsplanen i sin helhet sker en gång per år. Genom årlig uppföljning blir avfallsplanen ett aktivt verktyg för kommunen i arbetet med att anpassa avfallshandlingar i riktning mot en hållbar samhällsutveckling.

6. Miljöbedömning

Enligt miljöbalken 6 kap gällande miljöbedömningar och miljökonsekvensbeskrivningar och förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar berörs de kommunala avfallsplanerna av reglerna om miljöbedömning. Syftet med miljöbedömningen är att utveckla medvetenheten om miljöfrågorna i avfallsplaneringsprocessen. De målområden som har satts upp ställs i relation till de nationella miljökvalitetsmålen. Avfallsplanen förhåller sig även till andra planer, program och strategier som översiktsplan, detaljplan, tillsynsplan, energiplan med flera.

I många fall krävs en miljöbedömning av avfallsplanen genom upprättande av en miljökonsekvensbeskrivning. Det finns dock inget generellt lagkrav på miljöbedömning av alla avfallsplaner. För att avgöra om en miljöbedömning krävs för en avfallsplan görs en behovsbedömning. Det är avfallsplaner vars genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan som ska miljöbedömmas.

I Bilaga 4 redovisas behovsbedömningen som gjorts för denna avfallsplan. Slutsatsen av den upprättade behovsbedömningen är att avfallsplanen inte ger upphov till betydande miljöpåverkan, vilket innebär att en strategisk miljöbedömning inte behöver göras.

7. Referenser

- Avfall Sverige. (2011). *RAPPORT U2011:04 - Nationell kartläggning av plockanalyser av hushållens kärll- och säckavfall*. Avfall Sverige Utveckling. Hämtat från https://www.avfallsverige.se/aktuellt/nyhetsarkiv/artikel/nationell-kartlaggning-av-plockanalyser-av-hushallens-karl-och-sackavfall/index.php?eID=tx_securedownloads&p=42&u=0&g=0&t=1623146588&hash=6c20d373825e1ceaca2381e8cf727c11f857238e&file=/fileadmin/us
- Avfall Sverige. (den 10 December 2020). *Producentansvar på textil glömmes bort kommunerna*. Hämtat från Avfall Sverige: <https://www.avfallsverige.se/aktuellt/nyhetsarkiv/artikel/producentansvar-pa-textil-glommer-bort-kommunerna/>
- Avfallsförordning. (2020:614).
- Europeiska Komissionen. (2020). *Att leva gott inom planetens gränser - Det sjunde allmänna miljöhandlingsprogrammet för unionen till 2020*. Publikationsbyrån. doi:10.2779/63589
- Globala Målen. (2021). *Om Globala Målen*. Hämtat från Globala Målen: <https://www.globalamalen.se/om-globala-malen/> den 8 Juni 2021
- Länstyrelsen Östergötland. (u.d.). *När vi miljömålen?* Hämtat från Länstyrelsen Östergötland: <https://www.lanstyrelsen.se/ostergotland/miljo-och-vatten/miljomal/nar-vi-miljomalen.html> den 8 Juni 2021
- Naturvårdsverket. (1999). *Rapport 4918. Metodik för inventering av förorenade områden*. Stockholm: Naturvårdsverket.
- Naturvårdsverket. (2017). *Kommunal avfallsplanering - vägledning om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall*. Stockholm: Naturvårdsverket. Hämtat från <https://naturvardsverket.se/Documents/publikationer6400/978-91-620-6760-1.pdf?pid=20508>
- Naturvårdsverket. (2020). *Budskapsplattform - Miljömålen 2020 och kopplingen till Agenda 2030*. Stockholm.
- Naturvårdsverket. (den 16 December 2020). *Nya regler för avfallshantering och återvinning – från avfall till resurs*. Hämtat från Naturvårdsverket: <https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Avfall/Nya-regler-for-avfallshantering-och-atervinning/> den 8 Juni 2021
- Naturvårdsverket. (den 10 November 2020b). *Naturvårdsverket: Vägledningar om avfall*. Hämtat från Naturvårdsverket: <https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningar/Avfall/> den 01 Juni 2021
- Naturvårdsverket. (2021). *Etappmålen*. Hämtat från www.naturvardsverket.se: <https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Sveriges-miljomal/Etappmal/>

Naturvårdsverket. (den 30 April 2021). *Mikroplast*. Hämtat från Naturvårdsverket:
<https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Plast/Mikroplast/> den 7 Juni 2021

Naturvårdsverket. (den 30 April 2021). *Mikroplast*. Hämtat från Naturvårdsverket:
<https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Plast/Mikroplast/>

Naturvårdsverket. (den 4 Februari 2021a). *Sveriges avfallsplan och avfallsförebyggande programmet*. Hämtat från Naturvårdsverket:
<https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Avfall/Avfallsplanen/>

Regeringskansliet. (2020). Producentansvar för textil – en del av den cirkulära ekonomin, SOU 2020:72. *Utredningen om producentansvar för textil*. Stockholm. Hämtat från [regeringen.se](https://www.regeringen.se).

Region Östergötland. (den 19 Oktober 2020). *Energi och Klimat*. Hämtat från Region Östergötland: <https://www.regionostergotland.se/Regional-utveckling/Energi-och-klimat/>

Sveriges miljömål. (2021). *Miljömålen*. Hämtat från Sveriges Miljömål:
<https://sverigemiljomal.se/miljomalen/> den 9 Juni 2021

Upphandlingsmyndigheten. (u.d.). *Hållbar upphandling*. Hämtat från Upphandlingsmyndigheten: <https://www.upphandlingsmyndigheten.se/hallbarhet> den 7 Juni 2021

Juridiska referenser (ny)

SFS 2020:614n. *Avfallsförordning*. [Avfallsförordning \(2020:614\) Svensk författningssamling 2020:2020:614 t.o.m. SFS 2020:1302 - Riksdagen](#)

SFS 1998:808. *Miljöbalk*. [Miljöbalk \(1998:808\) Svensk författningssamling 1998:1998:808 t.o.m. SFS 2020:1174 - Riksdagen](#)

SFS 1998:905. *Förordning om Miljökonsekvensbeskrivningar*. [Förordning \(1998:905\) om miljökonsekvensbeskrivningar Svensk författningssamling 1998:1998:905 t.o.m. SFS 2016:1194 - Riksdagen](#)

NFS 2017:2. *Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall*. [NFS 2017:2. Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall. \(naturvardsverket.se\)](#)

Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv. *Europeiska unionens officiella tidning*. L312/3.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008L0098&from=SV>

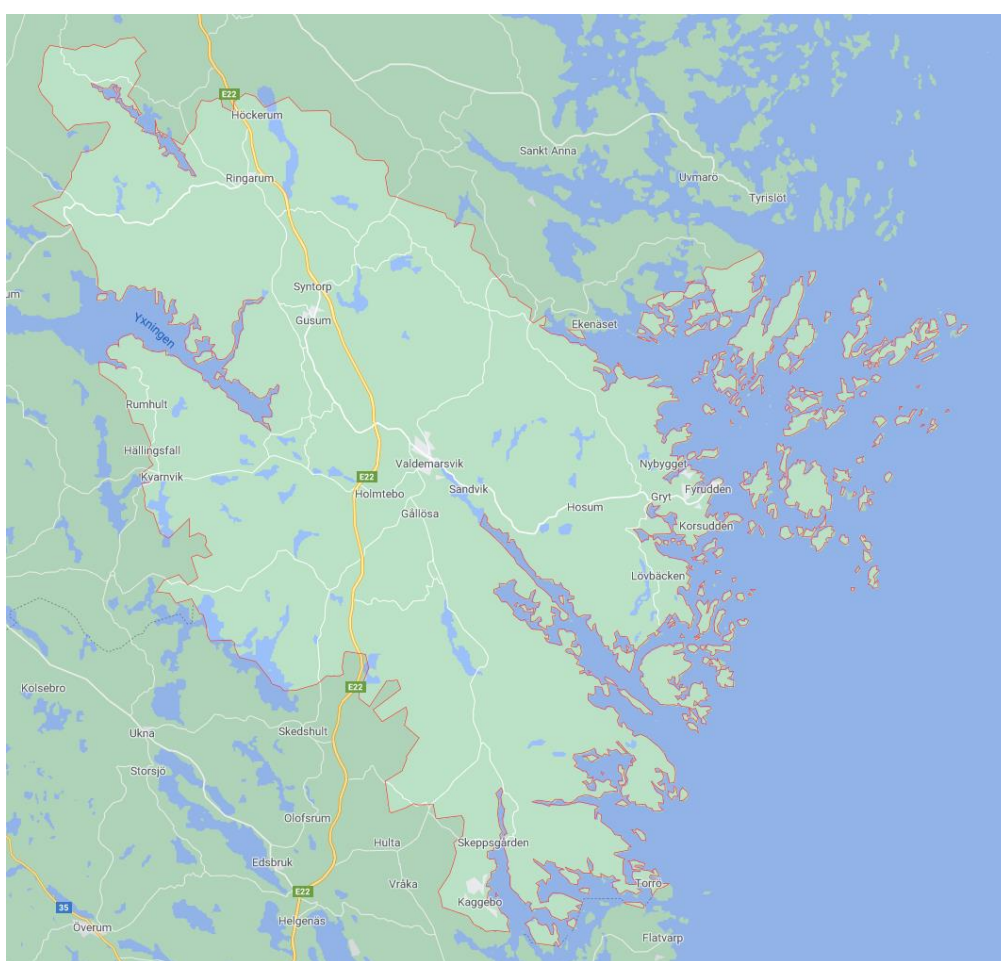

VALDEMARSVIKS
KOMMUN

Föreskrifter om avfallshantering för Valdemarsviks kommun

Utkast 4

2021-11-22

Diarienummer	Antagen / Reviderad

Innehåll

Inledande bestämmelser	4
Bemyndigande	4
Definitioner	4
Kommunens ansvar för avfallshantering, tillsyn och information	5
Betaling och information	6
Sortering och överlämning av avfall under kommunalt ansvar	6
Sortering av avfall	6
Skyldighet att överlämna kommunalt avfall	6
Emballering av avfall under kommunalt ansvar samt placering av behållare	7
Anläggande, underhåll och skötsel av behållare och annan utrustning	7
Anskaffande och ägande	7
Anläggande	8
Rengöring och tillsyn	8
Åtgärder inför hämtning av avfall som lämnas i kärl	8
Åtgärder inför hämtning av avfall från anläggningar	9
Hämtnings- och transportvägar	10
Hämtningsområde och hämtningsintervall	10
Åtgärder om föreskrift inte följs	11
Särskilt om avfall under kommunalt ansvar från verksamheter	11
Annat avfall än avfall under kommunalt ansvar från verksamheter	11
Uppgiftsskyldighet	11
Undantag	11
Handläggning av anmälnings- och ansökningsärenden	11
Kompostering, annan återvinning eller bortskaffande av visst avfall under kommunalt ansvar	12
Utsträckt hämtningsintervall	13
Delat abonnemang och gemensam avfallslösning	13
Uppehåll i hämtning	14
Eget omhändertagande och befrielse från skyldigheten att överlämna avfall under kommunalt ansvar till kommunen	14
Ikraftträdande	14
Bilaga 1. Anvisningar om sortering, märkning och överlämnande av avfall under kommunalt ansvar	15
Bilaga 2. Instruktion för väghållare och transportvägars framkomlighet	20

Bilaga 3. Hämtningsintervall och behållartyper	22
Bilaga 4. Karta över hämtningsområden.....	22

FÖRESKRIFTER OM AVFALLSHANtering FÖR VALDEMARSVIKS KOMMUN

Målsättningen för kommunen är att allt avfall som uppkommer ska behandlas i enlighet med EU:s avfallshierarki, se 15 kap. miljöbalken (1998:808). Avfall ska hanteras så att skyddet för människors hälsa och miljön tillgodoses. Renhållarens personal ska inte utsättas för risk att drabbas av ohälsa och olycksfall. Renhållningsarbetarnas arbetsmiljö går alltid före fastighetsinnehavarens bekvämlighet. Detta medför att krav med stöd av arbetsmiljölagen och tillhörande föreskrifter och anvisningar ska efterföljas.

Inledande bestämmelser

Bemyndigande

1 § Med stöd av 15 kap. 38, 39 och 41 §§ miljöbalken (1998:808) och 9 kap. 1-3 §§ avfallsförordningen (2020:614) meddelar kommunfullmäktige dessa föreskrifter för avfallshantering i Valdemarsviks kommun.

Definitioner

2 § Följande termer och begrepp används i dessa föreskrifter med de betydelser som anges här:

1. Med **kommunalt avfall** avses detsamma som i 15 kap. 3 § miljöbalken, det vill säga avfall från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll, med undantag för vad som anges i 15 kap. 3 § 1–6 punkterna.
 - a. Med **avfall under kommunalt ansvar** avses kommunalt avfall inklusive avfall under kommunalt ansvar enligt 15 kap. 20 § miljöbalken.
 - b. Med **kärlavfall** avses den del av det kommunala avfallet under kommunalt ansvar som får läggas i kärl.
 - c. Med **grovavfall** avses kommunalt avfall som är tungt eller skrymmande eller har andra egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i kärl.
 - d. Med **trädgårdsavfall** avses sådant biologiskt nedbrytbart trädgårdsavfall i enlighet med definitionen i 1 kap. 5 § 1 punkten avfallsförordningen som uppstår vid normalt nyttjande av trädgård vid bostadshus.
 - e. Med **farligt avfall** avses ett ämne eller föremål som är avfall och som är markerat med en asterisk (*) i bilaga 3 till avfallsförordningen.
 - f. Med **konsumentelavfall** avses detsamma som i 13 § förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning.
 - g. Med **före detta livsmedel** avses butiksavfall av animaliskt ursprung enligt förordningarna 1069/2009/EG och 142/2011/EU.
 - h. Med **matavfall** avses biologiskt nedbrytbart avfall som uppkommer i och med livsmedelshanteringen i hushåll, restauranger, storkök, butiker och liknande och som skulle kunna, eller har kunnat, användas som livsmedel och som utgör avfall under kommunalt ansvar. I begreppet matavfall som utgör avfall under kommunalt ansvar ingår också avfall som hålls ut i vasken (flytande livsmedel såsom mjölk, eller livsmedel som sköljs ur förpackningar) i de fall detta samlas upp i slutna tankar. Förutom detta ingår också skal, ben och liknande som visserligen inte är mat men ändå nära förknippat med mat. Butiksavfall av animaliskt ursprung utgör dock före detta livsmedel i enlighet med punkten (g) ovan.

- i. Med **restavfall** avses sorterat brännbart kärlavfall. Med detta avses det avfall som kvarstår när matavfall, farligt avfall, returpapper, förpackningar, elavfall och annat avfall som omfattas av producentansvar, har sorterats ut från kärlavfallet.
- j. Med **bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet** avses detsamma som i 15 kap. 20 § 4 punkten miljöbalken.
- k. Med **latrin** avses fekalier och urin blandat eller bara fekalier.
2. Med **fastighetsinnehavare** avses, enligt 15 kap. 8 § miljöbalken, den som är fastighetsägare eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare.
3. Med **nyttjanderättshavare** avses den som, utan att omfattas av begreppet fastighetsinnehavare, har rätt att bruka eller nyttja fastighet.
4. Med **ansvarig utförare** för avfallshantering avses kommunstyrelsen.
5. Med den **tillsynsansvariga nämnden** avses kommunens miljö- och byggnämnd.
6. Med **verksamhet** avses alla verksamheter som inte är privathushåll, till exempel skolor, restauranger, affärer, företag och institutioner.
7. Med **behållare** avses kärl av plast, container, bottentömmande behållare, latrinbehållare eller någon annan anordning för uppsamling av kommunalt avfall under kommunalt ansvar.
8. Med **enskilda avloppsanläggningar** avses slutna tankar, slamavskiljare, fosforfällor, minireningsverk och andra motsvarande anläggningar som är dimensionerade för högst 25 personekvivalenter om anläggningen endast används för:
 - a) hushållspillvatten eller spillvatten som till sin art och sammansättning liknar hushållspillvatten och,
 - b) latrin från torrtoaletter och andra jämförliga lösningar.
9. Med **en- och tvåbostadshus** menas friliggande hus med en eller två bostäder, till exempel enplanshus, villor, stugor, jaktstugor, boningshus på jordbruksfastigheter. Begreppet omfattar även parhus, radhus och kedjehus.
10. Med **året-runt-abonnemang** menas en- och tvåbostadshus som har avfallsabonnemang som löper hela året.
11. Med **fritidshusabonnemang** avses en- och tvåbostadshus som har avfallsabonnemang som löper under veckorna 16–41.

För definitioner av andra termer och begrepp som används i dessa föreskrifter hänvisas till 15 kap. miljöbalken (1998:808) och till avfallsförordningen (2020:614).

Kommunens ansvar för avfallshantering, tillsyn och information

3 § Kommunstyrelsen har verksamhetsansvar, enligt 15 kap. 20 § miljöbalken, för hanteringen av kommunalt avfall under kommunalt ansvar i kommunen, med särskilt ansvar för att kommunalt avfall under kommunalt ansvar som utgörs av farligt avfall samlas in och transporteras till en behandlingsanläggning.

Hantering av det avfall som omfattas av kommunens ansvar utförs av den eller dem som kommunen anlitar för ändamålet, nedan kallad entreprenören.

4 § Tillsynen över avfallshanteringen enligt 15 kap. miljöbalken och enligt föreskrifter meddelade med stöd av miljöbalken utförs av kommunens miljö- och byggnämnd.

5 § Kommunstyrelsen informerar hushållen om krav och hantering avseende förpackningar och konsumentelavfall i enlighet med gällande producentansvar.

Kommunens samhällsbyggnadsnämnd informerar hushåll och verksamheter med avfall under kommunalt ansvar om avfallsförebyggande åtgärder enligt 15 kap. 45 § miljöbalken.

Betalning och information

6 § Avgift ska betalas för den insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall som utförs genom kommunens försorg och i enlighet med föreskrifter som kommunen har antagit med stöd av 27 kap. 4 § miljöbalken. Betalningsskyldig gentemot kommunen är fastighetsinnehavare till den fastighet där avfallet uppkommer. Avgiften kan dock efter skriftlig överenskommelse med kommunen överföras på nyttjanderättshavaren. Fastighetsinnehavaren är dock alltid betalningsansvarig i det fall nyttjanderättshavaren inte betalar. Finns flera bebodda hus inom en fastighet ska dessa bedömas enligt 9 kap. 1–2 §§ avfallsförordningen.

Ändring av ägarförhållanden för fastighet som påverkar abonnemanget eller avfallshanteringen eller annan ändring som berör abonnemanget eller avfallshanteringen ska snarast anmälas till ansvarig utförare.

7 § Kommunfullmäktige har med stöd av 27 kap. 4 § miljöbalken om avfallstaxa meddelat om avgifter som ska betalas för den insamling, transport, återvinning och det bortskaffande av avfall som utförs genom kommunens försorg.

8 § Fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare är skyldiga att i behövlig omfattning informera den eller de som bor på eller är verksamma inom fastigheten om gällande regler för avfallshantering.

9 § Utebliven hämtning och tömning av avfall ska anmälas av fastighetsinnehavare till ansvarig utförare innan nästa ordinarie avfallshämtning, dock senast inom 8 dagar efter ordinarie tömningsdag, för att ansvarig utförare ska kunna möjliggöra förbättringsåtgärder.

Sortering och överlämning av avfall under kommunalt ansvar

Sortering av avfall

10 § Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare ska sortera ut avfallsslag i enlighet med Bilaga 1 och hålla det skilt från annat avfall. Förpackningar ska sorteras ut och lämnas till det insamlingssystem som tillhandahålls av producenterna eller kommunen.

11 § Fastighetsinnehavare ska säkerställa möjligheter att sortera ut och hålla åtskilda de avfallsfraktioner som enligt dessa föreskrifter ska överlämnas till entreprenören för borttransport.

Skyldighet att överlämna kommunalt avfall

12 § Avfall under kommunalt ansvar ska lämnas till ansvarig utförare om inte annat sägs i dessa föreskrifter. Avfall ska placeras i behållare av typ och storlek som föreskrivs av kommunen. I behållare och avfallsutrymmen får endast sådant avfall, som behållare och utrymmen är avsedda för, läggas.

Det utsorterade avfallet ska transporteras bort så ofta att olägenhet för människors hälsa och miljön inte uppstår. Hämtningsintervall och storlek på behållare ska motsvara behovet av borttransport av avfall under kommunalt ansvar från fastigheten.

Emballering av avfall under kommunalt ansvar samt placering av behållare

13 § I behållare och utrymme för avfall får endast läggas sådant avfall för vilket behållaren och utrymmet är avsedd.

Instruktioner för emballering och placering av behållare:

- Avfall som läggs i behållare ska vara inlagt i påse eller paket av lämpligt material och storlek.
- Det paketerade avfallet ska vara väl förslutet så att avfallet inte kan spridas, skapa arbetsmiljöproblem, eller så att annan olägenhet inte uppkommer.
- Farligt avfall ska vara tydligt märkt med uppgift om innehåll och ska lämnas till miljöbil eller vid kommunens återvinningscentral (ÅVC).
- Grovavfall från hushåll för separat borttransport av entreprenören ska i den mån det är möjligt, buntas och förpackas i lämpligt emballage om högst 1,2 meter och vikt om högst 15 kg.
- Grovavfall ska förses med märkning som klargör att det är fråga om grovavfall.
- Alla kasserade kylskåp och frysar ska hanteras varsamt och hållas skilt från annat avfall så att de kan omhändertas särskilt.

Närmare krav på emballering med mera framgår av Bilaga 1.

Glödande avfall får inte lämnas till kommunens avfallshantering.

Anläggande, underhåll och skötsel av behållare och annan utrustning

Anskaffande och ägande

14 § Avfallsbehållare som används för uppsamling av kommunalt avfall under kommunalt ansvar ska vara godkända av ansvarig utförare. Vilka typer av behållare och annan utrustning som används i kommunen står i av kommunfullmäktige antagen renhållningstaxa.

15 § Kärll, matavfallspåsar och latrinbehållare ägs av kommunen och tillhandahålls genom kommunens försorg.

Andra behållare såsom slutna tankar, urintankar, slamavskiljare, minireningsverk, fettavskiljare, fosforfällor och djupbehållare anskaffas, installeras och underhålls av fastighetsinnehavaren.

Ägare av behållare ansvarar för märkning, reparation och, vid behov, utbyte av behållare. När kommunen ska utföra sådant underhåll ska behållaren vara tillgänglig för entreprenören. Märkning ska ske enligt anvisning från kommunen. Vid åverkan (ex. målning, håltagning eller skador efter olämpligt innehåll), skadegörelse eller vårdslöshet står fastighetsinnehavaren för reparation eller ersättande. Fastighetsinnehavaren ansvarar för att kärlden används enligt anvisning. Fastighetsinnehavaren ansvarar för att kärlden tvättas och hålles fräscha.

Fastighetsinnehavaren ansvarar för och bekostar installation och underhåll av övriga inom fastigheten förekommande anordningar och utrymmen för avfallshanteringen.

Anläggande

16 § Vid anläggande av enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare eller tank för matavfall ska inte avstånd mellan uppställningsplats för slambil och anslutningspunkt för tömning överstiga 10 meter såvida inte särskilda skäl föreligger. Botten på anläggningen får vara maximalt 6 meter lägre än fordonets uppställningsplats.

Vid installation av bottentömmande behållare ska anläggningen utformas så att den är åtkomlig för fordon utrustat med kran.

Anläggning som kräver byte av filtermaterial ska anläggas så att den är åtkomlig för hämtningsfordon. Anläggningar där hämtning av filtermaterial ska ske i filterkassett eller säck ska anläggas så att hämtning med fordon utrustat med kran kan utföras.

Anläggande ska ske så att avståndet mellan kranfordonets uppställningsplats och filterkassett eller säck inte överskrider 10 meter för filterkassett eller storsäck som väger högst 500 kg och avståndet får inte överskrida 5 meter om filterkassett eller storsäck väger max 1 000 kg. Den fria höjden ska vara minst 7 meter över kranfordonets angörandeplats och fosforfällan. Fosformaterial i lösvikt är inte tillåtet.

Vid installation och anläggande av enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare, tank för matavfall eller anläggning som kräver byte av filtermaterial ska hänsyn tas till vad som utgör en god arbetsmiljö vid hämtning av avfall från anläggningen.

Tydliga instruktioner som behövs i samband med hämtning ska tillhandahållas av fastighetsinnehavaren i god tid innan tömning och ska finnas tillgängliga i direkt anslutning till anläggningen. När anläggningen är belägen utanför fastigheten ska den vara markerad med skylt som anger till vilken fastighet anläggningen tillhör.

Rengöring och tillsyn

17 § Fastighetsinnehavaren har ansvar för rengöring och tillsyn av behållare samt anläggning. Behållare och anläggningar ska ges regelbunden service för att förebygga störningar i anordningens funktion och olägenhet såsom buller, lukt och dylikt.

Såväl behållare som inom fastigheten förekommande anläggningar, anordningar och utrymmen för avfallshantering ska skötas så att kraven på god arbetsmiljö uppfylls och risken för olycksfall minimeras.

Åtgärder inför hämtning av avfall som lämnas i kärl

18 § Behållare får inte fyllas mer än att den kan stängas. Den får inte heller vara så tung att det blir uppenbara svårigheter att flytta den eller att arbetsmiljökrav inte kan tillgodoses. Behållare bör vara fri från snö och is vid hämtningstillfället.

Behållare ska vara uppställda så att hantering med den utrustning som används i kommunens insamlingsystem kan ske och att hämtning underlättas. Kärl ska placeras och vändas så att de kan hämtas med baklastande bil, med handtaget utåt.

Kommunen ska ha tillträde till de utrymmen i fastigheten där arbetet ska utföras. Fastighetsägaren är ansvarig för att ordna de servitut eller liknande som krävs för att kommunen ska ha fri väg fram till kärlet. Nycklar, portkoder och dylikt ska tillhandahållas till kommunen. Ändringar ska utan dröjsmål eller uppmaning meddelas kommunen.

Fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren ska försluta latrinbehållare och rengöra den på utsidan innan hämtning sker.

Åtgärder inför hämtning av avfall från anläggningar

19 § Det åligger fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren att inför hämtningstillfället placera filterkassett eller annan flyttbar behållare som ska tömmas med fordon utrustat med kran, inom längsta tillåtna avstånd enligt 16 §.

Inför tömning ska fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren förbereda anläggningen så att tömning kan ske med det fordon som används.

Enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare och tankar för matavfall ska vara lätt tillgängliga för tömning. Lock eller manlucka som öppnas manuellt får inte vara övertäckt eller fastfruset när tömning ska ske. Lock eller manlucka får väga högst 15 kg. Om brunnen eller tanken öppnas genom att locket kan dras åt sidan får locket väga högst 35 kg.

För befintliga anläggningar gäller att avstånd mellan uppställningsplats för slambil och slambrunn vid hämtning inte får överstiga 10 meter, om inte särskilda skäl föreligger.

Där slangdragning sker ska vägen vara fri från hinder i form av till exempel staket, murar, stubbar, planteringar eller annan växtlighet. Nivåskillnader bör inte förekomma och sughöjden ska inte överstiga 6 meter. Slangen ska inte placeras där personer rör sig, då slangen kan röra på sig vid tömning.

Tydliga instruktioner som behövs i samband med hämtning ska tillhandahållas av fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren i god tid innan tömning och ska alltid finnas tillgängliga i direkt anslutning till anläggningen. När anläggningen är belägen utanför fastigheten ska den vara markerad med skylt som anger till vilken fastighet anläggningen tillhör.

Fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren är skyldig att vidta erforderliga åtgärder för att skydda sin anläggning från skador vid tömning.

Filtermaterial i lösvikt är inte tillåtet. Efter hämtning av uttjänt filtermaterial från fosforfällor ska nytt filtermaterial tillföras anläggningen genom fastighetsinnehavarens eller nyttjanderättshavarens försorg.

Kommunen ska ha tillträde till de utrymmen på fastigheten där arbetet ska utföras. Fastighetsägaren är ansvarig för att ordna de servitut eller liknande som krävs för att kommunen ska ha fri väg fram till anläggning. Om utrymmen eller luckor är låsta, ska dessa vara lätta att låsa upp alternativt lämnas öppna av fastighetsinnehavaren vid hämtningstillfället. Bomkörning debiteras om renhållningsfordonet har kört till fastigheten men inte kommer fram till brunnen av anledning som kommer an på fastighetsägaren, eller om kraven i Bilaga 2 inte följs. Nycklar, portkoder och dylikt ska tillhandahållas till kommunen. Ändringar ska utan dröjsmål meddelas kommunen.

20 § Efter anslutning till kommunalt avloppsnät eller annan godkänd avloppsanläggning, som innebär att befintlig enskild anläggning tas ur bruk, ska sluttömning ske. Sluttömning ska beställas av fastighetsinnehavaren. Anläggning som tas ur drift ska anmälas till ansvarig utförare.

Hämtnings- och transportvägar

21 § Hämtning av avfall under kommunalt ansvar sker normalt vid fastighetsgränsen, vid en överenskommen plats eller vid en av kommunen anvisad plats.

Anvisning av plats görs av kommunstyrelsen eller dennes delegat.

22 § Fastighetsinnehavaren ska se till att transportväg fram till den uppställningsplats som används vid hämtning, hålls i farbart skick.

Transportvägen ska inför hämtning ha fri sikt, hållas fri från hinder, röjas från snö och hållas halkfri.

Enskild väg som nyttjas vid hämtning av avfall under kommunalt ansvar ska vara så dimensionerad och hållas i sådant skick att den är farbar vid varje hämtningstillfälle, för de hämtningsfordon som normalt används i hämtningsområdet.

Huvudregeln är att vägen ska bedömas som farbar. Om farbar väg inte kan upprättas ska fastighetsinnehavaren avlämna avfallet på plats som överenskommes med kommunen eller anvisas enligt 21 §.

Fastighetsinnehavaren ska se till att den väg som kärlet behöver dras av den som utför hämtningen hålls i sådant skick att kärl utan svårighet kan förflyttas. Dragvägen ska inför hämtning hållas fri från hinder, röjas från snö och hållas halkfri.

Närmare instruktioner ges i Bilaga 2 där reglerna för vägbredd enligt denna gäller vid nybyggnation eller ombyggnation.

Hämtningsområde och hämtningsintervall

23 § Kommunen är i huvudsak uppdelad i tre zoner för avfall under kommunalt ansvar, se Tabell 1 samt karta i Bilaga 4. Kommunstyrelsen beslutar om till vilka områden enskilda fastigheter hör.

Tabell 1. Zoner i Valdemarsviks kommun.

Zon 1.	Fastland och öar med fast broförbindelse för sophämtningsfordon.
Zon 2.	Skärgårdsöar utan fast broförbindelse och fastlandsdelar utan vägförbindelse för sophämtningsfordon.
Zon 3.	Skärgårdsöar utan fast broförbindelse med tillgång till sopsorteringsstation.

24 § Ordinarie hämtning av avfall under kommunalt ansvar sker med de intervall som framgår av Bilaga 3.

25 § Särskild hämtning vid fastighet kan beställas av nedanstående avfallsslag enligt kommunens anvisningar:

- Grovavfall utöver schemalagd hämtning (zon 1)
- Extra enstaka tömningar/hämtningar av kärl, latrinbehållare, slamavskiljare, minireningsverk, slutna tankar, fettavskiljare och filtermaterial från fosforfälla (zon 1 och 2).
- Hämtning av bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet enligt 15 kap. 20-20a §§ miljöbalken (zon 1).

Åtgärder om föreskrift inte följs

26 § Entreprenören har rätt att inte utföra ordinarie hämtning om föreskrifterna i 18 §, 19 § (styckena 1–3, 5, 8 och 9) samt 22 § (stycke 2) inte följs.

Avfallet ska efter rättelseåtgärder från fastighetsinnehavaren hämtas antingen vid nästa ordinarie hämtningstillfälle eller efter beställning av extrahämtning mot avgift.

Särskilt om avfall under kommunalt ansvar från verksamheter

27 § Avfall under kommunalt ansvar från verksamheter ska hållas skilt från annat avfall. För avfall under kommunalt ansvar från verksamheter gäller 10–26 §§ om ej annat anges i dessa föreskrifter.

Konsumentelavfall lämnas vid kommunens insamlingsställe eller efter vad som anges i Bilaga 1.

Tömning av enskilda tankar och slamavskiljare som genererar kommunalt avfall under kommunalt ansvar utförs minst en gång per år. Tömning av fettavskiljare utförs minst en gång per år. Tömning sker i övrigt efter behov för att upprätthålla en god funktion i tanken/avskiljaren.

Annat avfall än avfall under kommunalt ansvar från verksamheter

Uppgiftsskyldighet

28 § Den som bedriver en yrkesmässig verksamhet inom kommunen som ger upphov till annat avfall än avfall under kommunalt ansvar ska lämna de uppgifter om arten, sammansättningen, mängden eller hanteringen av avfallet som behövs som underlag för kommunens renhållningsordning.

Enligt 4 kap. 9 § avfallsförordningen ska den som är innehavare av en hamn lämna uppgift om behovet av avfallshantering enligt 4 kap. 8 § avfallsförordningen till kommunen. Uppgifterna ska lämnas till ansvarig utförare.

Undantag

Handläggning av anmälnings- och ansökningsärenden

29 § Anmälan om kompostering eller ansökan om annat omhändertagande av avfall under kommunalt ansvar på den egna fastigheten och andra undantag från avfallsföreskrifterna handläggs av ansvarig utförare alternativt den tillsynsansvariga nämnden. Handläggningsärenden kan delegeras till renhållningsenheten.

Anmälan och ansökan ska vara skriftlig och innehålla uppgifter om vilka avfallsslag som avses omhändertas samt en redogörelse för på vilket sätt omhändertagandet ska ske så att eventuell påverkan på miljön och människors hälsa kan bedömas.

Av ansökan eller anmälan ska framgå den tidsperiod som avses och uppgifter om de beräknade avfallsmängderna.

Ansökan enligt bestämmelserna i 35–36 §§ ska för fastighet med året-runt-abonnemang ske senast 2 månader innan den avsedda perioden och för fastighet med fritidshusabonnemang senast 15 mars samma år som den avsedda perioden.

Ansökan enligt bestämmelserna i 37 a § ska för fastighet med året-runt-abonnemang ske senast 2 månader innan den avsedda uppehållsperioden.

Ansökan enligt bestämmelserna i 37 b § ska för fastighet med fritidshusabonnemang ske senast 15 mars samma år som den avsedda uppehållsperioden.

Ansökan enligt bestämmelserna i 34 och 37 c §§ ska ske senast 2 månader före den avsedda uppehållsperioden.

Uppehåll i hämtning av avfall under kommunalt ansvar beviljas för maximalt två år per ansökningstillfälle.

En avgift för handläggande av ärenden i berörd nämnd kan tas ut, enligt fastställd taxa.

Givna undantag och tillstånd ska omprövas om förutsättningarna för dem ändras. Det är fastighetsinnehavarens skyldighet att meddela sådan förändring.

Kompostering, annan återvinning eller bortskaffande av visst avfall under kommunalt ansvar

30 § Avfall får endast tas om hand på den egna fastigheten enligt vad som anges i 31–33 §§ och under förutsättning att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa och miljön.

31 § Trädgårdsavfall från fastigheten får komposteras på fastigheten utan särskild anmälan.

Torrträdgårdsavfall som inte kan nyttjas för kompostering får eldas endast om det kan ske utan att olägenhet uppstår och inte strider mot andra föreskrifter eller beslut.

Förbud mot eldning till skydd för människors hälsa och miljön meddelade med stöd av stöd av 40 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, utfärdade med stöd av förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor eller annan författning samt brandriskvarning måste beaktas.

32 § Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som själv avser att kompostera matavfall och liknande avfall från fastigheten på sin fastighet, ska anmäla detta till den tillsynsansvariga nämnden senast två månader innan kompostering påbörjas.

Kompostering av matavfall och liknande avfall på fastigheten ska ske i skadedjurssäker behållare (varmkompost) och på sådant sätt att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppstår.

Fastigheten ska ge utrymme för användning av den erhållna kompostjorden. Medgivande om kompostering ges tills vidare. Medgivandet kan komma att återkallas om förutsättningarna ändras eller om villkoren i medgivandet inte uppfylls.

33 § Kompostering av latrin, slam och egen hantering av utsorterad urin får ske efter ansökan till den tillsynsansvariga nämnden. Tillstånd kan ges om komposteringen av latrin och slammet samt spridning av urin kan ske inom den egna fastigheten på ett sätt som är godtagbart med hänsyn till människors hälsa och miljön. Spridning av slam och urin får endast ske under växtsäsong.

Kompostering av latrin ska ske i särskild anläggning och med det menas exempelvis förmultningsanläggning eller kompost för omhändertagande av latrin. En latrinkompost ska ha eller vara: ett tätt lock, en tät botten, skadedjurssäker, minst två fack eller behållare, tillräcklig

lagringskapacitet och välisolerad. Ansökan om omhändertagande av latrin genom egen anläggning ska innehålla en komplett beskrivning av anläggningen.

Tillstånd för eget omhändertagande av latrin, slam eller urin gäller för maximalt fem år.

Givna tillstånd ska omprövas om förutsättningarna för dem ändras. Det är fastighetsinnehavarens skyldighet att meddela sådan förändring.

Utsträckt hämtningsintervall

34 § För enskilda avloppsanläggningar kan fastighetsinnehavare eller den nyttjanderättshavare som äger anläggningen, efter ansökan till den tillsynsansvariga nämnden medges utsträckt hämtningsintervall för avfall från anläggningen. Förlängt intervall kan medges under förutsättning att nämnden utifrån ansökan med uppgifter om anläggningens belastning och beskaffenhet kan bedöma att hämtning inte behöver utföras med ordinarie intervall, utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön. Förutsättningar för ett sådant uppehåll är att hämtning av avfall från anläggningen har skett i anslutning till föregående hämtningssäsong. Hämtningsintervallet kan förlängas så att tömning sker som minst vartannat år och medgivandet gäller i högst sex år, därefter måste en ny ansökan lämnas in. Medgivande om utsträckt hämtningsintervall kan återkallas om kommunen konstaterar att förutsättningarna för sådant inte är uppfyllda.

Följande villkor ska uppfyllas för utsträckt hämtningsintervall:

- Tillstånd ska finnas på avloppsanläggningen,
- Anläggningen ska uppfylla gällande lagkrav,
- Slamavskiljaren är större än normalt för belastningen.

Det är fastighetsinnehavarens ansvar att hämtning anpassas till anläggningens behov. Avloppslösningar som kräver annat tömningsintervall ska tömmas i enlighet med det tillstånd som getts av den tillsynsansvariga nämnden och ska följa leverantörens anvisningar.

Delat abonnemang och gemensam avfallslösning

35 § Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare med två angränsande fastigheter, eller två fastigheter som bedöms som närliggande, kan efter ansökan till ansvarig utförare under viss tid medges rätt att dela abonnemang under förutsättning att bestämmelserna i dessa föreskrifter om fyllnadsgrad och vikt beaktas och att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår. Ett villkor för att detta ska medges är att fastighetsinnehavarna/nyttjanderättshavarna ska inneha samma typ av abonnemang. En av fastighetsinnehavarna/nyttjanderättshavarna ska förbinda sig att ansvara för uppställningsplats och har skyldighet att underrätta kommunen om förändring sker. Faktura för grundavgift och rörlig abonnemangavgift ställs till respektive fastighetsinnehavare.

Medgivande om delat abonnemang kan återkallas om kommunen konstaterar att förutsättningar för medgivandet inte längre är uppfyllda.

36 § Fastigheter som ingår i samfällighet, eller annan jämförlig sammanslutning med gemensamt ansvar för avfallshanteringen, kan efter ansökan till ansvarig utförare under viss tid medges rätt att använda gemensamma avfallsbehållare under förutsättning att bestämmelserna i dessa föreskrifter om fyllnadsgrad och vikt beaktas och att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår. Faktura för grundavgift ställs till respektive fastighetsinnehavare/nyttjanderättshavare. När det finns samfällighetsförening, med ansvar för

avfallshantering för fastigheterna, ställs faktura för rörlig abonnemangsavgift till föreningen. När det inte finns samfällighetsförening eller annan gemensam fakturamottagare ställs faktura för rörlig abonnemangsavgift till respektive fastighetsinnehavare/nyttjanderättshavare.

Uppehåll i hämtning

37 a § Uppehåll i hämtning av kärlavfall från fastighet med året-runt-abonnemang kan efter ansökan till den tillsynsansvariga nämnden medges fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare om fastigheten inte kommer att nyttjas under en sammanhängande tid om minst 6 månader.

37 b § Uppehåll i hämtning av kärlavfall från fastighet med fritidshusabonnemang kan efter ansökan till den tillsynsansvariga nämnden medges fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare om fastigheten inte kommer att nyttjas under hela hämtningssäsongen (vecka 16–41).

37 c § Uppehåll i hämtning av avfall från fastighetens avloppsanläggning kan efter ansökan till den tillsynsansvariga nämnden medges för fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som inte kommer att nyttja året-runt-boende eller fritidshus under respektive hämtningssäsong. Förutsättningar för ett sådant uppehåll är att hämtning av avfall från anläggningen har skett i anslutning till föregående hämtningssäsong och att fastigheten inte kommer att nyttjas under en sammanhängande tid om minst 6 månader.

Eget omhändertagande och befrielse från skyldigheten att överlämna avfall under kommunalt ansvar till kommunen

38 § Kommunen får efter ansökan till den tillsynsansvariga nämnden, om det finns särskilda skäl, medge dispens för fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare från förbudet om att inga andra än kommunen eller den som kommunen anlitar får återvinna eller bortskaffa avfall under kommunalt ansvar (15 kap. 24 §, 1 stycket i miljöbalken). Detta får ske om den som ska hantera avfallet med stöd av dispensen kan göra det på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt. I ansökan ska en beskrivning av hur avfallet ska omhändertas finnas med. Dispensen får som längst gälla under 3 år åt gången.

Ikraftträdande

Dessa föreskrifter träder i kraft den 2022-01-01 då föreskrifter för avfallshantering för Valdemarsviks kommun 2019-06-26 upphör att gälla. Tidigare meddelade dispenser och andra beslut meddelade innan dessa föreskrifters ikraftträdande fortsätter att gälla med stöd av motsvarande bestämmelser i denna föreskrift, förutsatt att de inte strider mot innehållet i dessa föreskrifter.

Bilaga 1. Anvisningar om sortering, märkning och överlämnande av avfall under kommunalt ansvar

Typ av avfall som ska sorteras ut och hållas skiljt från annat avfall	Krav på utsortering	Krav på emballering m.m.	Instruktion för hämtning/lämning
Döda sällskapsdjur samt avfall från husbehovsjakt.	-	Ska förpackas väl innan det läggs i behållare för restavfall. Mindre sällskapsdjur kan även grävas ner på den egna fastigheten, förutsatt att graven är så djup att djur hindras från att gräva upp kroppen, att ingen misstanke om smitta föreligger samt att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön. För större djur eller större mängd sådant avfall ska veterinär kontaktas. Gällande föreskrifter från Jordbruksverket ska beaktas.	Omhändertas av veterinär eller läggs i behållare för restavfall. Avfall för husbehovsjakt får utgöra högst 10 kg per hämtningstillfälle.
Farligt avfall	Följande produkter eller ämnen utgör exempel på vad som ska hanteras som farligt avfall: - Färg, lackavfall samt hartser, - Limavfall (exempelvis kontaktlim, epoxilim, spackel), - Lysrör (exempelvis lågenergilampor, solarierör, halogenlampor) - Lösningsmedel - Fotokemikalier (exempelvis fix och framkallare) - Bekämpningsmedel - Sprayburkar - Annat starkt surt eller alkaliskt avfall (exempelvis frätande ämnen som kaustiksoda, svavelsyra, ammoniak, lut, avkalknings-medel) - Avfall som innehåller kvicksilver (exempelvis termometrar, barometrar, reläer)	Ska vara tydligt märkt med uppgift om innehåll. Olika typer av farligt avfall får inte blandas. Asbest tas emot i små emballage.	Lämnas vid kommunens ÅVC eller annan avsedd insamlingsplats. Farligt avfall kan även hämtas en gång per år av kommunen vid förannonserade platser.
(Träder i kraft 2023-01-01)	Utsortering ska minst omfatta följande avfallsslag:	Vid hämtning vid fastighetsgräns åligger det	Avfallet lämnas vid återvinningscentral där avfallet ska sorteras och

Bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet	1. trä, 2. mineral som består av betong, tegel, klinker, keramik eller sten, 3. metall, 4. glas, 5. plast, och 6. gips.	fastighetsinnehavaren att upplåta plats för container. Hänsyn ska tas till vad som utgör en god arbetsmiljö vid lämning och hämtning av container. Fastighetsinnehavaren ansvarar för att sortera ut avfallet.	lämnas enligt instruktioner på plats. hämtning av sorterat bygg- och rivningsavfall i container vid fastighetsgräns enligt 15 kap. 20 § miljöbalken kan beställas av kommunen.
Fett från fettavskiljare	Avfallet ska vara åtkomligt för tömning i den anläggning där det genereras.	-	Åtgärder inför hämtning av avfall från anläggningar enligt 19 § ska beaktas. Hämtning av fett från fettavskiljare sker minst en gång per år och i övrigt efter behov för att upprätthålla god funktion, enligt VA-huvudmannens krav.
Förpackningar	I enlighet med definitionen av förpackning i Förordningen (SFS 2018:1462).	Lämnas lösa i de behållare och kärl som tillhandahålls och anvisas.	Lämnas till Förpacknings- och Tidningsinsamlingens (FTI) återvinningsstationer (ÅVS) eller till insamling vid anvisad plats.

Typ av avfall som ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall	Krav på utsortering	Krav på emballering m.m.	Instruktion för hämtning/lämning
Före detta livsmedel	Matavfall från butiker ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall.	Max 15 kilo per tillfälle.	Borttransporteras från fastigheten i enlighet med de hämtningsintervall som kommunen tillhandahåller. Vid transport av före detta livsmedel ska ett handelsdokument åtföljas avfallet, från hämtställe till anläggning där det ska behandlas. Fordonet ska också rengöras regelbundet.
Grovavfall	Grovavfall som utgör avfall under kommunalt ansvar ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall.	Grovavfall från hushåll för separat borttransport av kommunen ska i den mån det är möjligt, buntas och förpackas i lämpligt emballage om högt 1,2 meter och vikt om högst 15 kg. Grovavfall ska förses med märkning som klargör att det är fråga om grovavfall	Lämnas vid kommunens ÅVC där avfallet ska sorteras och lämnas enligt instruktioner på plats. Grovavfall hämtas även fastighetsnära av kommunen ett antal gånger per år.
Kasserade bilbatterier	I enlighet med definitionen av batteri i batteriförordningen (SFS 2008:834)	Ställs upp på ett sätt som förhindrar att batterisyra/innehåll rinner ut.	Lämnas till försäljningsställen eller vid kommunens ÅVC.

<p>Kasserade bärbara batterier. Om kasserade produkter innehåller lösa bärbara batterier ska dessa plockas ur. Är de bärbara batterierna inbyggda i produkten hanteras den som konsumentelavfall.</p>	<p>I enlighet med definitionen av bärbart batteri i batteriförordningen (SFS 2008:834)</p>	<p>-</p>	<p>Lämnas i batteriholkar som finns på återvinningsstationer, i vissa butiker och vid kommunens ÅVC. Bärbara batterier samlas även in fastighetsnära via flerfackssystemet.</p>
<p>Konsumentelavfall</p>	<p>Skrymmande konsumentelavfall ska sorteras ut och hållas skilt från annat grovavfall. Smått elavfall ska sorteras ut och hållas skilt från restavfall.</p>	<p>-</p>	<p>Lämnas till butik som säljer elektronik eller vid kommunens ÅVC. På ÅVC ska avfallet lämnas enligt instruktioner på plats.</p>
<p>Latrin</p>	<p>Latrinavfall ska avskiljas och hållas skilt från annat avfall.</p>	<p>Avfallet ska samlas i tunna som ska vara väl försluten så att avfallet inte kan spridas.</p> <p>Fastighetsinnehavaren ska försluta latrinbehållare och rengöra den på utsidan innan hämtning sker.</p>	<p>Borttransport av latrintunnor från fastighet sker genom kommunens försorg. Hämtning sker på anvisad plats och beställs av fastighetsinnehavaren efter behov.</p>

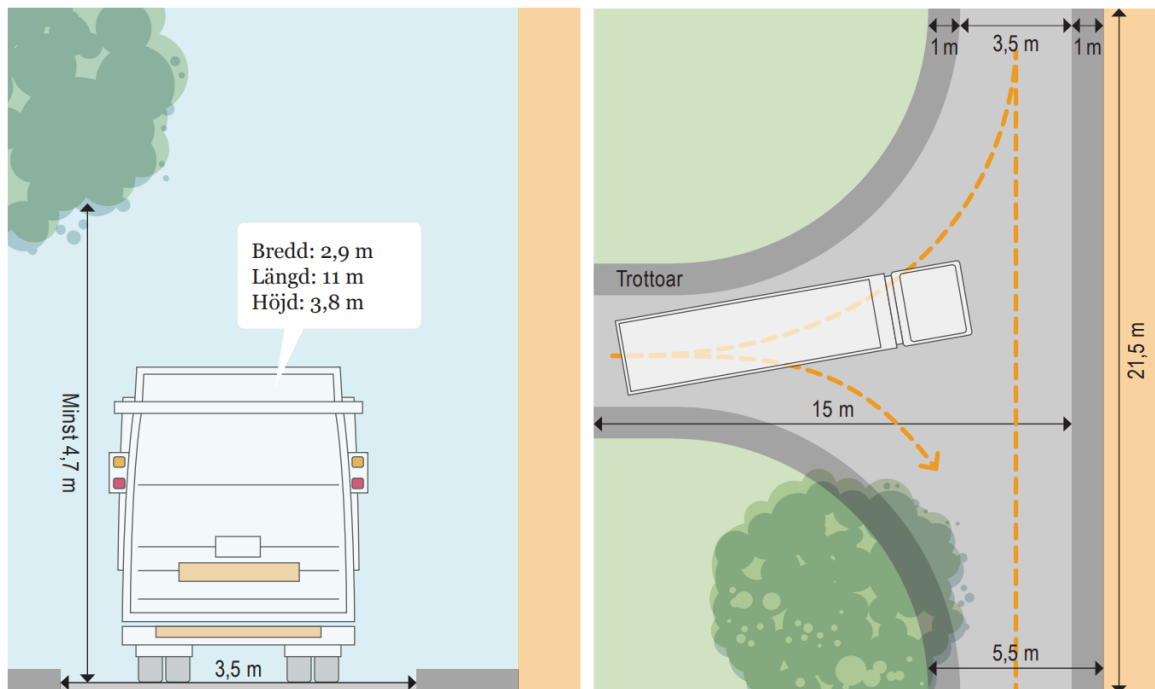
Typ av avfall som ska sorteras ut och hållas skiljt från annat avfall	Krav på utsortering	Krav på emballering m.m.	Instruktion för hämtning/lämning
Läkemedel	I enlighet med definitionen av läkemedel i förordningen (SFS 2009:1031) om producentansvar för läkemedel.	Ska lämnas i behållare/påse som tillhandahålls av apoteket.	Lämnas till apotek.
Matavfall	Matavfall ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall.	Avfallet ska läggas i matavfallspåse godkänd av kommunen. Kan också komposteras efter anmälan.	Borttransporteras från fastigheten i enlighet med de hämtningsintervall som kommunen tillhandahåller.
Matfetter och frityroljor	-	Ska förvaras i behållare med tätslutande lock. Maximalt 2 liter flytande emballerat avfall per tillfälle.	Läggs i behållare för restavfall.
Restavfall	Matavfall, farligt avfall, förpackningar, el-avfall och annat avfall som omfattas av producentansvar ska sorterats ut. Restavfallet är det som återstår efter utsortering. Inert avfall, så som porslin, ska i första hand sorteras ut och lämnas in vid kommunens ÅVC och kan i andra hand läggas i fraktionen för restavfall.	Restavfall som läggs i behållare ska läggas i påse. Det paketerade avfallet ska vara väl förslutet så att avfallet inte kan spridas. Avfall ska vara väl emballerat så att skada, arbetsmiljöproblem eller annan olägenhet inte uppkommer.	Lämnas i särskild behållare som är avsedd för uppsamling av restavfall vid fastighet eller vid anvisad plats. Avfallet hämtas och borttransporteras genom kommunens försorg.
Returpapper	I enlighet med definitionen av returpapper i 10 § avfallsförordningen (2020:614).	Lämnas lösa i de behållare och kärl som tillhandahålls och anvisas.	Lämnas i de insamlingssystem som tillhandahålls av kommunen eller den som kommunen anlitar för insamlingen.
Slam och fosforfiltermaterial från enskilda avloppsanläggningar.	Avfallet ska vara åtkomligt för tömning i den anläggning där det genereras.	Filtermaterial från fosforfällor och andra jämförbara filter ska vara förpackat eller tillgängligt på ett sådant sätt att hämtning kan utföras av fordon utrustat med kran.	Åtgärder inför hämtning av avfall från anläggningar enligt 19 § ska beaktas. Vid installation och anläggande av enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare, tank för matavfall eller anläggning som kräver byte av filtermaterial ska hänsyn tas till vad som utgör en god arbetsmiljö vid hämtning av avfall från anläggningen.

Typ av avfall som ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall	Krav på utsortering	Krav på emballering m.m.	Instruktion för hämtning/lämning
Spillolja	Spillolja utgör farligt avfall. Spillolja ska sorteras ut och hanteras separat från annat farligt avfall. Spillolja som är isolerolja ska hållas åtskild från andra isoleroljor och andra spilloljor till dess att halten av PCB-produkter i isoleroljan har fastställts. Den som hanterar spillolja ska se till att spilloljan inte blandas med spilloljor med andra egenskaper eller med andra typer av avfall eller ämnen på ett sätt som hindrar (1) regenerering av spilloljan, eller (2) annan materialåtervinning som ger likvärdiga eller bättre miljöeffekter än regenerering.	Ska vara tydligt märkt med uppgift om innehåll. Max 20 l per tillfälle.	Lämnas vid kommunens ÅVC.
Stickande och skärande avfall.	Exempel på stickande och skärande avfall är kanyler och sprutor.	Ska förpackas i skyddande hölje innan det läggs i behållare för restavfall, så att inte skärskador eller annan olägenhet uppstår.	Läggs i behållare för restavfall.
Textil	I enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/851 av den 30 maj 2018 om ändring av direktiv 2008/98/EG om avfall.	-	Lämnas i de insamlingssystem som tillhandahålls.
Trädgårdsavfall	Trädgårdsavfall ska sorteras ut och hållas skilt från annat grovavfall. I första hand ska trädgårdsavfall komposteras på den egna fastigheten.	Avfallet ska lämnas enligt instruktioner på plats.	Lämnas vid kommunens ÅVC.
Urin	Krav på utsortering gäller fastigheter med urinseparatorande toaletter.	-	Åtgärder inför hämtning av avfall från anläggningar enligt 19 § ska beaktas. Hämtas i samband med slamtömning.

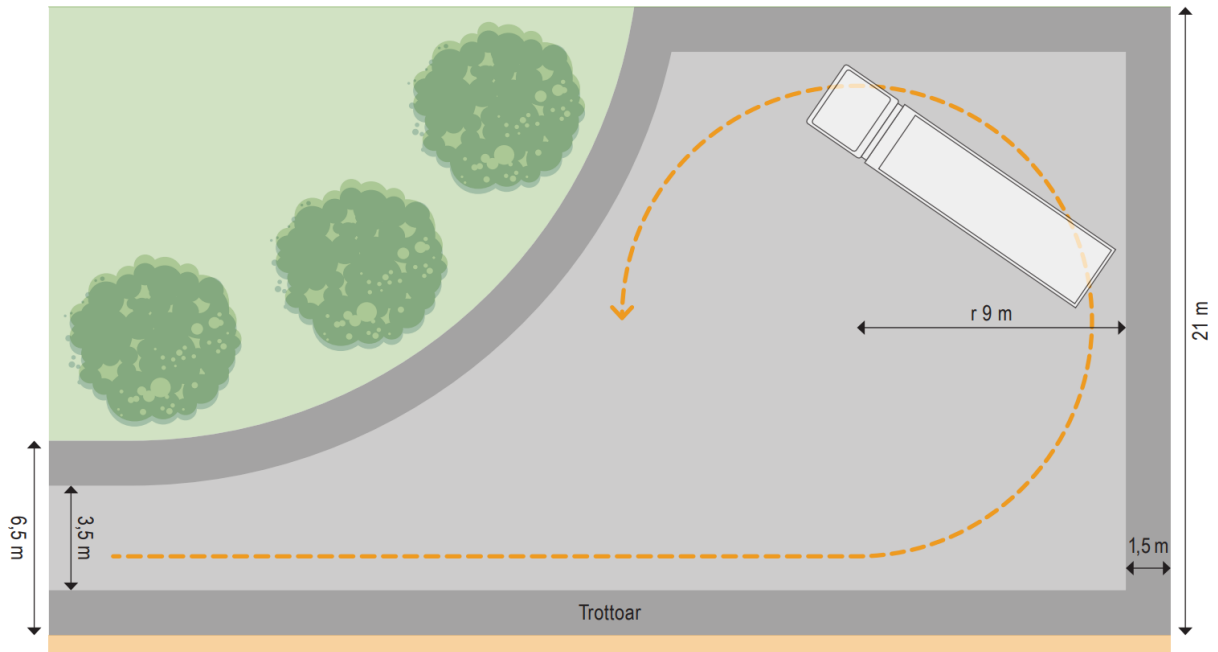
Bilaga 2. Instruktion för väghållare och transportvägars framkomlighet

Följande krav ställs på framkomligheten på de vägar som används vid hämtning med entreprenörens hämtningsfordon. Krav och figurer är hämtade från Avfall Sveriges *Handbok för Avfallsutrymmen* från 2018.

- Transportväg ska vara minst 5,5 meter bred om körning i båda riktningarna förekommer. Om parkering tillåts ska vägen vara bredare (bredden beror då på vilken typ av parkering som tillåts, t.ex. utmed vägen eller snedställd). Om vägen är mötesfri och det inte finns parkerade fordon kan vägen vara smalare, men den ska vara minst 3,5 meter. Träd och växtlighet eller snövallar ska inte inkräkta på vägbredden. Vägen behöver också vara fri från hinder såsom växtlighet upp till en höjd av 4,7 meter. Se Figur 1.
- Vintertid ska vägen hållas snöröjd och vid behov vara halkbekämpad.
- Vägen ska klara en fordonsvikt på 26 ton. Ytbeläggningen bör vara av sådan art att det går att jämna till den (sladda eller liknande) vid behov.
- Om vägens beskaffenhet inte medger kontinuerlig trafik av tunga fordon kommer ansvarig utförare att anvisa ny plats för kärl.
- Transportväg som är återvändsgata ska ha vändmöjlighet för hämtningsfordon. Vändplan för en normal sopbil ska ha en diameter av 18 meter med en hinderfri remsa på ytterligare 1,5 meter runt om. Alternativt till detta kan vara en vändplats eller en trevägskorsning som möjliggör en så kallad T-vändning. Olika exempel på vändmöjligheter redovisas i Figur 1 och Figur 2.

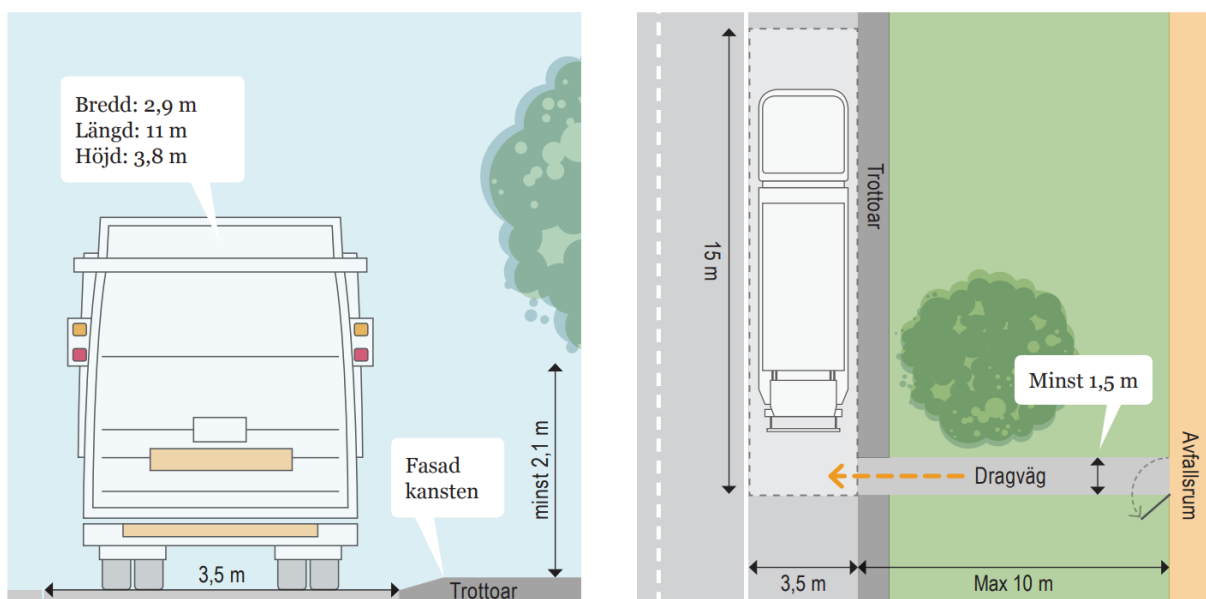

Figur 1. Transportvägens mått och vändplats i trevägskorsning (Avfall Sverige, 2018).

Figur 2. Vändplatsens mått (Avfall Sverige, 2018).

- Dragvägar mellan avfallsutrymme och uppställningsplats ska vara så korta som möjligt och inte överstiga 10 meter.
- Dragvägar ska vara minst 1,2 meter breda och om den ändrar riktning bör bredden där vara minst 1,35 meter. Det ska vara minst 2,1 meters fri höjd.
- Dragvägar ska året om vara jämna, hårdgjorda, halkfria och utan trånga passager eller hinder.
- Trottoarkanter ska i möjligaste mån undvikas. I de fall det inte går att undvika kanter ska fasad kantsten eller motsvarande användas.

Figur 3. Dragvägens utformning (Avfall Sverige, 2018).

Bilaga 3. Hämtningsintervall och behållartyper

Avfall under kommunalt ansvar som ska transporteras till behandlingsanläggning genom kommunens försorg hämtas enligt följande ordinarie intervall, om inte särskilda skäl föreligger. Hämtningen kan komma att avvika från hämtningsschemat, tillfälligt eller under längre period, på grund av särskilda omständigheter såsom vägförhållanden, sjukdom eller fordonsfel samt helgdagar.

Hämtningsintervall och tidpunkter för hämtning beslutas av kommunfullmäktige och presenteras närmare i renhållningstaxan.

Zon 1 avser fastland och öar med fast broförbindelse för sophämtningsfordon. Zon 2 avser skärgårdsöar utan fast broförbindelse och fastlandsdelar utan vägförbindelse för sophämtningsfordon. Zon 3 avser skärgårdsöar utan fast broförbindelse med tillgång till sopsorteringsstation.

Hämtningsintervall		
Mat- och restavfall – Zon 1		
Året-runt-abonnemang	En- och tvåbostadshus	En gång varannan vecka
Fritidsboendeabonnemang	En- och tvåbostadshus	En gång varannan vecka (v. 16 - 41)
Året-runt-abonnemang	Flerbostadshus	Minst en gång i veckan
Verksamhet	Permanent	Normalt en gång i veckan
Säsongsverksamhet	Tillfällig	Normalt en gång i veckan (v. 16 - 41)

Hämtningsintervall		
Mat- och restavfall – Zon 2		
Året-runt-abonnemang	En- och tvåbostadshus	Skер vid anvisad plats (fastland)
Fritidsboendeabonnemang	En- och tvåbostadshus	Skер vid anvisad plats (fastland) (v. 16 - 41)
Verksamhet	Permanent	Skер vid anvisad plats (fastland)
Säsongsverksamhet	Tillfällig	Skер vid anvisad plats (fastland) (v. 16 - 41)

Hämtningsintervall		
Mat- och restavfall – Zon 3		
Året-runt-abonnemang	En- och tvåbostadshus	Skер vid anvisad plats (sopsorteringsstation)
Fritidsboendeabonnemang	En- och tvåbostadshus	Skер vid anvisad plats (sopsorteringsstation)
Annan verksamhet	Permanent	Skер vid anvisad plats (sopsorteringsstation)
Säsongsverksamhet	Tillfällig	Skер vid anvisad plats (sopsorteringsstation)

Hämtningsintervall		
Slam enskilda avloppsanläggningar – Zon 1, 2 och 3		
Året-runt-abonnemang och verksamheter	Slamavskiljare (WC-avlopp), minireningsverk och slutna tank	Skер normalt en gång per år och i övrigt efter behov för att upprätthålla god funktion.
	BDT (bad-, disk- och tvättanläggning)	En gång varje år och i övrigt efter behov för att upprätthålla god funktion.
	Fosformaterial i fosforfälla	Tömningsfrekvens enligt leverantörens rekommendationer. Tömning sker efter beställning.
Fritidsboendeabonnemang	Slamavskiljare (WC-avlopp), minireningsverk och slutna tank	Skер normalt en gång per år och i övrigt efter behov för att upprätthålla god funktion.
	BDT (bad-, disk- och tvättanläggning)	En gång vartannat år och i övrigt efter behov för att upprätthålla god funktion.
	Fosformaterial i fosforfälla	Tömningsfrekvens enligt leverantörens rekommendationer. Tömning sker efter beställning.

Hämtningsintervall		
Urin och latrin – Zon 1, 2 och 3		
Urin	En- och tvåbostadshus	Urin från sluten urintank hämtas en gång per år vid ordinarie tur samt efter beställning.
Latrin	En- och tvåbostadshus	Tömning sker efter beställning, under perioden v. 16–38 (jäma veckor).

Hämtningsintervall		
Fett från fettavskiljare - Zon 1, 2 och 3		
Fettavskiljarslam	Verksamheter	Minst en gång per år och i övrigt efter behov för att upprätthålla god funktion, enligt VA-huvudmannens krav.

Tillåtna behållartyper i kommunen för respektive hämtningsområde.

Behållartyper			
Behållare	Zon 1	Zon 2	Zon 3
Kärl, 190 l	X	-	-
Kärl, 370 l	X	-	-
Kärl, 660 l	X	-	-
Komprimator	X	-	-
Latrinkärl	X	-	-
Krantömda behållare/ underjordsbehållare	X	X	X

Bilaga 4. Karta över hämtningsområden (zon 1, 2 och 3)

Under framtagning

Avfallsplan 2022-2025
Bilaga 1 – Uppföljning av tidigare avfallsplan

Mål 1 - Återbruk, förebyggande av avfall och minskad nedskräpning

Inriktning	Åtgärder	Uppföljning	Ansvar	Beskrivning
1.1 Avfallsmängderna per person ska minska till 2021 i enlighet med det nationella målet om avfallsförebyggande enligt EU:s avfallshierarki.	<ul style="list-style-type: none"> Förbättrad information om avfallsminimering. Anordna årliga evenemang med tema avfallsminimering på ÅVC:n. I samband med evenemanget kan det finnas möjlighet för att lämna in föremål till loppis eller second hand. Detta kan utföras i samarbete med andra aktörer t.ex. olika hjälporganisationer. Skapa forum-event och använda sociala medier för att skapa engagemang i kommunen för avfallsfrågor. 	Ej uppfyllt.	Kommunstyrelsen (KS)	All statistik kring avfallsmängder registreras i det nationella uppföljningssystem som branchorganisationen Avfall Sverige tillhandahåller. Vid jämförelse mellan 2017 och 2020 finns där ingen minskning av avfallsmängderna. År 2020 insamlades 612kg/person i Valdemarsvik vilket är en ökning
1.2 Utöka aktionerna för minskad nedskräpning i kommunen.	<ul style="list-style-type: none"> Till exempel genom utökat samarbete med "Håll Sverige rent" och genom att fler skolor och förskolor engageras i arbetet. Arbeta för att engagera även äldre skolelever i arbetet mot nedskräpning. Fokus läggs på att till exempel högstadieelever ska ansluta sig till aktiviteterna för att minska nedskräpning. Söka samarbeten med det lokala föreningslivet, till exempel genom ungdomsidrotten. Barn och ungdomar engageras på så vis i skräpinsamling samtidigt som de får ekonomisk ersättning. Utreda möjligheten att ta emot säckvis med pantflaskor via Returpack på ÅVC. 	Uppfyllt	KS.	Kommunen arbetar aktivt mot nedskräpning. De har samarbete med Håll Sverige rent och Städa Sverige

Inriktning	Åtgärder	Uppföljning	Ansvar	Beskrivning
2.1 Andelen matavfall i den brännbara fraktionen ska kontinuerligt minska.	<ul style="list-style-type: none"> • Översyn av renhållningstaxan. • Informationsinsatser. 	Uppfyllt	KS	Införandet av Gröna Påsen i april 2020 har minskat restavfallet med 13%
2.2 till år 2021 införa insamling av matavfall inom hela kommunen	<ul style="list-style-type: none"> • Utredda vilka geografiska områden som ska omfattas av insamlingen och vilken typ av insamlingssystem som är bäst ur ett ekonomiskt och miljömässigt perspektiv. • Införa flerfackskär i villor och separata kärl i flerbostadshus. • Informationskampanj. 	Uppfyllt	KS	Infört Gröna Påsen april 2020
2.3 Påbörja ett arbete med att minimera och förebygga att matavfall uppstår inom de kommunala verksamheterna.	<ul style="list-style-type: none"> • Informera på skolor och andra verksamheter som hanterar mat. • En vecka per år kommer skolorna att mäta tallrikssvinnet. Under samma vecka ska personalen prata med barnen om varför man inte ska kasta mat i onödan. 	Uppfyllt	KS samt Barn, Ungdom och Arbetsmarknad (BUA)	Det finns ett kontinuerligt arbete med skolor angående matsvinn

Mål 3 - Förbättra utsortering av farligt avfall och förpackningsmaterial

Inriktning	Åtgärder	Uppföljning	Ansvar	Beskrivning
3.1 Öka tillgängligheten för sortering av farligt avfall och till 2021 ska farligt avfall i den brännbara fraktionen ha minskat med 25 % jämfört med år 2017.	<ul style="list-style-type: none"> • Införa Samlaren¹ i butiker. • Informationsinsatser. • Införande av tillfällig behållare för att samla in farligt avfall på öarna. Stimulera till att använda återvinningscentralen, (ÅVC) och återvinnings-stationer (ÅVS)² genom informationsinsatser och genom att anordna temadagar. 	Delvis uppfyllt	KS och BUA	Asbest på ÅVC, miljöbilen 3 ggr/år
3.2 Förpackningsmaterial i den brännbara fraktionen ska minska med 25 % till år 2021, jämfört med år 2017.	<ul style="list-style-type: none"> • Införa flerfackskär i villor och separata kärl i flerbostadshus. • Utredda möjligheten till fastighetsnära insamling av förpackningar och tidningar. • Upprättande av en sorteringsguide. 	Går ej att utvärdera	KS	Vid uppföljning hade inte plockanalys genomförts för att kunna mäta
3.3 Erbjud fastighetsnära insamling av glödlampor och batterier.	<ul style="list-style-type: none"> • Informationsinsatser. • Anpassningar av kärl eller annan lämplig lösning för lagring i hemmet. 	Ej uppfyllt	KS	

¹ Samlaren är ett insamlings-skåp där farligt avfall såsom ljuskällor (exempelvis glödlampor och lågenergilampor), batterier och småelavfall kan lämnas. Samlaren placeras vanligtvis i offentliga miljöer såsom i matbutiker.

² Återvinningsstationer är lokala insamlingar som FTI sköter. Då dessa stationer kan man lämna in förpackningar av glas, plast, metall och papper samt tidningar.

Avfallsplan 2022-2025
Bilaga 1 – Uppföljning av tidigare avfallsplan

Mål 4 - Förbättrad avfallsorganisation

Inriktning	Åtgärder	Uppföljning	Ansvar	Beskrivning
4.1 Förbättrad kommunikation	<ul style="list-style-type: none"> • Ökad information i sociala medier. • Upprättande av en sorteringsguide som kan publiceras på sociala medier och på kommunens hemsida. • Ha en artikel i varje nummer av Valdemarsviksbladet med tema avfall. • Integrera avfallsplanen i skolornas undervisning. • Införande av informationstext på renhållningsfakturorna. • Informationsinsatser som syftar till att informera om hela avfallskedjan, även hur avfallet slutligen hanteras. 	Delvis uppfyllt	KS.	<p>Kommunen har kommunicerat mot medborgare genom att öka sitt användande av hemsida och facebookside.</p> <p>Avfallslappen är driftsatt.</p>
4.2 Förbättrad avfallsorganisation	<ul style="list-style-type: none"> • Utredda möjligheter och alternativ för gemensam nämnd eller kommunalförbund inom renhållningen i Valdemarsvik, Söderköping och Åtvidaberg. 	Går ej att utvärdera	KS.	

Avfallsplan 2022-2025
Bilaga 1 – Uppföljning av tidigare avfallsplan

Mål 5 - Avfallsrelaterade klimatmål.

Inriktning	Åtgärder	Uppföljning	Ansvar	Beskrivning
5.1 Påbörja Inventering av nedlagda deponier, enligt MIFO.	<ul style="list-style-type: none"> • Åtgärdsplan för hur inventeringen ska ske och om det behövs fler åtgärder. • Samordna insatserna med Söderköpings kommun. • Söka statliga bidrag för att finansiera undersökningarna 	Ej uppfyllt	KS samt Miljönämnden (MN).	
5.2 Bränslet i samtliga avfallsfordon ska vara fossilfritt senast år 2021	<ul style="list-style-type: none"> • Krav ställs vid upphandling. 	Uppfyllt	KS	Krav i nytt avtal som började gälla april 2020

Bilaga 2 Nulägesbeskrivning

I denna bilaga presenteras en nulägesbeskrivning av Valdemarsviks kommun. I nulägesbeskrivningen beskrivs kommunens nuvarande avfallshantering och avfallsmängderna presenteras närmare.

I Valdemarsviks kommun

Valdemarsvik omnämns för första gången 1383 i Borkhults arkiv, då under namnet Wagmare. Idag är Valdemarsvik en kommun som präglas av skärgårdsmiljö med en nära 700 km lång strandlinje. På sommaren förvandlas orten till ett populärt turistmål. I detta avsnitt presenteras uppdaterad information om geografi, befolkning samt näringsliv i Valdemarsvik.

I.1 Geografi

Valdemarsvik är en kommun i Östergötlands län och gränsar till Västerviks kommun i söder, Åtvidabergs kommun i väster och Söderköpings kommun i norr. I öster har Valdemarsvik kust mot Östersjön och en stor del av kommunen utgörs av skärgård. I kommunen finns tätorterna Valdemarsviks stad, Gusum och Ringarum. Europaväg 22 passerar igenom kommunen och sammanbinder Valdemarsvik med Norrköping, Västervik och Kalmar. Geografisk placering i Sverige visas i Figur 1.

Figur 1. I kartan över Sverige finns Valdemarsviks kommun markerad med röd ring (© Lantmäteriet Medgivande R50103251_170001).

1.2 Befolkning

Folkmängden i Valdemarsviks kommun har under perioden mellan år 2009 - 2015 varit relativt konstant, vilket kan utläsas i Tabell 1 nedan. Inte heller medelåldern för invånarna i kommunen har fluktuerat betydande under perioden. År 2020 var folkmängden i Valdemarsvik 7 373 personer.

Tabell 1. I tabellen redovisas folkmängden i Valdemarsviks kommun under perioden 2018 och 2020. Den redovisade folkmängden är från den 31 december respektive år (SCB, 2021).

År	Folkmängd (st)	Medelålder (år)
2020	7 737	48
2019	7 873	
2018	7 956	

I Tabell 2 nedan presenteras fördelningen av boendetyper inom Valdemarsviks kommun, fördelat på en- och tvåfamiljshus, flerbostadshus samt fritidshus.

Tabell 2. Boende fördelat på boendetyper i Valdemarsviks kommun för 2019 och 2020 (Avfall webb, 2021).

år	Hushåll i en- och tvåfamiljshus (st)	Hushåll i flerbostadshus (st)	Fritidshus (st)
2020	2730	1383	2807
2019	2725	1383	2728

1.3 Näringsliv

Inom kommunen finns knappt 600 aktiva företag. Den största arbetsgivaren i Valdemarsvik är Valdemarsviks kommun men även tillverkningsindustrierna Nordic Brass Gusum AB, R-K Teknik i Gusum och CMW i Valdemarsvik. År 2019 var 78,7 % av befolkningen förvärvsarbetande i åldrarna 16 till 64 år (SCB, 2016).

2 Nulägesbeskrivning inom avfallsområdet

I detta avsnitt presenteras ansvarsfördelningen, kommunikationen samt finansieringen av avfallshanteringen i Valdemarsvik.

2.1 Ansvarsfördelning inom avfall

- **Kommunerna.** Kommunfullmäktige ansvarar över att fastställa renhållningsordningen för kommunen. Kommunen ansvarar för insamling och omhändertagande av kommunalt avfall och tidningar (med start 2022), med undantag av avfall som omfattas av producent-ansvar.
- **Producenterna** är ansvariga för avfall av typerna förpackningar, bilar, däck och elektroniska produkter.
- **Verksamhetsutövare** är ansvariga för att det avfall som verksamheten ger upphov till tas om hand enligt gällande regler och lagar.

- **Tillsynsmyndigheterna (miljöförvaltning och länsstyrelse)** har ansvar att pröva och utöva tillsyn av verksamheter samt besluta enligt kommunens renhållningsföreskrifter och övrig avfallslagstiftning.
- **Fastighetsägarna** ansvarar över att informera de som bor eller är verksamma inom fastigheten om gällande regler för avfallshantering. De ansvarar även för att tillhandahålla utrymmen för avfallsinsamling.
- **Alla** som ger upphov till avfall ansvarar för att se till att det hanteras enligt gällande regler. Detta gäller för privatpersoner så väl som för verksamhetsutövare.

2.1.1 Kommunens ansvar

Varje kommun har enligt Miljöbalken (15 kap) ansvar för att upprätta en renhållningsordning vilken innefattar en kommunal avfallsplan samt renhållningsföreskrifter. Kommunen har även ett renhållningsansvar vilket omfattar kommunalt avfall. Kommunen ansvarar också för att avfallet transporteras till godkänd behandlingsanläggning så att avfallet kan omhändertas korrekt.

2.1.2 Producenternas ansvar

För vissa typer av avfall gäller ett producentansvar. Det innebär att tillverkare och importörer har ett ansvar för att en viss del av de varor som produceras samlas in, tas om hand och återvinns eller återanvänds.

År 1994 började förordningen om producentansvar för förpackningar tillverkade av papper, glas, plast och metall att gälla. Samtidigt antogs även förordningen om producentansvar för tidningspapper som upphävs i januari 2022. Senare utvidgades producentansvaret för att även gälla däck, batterier, elektriska- och elektroniska produkter, bilar, läkemedel, glödlampor och belysningsarmatur samt radioaktiva produkter och herrelösa strålkällor.

Ett antal organisationer har bildats för att samordna insamling av avfall som omfattas av producentansvar. Ett sådant exempel är FTI (förpacknings- och tidningsinsamlingen). FTI arbetar på uppdrag av producenterna och drivs utan vinstsyfte och bedriver insamling och återvinning av dessa produkter.

2.1.3 Verksamhetsutövarnas ansvar

Alla verksamheter ansvarar för att ta hand om det avfall som de ger upphov till på ett godkänt sätt. Företaget ska ha kunskap om avfallet och dess effekter på miljön. Företaget ska även hålla sig uppdaterat vad gäller förändringar inom avfallslagstiftningen. Verksamhetsutövarna ansvarar även att avfallet transporteras bort av en godkänd transportör till godkänd behandlings- eller mottagningsanläggning.

2.1.4 Tillsynsmyndighetens ansvar

Tillsynsmyndigheten kan utgöras av myndighetsnämnd på kommunen eller av länsstyrelsen beroende på vilken typ av verksamhet som avses. Tillsynsmyndigheten ansvarar för att utöva tillsyn på företag som bedriver verksamhet.

2.1.5 Fastighetsägarnas ansvar

Fastighetsägarna har som ansvar att informera de som bor eller har verksamhet på fastigheten om gällande regler för avfallshanteringen på fastigheten. De ansvarar även för tillhandahållande av avfallsutrymmen på fastigheten.

2.1.6 Alla som ger upphov till avfall

Alla som ger upphov till avfall (privatpersoner så väl som företag) är skyldiga att sortera ut och lämna sitt avfall i de olika insamlingssystem som finns. Alla har också skyldighet att följa reglerna för avfallshanteringen i kommunen.

2.2 Information och samverkan

Nedan presenteras lokala, regionala och nationella informationsflöden och samarbeten kring avfall som Valdemarsvik är del av.

2.2.1 Lokalt

Lokalt i kommunen förmedlas information om renhållning genom utskick från kommunen eller via kommunens hemsida. Invånarna kan även få ytterligare information om de vänder sig till kommunens kundtjänst för vatten och renhållning.

2.2.2 Regionalt

Valdemarsviks kommun är en av medlemskommunerna i det regionala avfallsnätverket def.waste. Nätverket är öppet för kommunerna inom Jönköpings län, Kalmar län, Södermanlands län och Östergötlands län. Syftet med def.waste är bland annat att samordna gemensamma frågor inom avfallsområdet, samordna informationsinsatser samt att driva och utveckla avfallsarbetet inom medlemskommunerna. Inom nätverket har man till exempel tagit fram gemensamma informationsbroschyrer om elektriskt, elektroniskt och farlig avfall. Man har även genomfört ett antal utbildningar för medlemmarna.

2.2.2.1.1 Nationellt

Avfall Sverige är en nationell branschorganisation inom avfallshantering och avfallsåtervinning och är kommunernas expertorgan inom avfall och återvinning. Avfall Sverige har Sveriges kommuner, eller deras kommunala bolag, som medlemmar.

2.3 Finansiering

2.3.1 Renhållningstaxa

Kostnaden för kommunens avfallshantering finansieras genom renhållningstaxan. Renhållningstaxan ska täcka kostnaderna för insamling, transport, behandling och återvinning av avfall. Renhållningstaxan betalas av fastighetsägare och andra som ger upphov till hushållsavfall. För boenden i flerfamiljshus är avgiften nästan alltid en del av hyran. Det är kommunfullmäktige som beslutar om renhållningstaxan i kommunen. År 2019 var renhållningstaxan 2 265(190 liters kär!) kr per år.

I renhållningstaxan ingår fastighetsnära hämtning av avfallsfraktioner matavfall och restavfall en gång var 14:e dag. I taxan ingår även hämtning av grovavfall 3 gånger per år från villor, ett tillfälle per år från fritidshus och flerfamiljshus. För boenden i skärgården finns det möjlighet att lämna grovavfall vid Breviksnäs och Fyrudden vid sammanlagt tre

tillfällen per år. Grovavfall kan även lämnas kostnadsfritt på kommunens återvinningscentral om avfallsvolymen understiger 3 m³ per tillfälle. Om volymen överstiger 3 m³ får avfallslämnaren betala via ett kpongssystem.

Ett par gånger per år sker fastighetsnära insamling av farligt avfall med miljöbil vid sex ställen i kommunen.

Tjänster som inte ingår i avfallstaxan men som går att köpas till är hämtning av grovavfall samt mindre mängder trädgårdsavfall. Tjänster som inte heller ingår i renhållningstaxan är hämtning av latrin och tömning av slamavskiljare.

2.3.2 Intäkter kopplade till producentansvar

Producentansvaret har lett till bildandet av samarbetsföretag, eller så kallade materialbolag, för att organisera finansiering och administration av insamling och återvinning.

En del av finansieringen för insamling och återvinning av de produkter som omfattas av producentansvar sker genom det insamlade materialets värde, men det täcker inte hela kostnaden. På förpackningarna finns en förpackningsavgift som producenterna betalar.

3 Avfallshantering

I detta avsnitt beskrivs hur avfall som uppkommer i Valdemarsviks kommun samlas in och hanteras.

3.1 Insamling

Kommunen erbjuder dels fastighetsnära insamling och dels avlämning av avfall på åtta stycken avfallsstationer samt en återvinningscentral.

Figur 2.. Bild över Valdemarsviks återvinningscentral.

3.1.1 Fastighetsnära insamling

I Valdemarsviks kommun används i nuläget insamlingssystem av ett kärl med kombinerad rest- och matavfallsinsamling via optisk sortering.

Insamlingen av avfall sker av avfallsentreprenören Renall AB. Systemet för insamling av avfall i Valdemarsviks kommun består av en kombination av hämtning vid fastighet och avlämning vid återvinningscentral. Förpackningar och returpapper avlämnas på återvinningsstationer som drivs av producenternas materialbolag FTI (Förpacknings- och tidningsinsamlingen).

För slamtömning är Renall insamlingsentreprenör och de sköter därmed all tömning av slamavskiljare och tankar i Valdemarsviks kommun.

3.1.2 Återvinningsstationer

Återvinningsstationer finns placerade på ett antal olika platser i kommunen där hushållen kan lämna sina utsorterade tidningar och förpackningar.

Återvinningsstationerna drivs av materialbolaget FTI.

På återvinningsstationerna i Valdemarsviks kommun kan förpackningar av papper, färgat glas, ofärgat glas, metall och plast lämnas. Även tidningar och trycksaker kan lämnas här.

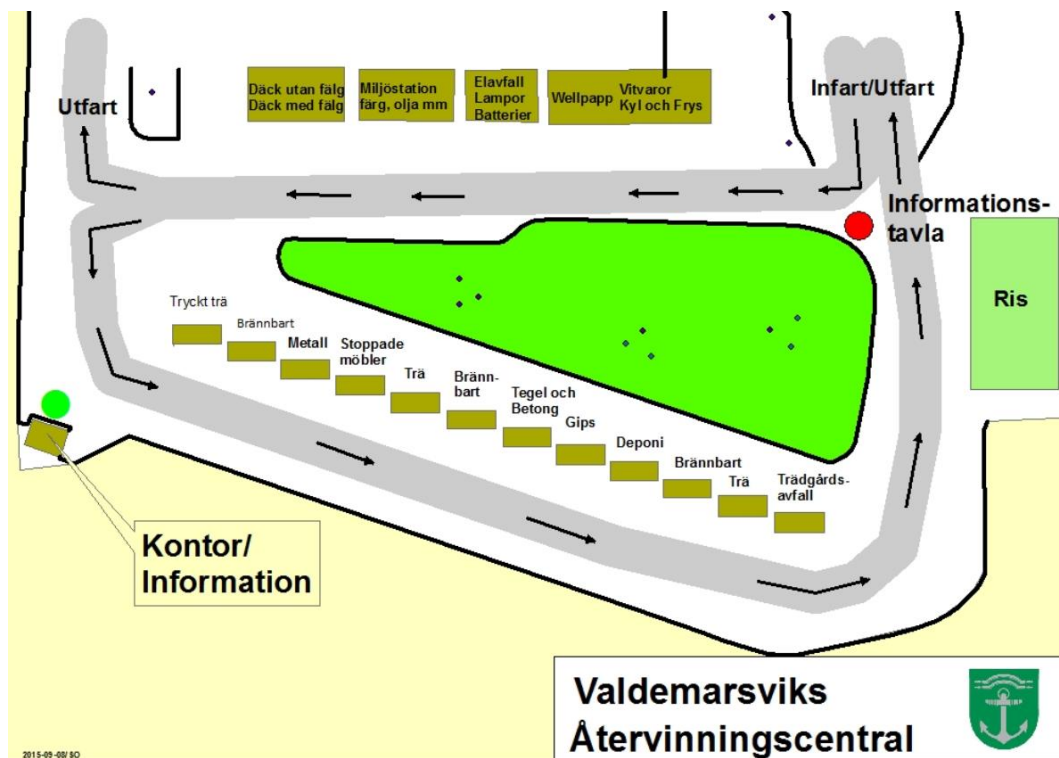
Återvinningsstationer finns på följande platser i kommunen:

- Gusum, bussplats centrum
- Gryt, busstorget

- Ringarum, affären
- Fyrudden, gästhamnen
- Valdemarsvik, Södra Kajen
- Valdemarsvik, Vammar köpcenter
- Valdemarsvik, återvinningscentralen
- Östra Ed, Kaggebo

3.1.3 Valdemarsviks återvinningscentral

Valdemarsvik har en återvinningscentral som är placerad 2 km från centrala Valdemarsvik och invigdes under 2014. På återvinningscentralen kan invånare i kommunen kostnadsfritt lämna av sorterat avfall, dock maximalt 3 m³ per besök. Allt från förpackningar till grovavfall (se Figur 4) kan lämnas på återvinningscentralen. För verksamheter som lämnar sitt avfall på återvinningscentralen och för de hushåll som ämnar att avlämna större volymer än 3 m³ per besök utgår en avgift.

Figur 3. Karta över Valdemarsviks återvinningscentral.

3.1.4 Insamling av verksamhetsavfall

Verksamheter kan antingen avlämna sitt avfall på återvinningscentralen mot en avgift, alternativt anlita en avfallsentreprenör som sköter insamling av avfallet för verksamheten.

3.2 Hantering

Det brännbara avfallet transporteras, efter mellanlagring på Valdemarsviks avfallsanläggning, till Västerviks förbränningsanläggning.

4 Avfallslag och avfallsmängder

I detta kapitel redovisas uppkomna avfallsmängder i kommunen under år 2014. Mängderna redovisas uppdelat efter ansvar, det vill säga under kapitel 4.1 redovisas mängder avfall som faller under kommunalt ansvar, under kapitel 4.2 redovisas avfall som faller under producentansvar och i kapitel 4.3 redovisas mängder avfall som faller under verksamheternas ansvar.

Avfallsstatistiken för det avfall som faller under kommunalt ansvar kommer delvis från Avfall Web och direkt från Valdemarsviks egen statistik.

4.1 Kommunalt avfall

Under 2014 insamlades cirka 4 500 ton hushållsavfall¹, som ingår i kommunens renhållningsansvar. Hushållen lämnar dessutom ifrån sig avfall som ingår i producentansvaret, se kapitel 4.2 för redovisning av insamlade mängder avfall som faller under producentansvar. Totalt uppgick mängden kommunalt avfall² till cirka 5300 ton vilket blir 612kg avfall per invånare under 2020 (Avfall web 2020 & Valdemarsviks kommun 2020). Motsvarande mängd avfall som uppkommer i Sverige som helhet är 465 kg hushållsavfall per person³ (Avfall Sverige 2020).

Tabell 3. Total mängd insamlat hushållsavfall i Valdemarsvik år 2020.

Total mängd insamlat hushållsavfall i Valdemarsvik år 2020	
Insamlad mängd hushållsavfall som ingår i kommunens renhållningsansvar	4 500 ton
Insamlad mängd avfall som faller under producentansvar	800 ton
Total mängd insamlat hushållsavfall	5300 ton
Total mängd insamlat hushållsavfall fördelat på antalet invånare i kommunen	621,6 kg per person

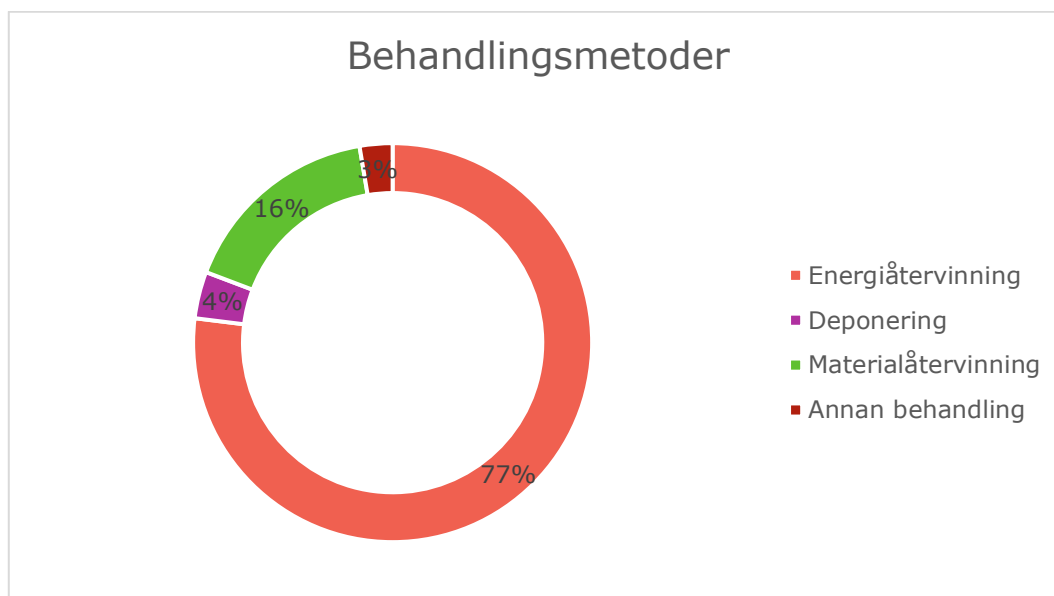
I Figur 5 skildras hur avfallet behandlades i Valdemarsvik under 2020 och ur figuren kan man utläsa att den vanligaste behandlingsmetoden är energiåtervinning då 77% av hushållet skickas till energiåtervinning. Mängderna avfall som uppkom i Valdemarsviks kommun 2020 redovisas i Tabell 4 och 5. Här redovisas hushållsavfallet som ingår i kommunens renhållningsansvar.⁴

¹ Exklusive slam från enskilda anläggningar

² Kärn- och säckavfall, grovavfall, farligt avfall och avfall som omfattas av producentansvar för förpackningar och elektriska och elektroniska produkter.

³ Uppgiften avser förhållanden under år 2014.

⁴ Avfall web har slutat föra statistik över behandlingsmetoder.

Figur 4. Fördelning av avfallsbehandling i Valdemarsvik 2014 i procent (Avfall web, 2016).

Tabell 4. Avfallsmängder i Valdemarsvik under 2020

(källa: Avfallweb, 2021).

Avfallstyp	Insamlat (ton)
Kärl- och säckavfall	1967
Grovavfall (insamlat från ÅVC och fastighetsnära)	2 287
Farligt avfall	179
Totalt	4433

Tabell 5. Mängder övrigt grovavfall (exklusive brännbart avfall) i kommunen 2020 och hur avfallet behandlades (källa: Valdemarsviks kommun via avfall web 2021).

Typ av övrigt grovavfall (exklusive brännbart grovavfall)	Insamlat (ton)
Returträ	699
Trädgårdsavfall	129
Skrot	266
Gips	36
Grovavfall från hushåll till deponering	287
Totalt	1 417

4.1.1 Kärl- och säckavfall

Kärl och säckavfall avser hushållsavfall som normalt placeras i kärl eller säck, exklusive material som omfattas av producentansvar, matavfall, grovavfall eller farligt avfall.

Fraktionen avser avfall som samlas in via container, sopsug, underjordiska behållare samt övriga insamlingsbehållare.

I Valdemarsvik kan en- och tvåfamiljshus välja kärstorlek på 190 liter, 370 liter eller 660 liter. Hämtning sker minst en gång varannan vecka. Flerbostadshus kan välja mellan kärl av storlek 190-, 370- eller 660 liter och hämtning sker varje eller varannan vecka.

De invånare som bor på öar ansvarar själva för transport av hushållsavfallet till anvisad plats. 2020 infördes det en ny sopstation på Harstena med pågående arbete om zonindelning på vilka öar som ska använda tjänsten.

Säck- och kärllavfallet i kommunen samlas in av renhållningsentreprenören Renall AB och transporteras till mellanlagring och omlastning innan det transporteras vidare för förbränning.

4.1.2 Grovavfall

Grovavfall avser hushållsavfall som är tungt eller skrymmande eller annars olämpligt att samla in via kärl eller säckar. Exempel på grovavfall är cyklar, möbler och trädgårdsredskap.

Permanentboende har möjlighet att få grovavfallet hämtat 3 gånger per år och fritidsboenden 1 gång per år. Grovavfallet kan även lämnas på kommunens återvinningscentral. Efter insamling sorteras grovavfallet i olika fraktioner för vidare transport till förbränning alternativt materialåtervinning.

4.1.3 Trädgårdsavfall

Trädgårdsavfall utgörs av organiskt material som samlas in från hushållens trädgårdar och grönområden.

4.1.4 Matavfall

Av hushållsavfallet står matavfallet för nästan halva vikten. Att sortera ut matavfallet minskar mängden brännbart hushållsavfall och möjliggör återvinning av avfallet. Sedan 2020 sorteras matavfallet i Valdemarsvik ut via optisk sortering och den gröna påsen. Hushåll i Valdemarsvik tillhandahålls av en mindre grön soppåse av återvunnen plast där all matavfall ska sorteras ut. Påsen läggs i samma kärl som det brännbara restavfallet för att sedan transporteras till Tekniska verken i Linköping där den optiska sorteringen genomförs. De gröna påsarnas innehåll blir sedan biogas.

4.1.5 Farligt avfall

Farligt avfall är avfall som innehåller farliga ämnen eller som på annat sätt har egenskaper som gör det farligt för miljön eller människors hälsa. För att kunna skilja på olika typer av avfall finns det i Bilaga 4 till Avfallsförordningen (2001:1063) en förteckning av avfallstyper. Avfallskatalogen kan användas för att skilja ut vad som är farligt avfall. Farligt avfall är i bilagan markerade med en asterisk (*).

Farligt avfall från hushåll är till exempel rester av färg- och lösningsmedel, spillolja och batterier. Kasserade kylskåp, frysar, vitvaror och andra elektriska och elektroniska produkter klassas också som farligt avfall men omfattas av producentansvar. Även batterier och glödlampor och lysrör omfattas av producentansvar men klassas som farligt avfall. Insamlade mängder farligt avfall som omfattas av producentansvar redovisas i tabell 8.

Hushållens farliga avfall hämtas av miljöbilen ett par gånger om året, hämtningsschema finns på kommunens hemsida. Övriga tidpunkter på året kan farligt avfall lämnas på Valdemarsviks återvinningscentral. Batterier kan lämnas in vid batteriholkar som är placerade vid 23 platser i kommunen.

4.1.6 Slam, latrin och avfall från fettavskiljare

Tömning av slambrunnar sker efter uppgjort körschema. Slam från enskilda slamavskiljare och slutna tankar hämtas minst en gång per år och extra slamtömning kan beställas via kommunens kundtjänst eller hemsida. Från och med den 1 april 2019 är det Renall som sköter tömningarna av slamavskiljare och tankar i Valdemarsviks kommun.

Insamling av latrinkärl sker främst för fritidshus som inte är anslutna till det kommunala avloppssystemet. Latrinkärl hämtas av kommunen via entreprenören Renall. Efter insamling mellanlagras kärnen i väntan på en mobil slamtömningsmaskin, som separerar latrinet från kärnen. Därefter tas latrinet om hand om på Sandviks avloppsreningsverk och kärnen förs med det övriga brännbara avfallet till förbränning.

För hushåll med urinsortering kan urinet återföras till åkermark genom att leverantören tar kontakt med lokala jordbrukare som använder urinet som gödselmedel. Vid små mängder urin alternativt stor trädgård ska anmälan göras till myndighetsnämnden för egennyttjande av urinet i trädgården. Om ovan nämnda alternativ inte är möjliga ska kommunens avdelning för VA/renhållning kontaktas för tömning.

Fett och fettavskiljar slam ska samlas in inom ramen för kommunens avfallshantering. Fastigheter som hanterar livsmedel i större omfattning måste ha separat hantering av fettavskiljare på utgående avlopp. I Valdemarsviks kommun finns 2 verksamheter som har fettavskiljare.

4.1.7 Avfall från fartyg i hamn

Enligt gällande lagstiftning ska hamnar vara utrustade med de anordningar som behövs för att kunna ta emot avfall från de båtar som normalt lägger till i hamnen.

Enligt kommunens hamnordning (Valdemarsvik, 2014) ska sopor läggas på anvisad plats i gästhamnsområdet och avfall ska läggas i anvisade kärl. Vid miljöfarligt avfall, spillolja, batterier etc. ska hamnvärden kontaktas för deponering vid miljöstationen.

4.2 Hushållsavfall som omfattas av producentansvar

Som tidigare nämnts omfattas vissa typer av avfall av producentansvar. Det finns i nuläget producentansvar för följande avfall:

- Förpackningar
- Batterier
- Glödlampor och belysningsarmatur
- Elektriska och elektroniska produkter
- Bilar
- Däck
- Läkemedel
- Radioaktiva produkter och ”herrelösa strålkällor”

4.2.1 Förpackningar och tidningar

Den branschorganisation som ansvarar för insamling och återvinning av tidningar och förpackningar är FTI. De förpackningar som omfattas av producentansvaret är förpackningar som tillverkats av wellpapp och pappersförpackningar, hårda och mjuka plastförpackningar, metallförpackningar och glasförpackningar. I Valdemarsviks kommun finns åtta återvinningsstationer där konsumenter själva får lämna förpackningar och tidningar.

I Tabell 7 redovisas statistik över mängden insamlade förpackningar i Valdemarsvik för 2020, enligt FTI:s statistik. I tabellen finns även Sveriges nationella genomsnitt redovisat.

Tabell 66. Statistik över återvunnet förpacknings- och tidningsavfall i Valdemarsviks kommun under 2020. Redovisat finns även ett nationellt genomsnitt för 2020. Enheten som redovisas i tabellen är kg/capita. (FTI, 2021)

Typ av förpackning	Valdemarsvik 2020 (kg/invånare)	Sverige 2020 (kg/invånare)
Glas	33,3	22,6
Papper	18,7	16,9
Plast	8,2	8,7
Metall	2,0	1,8

4.2.2 Batterier, glödlampor samt elektriskt och elektroniska produkter

Batterier, glödlampor och elektriskt och elektroniskt avfall klassas som farligt avfall men omfattas också av producentansvaret. Denna typ av avfall hämtas av miljöbilen ett par gånger per år. Övriga tider på året hänvisas till Valdemarsviks återvinningscentral.

För producentansvaret för elektriska och elektroniska produkter finns materialbolaget El-kretsen som samordnar insamling och återvinning. I Tabell 8 presenteras statistik över insamlat avfall under 2020.

Tabell 77. Avfallsmängd batterier och diverse elektroniska produkter i Valdemarsvik under 2015 jämfört med det nationella genomsnittet i Sverige 2015 (avfallweb 2021).

Typ av avfall	Avfallsmängd Valdemarsvik (kg)	Valdemarsvik kg/invånare
Diverse elektronik	64 694	8,36
Kylskåp & frysar	35 700	4,61
Vitvaror	59 741	7,72

Bärbara batterier	2 283	0,37
Ljuskällor och lysrör	1 801	0,13

4.2.3 Bilar

Bilar omfattas av producentansvaret sedan 2007. Tillverkaren av bilen är ansvarig att återta och se till att material och delar från bilen återanvänds eller återvinns i så stor utsträckning som möjligt. Auktoriserade bildemonterare tar emot bilar som ska skrotas⁵.

Tabell 88. Antal skrotade personbilar och lastbilar och lastbilar/bussar med en totalvikt på högst 3,5 ton. (transportstyrelsen 2021)

Skrotade bilar	2020 (st)
Östergötlands län	17 882
Sverige totalt	176 371

4.2.4 Läkemedel

Överblivet läkemedel ska lämnas in till apotek för omhändertagande. Vissa typer av läkemedel klassas dock som farligt avfall och ska lämnas in till återvinningscentralen eller till miljöbilen. Exempel på läkemedel som klassas som farligt avfall är cytostatika läkemedel.

4.2.5 Radioaktiva produkter och herrelösa strålkällor

Från och med 2007 gäller producentansvar för vissa radioaktiva produkter och strålkällor. Till strålkällor hör till exempel brandvarnare, utrustning med mörkerseenden, sikten och sjukutrustning.

4.3 Verksamhetsavfall och övrigt avfall

Verksamhetsavfall kan delas in i branschspecifikt avfall, det vill säga avfall som uppkommer som en direkt följd av verksamheten som till exempel processavfall och icke-branschspecifikt avfall som uppkommer indirekt som exempelvis emballage och förpackningar. Verksamhetsavfall ligger utanför kommunens ansvarsområde och därför måste verksamheter själva se till att det avfall som de ger upphov till hanteras på ett miljörätt sätt. Mindre mängder verksamhetsavfall kan tas emot på kommunens återvinningscentral mot ersättning enligt renhållningstaxan.

4.3.1 Bygg- och rivningsavfall

Bygg- och rivningsavfall tas emot på kommunens återvinningscentral. Detta gäller i första hand för hushållens behov, vilket innebär att endast mindre mängder kan tas emot ifrån verksamheter. Rent trä flisas och transporteras vidare för förbränning. Övrigt bygg- och rivningsavfall återanvänds till viss del.

4.3.2 Avfall från kommunalt avloppsvatten

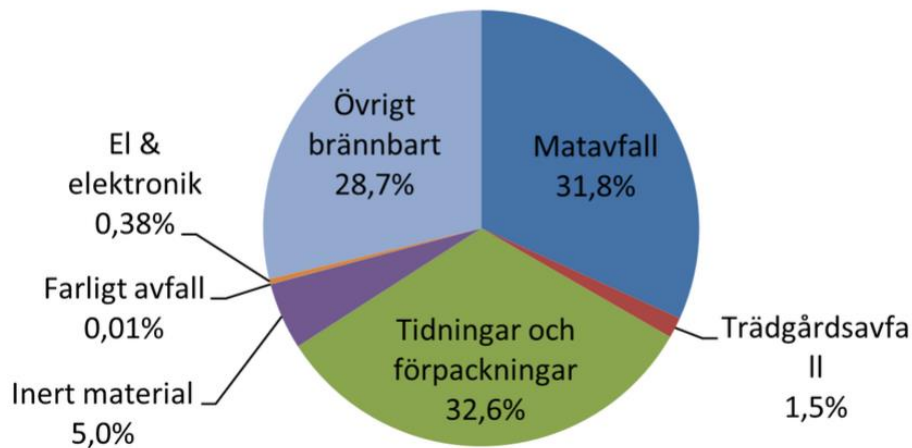
Valdemarsvik har fyra reningsverk: Sandviks, Snäckevarp, Väster Tryserum och Gusums reningsverk. Vid behandling av kommunalt avloppsreningsvatten uppstår slam, rens och

⁵ Statistik över antalet personbilar, lätta lastbilar och lätta bussar som skrotats med skrotningsintyg är tagen från transportstyrelsen.

sand. Slammet stabiliseras och avvattnas vid Sandviks Reningsverk. Efter lagringen används materialet som gödsel på åkermark

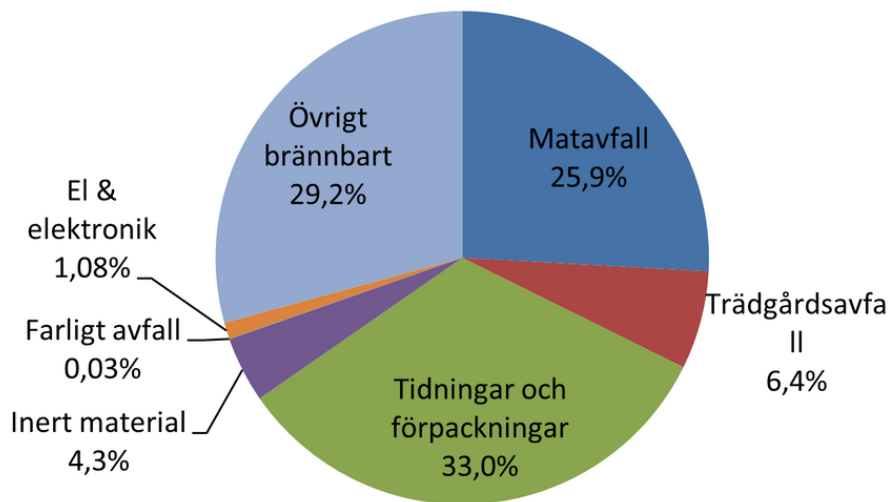
4.4 Plockanalyser 2017

Under 2017 utfördes plockanalyser av kärl- och säckavfall från villor, flerfamiljshus samt från glesbygden i Valdemarsviks kommun. Resultaten från plockanalyserna presenteras i figurer nedan. Införandet av Gröna påsen som skedde efter att plockanalysen ägde rum har minskat matavfallet i restavfallet med 13%. nedan.⁶

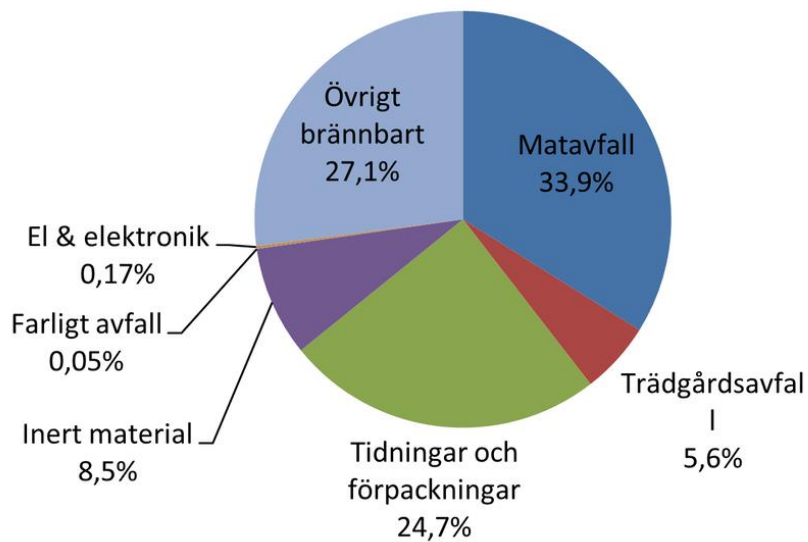

Figur5. Plockanalys på landsbygd, en- och tvåfamiljshus (Valdemarsviks kommun 2017)

⁶ Nya plockanalyser planeras att genomföras under 2021 och en uppföljning av statistiken kommer att ske under 2022.

Figur 6. Plockanalys i tätort, flerfamiljshus (Valdemarsviks kommun 2017)

Figur 7. Plockanalys i tätort, en- och tvåfamiljshus (Valdemarsviks kommun 2017)

Referenser

Avfall Sverige 2015. Svensk Avfallshantering.

http://www.avfallsverige.se/fileadmin/uploads/Statistikfiler/sah_2015.pdf, tillgänglig 2016-09-09.

Avfall webb. 2021.

Transportstyrelsen. 2021

Ekonomifakta. 2014. *Din kommun i siffror*.

<http://www.ekonomifakta.se/Fakta/Regional-statistik/Din-kommun-i-siffror/?region=0563>

FTI 2021. <http://ftiab.se/179.html>

SCB 2020.

Valdemarsvik. 2012.

http://www.valdemarsvik.se/Global/Om%20kommunen/Statistik/2012_Oversiktlig_planering_Valdemarsvik_befolkning_och_arbet.pdf

Valdemarsvik. 2014.

<http://www.valdemarsvik.se/Global/Boende/Hamnordning%20f%C3%B6r%20Valdemarsviks%20kommun,%20rev%20kf%202014-05-26.pdf>

Bilaga 3 Avfallsanläggningar inom kommunen

I denna bilaga beskrivs nuvarande avfallsanläggningar, återvinningscentraler och avslutade avfallsupplag i Valdemarsviks kommun.

I.1 Avfallsanläggningar för återvinning och bortskaffande av avfall

Valdemarsviks avfallsupplag

I Valdemarsviks kommun finns en omlastningsstation på Toverum och en återvinningscentral som är belägen i utkanten av Valdemarsviks tätort, cirka 2 km från centrala Valdemarsvik. Denna avfallsanläggning ägs och drivs av kommunen och öppnades 2014.

På omlastningsstationen sker omlastning av brännbart hushålls- och verksamhetsavfall som sedan transporteras till en förbränningsanläggning. Återvinningscentralen tar emot källsorterade avfallsfraktioner, grovavfall och farligt avfall.

Enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) är återvinningscentralen klassificerad enligt följande verksamhetskoder för mellanlagring:

C 90.40: "Anläggning för mellanlagring av annat avfall än farligt avfall, om den totala avfallsmängden vid något enskilt tillfälle är större än 10 ton."

C 90.60: "Anläggning för mellanlagring av farligt avfall 1. som utgörs av uttjänta motordrivna fordon där mängden avfall inte uppgår till mer än totalt 50 ton farligt avfall, eller 2. om mängden farligt avfall inte vid något tillfälle uppgår till:

1. mer än 5 ton oljeavfall,
2. mer än 30 ton blybatterier,
3. mer än 50 ton elektriska eller elektroniska produkter,
4. mer än 30 ton impregnerat trä, eller
5. mer än 1 ton annat farligt avfall."

I.2 Avslutade avfallsupplag och nedlagda deponier

I detta avsnitt presenteras information om de nedlagda deponierna som finns i Valdemarsviks kommun.

Toverumsdeponin

Toverumsdeponin togs i drift på 1960-talet och deponeringen av avfall upphörde helt till verksamhetsåret 2005. Avfall som deponerats är bland annat industriavfall, trädgårdsavfall, schaktmassor, slam, oljeförorenad jord. Efter 2005 sker ingen deponering i Valdemarsviks kommun.

Toverumsanläggningen innefattade även en återvinningscentral till och med år 2014. Toverums ÅVC ersattes år 2014 med en ny ÅVC, enligt avsnitt 1.1. Sluttäckningen av Toverumsdeponin avslutades 2016.

Övriga nedlagda avfallsupplag

Oavsett hur stort eller litet gamla avfallsupplag är så är det viktigt att kartlägga och riskbedöma dessa utifrån miljö och människors hälsa. Även ur ett historiskt perspektiv kan det vara viktigt att hinna med att utreda och kartlägga områden innan viktig information går förlorad.

MINASA (Miljöskydd, Naturvård och samhällsplanering) genomförde 1984 en kartering av äldre avfallsupplag i Valdemarsvik. I tabell 1 redovisas en sammanställning av MINASA:s rapport gällande avslutade avfallsupplag.

En kort kommentar till inventeringen är att den gjorts för mer än 30 år sedan. Det har hänt mycket inom lagstiftningen där miljöbalken har införts och nya krav har ställts upp. Det finns också en ny utarbetad metodik (MIFO) för att arbeta med inventering och riskbedömning. I äldre inventeringar är det även vanligt att man kan ha missat murgelgravar som utnyttjats för deponering eller äldre verksamhetsdeponier. På sikt borde det vara rimligt att utföra en ny inventering och riskbedömning efter nu gällande praxis.

Tabell 1. Nedlagda avfallsupplag i Valdemarsviks kommun efter inventering utförd 1984.

Nedlagd deponi	Historisk aktivitet	Kommentar
LUND, VALDEMARSVIK 4:1	Verksamheten startades cirka 1930. Man har deponerat i huvudsak byggavfall, schaktmassor, diverse järnskrot och mindre mängder hushållsavfall. Mindre mängder kamikalieavfall från Lundbergs Läder har deponerats. Deponin lades ner omkring 1960.	
GRÄNNÄS, VALDEMARSVIK 5:20	Verksamheten startades ca 1930. I området finns två upplag med ca 200 meters mellanrum. Upplaget utefter strandlinjen utnyttjades av Lundbergs Läder, samt i viss mån av ett slakteri i området. Den ena delen av deponin utnyttjades för hushållsavfall och den andra för industriavfall samt specificerat farligt avfall. Deponin avslutades 1966.	Deponins stabilitetsförhållanden är otillfredsställande och en långsam spridning genom erosion av avfallsmassor pågår. Sanering av området ingick i projektet Valdemarsviken som pågick under 2013 och 2014.
GÖTA LANTMÄN, LANTMÄNNEN 5-17	Upplaget är förmodligen från 1920-talet. Troligtvis användes deponin för hushållsavfall.	Läckage av fenol har konstaterats även efter att upplaget har tätats. Prover har tagits i lakvattnet från deponin.
SPÅNSKIVEFABRIKEN, VALDEMARSVIK 5:1	Verksamheten påbörjades 1960. Deponin användes för träavfall från spånskivefabriken. Deponin återställdes i samband med att fabriken lades ner. Innan upplaget tätades konstaterades läckage av fenol. Deponin avslutades 1982.	
GRÄNNÄS, KÄGGLA 1:9	Verksamheten påbörjades runt 1940. Deponin har	

	<p>huvudsakligen används för träavfall, bark och spån från spånskivfabriken och sågverket. Deponin är återställd och avslutades 1975.</p>	
<p>MOTORSTADION, VALDEMARSVIK 4:4</p>	<p>Verksamheten påbörjades omkring 1930. Det har deponerats läderavfall, gamla bilvrak, hushållsavfall och troligtvis en ouppskattad mängd spillolja. Deponin har täckts med spån eller barkavfall men ovanpå detta har lagts schakt-massor. Lakvatten rinner genom upplaget. Missfärgat vatten har konstaterats. Deponin avslutades 1971.</p>	<p>En undersökning genomfördes 1997. Då gjordes bedömningen att deponering klassificeras som "liten risk" med måttligt läckage av kväve.</p>
<p>SHELL BENSINSTATION, VETET 1-3 OCH KORNET 1</p>	<p>Upplaget är förmodligen från 1920-talet. Här har industriavfall och diverse, icke specificerade mängder, farligt graveriavfall deponerats.</p>	
<p>GÅLLÖSA, GÅLLÖSA 1:12</p>	<p>Verksamheten påbörjades mellan 1970-1975. Upplaget är beläget i en före detta grustäckt. Det har huvudsakligen utnyttjats för byggnadsavfall och schaktmassor. Upplaget har även för så kallad vildtippning.</p>	
<p>ÄLGERUM, ASKEDAL 1:18</p>	<p>Verksamheten påbörjades 1960. På platsen, som är en före detta grustäckt, har det förekommit vildtippning av diverse grovavfall, järnskrot med mera, samt hushållsavfall. Även mindre mängder utarbetat säde och oljeavfall har deponerats. Området är iordningsställt och deponin avslutades 1974.</p>	
<p>GRÖNSTORP, GRÖNSTORP 2:1</p>	<p>Verksamheten påbörjades 1965. Deponin har huvudsakligen använts för hushålls- och industriavfall. Inom området förekom avfallsförbränning. Upplaget är täckt och tätat. Deponin avslutades 1981.</p>	<p>Förhållandena är tillfredsställande. Provtagning sker genom kontrollprogram.</p>
<p>SÖDERHUS 1, GUSUM 5:260</p>	<p>Verksamheten påbörjades i början av 1900-talet. Upplaget nyttjades av Gusums bruk, huvudsakligen för hushållsavfall och grovsopor.</p>	<p>Deponin ingick i saneringsprojektet Gusum som avslutades 2016.</p>

SÖDERHUS 2, GUSUM 5:260	Verksamheten påbörjades i början av 1900-talet. Upplaget har nyttjats för industriavfall från Gusums bruk. Deponin avslutades 1960.	
SÖDERHUS 3, GUSUM 5:260	Verksamheten påbörjades runt 1965. På denna lantbrukstipp deponerades mest hushållsavfall och grovavfall från Gusums lantbruk.	Deponin ingick i saneringsprojektet Gusum som avslutades 2016.
LUNDA, GUSUM 6:159	Verksamheten påbörjades runt 1940. Hushållsavfall har huvudsakligen deponerats. Deponin avslutades runt 1960.	
NORR OM YXNINGENS STATION, GUSUM 6:167	Verksamheten pågick under 1960-talet. Mest vildtippning. Deponin nyttjades för hushållsavfall, grovavfall samt skrotbilar. Deponin har också nyttjats av före detta Ringarums kommun. Tippen är av liten omfattning och är numera helt återställd.	
RINGARUMS TEGELBRUK, SÖRBY 3:14	Verksamheten påbörjades runt 1930. Huvudsakligen har det deponerats byggavfall samt schaktmassor. Deponin har även använts av privatpersoner. Deponin avslutades 1960 och är numera väl täckt och iordningställd.	
NORR OM SKJUTBANAN RINGARUM, RINGARUMS PRÄSTGÅRD 1:1	Verksamheten påbörjades 1930. Huvudsakligen har det deponerats hushållsavfall samt diverse skrot. Deponin avslutades 1960.	
ÅBÄCKSNÄS, ÅBÄCKSNÄS 4:1	Verksamheten påbörjades 1950. Deponin är belägen i en före detta Grustäkt och har huvudsakligen använts för hushållsavfall. Deponin avslutades 1975.	

BEHOV AV MILJÖBEDÖMNING

1. Vad är en behovsbedömning?

Enligt Miljöbalken 6 kap 11§ ska kommunen genomföra en miljöbedömning för alla planer eller program som kan medföra betydande miljöpåverkan. I samband med upprättandet av den nya avfallsplanen för Valdemarsviks kommun (planperioden 2022-2025) har föreliggande behovsbedömning upprättats med syfte att utreda om en miljöbedömning är nödvändig. Om behovsbedömningen visar på en betydande miljöpåverkan ska en miljökonsekvensbeskrivning upprättas. I miljökonsekvensbeskrivningen identifieras, beskrivs och bedöms den betydande miljöpåverkan eller annan påverkan som kan komma att vara relevant.

Bedömningen har utförts med stöd av Ensucon AB.

2. Beskrivning av aktuellt planförslag

Avfallsplanen är ett viktigt styrdokument för hur de uppsatta inriktningarna för avfallshanteringen i kommunen ska nås under den kommande fyraårsperioden (2022-2025). Avfallsplanen utgör tillsammans med avfallsföreskrifterna den kommunala renhållningsordningen. Under planperioden planeras främst insatser för att minska avfallsmängderna samt inventering av deponier. Inga nya anläggningar är planerade.

3. Bedömning

Lokala och nationella planer				
Strider planen mot:	JA	NEJ	NÅGOT	KOMMENTAR
Gällande översiktsplan?		x		
Nationella och lokala miljömål?		x		
Riksintressen?		x		
Påverkan på stadsbild och landskapsbild				
In-/utblickar?		x		
Historiska samband?		x		
Påverkan på naturmiljön/naturvård inkl. biologisk mångfald				
Påverkas:	JA	NEJ	NÅGOT	KOMMENTAR
Riksintresse för naturvård?		x		
Natura 2000-område? ¹		x		
Naturreservat/Naturskydd?		x		
Strandskydd?		x		
Rödlistade arter?		x		
Annan värdefull natur?		x		

¹ **OBS!** Om Natura 2000-område påverkas, eller risk finns för påtaglig skada eller påverkan på skyddad natur ex riksintresseför naturvård eller strandskydd, uppstår alltid betydande miljöpåverkan.

Påverkan på rekreation och friluftsliv				
Påverkas:	JA	NEJ	NÅGOT	KOMMENTAR
Riksintresse för friluftsliv?		x		
Befolkning?		x		
Grönstruktur?		x		
Påverkan på kulturmiljö/kulturarv				
Påverkas:	JA	NEJ	NÅGOT	KOMMENTAR
Riksintresse för kulturmiljö?		x		
Kulturresevat?		x		
Fornminne?		x		
Byggnadsminne?		x		
Kulturminnesvård ?		x		
Annan värdefull kulturmiljö? ²		x		
Påverkan på intresse för Försvarsmakten				
Påverkas:	JA	NEJ	NÅGOT	KOMMENTAR
Riksintresse för försvarsmakten?		x		
Påverkan på omgivande miljö				
Påverkas:	JA	NEJ	NÅGOT	KOMMENTAR
Mark		x		
Luft		x		
Klimat		x		
Vatten		x		
Hushållning av naturresurser eller andra resurser				
Beskriv planens påverkan på:				
Mark, vatten eller materiella resurser		Planen avser inte påverka negativt utan bedöms snarare ha en positiv inverkan på materiella resurser.		
Transporter, kommunikationer, energi med mera		Avfallstransporterna kommer inte att öka inom ramarna för den nya avfallsplanen jämfört med innan.		
Riskbedömning för hälsa och säkerhet ³				
Uppstår störningar från omgivningen eller ger planen upphov till störningar?	JA	NEJ	NÅGOT	KOMMENTAR

² **OBS** Om planområdet tas i anspråk för verksamhet där tillstånd ska bedömas enligt miljöbalken, uppstår alltid betydande miljöpåverkan.

³ **OBS** Om risker finns för hälsa och säkerhet eller om miljökvalitetsnormer överskrids, uppstår alltid betydande miljöpåverkan.

Buller/vibrationer		x		Buller kommer inte att öka till följd av införandet av den nya avfallsplanen.
Föroreningar		x		
Överskrids miljö kvalitetsnormer?		x		
Finns det risk för:	JA	NEJ	NÅGOT	KOMMENTAR
Översvämning?		x		
Erosion?		x		

Slutsats om det fortsatta utredningsbehovet

Kommer planen att leda till betydande miljöpåverkan?

Avfallsplanen bedöms inte leda till betydande miljöpåverkan på miljön, människors hälsa och säkerhet eller ha en negativ inverkan på hushållningen med mark, vatten och andra resurser. Inget fortsatt utredningsbehov finns i dagsläget.

Lokala mål	Regionala mål	EU & Nationellt*	Globalt
Avfallsplan	Länsstyrelsens åtgärdsprogram Energi- och klimatstrategi för Östergötland 2019 -2023	Avfallspaketet & Sveriges miljömål	Agenda 2030
1.1 Avfallsmängderna ⁴ per person ska minska till 2025 i enlighet med det nationella målet om avfallsförebyggande enligt EU:s avfallshierarki.	42. Öka möjligheterna för fastighetsnära källsortering. Informera hushåll och företag om källsortering samt om vikten av att minska avfallsmängderna.	Sveriges miljömål: 1. Begränsad klimatpåverkan 15. God bebyggd miljö <i>Etappmål för avfall: Ökad utsortering och biologisk behandling av matavfall. Senast år 2023 ska minst 75 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger sorteras ut och behandlas biologiskt så att växtnäring och biogas tas tillvara.</i>	11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.
1.2 Andelen restavfall ska minska med 25% motsvarande det nationella målet för mat- och restavfall ^[1] .	MÅL 5: År 2025 ska mängden hushållsavfall minska till högst 350 kg per person/år och till år 2030 högst 300 kg. Delmål: År 2025 ska mängden mat- och restavf	Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning. Senast 2025 ska förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ha ökat till minst 55 viktprocent, 2030 till minst 60 viktprocent och 2035 ha ökat till minst 65 viktprocent.	12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser. 12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall. 12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.
1.2 Andelen restavfall ska minska med 25% motsvarande det nationella målet för mat- och restavfall ^[1] .	42. Öka möjligheterna för fastighetsnära källsortering. Informera hushåll och företag om källsortering samt om vikten av att minska avfallsmängderna.	Sveriges miljömål: 1. Begränsad klimatpåverkan 15. God bebyggd miljö Etappmål för avfall:	12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.

Avfallsplan 2022-2025

Bilaga 5 – Måluppföljning relaterade mål och program

		<p>Ökad utsortering och biologisk behandling av matavfall. Senast år 2023 ska minst 75 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger sorteras ut och behandlas biologiskt så att växtnäring och biogas tas tillvara.</p> <p>Etappmål för matsvinn: Matsvinnet ska minska mätt i mängd livsmedelsavfall. Matsvinnet ska minska så att det sammantagna livsmedelsavfallet minskar med minst 20 viktprocent per capita från 2020 till 2025.</p>	<p>12.3 Till 2030, halvera det globala matsvinnet per person i butik- och konsumentledet, och minska matsvinnet längs hela livsmedelskedjan, även förlusterna efter skörd.</p> <p>12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.</p> <p>12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.</p>
<p>1.3 Avfallsmängderna i kommunernas egna verksamheter ska minska och återvinningsgraden öka.</p>	<p>42. Öka möjligheterna för fastighetsnära källsortering. Informera hushåll och företag om källsortering samt om vikten av att minska avfallsmängderna.</p>	<p>Sveriges miljömål: 15. God bebyggd miljö</p> <p>Etappmål för avfall: Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning. Senast 2025 ska förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ha ökat till minst 55 viktprocent, 2030 till minst 60 viktprocent och 2035 ha ökat till minst 65 viktprocent.</p>	<p>12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.</p> <p>12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.</p>
<p>1.4 Upphandlingskrav med fokus på hållbar upphandling i syfte att förbygga avfallens mängd och farlighet.</p>	<p>40. Arbeta för minskade utsläpp av miljögifter, luftföroreningar och växthusgaser genom upphandling. Miljö- och energikrav på produkter, leverantörer och transporter kan ingå. Inriktningen bör även vara att i möjligaste mån minska transportbehovet.</p>	<p>Sveriges miljömål: 1. Begränsad klimatpåverkan 4. Gifrfri miljö 15. God bebyggd miljö</p> <p>Finns inget direkt kopplat etappmål</p>	<p>12.4 Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.</p> <p>12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.</p>

Avfallsplan 2022-2025

Bilaga 5 – Målluppföljning relaterade mål och program

			12.7 Främja hållbara offentliga upphandlingsmetoder, i enlighet med nationell politik och nationella prioriteringar.
1.5 Andelen textilier i den brännbara fraktionen ska minska till år 2025 ⁵ .	43. Driva branschvisa informationskampanjer till företag om nyttorna av miljöanpassade produkter och tjänster. Öka information till allmänheten om miljöfarliga ämnen och produkter och bra alternativ	Sveriges miljömål: 15. God bebyggd miljö Etappmål för avfall: Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning. Senast 2025 ska förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ha ökat till minst 55 viktprocent, 2030 till minst 60 viktprocent och 2035 ha ökat till minst 65 viktprocent. Går i linje med regeringens utredning av: Producentansvar för insamling av textilier	11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.
	46. Öka informationen till allmänheten om hur beteende och konsumtion påverkar energianvändning och klimat.		12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser. 12.4 Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön. 12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.
1.7 Återvinningsgraden för byggmaterial ska öka.	43. Driva branschvisa informationskampanjer till företag om nyttorna av miljöanpassade produkter och tjänster. Öka information till allmänheten om miljöfarliga ämnen och produkter och bra alternativ	Sveriges miljömål: 15. God bebyggd miljö <i>Etappmål för avfall: Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning. Senast 2025 ska förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ha ökat till minst 55 viktprocent, 2030 till minst 60 viktprocent och</i>	12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.

Avfallsplan 2022-2025

Bilaga 5 – Målpåföljning relaterade mål och program

		<p>2035 ha ökat till minst 65 viktprocent.</p> <p>Bygg- och rivningsavfall materialåtervinns och förbereds för återanvändning. Förberedande för återanvändning, materialåtervinning och annan återvinning av icke-farligt bygg- och rivningsavfall, men undantag av jord och sten, ska årligen fram till 2025 uppgå till minst 70 viktsprocent.</p>	<p>12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.</p>
<p>2.1 Utöka aktionerna för att minska nedskräpning årligen i kommunen</p>	<p>43. Driva branschvisa informationskampanjer till företag om nyttorna av miljöanpassade produkter och tjänster. Öka information till allmänheten om miljöfarliga ämnen och produkter och bra alternativ</p> <p>46. Öka informationen till allmänheten om hur beteende och konsumtion påverkar energianvändning och klimat.</p>	<p>Sveriges miljömål: 8. Levande sjöar och vattendrag 15. God bebyggd miljö</p> <p><i>Etappmål för avfall: Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning. Senast 2025 ska förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ha ökat till minst 55 viktprocent, 2030 till minst 60 viktprocent och 2035 ha ökat till minst 65 viktprocent.</i></p>	<p>11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.</p> <p>12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.</p> <p>12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.</p>
<p>2.2 Fler skolor ska delta i auktioner för att minska nedskräpning[1].</p>	<p>43. Driva branschvisa informationskampanjer till företag om nyttorna av miljöanpassade produkter och tjänster. Öka information till allmänheten om miljöfarliga ämnen och produkter och bra alternativ</p>	<p>Sveriges miljömål: 15. God bebyggd miljö</p> <p><i>Etappmål för avfall: Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning Senast 2025 ska förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ha ökat till minst 55 viktprocent, 2030 till minst 60 viktprocent och 2035 ha ökat till minst 65 viktprocent.</i></p>	<p>11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.</p> <p>12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.</p>

Avfallsplan 2022-2025

Bilaga 5 – Måluppföljning relaterade mål och program

	<p>46. Öka informationen till allmänheten om hur beteende och konsumtion påverkar energianvändning och klimat.</p>		<p>12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.</p>
<p>2.3 Fortsatt kustnära insamling av plast i havet utförs vartannat år med start 2018.</p>	<p>46. Öka informationen till allmänheten om hur beteende och konsumtion påverkar energianvändning och klimat.</p>	<p>Sveriges miljömål: 4. Gifrfri miljö 8. Levande sjöar & vattendrag 15. God bebyggd miljö</p> <p>Etappmål för avfall: Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning. Senast 2025 ska förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ha ökat till minst 55 viktprocent, 2030 till minst 60 viktprocent och 2035 ha ökat till minst 65 viktprocent.</p> <p>Går i linje med det nationella arbetet med att minska mängden mikroplast i våra hav.</p>	<p>11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.</p> <p>12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.</p> <p>12.4 Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.</p> <p>12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.</p>
<p>3.1 Andelen matavfall i den brännbara fraktionen till senast 2025 ska vara lägre än andelen 2021.[1]</p>	<p>42. Öka möjligheterna för fastighetsnära källsortering. Informera hushåll och företag om källsortering samt om vikten av att minska avfallsmängderna.</p>	<p>Sveriges miljömål: 1. Begränsad klimatpåverkan 15. God bebyggd miljö</p> <p>Etappmål för avfall:</p>	<p>12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.</p>

Avfallsplan 2022-2025

Bilaga 5 – Måluppföljning relaterade mål och program

		<p>Ökad utsortering och biologisk behandling av matavfall. Senast år 2023 ska minst 75 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger sorteras ut och behandlas biologiskt så att växtnäring och biogas tas tillvara.</p>	<p>12.4 Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.</p>
	<p>46. Öka informationen till allmänheten om hur beteende och konsumtion påverkar energianvändning och klimat.</p>	<p>Etappmål för matsvinn: Matsvinnet ska minska mätt i mängd livsmedelsavfall. Matsvinnet ska minska så att det sammantagna livsmedelsavfallet minskar med minst 20 viktprocent per capita från 2020 till 2025.</p>	<p>12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.</p>
			<p>12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.</p>
<p>3.2 Arbetet med matsvinn fortsätter för att minimera och förebygga att matavfall uppstår hos kommunens verksamheter.</p>	<p>42. Öka möjligheterna för fastighetsnära källsortering. Informera hushåll och företag om källsortering samt om vikten av att minska avfallsmängderna.</p>	<p>Sveriges miljömål: 1. Begränsad klimatpåverkan 15. God bebyggd miljö</p> <p>Etappmål för avfall: Ökad utsortering och biologisk behandling av matavfall. Senast år 2023 ska minst 75 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger sorteras ut och behandlas biologiskt så att växtnäring och biogas tas tillvara.</p>	<p>11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.</p>
	<p>46. Öka informationen till allmänheten om hur beteende och konsumtion påverkar energianvändning och klimat.</p>	<p>Etappmål för matsvinn: Matsvinnet ska minska mätt i mängd livsmedelsavfall. Matsvinnet ska minska så att det sammantagna livsmedelsavfallet minskar med minst 20 viktprocent per capita från 2020 till 2025.</p>	<p>12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.</p> <p>12.3 Till 2030, halvera det globala matsvinnet per person i butik- och konsumentledet, och minska matsvinnet längs hela livsmedelskedjan, även förlusterna efter skörd.</p> <p>12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.</p>

Avfallsplan 2022-2025

Bilaga 5 – Målpåföljning relaterade mål och program

			12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.
3.3 Minska matsvinnet vid servering inom äldreomsorgen	43. Driva branschvisa informationskampanjer till företag om nyttorna av miljöanpassade produkter och tjänster. Öka information till allmänheten om miljöfarliga ämnen och produkter och bra alternativ	<p>Sveriges miljömål: 1. Begränsad klimatpåverkan 15. God bebyggd miljö</p> <p>Etappmål för avfall: Ökad utsortering och biologisk behandling av matavfall. Senast år 2023 ska minst 75 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger sorteras ut och behandlas biologiskt så att växtnäring och biogas tas tillvara.</p> <p>Etappmål för matsvinn: Matsvinnet ska minska mätt i mängd livsmedelsavfall. Matsvinnet ska minska så att det sammantagna livsmedelsavfallet minskar med minst 20 viktprocent per capita från 2020 till 2025.</p>	<p>11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.</p> <p>12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.</p> <p>12.3 Till 2030, halvera det globala matsvinnet per person i butik- och konsumentledet, och minska matsvinnet längs hela livsmedelskedjan, även förlusterna efter skörd.</p> <p>12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.</p> <p>12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.</p>
	46. Öka informationen till allmänheten om hur beteende och konsumtion påverkar energianvändning och klimat.		
4.1 Fortsatt öka tillgängligheten för sortering av farligt avfall och till 2025 ska farligt avfall i den brännbara fraktionen ha minskat med 25 % jämfört med år 2021.	42. Öka möjligheterna för fastighetsnära källsortering. Informera hushåll och företag om källsortering samt om vikten av att minska avfallsmängderna.	<p>Sveriges miljömål: 1. Begränsad klimatpåverkan 4. Gifrfri miljö 15. God bebyggd miljö</p> <p>Etappmål för avfall:</p>	11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.

Avfallsplan 2022-2025

Bilaga 5 – Målluppföljning relaterade mål och program

	<p>43. Driva branschvisa informationskampanjer till företag om nyttorna av miljöanpassade produkter och tjänster. Öka information till allmänheten om miljöfarliga ämnen och produkter och bra alternativ</p>	<p>Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning. Senast 2025 ska förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ha ökat till minst 55 viktprocent, 2030 till minst 60 viktprocent och 2035 ha ökat till minst 65 viktprocent.</p>	<p>12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.</p>
	<p>46. Öka informationen till allmänheten om hur beteende och konsumtion påverkar energianvändning och klimat.</p>		<p>12.4 Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.</p>
			<p>12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.</p>
<p>4.2 Förpackningsmaterial i den brännbara fraktionen ska minska med 25 % till år 2025, jämfört med år 2021.</p>	<p>42. Öka möjligheterna för fastighetsnära källsortering. Informera hushåll och företag om källsortering samt om vikten av att minska avfallsmängderna.</p>	<p>Sveriges miljömål: 1. Begränsad klimatpåverkan 4. Giffri miljö 15. God bebyggd miljö</p> <p>Etappmål för avfall: Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning. Senast 2025 ska förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ha ökat till minst 55 viktprocent, 2030 till minst 60 viktprocent och 2035 ha ökat till minst 65 viktprocent.</p>	<p>11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.</p>
	<p>43. Driva branschvisa informationskampanjer till företag om nyttorna av miljöanpassade produkter och tjänster. Öka information till allmänheten om miljöfarliga ämnen och produkter och bra alternativ</p>		<p>12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.</p>
			<p>12.4 Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.</p>
	<p>46. Öka informationen till allmänheten om hur beteende och konsumtion påverkar energianvändning och klimat.</p>		<p>12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.</p>

Avfallsplan 2022-2025

Bilaga 5 – Målfuppföljning relaterade mål och program

4.3 Införa nytt skyltsystem[1] på ÅVC:er och gemensamma insamlingsplatser	42. Öka möjligheterna för fastighetsnära källsortering. Informera hushåll och företag om källsortering samt om vikten av att minska avfallsmängderna.	Sveriges miljömål: 15. God bebyggd miljö	11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.
	46. Öka informationen till allmänheten om hur beteende och konsumtion påverkar energianvändning och klimat.		12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.
5.1 Förbättrad kommunikation.	42. Öka möjligheterna för fastighetsnära källsortering. Informera hushåll och företag om källsortering samt om vikten av att minska avfallsmängderna.	Sveriges miljömål: 15. God bebyggd miljö	12.4 Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.
	43. Driva branschvisa informationskampanjer till företag om nyttorna av miljöanpassade produkter och tjänster. Öka information till allmänheten om miljöfarliga ämnen och produkter och bra alternativ		12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.
		Finns inget direkt kopplat etappmål	11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.

Avfallsplan 2022-2025

Bilaga 5 – Målpåföljning relaterade mål och program

	<p>46. Öka informationen till allmänheten om hur beteende och konsumtion påverkar energianvändning och klimat.</p>		<p>12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.</p>
<p>5.2 Senast 2025 ska alla som ger upphov till hushållsavfall och därmed jämförligt avfall omfattas av renhållningsavgift</p>	<p>MÅL 5: År 2025 ska mängden hushållsavfall minska till högst 350 kg per person/år och till år 2030 högst 300 kg. Delmål: År 2025 ska mängden mat- och restavfall minska till högst 150 kg per person/år</p> <p>Finns inget direkt kopplat regionalt mål</p>	<p>Sveriges miljömål: 15. God bebyggd miljö</p> <p>Finns inget direkt kopplat etappmål</p>	<p>11.6 Till 2030 minska Städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.</p> <p>12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.</p> <p>12.4 Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.</p>
<p>5.3 Utbildningsinsatser för ökat kundbemötande</p>	<p>42. Öka möjligheterna för fastighetsnära källsortering. Informera hushåll och företag om källsortering samt om vikten av att minska avfallsmängderna.</p>	<p>Finns inget direkt kopplat nationellt mål</p>	<p>12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.</p>

<p>6.1 Inventering av nedlagda deponier, enligt MIFO. Inventering av nedlagda deponier. Ska vara klart år 2022.</p>	<p>53. Undersöka och efterbehandla förorenade områden med mycket stor risk eller stor risk för människors hälsa.</p>	<p>Sveriges miljömål: 4. Giftfri miljö Finns inget direkt kopplat etappmål</p>	<p>12.4 Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.</p>
---	--	---	---

* Sveriges miljömål bygger på EU:s avfallspaket, därav tas endast de svenska miljömålen upp i denna koppling.

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Avdelning Service och Administration

Sven Stengard

Ekonomichef

Tel: 0123-191 24

E-post: sven.stengard@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Motion - Mål- och strategidokument

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

Motionen avslås och besvaras i övrigt med förvaltningens yttrande.

Ärendebeskrivning

Jonas Andersson (V) och Olle Wester (V) har i motion 2020-05-25 föreslagit att: "Kommunfullmäktige ger KS i uppdrag att; påbörja en process för att fånga upp särskilt betydande områden för kommunens utveckling, och utifrån denna process ta fram mål- och strategidokument".

Motionärerna menar att det tomrum av styrdokument som nu finns utifrån kommunstyrelsens budget och verksamhetsplan till kommunens vision behöver fyllas med en tydlig struktur. Detta för att politiken ska ha möjlighet att planera på lång sikt. Detta kan göras utifrån ett måldokument och ett strategidokument. Dessa dokument bör vara i områden som är av särskild betydelse för kommunens utveckling.

Förvaltningens yttrande

Behovet av långsiktig planering kan inte överskattas. Kommunen står inför stora förändringar och utmaningar inom flera områden som på lång sikt kommer att ha stor betydelse för kommunens möjligheter att klara sitt uppdrag och för samhällsutvecklingen i stort.

Den nuvarande visionen sträcker sig fram till och med år 2025. Detta gör att det i dagsläget inte finns något större utrymme mellan visionens långsiktighet och det antagna mål & budget dokumentet. Därför blir det svårt att påbörja ett arbete med en längre horisont.

I SOU 2021:75 "En god kommunal hushållning", föreslås det att ett tioårigt program för god kommunal hushållning införs. Programmet ska ge en mer sammanhållen ekonomisk styrning och vara en ledstjärna för de mål som sätts i budgeten och treårsplanen för ekonomin. Förslaget är att programmet ska antas av fullmäktige en gång per mandatperiod. I detta föreslås också att kommunens budget ska innehålla mål som utgår från det antagna tioårsprogrammet.

Detta föreslagna program kommer att ersätta en del nuvarande styrdokument. Bland annat riktlinjer för god ekonomisk hushållning, medelsförvaltning och resultatutjämningsreserv samt pensionsmedel. Kommunen lär ta fram ett lokalt styrdokument kopplat till tioårsprogrammet.

Mot bakgrund av ovanstående förslår förvaltningen att motionen avslås.

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

Sven Stengard
Ekonomichef

Motion

Fullmäktige Valdemarsvik

Mål och strategidokument.

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kännedom	
2020 -05- 25	
Dnr	Fv/Avd/Handl
Dpl/Obj	

200525

Vår kommun har en vision, en vision som ska nås. Men arbetet dit, dvs färdvägen är diffus, det finns ingen karta att gå efter.

Kommunstyrelsen har nu en verksamhetsplan och sektorerna har sina arbetsplaner, ett steg i bättre struktur och styrning.

Det tomrum av styrdokument som nu finns utifrån kommunstyrelsens budget och verksamhetsplan till kommunens vision behöver fyllas med en tydlig struktur.

För att vi som politiker ska ha en rimlig möjlighet att planera på lång sikt, dvs längre än tre år, behövs måldokument och strategidokument.

Måldokument för att peka gemensamt på kommunens vilja inom ett visst utvecklingsområde.

Strategidokument för att gemensamt peka på hur vägen till målet ska se ut.

Mål- och strategidokument bör vara i områden som är av särskild betydelse för kommunens utveckling, som t ex inom infrastruktur eller energiomställning.

Vi ser att: kommunfullmäktige ger KS i uppdrag att; påbörja en process för att fånga upp särskilt betydande områden för kommunens utveckling, och utifrån denna process ta fram mål- och strategidokument.

Vänsterpartiet Valdemarsvik

Jonas Andersson

Olle Wester

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Service och Samhällsbyggnad

Mikael Jonsson

Teknisk chef

Tel: 0123-193 10

E-post: mikael.jonsson@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Motion - Hållbart byggande

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Ärendebeskrivning

Evelyn Chaparro (MP) och Mika Liffner (MP) inkom 2017-09-05 med en motion där de föreslår kommunfullmäktige att besluta "att kommunen tar fram riktlinjer för Hållbart byggande".

Förvaltningen ser positivt på motionens intentioner att ha ett hållbarhetsperspektiv när kommunen bygger. Att beakta sociala, ekologiska och ekonomiska aspekter är något kommunen redan strävar efter att göra. Information om hållbart byggande finns redan idag genom till exempel Boverket. En riktlinje framtagen av kommunen riskerar snabbt att bli inaktuell. Att Valdemarsvik kommun tar fram egna riktlinjer för hållbart byggande bedöms inte bli ett effektivt verktyg för att uppfylla de ambitioner som motionärerna har. Förvaltningen föreslår därför att motionen avslås.

Beslutsunderlag

Motion från Evelyn Chaparro (MP) och Mika Liffner (MP) inlämnad 2017-09-05

Beslutet skickas till

Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kännedom	
2017 -09- 0 5	
Dnr	Fv/Avd/Handl
Dpl/Obj	

Valdemarsvik 31/8 -17

Motion till kommunfullmäktige i Valdemarsviks kommun

Angående **Hållbart Byggande**

Då vi är en kommun som växer och planerar att bygga t. ex nya förskolelokaler har vi i Miljöpartiet en önskan. Vi vill se riktlinjer för hållbart byggande. Vår vision är att allt som byggs i Valdemarsviks kommun ska byggas på ett hållbart sätt så att vi som bor och vistas här ska trivas och må bra samt minska vår klimat- och miljöpåverkan. Mycket bra och väl genomarbetade riktlinjer har de i Skellefteå Kommun, där kan vi hämta mycket inspiration och kunskap.

Hållbart byggande innefattar :

Social hållbarhet.

En bra livsmiljö för människan att bo, arbeta och vistas i på fritiden. Här ska man trivas!

Ekologisk hållbarhet

Ett ansvarstagande för klimatet och miljön i produktion och produkt. Genom val av byggprocesser och sunda material bygger vi för framtiden. Vi blir ett föredöme för vår omvärld!

Ekonomisk hållbarhet

Att ta hänsyn till ekonomi i ett längre perspektiv. Att hushålla med pengar så väl som jordens resurser.

Med anledning av ovanstående föreslås till kommunfullmäktige att besluta:

-Att kommunen tar fram riktlinjer för Hållbart byggande.

Evelyn Chaparro och Mika Liffner, Miljöpartiet i Valdemarsvik

miljöpartiet de gröna

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Service och Samhällsbyggnad
Kristina Hörnqvist
Arbetsledare Gatu-och fastighetskontoret
Tel: 0123-191 53
E-post: kristina.hornqvist@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Motion - Högkostnadsbiljett kommunal färdtjänst

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Sammanfattning

Vänsterpartiet har genom Jonas Andersson och Olle Wester inkommit med en motion med förslag om införande av högkostnadsbiljett för färdtjänstresor. I motionen beskrivs hur de som reser med färdtjänst ska kunna få en bättre ekonomi genom ett högkostnadstak efter 20 resor. Det framkommer inte i motionen, men det tolkas som att detta ska vara någonting i likhet med högkostnadsskydd för exempelvis sjukresor eller sjukvård, där personen sedan ska kunna utnyttja tjänsten gratis resterade del av månaden, efter 20 resor. För sjukresor och sjukbesök gäller kostnadsfritt resterande del av året, från första besöksdatumet. Förslaget i motionen innebär att resenären erhåller en 30 dgr biljett.

Detta ska då självfinansieras med den 50/50% fördelning av biljettintäkter som idag sker till kommunen.

Ärendebeskrivning

De färdtjänstberättigade personer som reser ofta, till exempelvis till daglig verksamhet, laddar sitt färdtjänsttillstånd med ett 30-dagarskort redan idag. Det kostar för senior 437,50 för resor inom en zon, vilket är till samma pris som övriga resenärer i den allmänna kollektivtrafiken. Således har just de resenärerna ingen högre biljettkostnad än någon annan som köper en 30 dgr biljett.

Den 50/50% fördelning av intäkter som nämns i motionen avser intäkter endast från 30 dgr biljetter eller 365 dgr biljetter som köps av färdtjänstberättigade personer. Totalt för 2021 t.o.m. oktober månad uppgår den 50% fördelningssumman till 20 377 kr för Valdemarsvik.

Någon egen form av högkostnadsbiljett kan kommunen själva inte utveckla för Östgötatrafikens kollektivtrafik.

Med anledning av detta föreslår förvaltningen att motionen avslås.

Beslutsunderlag

Motion från Jonas Andersson (V) och Olle Wester (V) inlämnad 2021-08-30

Beslutet skickas till
Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

Kristina Hörnqvist
Trafiksamordnare

Till Valdemarsvik kommunfullmäktige

Högekostnadsbiljett – kommunal färdtjänst

Efter ny överenskommelse mellan Region Östergötland och de kommuner som lämnat över sin kommunala färdtjänst till Östgötatrafiken, har biljettpriset för färdtjänstresor höjts.

Höjningens syfte hade två mål; att få ett biljettpris som skulle bli likvärdig inom Östergötland samt även i förlängningen inom landet. Det andra är att ge kommunerna ett incitament till utveckling av färdtjänsten, via en 50/50% fördelning av biljettintäkterna mellan Ötraf och kommun.

För vår kommun innebär detta en ny intäkt som bör användas till utveckling av färdtjänsten.

De medborgare i kommunen som idag har beviljad färdtjänst har ett dominerande resmönster; med få och korta resor inom kommunen (statistik presenterades för KF inför beslut av de nya taxorna). Det är få som har dagliga resbehov med färdtjänst. Men det är just dessa som drabbas hårdast av de nya taxorna.

Vi ser att dessa medborgare, som oftast redan har en ansträngd ekonomi, bör värnas via en högekostnadsbiljett.

En högekostnadsbiljett är en kvalitetssäkring av välfärden för de som är i behov av större samhällsstöd, samt att en högekostnadsbiljett ligger i linje med regionens och kommunerna gemensamma intention i att utveckla färdtjänsten.

Högekostnadsbiljetten ska vara självfinansierad av de biljettintäkter som erhålls från Ötraf AB. Nivån för att erhålla högekostnadsbiljett är rimlig att lägga på ett resbehov på 20 resor/månad eller mer. Högekostnadsbiljetten genomförs enklast genom att färdtjänstberättigad erhåller en 30 dgr biljett inom Ötraf:s biljettsortiment. Biljetten bör i de flesta fall kunna erhållas i förhand, då de som är berättigade färdtjänst och har behov av dagliga resor kan styrka detta i förhand.

Därmed ser vi inom Vänsterpartiet att fullmäktige skall ge Kommunstyrelsen i uppdrag att;

”Under år 2022 införa rutiner för högekostnadsbiljett inom den kommunala färdtjänsten, enligt motionens intentioner”

Jonas Andersson

Olle Wester

Vänsterpartiet

Valdemarsvik

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kännedom	
2021 - 08 - 06 08 - 30	
Dnr KS-TEK 2021, 11	Fv/Avd/Handl
Dpl/Obj	

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Service och Samhällsbyggnad
Mikael Jonsson
Teknisk chef
Tel: 0123-193 10
E-post: mikael.jonsson@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Motion - Staket vid lekpark i Gusum

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Ärendebeskrivning

I en motion inlämnad 2021-08-30 skriver Hans A Andersson (LpO) om lekplatsen i Gusums centrum. I motionen föreslås "att ett staket omgående monteras som skyddar mot ån".

Generellt så finns det antingen mindre trästaket eller inga staket alls runt de allmänna lekplatserna i Valdemarsvik. Undantaget är lekplatser inom våra förskolor, där området är instängt med så kallat förskolestängsel. Man skiljer på staket, insprängningsskydd eller stängsel.

Det finns inga anmärkningar efter våra lekplatsbesiktningar angående just detta ärende. Detta bör ställas i ett större perspektiv då t.ex. lekplatsen i Valdemarsviks Centrum eller lekplatsen på Grännäs badplats inte heller har staket eller stängsel, och som också är i närhet till vatten.

Om ambitionen är att ha större säkerhet på våra allmänna lekplatser generellt än dagens nivå, bör Gatu & Fastighetskontoret få i uppdrag att utreda både omfattningen samt säkerhets och de ekonomiska aspekterna. Och att man om en eventuell utredning visar så, bereder medel för säkerhetsarbeten på våra lekplatser i kommande budgetarbeten. I dagsläget finns inga medel eller egna resurser på Gatukontoret för att utföra akuta åtgärder som motionen påvisar, och med anledning av detta föreslås att motionen avslås.

Beslutsunderlag

Motion från Hans A Andersson (LpO) inlämnad 2021-08-30

Beslutet skickas till

Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander

Kommundirektör

MOTION ANGÅENDE STAKET VID LEKPARK

Med anledning av skrivelse som föräldrar lämnat till kommunen om att den lekpark man byggt i Gusums centrum, alldeles intill den strömmande ån, helt saknar staket eller barriär som bromsar små barn.

Det har påtalats flera gånger, men ingenting händer, Ska ett barn förolyckas först?

Svaret föräldrarna fick från Kommunalråd angående policy kommunen har i sådana ärenden är skrämmande !

” Det hör inte till vanligheten att vi har staket runt lekplatser ”

Den policyn vill vi ändra till att man ser till säkerheten på varje lekplats, ses över med lämpliga åtgärder.

I fallet med Gusum är en lämplig åtgärd att ett staket omgäende monteras som skyddar mot ån.

Vilket är vad vi föreslår i denna motion.

Valdemarsvik 21.08.30.

Hans A. Andersson
Hans A. Andersson
Lpo

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kännedom	
2021 -08- 30	
Dnr	Fv/Avd/Handl
Dpl/Obj	

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Samhällsbyggnad och Kultur KS

Aline Eriksson

Plan- och byggchef

Tel: 0123-193 06

E-post: aline.eriksson@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Motion - Inrätta insektshotell i rosariet

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige bifaller motionen.

Ärendebeskrivning

Moderaterna inkom 2020-10-26 med en motion i vilken kommunfullmäktige föreslås besluta att ge kommunstyrelsen i uppdrag att enligt Valdemarsviksförslaget inrätta insektshotell i Rosariet.

Gatu- och fastighetskontoret planerar att upprätta så kallade pollinerarytor fr.o.m 2022 samt har framåtskridande planer med att beställa insektshotell från AME att placera i rosariet.

Pollinerande insekter är av stor betydelse för en rad olika aspekter kopplad till mänskligt och miljömässigt välmående. Bland annat är de av stor vikt för produktionen av grödor och stabila ekosystem. Pollinatörerna verkar även som föda till andra arter.

Idag finns omkring 300 olika arter av humlor och bin, vilket är de främsta pollinatörerna i Sverige. Upp mot en tredjedel av dessa arter är idag dock hotade. Bidragande faktorer till deras hotade status är klimatförändring samt allt mer homogena livsmiljöer. Ytterligare anledningar är de allt större geografiska avstånden mellan pollinatörers boplatser och områden där de inhämtar sin föda.

Det anses därav vara en positiv åtgärd att placera insektshotell vid det föreslagna området (Rosariet), för att säkerställa ett mindre avstånd mellan boplatser och föda. Områdets närhet till vatten anses vidare positivt då det är en viktig förutsättning för att pollinatörer skall trivas. Ett mer diversifierat utbud av blommor och växter i området skulle dock kunna leda till att platsen upplevs mer attraktiv av pollinatörer som bin och fjärilar.

Inrättande av insektshotell anses vidare vara planenligt sett till översiktsplanens (2018) målsättningar. Förslaget till naturvårdsprogram, ett tematiskt tillägg till översiktsplanen förespråkar bland annat att "den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt", samt att "arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer ska värnas".

Ur ett ekonomiskt perspektiv är inrättandet av insektshotell inte någon kostsam insats sett till de miljö- och hälsomässiga fördelar som de kan generera. I byggandet av dessa hotell kan arbetsmarknadsenheten (AME) nyttjas. För att insektshotellen ska ha effekt och generera de ekosystemtjänster som är önskvärda är det dock av stor vikt att dessa upprättas och konstrueras på ett sätt som passar insekterna.

Beslutsunderlag

Motion från Moderaterna (Carina Turesson, Yvonne Janhäger, Bernt Janhäger, Anders Sjölander) inkommen 2020-10-26

Beslutet skickas till

Motionären
Kommundirektören
Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

Aline Eriksson
Plan- och byggchef

i Valdemarsvik

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kännedom	
2020 -10- 26	
Dnr KS-TEK.2020.80	Fv/Avd/Handl
Dp/Obj	

2020-10-23

Inrätta insektshotell i rosariet

På Valdemarsviksförslaget publicerades det den 2020-06-23 ett förslag om att inrätta ett insektshotell i rosariet för att skapa en positiv miljö för bland annat alla bin som finns i rosariet.

Fram till att förslaget stängdes har förslaget gillats av 41 personer.

I kommunfullmäktige 2020 togs ett beslut om att alla förslag som har 30 röster eller mer ska tas upp. Så har inte skett utan förslaget har arkiverats utan att det har tagits upp för ställningstagande.

Moderaterna tycker att det är en bra idé.

Moderaterna föreslår att fullmäktige beslutar att ge Kommunstyrelsen i uppdrag

- Att enligt Valdemarsviksförslaget inrätta insektshotell i Rosariet.

Moderaterna i Valdemarsvik

Carina Thuresson
CARINA THURESSON

Yvonne Janhäger
YVONNE JANHÄGER

Bernt Janhäger

BERNT JANHÄGER

Anders Sjölander
ANDERS SJÖLANDER

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....

Tjänsteställe/Handläggare

Sektor Service och Samhällsbyggnad
Fredrik Sivula
Kommunsekreterare
Tel: 0123-191 82
E-post: fredrik.sivula@valdemarsvik.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Motion - Kommunalrådets redovisning av utfört arbete

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Ärendebeskrivning

Anders Bockgård (LpO) har 2021-10-25 lämnat in en motion till kommunfullmäktige med följande förslag:

"Att någon form av översiktlig redovisning över utfört arbete skall göras av alla kommunalråd och presenteras kvartalsvis för gruppledarna i fullmäktige och för revisorerna."

Förvaltningens yttrande

Valdemarsviks kommun har idag totalt fyra kommunalråd, inklusive oppositionsrådet, med följande tjänstgöringsgrader.

Kommunalråd Lars Beckman (S) – 40 %

Kommunalråd Nhela Ali (S) – 40 %

Kommunalråd Jenny Elander Ek (C) – 60 %

Oppositionsråd Per Hollertz (M) – 50 %

Det finns stora möjligheter för varje kommun att reglera arbetsformerna för kommunalråden utifrån egna förutsättningar. Vanligt i kommuner är att när det finns flera kommunalråd så finns även en fördelning av olika ansvarsområden mellan dessa. Så är även fallet i Valdemarsviks kommun. Kommunerna kan även utse kommunalråd utan att de innehar några andra förtroendeuppdrag. I Valdemarsvik innehar dock samtliga kommunalråd ett flertal olika förtroendeuppdrag som går utöver just kommunalrådsposten.

Kommunalråd är en förtroendepost som är väldigt situationsstyrt, där uppdraget och arbetsuppgifterna kan variera från dag till dag. Bedömningen görs att en översiktlig kvartalsredovisning inte skulle kunna ge en klar eller rättvisande bild av vad ett kommunalrådsuppdrag egentligen innebär.

Efter en omvärldsbevakning har förvaltningen inte kunnat finna några andra exempel på redovisningar likt det som efterfrågas i motionen.

Beslutsunderlag

Motion inlämnad 2021-10-25

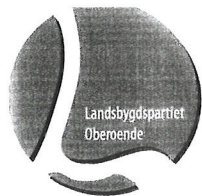
Beslutet skickas till

Akten

VALDEMARSVIKS KOMMUN

Karl Öhlander
Kommundirektör

Landsbygdspartiet
Oberoende

VALDEMARSVIKS KOMMUN	
För kännedom	
2021 -10- 25	
Dnr	KS-SA.2021.05 Fv/Avd/Handl
Dpl/Obj	

2021-10-25

Motion angående kommunalrådets redovisning av utfört arbete

Kommunalrådets sammanhållande och styrande funktion i vår kommun är viktig, och en generell arbetsbeskrivning bör upprättas så att deras verksamhet inte spårar ur, och även som en vägledning för uppdragsgivarna i fullmäktige och kommunstyrelsen.

Skattebetalarna är alla våra finansiärer och även de har legitima skäl att få en öppen redovisning över hur deras pengar arbetar i vår kommun.

Landsbygdspartiet Oberoende föreslår alltså:

Att någon form av översiktlig redovisning över utfört arbete skall göras av alla kommunalråd och presenteras kvartalsvis för gruppledarna i fullmäktige och för revisorerna.

Anders Bockgård
Anders Bockgård

NrParagrafNrLittera

ÄrendeNr Kod Fastighet

ProtokollBeskrivning

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Ärendebeskrivning

Beslutsunderlag

Beslutet skickas till

Beslutsmottagare

Xxxxx

Akten

Justerare

.....

.....